

VAALAN KUNNAN TILINPÄÄTÖS 2019

Kunnanhallitus 7.4.2020 § 70
Kunnanvaltuusto xx.xx.2020 §
XX

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1.	Kunnanjohtajan katsaus	5
1.2.	Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	8
1.3.	Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	11
1.4.	Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	12
1.5.	Kunnanjohtajan arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	14
1.6.	Kunnan henkilöstö 31.12.2019	16
1.7.	Muut ei-taloudelliset asiat	18
1.8.	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista	19
1.9.	Ympäristötekijät	21
1.10.	Kunnanhallituksen selonteko sisäisen ja riskienhallinnan valvonnan järjestämisestä 21	
2.	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	23
2.1.	Tilikauden tuloksen muodostuminen	23
2.2.	Toiminnan rahoitus	27
3.	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	28
3.1.	Tase ja sen tunnusluvut (peruskunta)	28
3.2.	Kunnan kokonaistulot ja -menot	30
4.	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	31
4.1.	Vaalan kunnan konsernirakenne	31
4.2.	Olellaiset konsernia koskevat tapahtumat	31
4.3.	Arvio konsernin tulevasta kehityksestä	36
4.4.	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	36
5.	KUNNANHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALouden TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ	37
5.1.	Tilikauden tuloksen käsittely	37
5.2.	Talouden tasapainottamistoimenpiteet	37
6.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	38
6.1.	Hallinto-osasto	38
6.1.1.	Kunnanhallitus	42

6.1.2.	Hallinto- ja talouspalvelut.....	43
6.1.3.	Elinkeinot.....	44
6.1.4.	Maaseututoimi	50
6.1.5.	Työllistäminen.....	51

7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET/OULUNKAAREN KUNTAYHTYMÄ 52

7.1.	Kuntayhtymän johtajan katsaus	52
7.2.	Kuntapalvelutoimiston tuotanto	55
7.2.1.	Henkilöstöpalvelut	55
7.2.2.	Talouspalvelut.....	55
7.2.3.	Tietopalvelut	56
7.2.4.	Vaalan palvelutuotanto	57

8. HYVINVOINTIOSASTO.....59

8.1.	Hyvinvointipalvelut/ hallinto.....	62
8.2.	Nuorisopalvelut.....	62
8.3.	Kirjastopalvelut.....	63
8.4.	Kulttuuripalvelut.....	64

9. SIVISTYSOSASTO66

9.1.	Hallinto.....	72
9.2.	Perusopetus	73
9.3.	Lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö.....	74
9.4.	Varhaiskasvatus.....	74

10. TEKNINEN OSASTO75

10.1.	Hallinto.....	77
10.2.	Viranomaispalvelut	80
10.3.	Ravitsemis- ja siivouspalvelut	88
10.4.	Asuntopalvelut	89
10.5.	Työllistäminen/tekninen toimi	89
10.6.	Investointiosan toteutumisvertailu / peruskunta.....	90
10.7.	Rahoitusosan toteutumisvertailu	91

11. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT92

11.1.	Tuloslaskelma (peruskunta)	92
11.2.	Rahoituslaskelma (peruskunta).....	94

11.3.	Tase (peruskunta)	95
11.4.	Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	97
11.5.	Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	98
11.6.	Konsernitase ja sen tunnusluvut	99
12.	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT ..	101
12.1.	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	102
12.2.	Tasetta koskevat liitetiedot	105
12.3.	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	109
12.4.	Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	113
12.5.	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	116
13.	KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT TILIKAUDELLA 1.1. – 31.12.2019	118
14.	OSASTOJEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2019 JA NIIDEN TOTEUTUMINEN	129
15.	VUODEN 2019 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	177

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2019 oli kuntakentällä taloudellisesti historiallisen synkkä, ja suurin osa kunnista teki alijäämäisen tuloksen. Verokortti uudistus ja käyttöön otettu tulorekisteri hidastivat verotulojen tilitystä, ja ennusteisiin nähden verotulojen kertymä jäi myös useimmissa kunnissa vajaaksi, niin Vaalassa-kin. Kuntien valtionosuuksiin tehdyt määräaikaiset leikkaukset vaikeuttivat kuntien tärkeää tehtävää huolehtia kuntalaisten peruspalveluista – siis asukkaidensa hyvinvoinnista, sujuvasta arjesta ja turvallisesta ympäristöstä sekä alueensa elinvoimaisuudesta laaja-alaisesti.

Erittäin tiukasta talousarviosta ja kuntatalouden edellä kuvatuista haasteista huolimatta Vaalan kunta teki vuonna 2019 kohtuullisen hyvän tuloksen, vaikka tilinpäätös osoittaakin alijäämää hie-
man vajaat puoli miljoonaa euroa. Kuntastrategian mukaisesti olemme edistäneet tavoitteitamme, ja toimintavuoden aikana on sekä saatu valmiiksi, että pantu jalalle isoja, kunnan talouteen pidem-
mällä aikavälillä erittäin positiivisesti vaikuttavia hankkeita. Työllisyys on kehittynyt edelleen erit-
tään myönteiseen suuntaan, ja yritysten määrä Vaalan alueella on kasvanut. Väkiluvun vähenemi-
seen on pystytty sopeutumaan, ja toimenpiteitä vähenemisen hillitsemiseksi on toimintavuoden ai-
kana saatu huolellisten vaikutusarvioiden jälkeen päätettyä.

Neljän erinomaisen tilinpäätöksen jälkeen vuodet 2018 ja 2019 ovat olleet alijäämäisiä – joskin val-
taosa alijäämästä johtuu kiinteistöihin tehdyistä ylimääräisistä poistoista. Kunnan kulupuoli toteu-
tui toimintavuonna 2019 noin 15 000 euroa talousarviota suurempana, ja vuosikatteen noin 180 000
euroa talousarviota heikompi toteuma selittyy tulopuolen arvioitua heikompana toteutumisena: ve-
rotuloja tilitettiin lähes 400 000 arvioitua vähemmän, mutta omat toimintatuotot ylittivät budje-
toidun noin 70 000 eurolla ja valtionosuudet noin 130 000 eurolla. Suurin yksittäinen, poisto-ohjel-
maan nähden ylimääräinen poisto 308 000 euroa kohdennettiin vanhaan terveyskeskuskiinteistöön.
Kulujen osalta hyvinvointiosasto ja hallinto-osasto alittivat talousarvion, kun taas teknisellä – ja si-
vistysosastolla talousarvio ylitettiin hieman, joskin valtuuston myöntämää ylityslupaa maltillisem-
min.

Oulunkaaren kuntayhtymän talousarvio alittui Vaalan osalta ensimmäistä kertaa vuosiin sekä oman
toiminnan että erikoissairaanhoidon osalta. Vaalassa sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelutarpeet
ovat korkeat, ja THL:n sote-tarvekerroin on useita kymmeniä prosentteja yli maan keskiarvon. Kun-
nassamme sote-kuluihin vaikuttavat erityisesti erikoissairaanhoidon korkeat kustannukset, ikään-
tynyt väestö, työttömyys, korkea sairastavuus, pitkät etäisyydet, huoltosuhteen heikkeneminen sekä
lasten ja perheiden lisääntyneet palvelutarpeet.

Toimintavuoden aikana Oulunkaaren panostukset perusterveydenhoitoon ja kunnan ennaltaehkäi-
seihin hyvinvointipalveluihin satsaaminen antavat toivoa sosiaali- ja terveyspalveluiden kustannus-
kehityksen ja sairastavuuden taittamisesta myös pidemmällä aikavälillä. Sote- palveluiden ja kun-
nan omien hyvinvointipalveluiden rajapinnan tiivis yhteistyö on tuonut toimintavuoden aikana

sekä toiminnallisia että taloudellisia hyötyjä. Oulunkaaren kuntayhtymän osalta vuonna 2019 syvennettiin omistajaohjausta aloittamalla omistajaohjauksen neuvottelukunnan säännölliset kokoukset osana perussopimuksen päivitystyötä.

Vaalan kuntaorganisaatio aloitti toimintavuoden 2019 upouudella rakenteella, jossa hyvinvointiosasto on lisätty neljänneksi osastoksi hallinnon, sivistyksen ja teknisen osaston rinnalle. Uusi osastorakenne ja vastuualueiden siirrot kannattaa huomioida tilinpäätöskirjaan syventyessä: hyvinvointiosastolle ovat siirtyneet hallinto-osastolta entisten vapaa-aikapalveluiden palvelut, sivistysosastolta kirjastopalvelut sekä hallinto-osaston elinkeinopalveluista kulttuuripalvelut ja Lamminahon talon palvelut. Elinkeinojen vastuualueelle on puolestaan tullut aiemmalta vapaa-aikapalveluiden vastuualueelta matkailu, ja se on tilikartassa liitetty muuhun elinkeinotoimeen.

Uuden hyvinvointiosaston toiminta on lähtenyt käyntiin mukavasti ja tuloksellisesti. Hyvinvointisuunnitelman laadintaan ja toteutukseen on osallistettu laajasti toimijoita paitsi kunnasta, myös sidosryhmistä kolmannelta ja yksityiseltä sektorilta. Vaalan kunta sitoutui vuonna 2019 Pohjois-Pohjanmaan liiton hyvinvointisopimukseen, jonka tavoitteet noudattelevat kunnan oman elinvoimaisuuden linjaa.

Vuoden 2019 aikana uusittiin avustusohjesääntö, jonka mukaan ikäkausiverkostoissa valmistellaan osallistuvalla budjetoinnilla avustusten jakoa. Lisäksi kunnan nuorisoneuvostolle osoitettiin 10 000 euron osallistuvan budjetoinnin määräraha, jonka nuoret päättivät käyttää mm. Sahanrannan laiturin kunnostamiseen, roska-astioiden ja penkkien lisäämiseen kylälle sekä tulipaikan rakentamiseen. Hyvinvointiosasto aloitti vuoden aikana yhteistyön Oulu 2026 –kulttuuripääkaupunkihankkeessa, johon kunta valtuuston päätöksellä sitoutui. Tähän liittyen päätettiin osallistua Oulujokivarren kuntien yhteiseen Löytöretki taiteeseen –hankkeeseen. Kirjastolla valmisteltiin omatoimikirjastoa, joka avattiin vuoden 2020 alussa.

Hyvinvointiosaston ja hallinto-osaston yhteistyöllä valmisteltiin syksyllä 2019 useita hankkeita, joista positiivisen rahoituspäätöksen saivat työllisyyden ja hyvinvoinnin edistämisen VERTY-hanke, AIKO-rahoitteinen liikkuvan nuorisotyön hanke sekä Vetoa ja pitoa kuntatyöhön –hanke, jotka alkavat vuonna 2020. Vaala liittyi keväällä 2019 hyvinvointityötä tukevaan Terve kunta –verkostoon sekä valtuuston päätöksellä syksyllä kasvihuonekaasupäästöjen merkittävää vähennystä tavoittelevaan Hiilineutraalit kunnat HINKU-verkostoon.

Teknisellä osastolla vuosi 2019 oli erityisen kiireinen: laaja kiinteistökartoitus sekä sen perusteella laadittu ja vuoden 2020 alussa hyväksytty kunnan kiinteistöstrategia olivat merkittäviä, yli vuoden mittainen ponnistus, jonka tuloksena kunnalla on nyt suuntaviivat sen omistamien kiinteistöjen ylläpitoon, kunnostukseen ja omistukseen. Kiinteistökartoituksessa selvitettiin laajasti ja tarkasti kunnan kiinteistöjen rakenteellista kuntoa ja korjaustarpeita. Yli 19 miljoonan euron korjausvelan hoitamiseen määritellyt toimenpiteet ja suuntaviivat helpottavat merkittävästi sekä käyttötaloutta että

investointitarpeita tulevaisuudessa. Uuden hyvinvointikeskuksen suunnittelu aloitettiin kunnan sisäilmajohtoryhmän toimenpidesuosituksesta syksyllä 2019, ja uusi kiinteistö on määrä ottaa käyttöön keväällä 2022.

Kunnan strategista lähiruokatavoitetta edistettiin vuoden 2019 aikana, ja ruokapalveluiden osalta aloitettiin yhteistyömallin selvittäminen Utajärven ja Muhoksen kuntien kanssa. Kunnan keittiöissä asiakastyytyväisyys kasvoi vuoden aikana, ja hävikkiin kiinnitettiin erityistä huomiota esimerkiksi punnitsemiskampanjoilla. Lähiruokaa ja luomua suosittiin hankinnoissa aina mahdollisuuksien mukaan.

Maankäytön suunnittelun osalta vuosi 2019 oli edellisen toimintavuoden tapaan vilkas: pitkään valmisteltu koko kunnan tuulivoimayleiskaava ja Naulakankaan tuulivoimaosayleiskaava hyväksyttiin, Turkkiselän alueen tuulivoimaosayleiskaavan valmistelu sekä rantaosayleiskaavojen päivitys Manamansalossa, Jaalangassa ja Kankarissa jatkui, hyvinvointikeskusta varten käynnistettiin keskustan asemakaavan muutos ja uutta Vaalan vankilaa varten asemakaavan laajennus. Kunnan tonttien hintoja laskettiin valtuuston päätöksellä ja tonttien markkinointiin panostettiin erityisesti, minkä seurauksena tonttikauppa vilkastui aiempiin vuosiin nähden selvästi. Rokua Geopark –alueen matkailun kehittämissuunnitelma valmistui kesällä 2019, ja sen toimeenpanovaihetta on koordinoitu yhdessä kehittämissyhtiö Humanpolis Oy:n kanssa.

Elinkeinojen vastuualueella valmisteltiin vuoden 2019 aikana rakennemuutosta, jonka seurauksena vuoden 2020 päättyivät sekä Kainuun Etu Oy:n että Oulunkaaren elinkeinopalveluiden osto. Talousarviossa 2020 varattiin määräraha vakituisen viestinnän asiantuntijan palkkaamiseen ja Oulujokilaakson elinkeinojen kehittämissyhteistyön syventämiseen. Vuonna 2019 kunta liittyi myös Oulun Seudun Uusyrityskeskukseen ja sitoutui Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjien omistajanvaihdospalvelun jatkoon. Elinkeinojen vastuualueella toteutettiin vuonna 2019 iso brändi- ja internetsivujen uudistus, joka lanseerattiin vuoden 2020 alussa.

Sivistysosastolla merkittävin muutos oli edellisenä vuonna päätetty Veneheiton koulun toiminnan loppuminen kevätlukukauden jälkeen – syyslukukaudesta lähtien kaikki Vaalan oppilaat ovat olleet yhden katon alla koulukeskuksella. Muutos on sujunut toiminnallisesti onnistuneesti, ja taloudelliset säästöt toteutuivat arvioitua suurempina.

Syksyllä 2019 sivistysosastolla ja hyvinvointilautakunnassa valmisteltiin kunnanhallituksen toimeksiannosta laajaa ennakkovaikutusten arviointia varhaiskasvatuksen muuttamisesta maksuttomaksi. Vuoden 2020 alusta lähtien varhaiskasvatus on Vaalassa ollut kokonaan maksutonta, millä arvioidaan olevan merkittäviä positiivisia vaikutuksia paitsi lasten yhdenvertaisiin oppimis- ja kasvulähtökohtiin, myös vanhempien työllisyyteen, Vaalan asukasluvun kehitykseen ja perheiden hyvinvointiin. Sivistysosastolla panostettiin toimintavuoden aikana myös erityisesti lasten ja oppilaiden hyvinvointiin ja myöhempien ongelmien ennaltaehkäisyyn palkkaamalla varhaiserityisopettaja ja erityisopettaja, kouluohjaaja ja lastenhoitajia.

Tätä katsausta kirjoittaessa elämme koronaviruskriisin aiheuttamissa poikkeusoloissa. Vuosi 2019 ei ole vielä kovinkaan kaukana, mutta vallitsevissa oloissa etäisyys tuntuu silti pitkältä. Kuluneiden viikkojen aikana käytännössä kaikki kunnan toiminnot ja palvelut on jouduttu joko miettimään tai järjestämään uudella tavalla kokoontumis- ja liikkumisrajoitusten vallitessa. Vuonna 2019 alkaneet monet hankkeet, valmistelutyö ja päällä oleva hyvä vire ei silti saa poikkeusoloissa ja niitä seuraavassa väistämättömässä, syvässä talouslamassakaan unohtua.

Haasteista on löydettävä myös mahdollisuuksia, ja uskon erityisesti etätyön myötä koetun valtavan digiloikan poikivan mahdollisuuksia Vaalan kunnan kaltaisille, ympäristöltään rikkaille maaseutukunnille. Lähitulevaisuuden ennakoiminen on nyt historiallisen vaikeaa, mutta epävarmuuden jatkuessa voimme parhaiten valmistautua muutoksiin, joiden sisällöstä emme vielä tiedä, hoitamalla tehtäviämme mahdollisimman hyvin. Kunnan perustehtävä – huolehtia asukkaidensa hyvinvoinnista ja alueen elinvoimaisuudesta – ei ole muuttunut miksikään. Vaikka taloudellisten seuraamusten suuruutta voimme vain arvailla, on luotto hyvinvointiyhteiskuntaan ja sen toimintavarmuuteen vahva.

Vaalan kunnassa vallitseva joukkuehenki ja yhteisöllisyys ovat vahvuuksiamme normaalioloissakin – ja näiden merkitys vaikeina aikoina vain korostuu. Vääjäämättä poikkeusoloja seuraavista, entistäkin vaikeammista taloudellisista haasteista huolimatta Vaalan kunta tulee selviytymään ja menestymään jatkossakin. Koko henkilökunnan ja luottamushenkilöiden muodostaman joukkueen voimin on paiskittu töitä samaan maaliin tähän astikin, ja niin on oleva myös jatkossa. Haluan täydestä sydäimestäni kiittää koko tätä porukkaa ja kaikkia yhteistyökumppaneitamme – kanssanne on hyvä suunnata kohti tulevaa.

Miira Raiskila
kunnanjohtaja

1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Hallinto-organisaatio

Kunnan organisaatiokaavio on toimintakertomuksen liitteenä.

Kunnanvaltuusto 1.6.2017-31.5.2021

Vuonna 2017 valitussa valtuustossa on 17 jäsentä, joista Suomen Keskustan edustajia on 10, Vasemmistoliiton edustajia 4, perussuomalaisia 2 ja Kokoomuksen edustajia 1.

Kunnanvaltuusto		Kokouksia 8 kpl	Asioita § 90
Pj	Välinen Pekka	8	KESK
1. vpj.	Mustonen Osmo	7	VAS
2. vpj.	Paakkari Miia 31.5.2019 asti/	3	KESK
	Roivainen Jouko 1.6.2019 alkaen	3	KESK
Jäsen	Hannukainen Esa	8	PS
Jäsen	Hiltunen Marko	6	VAS
Jäsen	Huotari Tapio	8	VAS
Jäsen	Karhu Tapani 17.10.2019 asti	4	KESK
Jäsen	Karjalainen Esa	7	KESK
Jäsen	Karppinen Hanna	7	VAS
Jäsen	Kemppainen Pentti	8	KESK
Jäsen	Kesälahti Aune 17.10.2019 alkaen	2	KESK
Jäsen	Koski-Tulppo Tiina	5	KESK
Jäsen	Leinonen Aino	7	KESK
Jäsen	Leinonen Jenna	7	KESK
Jäsen	Moilanen Kalle	8	PS
Jäsen	Paakkari Miia 1.6.2019 al- kaen	5	KESK
Jäsen	Roivainen Jouko 31.5.2019 asti	4	KESK
Jäsen	Rovio Markus	7	KOK
Jäsen	Virkkunen Reijo	7	KESK
Varajäsen	Galla Ritva	1	KESK
Varajäsen	Keränen Meeri	2	KESK
Varajäsen	Kesälahti Aune	5	KESK
Varajäsen	Kylmänen Tiina	3	VAS
Varajäsen	Sumiloff Seija	1	KESK

Varajäsen	Tervonen Timo	2	KESK
Esittelijä	Raiskila Miira	8	
Esittelijä	Niskanen Ari	2	
Esittelijä	Kaikkonen Matti	5	
Esittelijä	Karhu Tapani	2	
Esittelijä	Kurtti Kalle	3	
Esittelijä	Niiranen Jarkko	2	
Esittelijä	Nikula Pirjo	4	
Esittelijä	Tiilikainen Veli-Pekka	3	
Pöytäkirjanpitäjä	Niskanen Ari	8	

Kunnanhallitus 1.6.2019-31.5.2021

Kunnanhallitus		Kokouksia 20 kpl	Asioita § 303
Pj	Karjalainen Esa	20	KESK
1. vpj.	Huotari Tapio	19	VAS
2. vpj.	Moilanen Kalle	17	PS
Jäsen	Karhu Tapani 17.10.2019 asti	11	KESK
Jäsen	Karppinen Hanna 19.9.2019 asti	9	VAS
Jäsen	Kylmänen Tiina 20.9.2019 alkaen	7	VAS
Jäsen	Leinonen Aino 31.5.2019 asti	9	KESK
Jäsen	Leinonen Jenna	18	KESK
Jäsen	Paakkari Miia 1.6.2019 alkaen	9	KESK
Jäsen	Tervonen Timo 18.10.2019 alkaen	4	KESK
Henk.koht. varajäsen	Ahokas Marja	2	VAS
Henk.koht. varajäsen	Hannukainen Esa	2	PS
Henk.koht. varajäsen	Leinonen Aino	1	KESK
Henk.koht. varajäsen	Salomaa Kai	1	VAS
Henk.koht. varajäsen	Tervonen Timo	1	KESK

Henk.koht. varajäsen	Virkkunen Reijo	4	KESK
Kv:n pj.	Välinen Pekka	18	KESK
Kv:n 1. vpj.	Mustonen Osmo	17	VAS
Kv:n 2. vpj.	Paakkari Miia 31.5.2019 asti	4	KESK
	Roivainen Jouko 1.6.2019 alkaen	10	KESK
Esittelijä	Raiskila Miira	20	
Pöytäkirjanpitäjä	Karppinen Lea	1	
	Niskanen Ari	19	

Lautakunnat

Hyvinvointilautakunnan ja elinvoimalautakunnan kokoonpanot ovat käyttötalousoosassa ao. hallintokuntien kohdalla.

Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsenet ja ao. toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntatalous

Yleinen bruttokansantuote kasvoi yhden prosentin, ja työllisyystilanne on jatkanut yleistä myönteistä kehitystään. Kuntatalouden osalta taloudellinen kehitys näyttäytyy kuitenkin haastavana. Kuntien ja kuntayhtymien vuoden 2019 tilinpäätöstiedot ja -arviot osoittavat kuntatalouden heikentyneen edellisestä vuodesta entisestään – jopa 75 prosenttia Manner-Suomen kunnista on tekemässä alijäämäisen tuloksen. Vuosikate on heikentynyt kuntataloudessa vuoden takaiseen nähden yli 13 prosenttia. Tilinpäätösarvioiden mukaan negatiiviseen vuosikatteeseen, eli niin sanottuun syömävelkaan päädyttiin peräti 56 kunnassa.

Ennusteet kuntatalouden kehityksestä olivat vielä syksyllä 2019 vielä toteutunuttakin synkemmät. Tilikauden tulos on tappiollinen noin 200 miljoonaa euroa, kun aiempien arvioiden mukaan sen pelättiin kertyvän moninkertaiseksi. Kuntatalouden tilaa vuoden 2019 kohensivat syksyllä tehdyt valtionosuuksien aikaistukset vuodelta 2020 vuodelle 2019. Tulos on joka tapauksessa lähes historiallisen heikko, eivätkä lähivuosien näkymät näytä paljoakaan paremmilta, vaikka määräaikainen valtionosuuksien leikkaus onkin päättymässä vuoden 2020 alussa.

Kuntien huonoa taloustilannetta selittää vuoden 2019 osalta erityisesti verotulojen heikko kehitys ennusteisiin nähden – tilityksiä jäi tulorekisterin käyttöön otosta ja verokorttiuudistuksesta johtuen tilittämättä arvion mukaan jopa 400 miljoonaa euroa, mikä ei kirjanpidollisesti näy esimerkiksi siirtovelkana taseessa. Myös kuntien kulupuolella on ollut merkittävää lisäystä edelliseen vuoteen nähden: lähes neljän prosentin toimintakulujen kasvua selittävät erityisesti kasvavat sote-menot, joiden hillitsemiseksi ei päättäneellä hallituskaudella saatu aikaiseksi palveluiden järjestämisen rakennemuutosta.

Kunnat ja kuntayhtymät ovat vuonna 2019 kuitenkin investoineet edellisvuotta enemmän – kasvu on peräti 8,7 prosenttia, joskin se on rahoitettu pääosin lainarahalla. Kunnat ja kuntayhtymät ottivat yhteensä lisää lainaa vuonna 2019 2,4 miljardia euroa. Korkojen ollessa edelleen poikkeuksellisen matalalla lainakanta on lisääntynyt merkittävästi paitsi pitkäaikaisessa, myös lyhytaikaisessa kassalainakannassa. Investoinnit myös painottuvat euromääräisesti eniten suuriin kaupunkeihin: 20 suurimman kaupungin investoinnit kattavat jopa 60 prosenttia kaikkien kuntien investoinneista vuonna 2019.

Oman talousalueen kehitys

Vaalan ennakkoväkiluku 31.12.2019 väestörekisterin mukaan oli 2794, kun vuotta aiemmin se oli 2871 henkilöä. Vuonna 2019 väkiluku vähentyi näin ollen -77 henkilöllä. Vuodesta 2017 vuoteen 2018 välillä väkiluku vähentyi 70 henkilöllä, joten muutos on ollut saman suuruinen, hieman suurempi. Vuonna 2017 väkiluku vähentyi -102 henkilöllä ja vuonna 2016 -32 henkilöllä. Kuntaan muutti vuonna 2019 muualta 84 henkilöä, ja kunnasta pois muutti 137 henkilöä. Vuonna 2018 kuntaan muutti 76 henkilöä ja kunnasta muutti pois 118 henkilöä, joten myös muuttoliikkeen osalta on nähtävissä hienoista väkiluvun vähennyksen kasvua vuoteen 2018 nähden. Syntyneitä oli vuonna 2019 19, kun vuonna 2018 heitä oli 18. Vuonna 2019 kuolleita oli Vaalassa 60, kun edellisenä vuonna luku oli 43.

Pohjois-Pohjanmaan joulukuun työllisyyskatsauksen mukaan työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella 11,1 %. Kunnittain työttömien osuus työvoimasta vaihteli Hailuodon 6,4 %:n ja Taivalkosken 13,8 %:n prosentin välillä. Joulukuun lopussa Vaalassa oli 147 työtöntä työnhakijaa, joista miehiä oli 10 ja naisia 47, pitkäaikaistyöttömiä oli 28.

1.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Vuoden 2019 alusta lähtien kunnassa on ollut uusi virasto-organisaation osastomalli, joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 15.11.2018. Uutena osastona hyvinvointiosasto on lisätty neljänneksi osastoksi aiempien kolmen osaston rinnalle (hallinto, sivistys ja tekninen). Hyvinvointiosaston toimialaan kuuluvat hyvinvointipalvelut, nuorisopalvelut, kirjastopalvelut ja kulttuuripalvelut.

Uudelle osastolle ovat siis siirtyneet hallinto-osastolta entisten vapaa-aikapalveluiden palvelut, sivistysosestolta kirjastopalvelut sekä hallinto-osaston elinkeinopalveluista kulttuuripalvelut ja Lamminahon talon palvelut. Osastojohtajana uudella hyvinvointiosastolla on hyvinvointijohtaja. Oheisessa kaaviossa esitellään kunnan virasto-organisaatio 1.1.2019 alkaen.

Talous

Vaalan kunnan talous on edelleen jatkanut kohtuullisen hyvällä suunnalla: toimintavuosien 2018 ja 2019 hieman alijäämäiset tulokset johtuvat pääasiassa kiinteistöihin tehdyistä poisto-ohjelmaan nähden ylimääräisistä poistoista. Muutosta muutaman edellisen taloudellisesti paremman vuoden jälkeen on heikompaan suuntaan, joskin neljän vuoden taloussuunnitelmassa kunnan kumulatiivinen tulos on edelleen ylijäämäinen. Heikennystä muutamaan edeltävään hyvään talousvuoteen Vaalassa ovat lisäksi aiheuttaneet valtionosuuksien määräaikaiset leikkaukset yleisesti kuntataloudessa sekä sosiaali- ja terveysmenojen kasvu.

Kunnan muun toiminnan toimintakulut ovat kuitenkin edelleen pysyneet hyvällä tasolla, ja panostuksia myös kehittämistoimiin on pystytty tekemään ja investointeja toteuttamaan – joskin investointisuunnitelmaan nähden vuonna 2019 investoinnit toteutuivat pienempinä johtuen pääasiassa tekeillä olleesta kiinteistöstrategiasta.

Työllisyystilanne oli vuonna 2019 jälleen edellistä vuotta parempi sekä työllisyysasteen että työttömyysasteen valossa tarkasteltuna. Joulukuun työllisyystilastossa Vaalassa oli 147 työtöntä työnhakijaa, kun vuosi aiemmin vastaava määrä 157 ja siitä vuotta aiemmin 198. Muutosta vuoden takaiseen on siis - 10 henkilöä. Joulukuussa 2018 Vaalassa oli kymmenen avointa työpaikkaa, kun vuonna 2018 samaan aikaan niitä oli seitsemän ja sitä edellisenä vuonna niitä ei ELY:n ja TE-toimiston tilaston mukaan ollut yhtään.

1.5. Kunnanjohtajan arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tilinpäätöstä valmistellessa yhteiskuntamme on poikkeusolojen keskellä, ja tulevan kehityksen arvioiminen on poikkeuksellisen haastavaa. Koronaepidemian vaikutuksia kuntatalouteen ja sen toimintaan on vielä mahdotonta arvioida, mutta joka tapauksessa ne tulevat olemaan erittäin merkittäviä ja kauaskantoisia.

Kuntien tuloja vähentäviä vaikutuksia tulevat olemaan kunnallisveron ja yhteisöveron heikko kertyminen sekä kokoontumis- ja liikkumisrajoituksista johtuen maksutuottojen huono kertymä. Vaalan kunnassa kulttuuri- ja liikuntapalveluiden tuotot ovat normaalioloissakin vähäisiä, koska kunta on tehnyt strategisia valintoja panostaa ennaltaehkäiseviin palveluihin tarjoamalla esimerkiksi liikuntatilat ja yhdistysten kokoontumistilat maksutta käyttöön. Vuoden 2020 alusta lähtien Vaalassa myös varhaiskasvatus on ollut maksutonta, joten päivähoitomaksujen heikompi tilitys ei kosketa Vaalaa valtaosan muiden kuntien tavoin. Myöskään joukkoliikenteen osalta odotettavat tulojen vähennykset eivät koske Vaalaa – päinvastoin asiointi- ja koulukyytien vähentymisestä on odotettavissa jonkin verran säästöjä.

Talouden ollessa käytännössä pysähtynyt saattavat epidemian vaikutukset näyttäytyä myös muissa kunnan tuloissa, kuten myyntituloissa (tontit, kiinteistöt), vuokratuloissa (maanvuokrat, kiinteistöt), sijoitusten tuottojen heikkenemisessä, luottotappioissa sekä kehitystoiminnan ja hankkeiden jäädyttämisenä. Vallitsevissa oloissa ja niitä seuraavassa talouslamassa olisi kuitenkin ensiarvoisen tärkeää pystyä panostamaan erityisesti elinkeinojen kehittämiseen ja yrityspalveluihin sekä niitä tukeviin hankkeisiin, jotta yleinen taloustilanne saataisiin kriisin jälkeen elpymään.

Kuntien menojen lisäykset koronaepidemian johdosta tulevat olemaan myöskin merkittäviä. Keskeisimpänä menojen osalta kasvanevat sote-menot: henkilöstökulut, infektio-osaston perustaminen, hoitotarvikkeiden kustannukset, laboratoriotutkimukset ja lisätilarpeet, ylityöt ja jo sovittujen sopeuttamistoimenpiteiden peruuntuminen ovat selvästi nähtävissä olevia kulueriä. Myös esimer-

kiksi pelastustoimen varallaolosta, koko kuntaorganisaatiota koskevista sairaspöissaoloista ja niihin liittyvistä sijaiskustannuksista, lisääntyneistä ICT-menoista ja tietojärjestelmien käyttöönotosta sekä kokonaan uusista toiminnoista, kuten yli 70-vuotiaiden kuntalaisten kotipalveluiden laajentamisesta seuraavat menot kasvattavat käyttötalouden kuluja. Työllisyydenhoitoon liittyvät kulut tulevat konkurssien ja lomautusten seurauksena kasvamaan. Erillispäätöksillä tehdyt yritysten tukitoimet ja vapaaehtoistyön kustannukset ovat myös budjetoimattomia lisäkuluja.

Koronaviruksesta johtuvat poikkeusolot ovat yhteiskunnallemme täysin uusi tilanne, eikä kaikkia vaikutuksia pystytä millään haarukoimaan tai niiden suuruutta arvioimaan, eihän kriisin pituuttaakaan pystytä vielä varmasti ennakoimaan. Hyvinvointiyhteiskunnassa oleellista kuitenkin on se, että terveys ja hyvinvointi asetetaan vallitsevissa oloissa talouden edelle. Kriisin talousseurausten laskemisen ja niiden korjaustoimenpiteiden aika koittaa myöhemmin, vaikkakin kuntataloudessa tulee ennakoivasti sopeutua väistämättä edessä olevaan. Välttämättömiä hankintoja on yritysten taloustilanteen kohentamiseksi aikaistettava ja ei-välttämättömät hankinnat on jätettävä tekemättä. Investointisuunnitelmaa ja käyttötalouden budjettia on tarkasteltava uudelleen, ja säästöohjelma on rakennettava lamasta selviytymiseksi.

Vielä alkuvuodesta normaalioloissa elettäessäkin kunnan taloudellisen tilanteen tulevaisuudennäkymät herättivät huolta. Joudumme jatkossa entistä painokkaammin pohtimaan ja tekemään toimenpiteitä, joilla turvaamme kunnan tulojen ja kulujen tasapainon ja välttämään velkataakan kasvattamisen. Käyttötalouden menot on pystyttävä kattamaan tuloilla, ja tulevien lähivuosien talousarviot on kiinteistöstrategiassa kuvattuja suunniteltuja isoja alaskirjauksia lukuun ottamatta kyettävä rakentamaan tasapainoisiksi – syömävelkaa meillä ei ole vara ottaa.

Säästöjen lisäksi on tehostettava toimintatuottoja. Kiinteistöstrategian mukaisiin kiinteistökauppoihin pitää pyrkiä aktiivisella markkinoinnilla, samoin tonttien osalta hyvää myyntitahtia on pystyttävä pitämään yllä. Yritystonttien ja erityisesti rannassa sijaitsevien asuintonttien kaavoittamiseen pitää lähivuosina panostaa. Yritysten tukipalveluihin ja elinkeinojen kehittämishankkeisiin sijoitetut varat hyödyttävät kuntataloutta myöhemmin monin verroin.

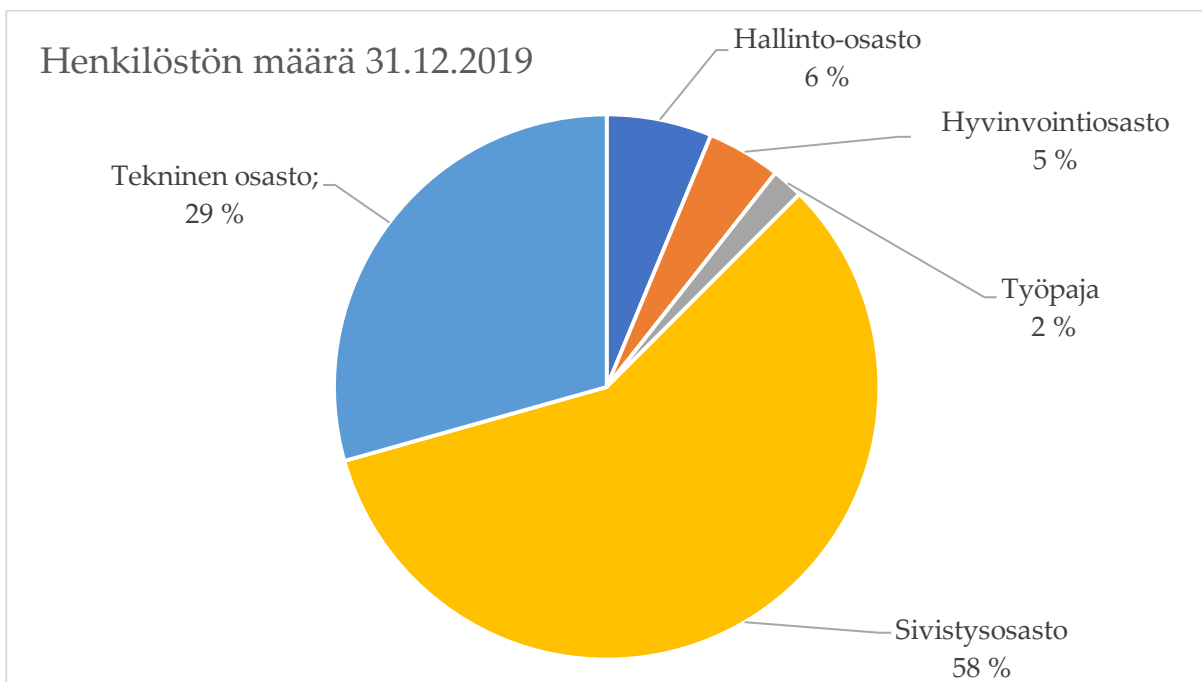
Väestön vähenemisen hillitsemiseen tulee löytää lisää vaikuttavia toimenpiteitä, joista jo toteutettu maksuton varhaiskasvatuksemme arvioidemme mukaan on yksi tehokkaimmista. Kuntaan suunnitteilla olevat isot investoinnit, kuten Vaalan uusi vankila ja tuulivoimapuistot tuovat helpotusta kuntatalouden näkyymiin, mutta eivät ratkaise niitä. Alkuvuodesta näköpiirissä ollut positiivinen investointien kierre, yritysten määrän lisäys ja työllisyyden hyvä kehitys on saatava jatkumaan mahdollisimman hyvin koronakriisin jälkeen. Panostuksia kunnan kehittämiseen, palveluidemme parantamiseen, sairastavuuden ennaltaehkäisyyn ja velkamme lyhentämiseen on jälleen suunniteltava, arvioitava ja pantava täytäntöön, kunhan poikkeusolojen vaikutukset alkavat kokonaisuudessaan selkiytyä.

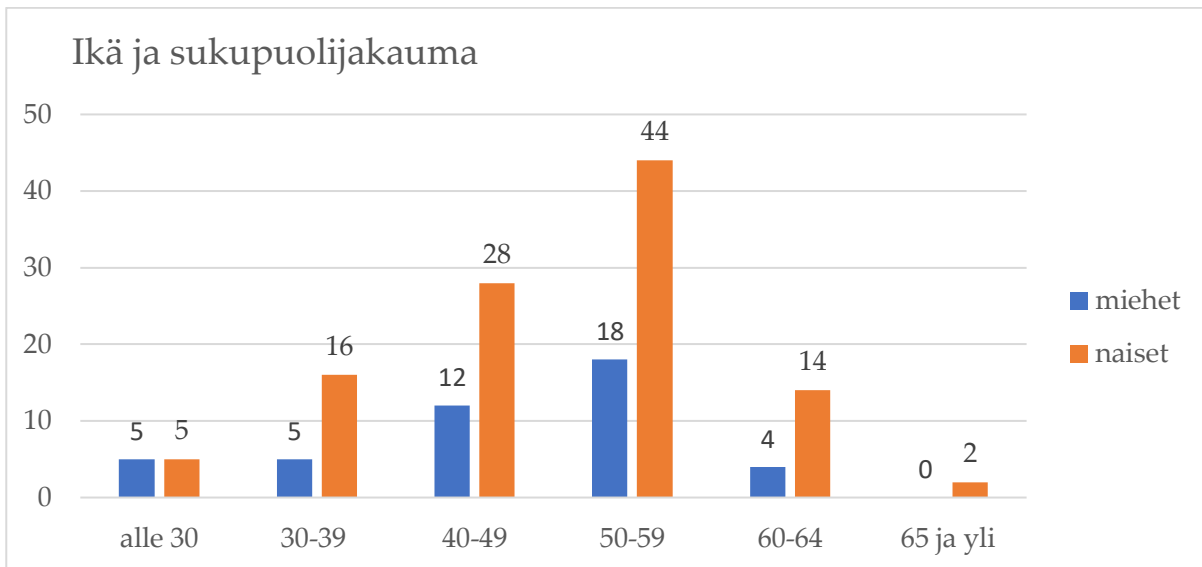
Miira Raiskila
kunnanjohtaja

1.6. Kunnan henkilöstö 31.12.2019

Kunnan henkilöstön kokonaismäärä ilman työllistettyjä on vähentynyt kymmenellä vuonna 2019. Vakinaisten henkilöiden määrä on vähentynyt neljällä ja määräaikaisten määrä on vähentynyt 6 henkilöllä. Määräaikaisten määrässä on mukana kansalaisopiston opettajat.

Henkilöstön määrä					Yhteensä ilman työllistettyjä			Vakinaiset muutokset
	Vakinaiset	Määräaik.	Työllistetyt	Yhteensä	2018	2019	Muutos	2018-2019
Hallinto-osasto	6	3	1	10	12	9	-3	-3
Hyvinvointiosasto	5	0	2	7		5	+5	+5
Työpaja	0	0	3	3	0	0	0	0
Sivistysosasto	53	38	2	93	92	91	-1	-1
Tekninen osasto	36	5	6	47	47	41	-6	-6
YHTEENSÄ	100	46	14	160	151	146	-5	-5

Henkilöstöstä 80 henkilöä eli 52 % oli yli 50 vuotiaita

	miehet	naiset	Yhteensä
alle 30	5	5	10
30-39	5	16	21
40-49	12	28	40
50-59	18	44	62
60-64	4	14	18
65 ja yli	0	2	2
	44	109	153

Poissaolopäivät osastoittain

	Sairauspäivät			Tapaturmat			Kuntoutustuki		
	2018	2019	Muutos	2018	2019	Muutos	2018	2019	Muutos
Hallinto	55/6	245/8	+190/+2	0	0	0	0	0	0
Työpaja	174/8	82/12	-92/+4	10/1	0	-10/-1	0	0	0
Sivistystoimi	935/34	1040/61	+105/+27	14/1	93/2	+79/+1	5/1	3/1	-2/0
Tekninen toimi	1823/38	828/33	-995/-5	71/4	0	-71/-4	0	14/1	+14/1
Hyvinvointi	0	46/5	+46/+5	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	2987/86	2241/119	-746/+33	95/6	93/2	-2/-4	5/1	17/2	+12/+1
poissaolopäivät/ henkilölkm, johon kohdistunut									

Poissaolokerrat ja niiden kestot v. 2019 (suluissa vuoden 2018 luku)

	Kesto 1-3 pv	Kesto 4- 10 pv	Kesto 11-60 pv	Kesto 61-90 pv	Kesto 91-180 pv	Kesto 181-365 pv
Hallinto	1/11	3/3	3/0	1/0	0/0	0/0
Työpaja	10/15	5/6	1/3	0/0	0/0	0/0
Sivistys	143/156	35/53	8/8	2/0	0/0	0/0
Tekninen	54/66	16/29	11/25	0/2	1/2	0/0
Hyvinvointi	11/0	2/0	0/0	0/0	0/0	0/0
	219/(248)	61/(91)	23/(36)	3/(2)	1/(2)	0/0

Vuonna 2019 jäi eläkkeelle 11 henkilöä

Eläkepäätykset	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Yhteensä henkilöä	2	7	7	7	9	11

1.7. Muut ei-taloudelliset asiat

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa todetaan, että Vaalan kunnassa laskun vastaanottaja ja hyväksyjä ei ole koskaan sama henkilö. Tarkastuslautakunnalla on kuntaa kohtaan arviointi- ja valvontatehtäviä. Sillä on mm. oikeus saada tietoja salassa pidettävistä asioista, mikäli se katsoo ne tarpeelliseksi arviointitehtävän hoitamiseksi sekä valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Luottamushenkilöt ja keskeiset viranhaltijat ovat velvoitettuja antamaan sidonnaisuusilmoituksen.

Esteellisyys viittaa virkatehtävissä esiintyvään eturistiriitaan. Se tarkoittaa virkamiehen tai luottamushenkilön sopimattomuutta osallistua asian käsittelyyn tai ratkaisemiseen. Esteellisyys rikoo hallinnon objektiiviteetti-periaatetta, joka pyrkii turvaamaan hallintopäätöksen tai hallinnollisen menettelyn oikeellisuuden, puolueettomuuden ja objektiivisuuden. Esteellisyys syntyy, mikäli virkamies tai luottamushenkilö on sellaisessa suhteessa käsiteltävään asiaan tai sen asianosaisiin, joka saattaa vaarantaa hänen puolueettomuutensa. Esteellisyyttä ei arvioida konkreettisesti vaan riittää, että puolueettomuus on objektiivisesti ajatellen saattanut vaarantua. Esteellisyydestä seuraa, että esteellinen henkilö ei voi olla päättämässä asiasta, osallistua asian käsittelyyn eikä edes olla läsnä asiaa käsiteltäessä. Poikkeuksena läsnäolokieltoon on kunnanvaltuusto, jonka kokoukset ovat kaikille julkisia. Kunnassa huomioidaan, ettei esteellinen henkilö osallistu päätöksentekoon. Yleisesti ennen asian käsittelyä päätöksentekoa kunnassa varmistetaan, onko paikalla esteellisiä henkilöitä osallistumassa asian käsittelyyn ja päätöksentekoon.

Vaalan kunnassa on häirinnän ja epäasiallisen käytöksen hallinnan malli, jolla turvataan kaikkien työntekijöiden oikeus saada työssä asiallista kohtelua. Mallissa käydään läpi, miten tulee toimia, jos kokee epäasiallista kohtelua työssään.

1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Toimintakertomuksessa on arvioitava kunnan ja kuntakonsernin toiminnan laajuuteen ja rakentamiseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittämiseen vaikuttavia seikkoja. Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä mm. toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Vaalan kunnan toimintaa voi kohdata erityyppisiä riskejä, joista osaan voimme omalla toiminnalla vaikuttaa ja osaan emme. Riskit ovat myös eri tasoisia.

Nyt käynnissä olevalla hallituskaudella valmistellaan uudistuksia, jotka koskevat kuntia. Tällaisiin uudistuksiin Vaalan kunnan omat vaikuttamismahdollisuudet ovat pienet. Edunvalvontatyö on kuitenkin tärkeää. Koska Vaalan kunnan tulorahoituksesta valtionosuudet muodostavat merkittävän osan, on tehtävillä valtionosuusuudistuksilla poikkeuksellisen suuri vaikutus kuntaamme. Keväällä 2020 alkaa Vaalassa Metsälamminkankaalla tuulivoimapuiston rakentaminen. Alueelle valmistuu 24 tuulivoimalan puisto. Näiden kiinteistövero on Vaalan kunnalle merkittävä. Edunvalvonnan näkökulmasta on Vaalan kunnalle ensiarvoisen tärkeää, että voimalaitoksien kiinteistövero säilyy kunnilla.

Meneillään oleva koronavirusepidemia tulee vaikuttamaan Vaalan kunnan talouteen niin lyhyellä kuin pidemmälläkin aikajanelalla. Epidemian vuoksi useat Vaalalaiset voivat joutua lomautetuksi ja jotkut jopa irtisanotuiksi. Tämä vaikuttaa tuloverokertymään ja yrityksien osalta yhteisöverokertymään. Työpaikka voi olla monelle vaalalaiselle pitovoimatekijä, joten kunnassa pitää varautua myös normaalia suurempaan muuttoliiketappioon. Kunnan on myös hyvä varautua erikoissairaanhoidon kustannuksiin niin koronatartuntojen kuin poikkeustilanteen aiheuttamien mielenterveysongelmien vuoksi. Tällä hetkellä on vielä vaikea arvioida taloudellisia menetyksiä, koska esimerkiksi verokertymässä tilanne ei vielä näy.

Strategiset riskit:

- Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset rahoituksen, yhteistyökumppaneiden ja lainsäädännön suhteen.
- Toiminnan vastaavuus kuntalaisten tarpeisiin väestön ikääntyessä ja lapsimäärän vähentyessä.
- Sisäilmaongelmien vaikutukset palvelurakenteeseen kirjasto ja lukio.
- Rahoitus pohjaan liittyvät mahdolliset muutokset kuten esimerkiksi kiinteistöveron muutokset voimalaitosveron muodossa.

Taloudelliset riskit:

- Koronavirusepidemia ja sen pitkittyminen.
- Talousarvion tavoitetasossa pysyminen.
- Äkilliset muutokset palvelujen oston määrässä tai palvelujen hinnassa, erityisesti erikoissairaanhoido.
- Isoissa hankinnoissa onnistuminen ja hankintaosaaminen näissä, erityisesti hyvinvointikeskus kaikkine prosesseineen.
- Korjausvelan yhtäkkinen realisoituminen esimerkiksi pahana sisäilmaongelmana tai muina korjaustarpeina.
- Yllättävät tiedot kiinteistöjen kunnosta esimerkiksi kiinteistön paljastuttua purkukuntoiseksi.

Rahoitusriskit:

- Korkoriski korkeasta lainamäärästä johtuen
- Korkoriski hyvinvointikeskuksen leasingrahoituksessa

Toiminnalliset riskit:

- Kunnan monet toiminnot ovat haavoittuvaisia henkilöstön vähyyden ja varahenkilöstön vajavaisuuden taikka henkilöstön erikoisosaamisen vuoksi.
- Riittävän erityisosaamisen turvaaminen mm. uusien kunnan velvoitteiden vuoksi
- Sairauspoissaolot
- Tapaturmat
- Tietojärjestelmähäiriöt
- Avainhenkilöiden irtisanoutuminen sekä rekrytoinnissa epäonnistuminen

Vahinkoriskit ja kriisit:

- Kriisitilanteiden johtaminen ja niissä onnistuminen (esim. Koronaepidemia, myrskytuhot, pilaantunut vesi tai ruoka, sähkökatkokset, ihmisiin kohdistuvat uhat)
- Vakuutusten ajanmukaisuus
- Jätevesiverkoston kunto

Kunnan vakuutukset:

- Kunnalla on Pohjola Vakuutus Oy:ssa seuraavat vakuutukset:
- Henkilövakuutukset: Lakisääteinen työtapaturma- ja ammattitautivakuutus, ryhmätapaturmavakuutus kunnan asukkaille ja muille ulkokuntalaisille kunnan järjestämässä toiminnassa sekä matkavakuutus
- Omaisuusvakuutukset: Julkisyhteisön vakuutus, Venevakuutus
- Metsävakuutus
- Ajoneuvovakuutukset
- Toiminnan vakuutukset: Julkisyhteisön ja julkisyhteisön hallinnon vastuuturvavakuutukset, oikeusturvavakuutus

1.9. Ympäristötekijät

Kirjanpitolain mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä tunnusluvut ja muut tiedot ympäristöstä. Toimintakertomukseen on syytä sisällyttää kuvaus niistä ympäristökysymyksistä, jotka vaikuttavat olennaisesti kunnan taloudelliseen tulokseen, asemaan tai toiminnan kehitykseen. Kunnan on vältettävä sellaisia päätöksiä, jotka sisältävät suuria taloudellisia riskejä tai kuormittavat kohtuuttomasti ympäristöä tai tulevia sukupolvia.

Kunnan strategiassa on korostettu kunnan toimintojen ja palvelujen kehittämisessä kestävän kehityksen periaatteita. Ympäristötekijöiden osalta kunnassa on kiinnitetty huomiota mm. seuraaviin seikkoihin:

Energian kulutus:

- Energian kulutuksen seuranta. Vaihtoehtojen etsiminen öljylämmitykselle, kunnan eri työpisteiden haastaminen energian säästäminen (palkitseminen onnistumisesta)
- Liikenteen päästöt: Yhteiskäyttöautoihin siirtyminen, suunnitelma kunnan autojen vaihtamisesta hybridi- ja sähköautoihin. Lisäksi kunnassa tulee suunnitella sähköautoille latauspaikkoja.

Lähiaruoka:

- Pyrimme käyttämään julkisessa ruokahuollossa lähiruokaa ja luomua huomioiden hankintasopimukset.

1.10. Kunnanhallituksen selonteko sisäisen ja riskienhallinnan valvonnan järjestämisestä

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan toimintakertomukseen tulee lisätä kohta "Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä". Selontekojen tulee perustua kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan systemaattiseen arviointiin ja siitä tulisi käydä ilmi:

1. Mihin selonteko perustuu
2. Mitä sisäisen valvonnan osa-alueita on arvioitu selonteon perustaksi ja miten arviointi on suoritettu sekä miten arviointitulokset on käsitelty
3. Mihin yksiköihin, toimintoihin, tietojärjestelmiin arviointi on kohdistunut eli kuinka kattava arviointi on ollut
4. Mitä olennaisia puutteita ja virheitä sisäisessä valvonnassa, riskienhallinnassa ja konsernivalvonnassa on havaittu ja kuinka puutteita ja virheitä aiotaan korjata

5. Täsmällinen kannanotto sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan riittävydestä ja toimivuudesta

Tilintarkastajan on tarkastuskertomuksessa annettava lausunto siitä, onko sisäinen valvonta kunnassa asianmukaisesti järjestetty.

Tämä selonteko perustuu kunnan johtoryhmän ja eri hallintokuntien tekemiin havaintoihin.

Vaalan kunnanhallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ohjeet 22.5.2012 § 107. Sisäinen valvonta koostuu luottamushenkilöiden toimintaseurannasta, sisäisestä tarkkailusta ja sisäisestä tarkastuksesta. Kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalain ja tarkastussäännön mukaisesti.

Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline kohtuullisen varmuuden hankkimiseksi tavoitteiden saavuttamiseksi. Johdon on varmistettava, että luodaan oikeanlainen sisäisen valvonnan rakenne ja pidetään se tehokkaana tarkastamalla sitä ja pitämällä se ajan tasalla.

Sisäisen valvonnan voidaan todeta kokonaisuudessaan onnistuneen hyvin. Sisäisen valvonnan onnistumisesta raportoidaan toimielimille (lautakunnat, kunnanhallitus, valtuusto) useita kertoja vuodessa esimerkiksi talousraporttien yhteydessä. Arviointi on suoritettu aikaisemmin tarvittaessa myös tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä.

Vaalan kunnan suurimmat riskit ovat tällä hetkellä luonteeltaan strategisia ja taloudellisia. Erityisinä riskeinä nousevat esille sisäilmaongelmat, joihin on yritetty vaikuttaa sisäilmajohtoryhmän palaverilla. Eri kiinteistöihin on tehty sisäilmatutkimuksia ja niistä saatu tieto on pyritty hyödyntämään ongelmien ratkaisemiseksi. Sisäilmaongelmiin on pystytty panostamaan aikaisempaa enemmän johtuen parantuneesta henkilöstöressurssista ja erityisosaamisesta. Lievää parannusta sisäilmariskeissä on tapahtunut, mutta haasteita on edelleen strategisesti tärkeissä kohteissa kuten koulu-keskus, kirjasto, lukio, Apajan tilat ja terveyskeskus.

Vuonna 2019 on valmistunut kiinteistökartoitus Vaalan kunnan omistamista kiinteistöistä. Kartoituksen suurin huolenaihe on korjausvelka. Kiinteistökartoituksen pohjalta on tehty suuntaa antava kiinteistöstrategia, joka ottaa kantaa kiinteistöjen tulevaisuuteen. Terveyskeskuksen haasteiden korjauksen arvio on suurempi kuin uuden rakentamisen hinta. Tämän vuoksi aloitettiin uuden hyvinvointikeskuksen suunnittelu. Rakentamispäätöksen tekee vuonna 2020 kunnanvaltuusto.

Merkittävä riski on myös eläköityminen / tiedonsiirto / uuden henkilökunnan rekrytoinnissa epäonnistuminen. Elinkeinopalveluiden osalta merkittäväksi riskiksi nousi yritysten ongelmat rahoituksen saamisessa ja rekrytoinnissa. Kunnan ja yritysten välisessä yhteistyössä on edelleen parannettavaa. Kunnalla ei ole omaa yritysasiamiestä, joka voisi panostaa ajallisesti yrittäjiin. Tulevaisuudessa tähän on hyvä löytää ratkaisu.

Korkotason ja erikoissairaanhoidon kustannusten vaihteluun on vaikeaa varautua etukäteen. Korkotason kasvuun on varauduttu taloussuunnitelmassa. Osa lainoista on kiinteillä koroilla, jolloin niiden korkojen ennustaminen on helppoa. Kunnan riskinä on myös tiettyjen toimintojen haavoittuvaisuus esimerkiksi ennalta arvaamattomien sairaslomien aktivoituessa. Riskiksi ja toisaalta mahdollisuudeksi voidaan arvioida myös organisaation uudistuminen; miten siirtää vanhojen työntekijöiden osaaminen ja onnistua uusien työntekijöiden rekrytoimisessa. Myös valtion talous- ja kunta-politiikan linjaukset tuovat epävakautta talouden suunnitteluun.

Taloussuunnittelukaudella Vaalan kunnan on hyvä:

- Tehdä arvio tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista (riskit ja mahdollisuudet) kunnan tehtävien toteuttamiseen
- Arvioida kiinteistöstrategiaa ja tehdä tarvittaessa siihen muutoksia
- Varautua korkojen nousuun ja kiinteiden korkojen hyödyn arviointi

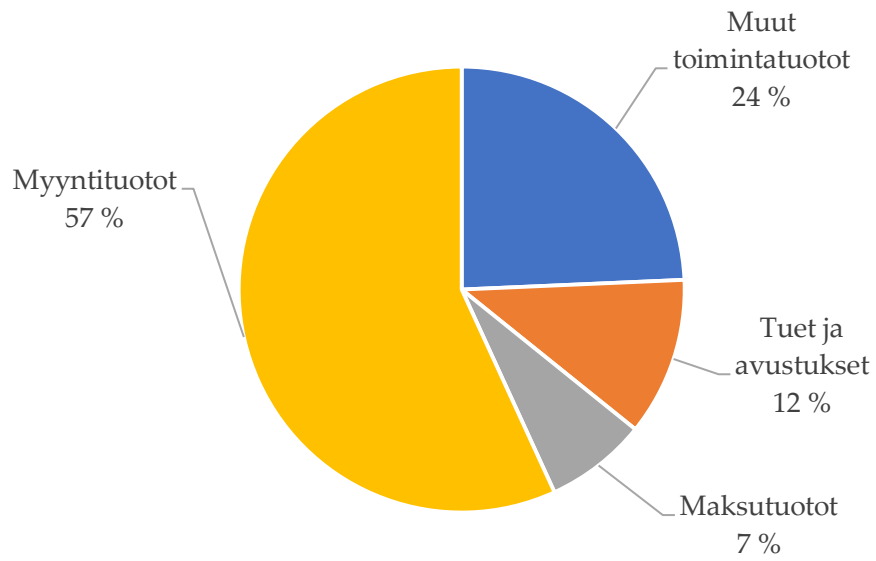
2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

2.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

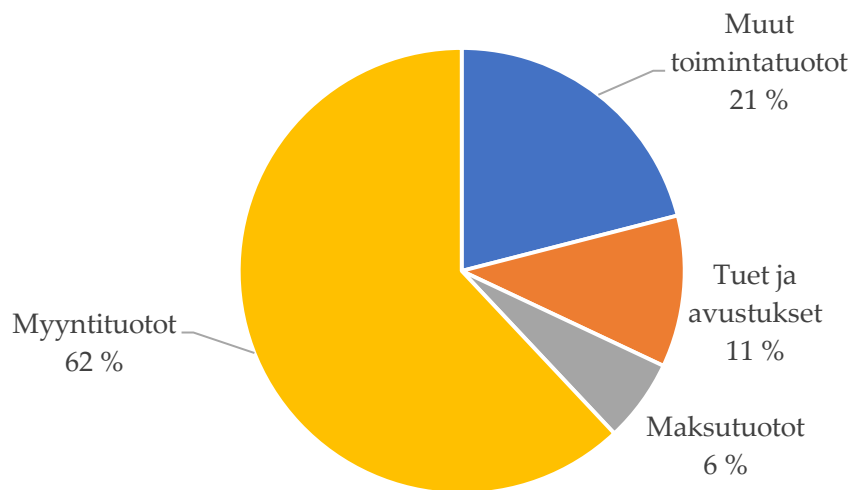
Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen.

Konsernin vuoden 2019 tilikauden tulos oli noin -313 600 euroa alijäämäinen. Tilikauden tulos pieneni n. 384 000 eurolla edelliseen vuoteen verrattuna.

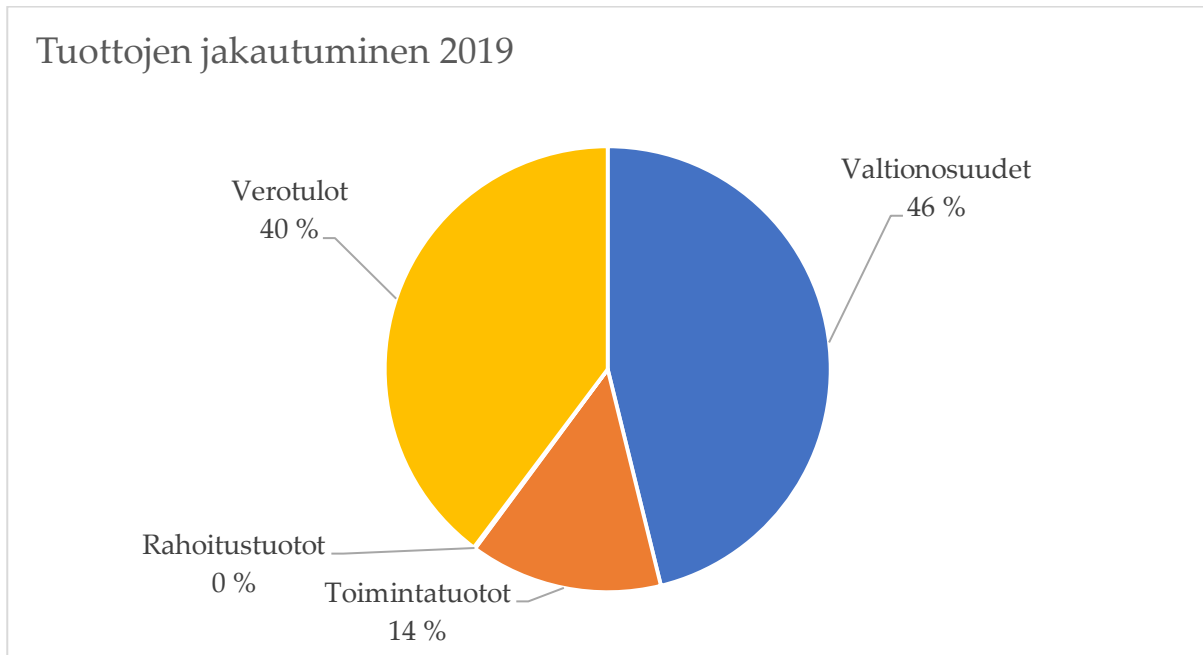
Toimintatuottojen jakautuminen 2019

Toimintatuottojen jakautuminen 2018

Tuotot

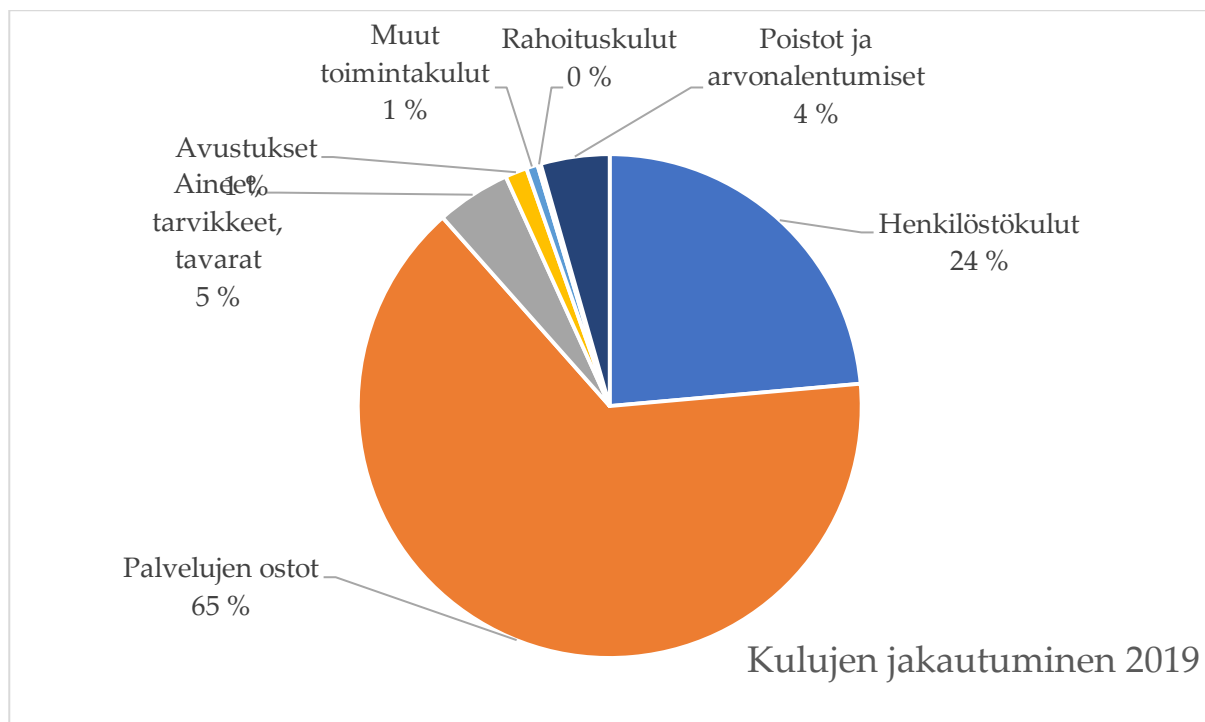

Toimintatuotot olivat 3 878 582,18 euroa (ulkoiset ja sisäiset) ja ne kasvoivat vuoden 2018 tilinpäätöksestä noin 85 000 eurolla eli 2,2 %:lla. Ulkoiset toimintatuotot kasvoivat vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna 5,3 prosenttia ollen 2 956 100, 90 euroa.

Verotuloja kertyi yhteensä noin 11, 032 miljoonaa euroa. Vuoteen 2018 verrattuna verotulot kasvoivat n. 208 000 euroa (1,9 %:a). Valtionosuudet olivat n. 12,812 miljoonaa euroa ja ne vähentyivät edellisvuodesta noin 316 000 euroa. Yhteensä verotulot ja valtionosuudet vähenivät n. 108 000 euroa edellisestä vuodesta.

Rahoitustuotot/kulut olivat noin –60 000 euroa. Yhteensä tuottoja (korkotuotot ja muut rahoitustuotot) kertyi noin 32 000 euroa, joka on n. 5 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2018.

Kulut

Toimintakulujen kokonaismäärä vuonna 2019 oli n. 26,955 miljoonaa euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli n. 110 000 €.

Toimintakulujen nousua selittää palvelujen ostojen kasvu. Erikoissairaanhoidon toteuma 5 123 333 euroa, joka on 176 667 euroa budjetoitua pienempi. Erikoissairaanhoidon kulut laskivat vuodesta 2018 yhteensä n. 147 000 euroa. Oulunkaaren sosiaali- ja terveyspalveluiden oman toiminnan kulut olivat noin 9,175 miljoonaa euroa ja se alitti budjetin n. 211 000 eurolla. Kasvua vuoteen 2018 verrattuna oli n. 273 000 euroa. Kokonaisuutena Oulunkaaren sosiaali- ja terveyspalveluiden toteuma oli noin 14,298 miljoonaa euroa, jossa kasvua vuoteen 2018 verrattuna oli noin n. 122 000 euroa. Oulunkaaren oman toiminnan kuluja lisäsivät palkkaharmonisoinnin kulut 292 000 euroa.

Kunnan toimintakulut ilman sosiaali- ja terveyspalveluita laskivat vuodesta 2018 yhteensä n. 12 000 euroa. Tätä selittää mm. aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostojen lasku sekä henkilöstökulujen väheneminen. Ulkoiset toimintatuotot nousivat vuoteen 2018 verrattuna n. 148 000 eurolla.

Rahoituskulut olivat n. 91 000 euroa. Laskua edellisvuoteen oli n. 17 000 euroa. Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin n. 1 249 400 euroa.

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva kunnan toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate vuonna 2018 oli - 23 125 420 euroa. Se heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna 74 000 eurolla.

Vuosikate kuvaa kokonaistulorahoituksen riittävyyttä. Kunnan vuosikate oli vuonna 2018 yhteensä 706 181,23 €. Vuosikate heikkeni edellisestä vuodesta noin 112 000 €. Kunnan käyttötalouden tulorahoitus vuosikatteella mitattuna on ylijäämäinen, mutta huomiota tulee kiinnittää vuosikatteen alenemiseen. Kunnan lainamäärä on suhteellisen korkea, minkä seurauksena vuosikatteen tulee olla hyvällä tasolla, jotta lainakustannuksista selvitään. Vuosikate per asukas on 254 euroa/ as. Vuosikate/poistot –tunnusluku (57 %) osoittaa vuosikatteen olevan heikolla tasolla, sillä yli 100 %:lla kunnan tulorahoituksen oletetaan olevan riittävä. Tunnuslukuun vaikuttavat tehdyt kiinteistöjen ylimääräiset poistot.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2015	2016	2017	2018	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,47	14,52	14,86	14,13	14,38
Vuosikate poistoista %	166	109	109	82	57
Vuosikate, euroa/asukas	783	638	757	285	254
Asukasmäärä	3074	3043	2941	2871	2783

2.2. Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahointustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja taseesta.

Rahoituslaskelma sisältää pelkästään peruskunnan tiedot, sillä yhtiöittämisen seurauksena liikelaitosten tasevarallisuus ja liiketoiminnat ovat siirtyneet kunnan 100% omistamille tytäryhtiöille. Rahoituslaskelman vertailutietona on esitetty peruskunnan rahoituslaskelman tiedot. Rahoituslaskelman ovat vertailukelpoisia vuosien 2017 ja 2018 tilinpäätöslukuihin.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2018 oli noin 252 800 euroa ylijäämäinen. Vuonna 2019 vastaava luku oli noin 282 700 euroa ylijäämäinen. Vuonna 2019 varsinaiset investointimenot olivat noin 504 527 euroa. Saadut tulot investointeihin olivat 66 646 euroa, joten peruskunnan nettoinvestoinnit olivat n. 437 881 euroa.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta oli noin -565.288,63 euroa. Uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu lainkaan, vaan rahoitustarve on hoidettu lyhytaikaisella rahoituksella. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin n. 1.434.735 euroa. Uutta lyhytaikaista lainaa nostettiin 1.850.000,00 euroa. Peruskunnan lainakanta oli vuoden lopussa n. 10 481 000 euroa. Lainakanta nousi vuoden takaisesta noin 415 000 euroa. Vuokra- ja leasingvastuita kunnalla oli vuonna 2019 yhteensä noin 14 872 euroa.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena. Rahavarojen muutos oli n. -282.618,88 euroa.

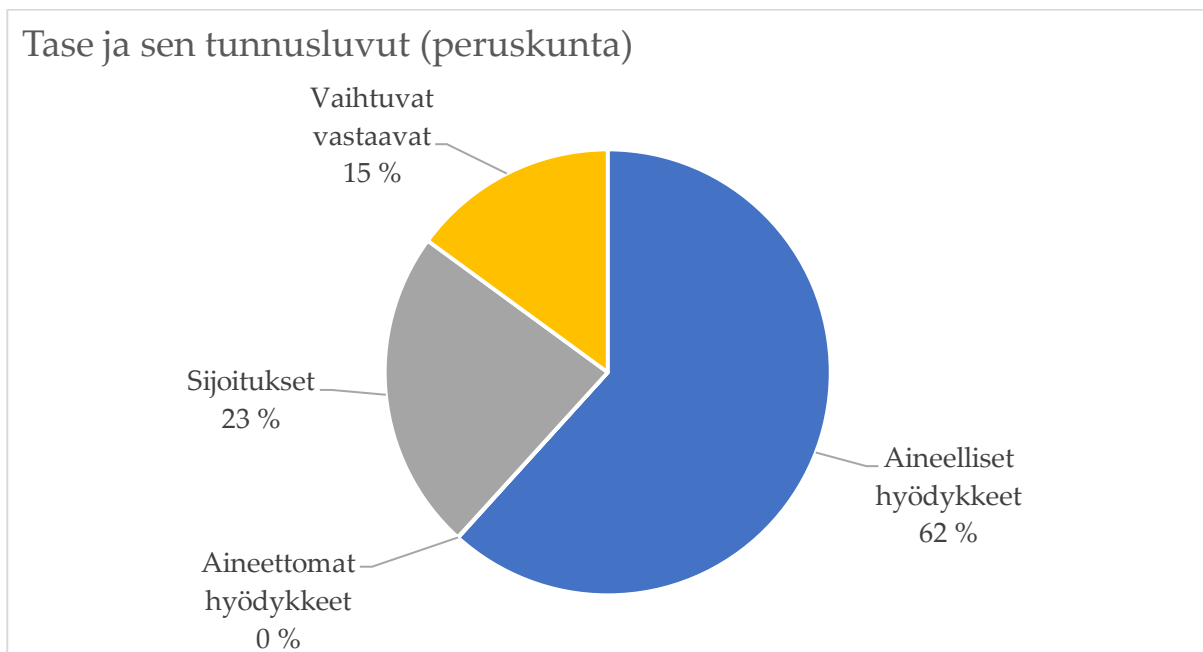
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Lainanhoitokate vuonna 2019 oli 0,32. Tunnuslukuun tulee kiinnittää huomiota, sillä tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraanpääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää silloin, kun tunnusluvun arvo on yli 2.

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Vuoden 2019 lopun rahavaroilla olisi voitu kattaa n. 14,71 päivän kassasta maksut.

Toiminnan ja investointien rahavirran positiivisuus ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä puolestaan ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

3.1. Tase ja sen tunnusluvut (peruskunta)

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseesta laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase ja esitetyt taseen vertailutiedot sisältävät pelkästään peruskunnan tase-erät.

Vastaavaa

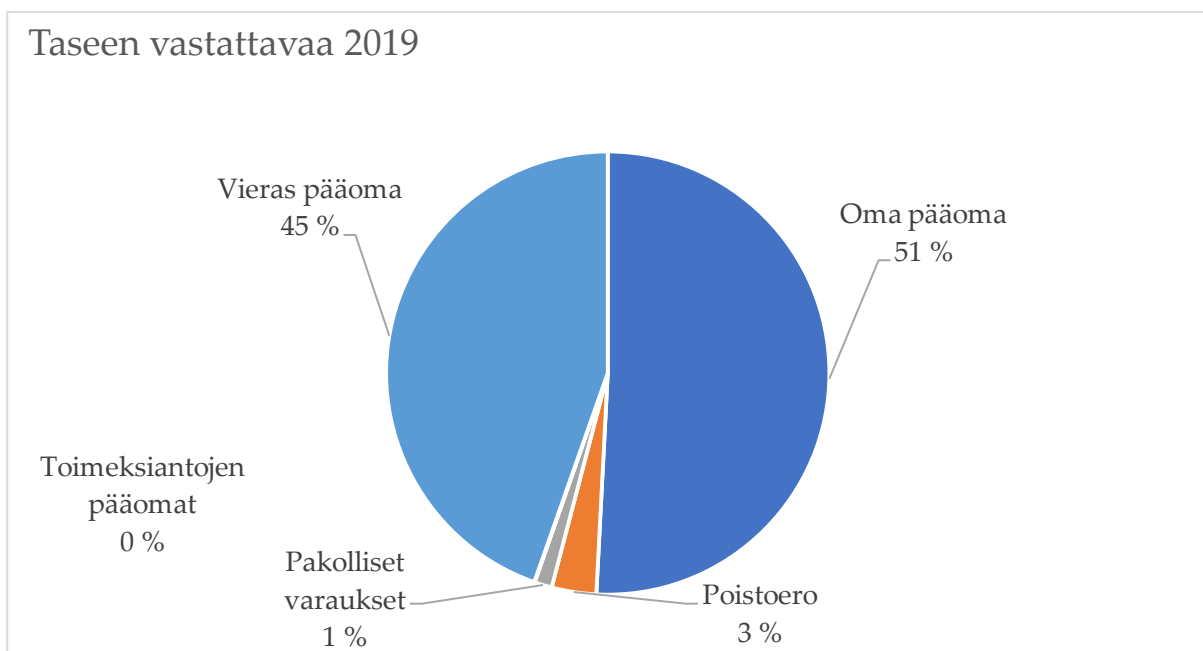
Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannon-tekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyt poistosuunnitelman perusteella.

Poistosuunnitelmat ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli peruskunnalla vuoden 2019 lopussa noin 21,93 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 15,92 miljoonaa euroa vuoden 2019 lopussa. Rakennusten arvo oli n. 11,96 miljoonaa euroa ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden arvo oli noin 2,04 miljoonaa.

Sijoituksia eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli n. 6,01 miljoonaa euroa. Sijoitukset ovat pysyneet lähes samana.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vaihtuvia vastaavia oli vuoden lopussa yhteensä 3,86 miljoonaa euroa.

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase ja esitetyt taseen vertailutiedot sisältävät pelkästään peruskunnan tase-erät.

3.2. Kunnan kokonaistulot ja –menot

Toimintatuotot	2 956 101	10
Verotulot	11 031 793	38
Valtionosuudet	12 811 811	45
Korkotuotot	26 929	0,1
Muut rahoitustuotot	4 880	0,02
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Käyttöomaisuuden myyntivoitot	-88 497	-0,3
Rahoitusosuudet inv.menoihin	11 501	0,04
Käyttöomaisuuden myyntitulot	158 012	1
Antolainasaamisten vähennykset	84	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 850 000	6
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	28 762 614	100
MENOT	euroa	%
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	26 039 517	91
- Valmistus omaan käyttöön	- 6 318	-0,02
Arvonlisäveron takaisinperintä		
Korkokulut	91 103	0,32
Muut rahoituskulut	1 031	0,004
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
+/- Pakollisten varausten muutos		
- Käyttöomaisuuden myyntitappiot	55 196	0,2
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	504 527	2
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 434 735	5
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman vähennykset	488 074	2
Kokonaismenot yhteensä	28 119 791	100

4. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

4.1. Vaalan kunnan konsernirakenne

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty kpl	Ei yhdistelty kpl
Tytäryhteisöt		
<ul style="list-style-type: none"> Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt: Koy Vaalan Niska Muut yhtiöt: Vaalan Vesi ja Lämpö Oy 	1 1	
Kuntayhtymät		
<ul style="list-style-type: none"> Oulunkaaren kuntayhtymä Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä 	1 1 1	
Osakkuusyhteisöt		
<ul style="list-style-type: none"> Humanpolis Oy 	1	

4.2. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiinteistö Oy Vaalan Niska

Yhtiön koko osakepääoman omistaa 100% Vaalan kunta. Yhtiön toimintavuosien määrä viimeksi päättyneelle tilikaudelle on 23-toimivuosi. Yhtiön toimialana on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä, ostaa ja vuokrata alueita ja rakennuksia sekä antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneistoja. Yhtiön tarkoituksena on järjestää ja tarjota luotettavaa asuinhuoneistojen vuokrauspalveluita. Toimintaa harjoitetaan liikelaitoksena omakustannusperiaatteella ilman voiton tavoittelua. Yhtiö täyttää tulo- ja varallisuusverolain mukaisesti verosta vapaiden yhtiöiden edellytykset sekä yhtiö on hakeutunut ennakkoperintärekisteriin.

Toiminnanlaajuuteen sisältyy 15 kpl kiinteistökohdetta eri osoitteissa, pääsääntöisesti kylä-taajamassa tai sen välittömässä läheisyydessä. Yhtiön kaikkien kiinteistöjen rakennustyyppi on rivitalot. Kiinteistöjen ja rakennelmien rakennustilavuus on noin 35.180 m³, joista muodostuu asuinhuoneistopinta-ala 9.017,5 m², muodostaen 149 asuinhuoneistoa. Kiinteistöjen keskimääräinen käyttöikä on 35-vuotta.

Kiinteistöissä asuu keskimäärin noin 175 kuntalaista. Asukkaat jakautuvat: Lapsiperheessä 16,7%, lapseton pariskunta 3,8%, yksinasuva 44,7%, eläkeläinen 34,1% ja muuta 0,8%.

Yhtiön kokonaiskäyttöaste on säilynyt noin 85-87% tasoa, pois lukien Poukamankankaan Taimentien, Pelson rivitalojen ja koulukeskuksen vieressä olevat Oikotie-Rivitien kolmioiden käyttöaste on olennaisesti alhaisempaa.

Yhtiö hoitaa Khall 4.9.2018 §211 päätöksien mukaisesti myös suoraan kunnan omistamien ja eräiden järjestöjen asuinhuoneistojen kirjanpidon, vuokrauspalvelut ja talonmiespalveluita, joissa kunta on osuuksillaan mukana tai lainantakaajana. Yhtiöllä on koko isännöintipalveluiden kokonaishuonemäärä: asuinhuoneistot 271 asuntoa ja 4 liikehuonetta. näistä suoraan 100% kunnan omistamia asuinhuoneistoja on 38 asuntoa.

Yhtiön hallitus muodostuu viidestä varsinaisesta jäsenestä ja heidän varalla on kaksi varajäsentä. Yhtiön henkilökunnan vahvuus 31.12 on ollut 3 henkilöä. Henkilöstön on muodostanut toimitusjohtaja, toimistohoitaja ja kiinteistöhoitaja. Kiinteistöhoitajan päivystysajan työt on järjestetty kuntakonsernitasolla.

Asunnoista perittäviä vuokria oli hinnantarkistettu korotettuna 1.4.2019 lukien keskimäärin 2,5%, huomioiden kiinteistöjen kunto ja varustetaso. Perityt vuokrat olivat 7,28-9,10 €/m²/kk huoneistoissa joihin sisältyy lämmitys. Sähkölämmitteisten rivitalojen vuokrat oli 7,15-7,70 €/m²/kk, koska vuokralainen vastaa omalla kustannuksellaan lämmityksestä. Pelson rivitaloilla vuokra oli 5,50 €/m²/kk. Vuokrien määriin vaikuttaa asuntojen lämmitysmuoto, rakennuksien elinkaari ja niiden mahdolliset peruskorjausten kustannukset, sijainti, varustetaso, laatu ja pääomakulut.

Yhtiön 11 kiinteistöissä on vesilaskutus järjestetty vesimittarilukemien käyttäjäkulutus mukaisesti, muutoin henkilöperusteisesti. Vesimaksut (m³) muodostuu vesilaitoksen a-hinnastojen pohjalta.

Sähkömaksu on kunkin vuokralaisen oman sähkötoimittajan sopimuksen mukaan. Yhtiö perii paikoituspaikkamaksua 9,00 €/paikka/kk, saunavuoromaksuja 9,00 €/vuoro/kk, valokuitukaapelimaksua 9,95 €/huoneisto/kk ja pesutupamaksua 1,00 €/h joihin nämä palvelut on kiinteistölle varustettu.

Valtiokonttorilainoja on toimintavuoden aikana lyhennetty pitkäaikaisen velkakirjaehtojen mukaisesti. Kunnan tertiäärilainoista suoritettiin velkakirjojen mukaiset korot ilman lyhennyksiä. Toimintavuonna ei suoritettu ylimääräisiä lainaosuussuorituksia.

Pääomalainaa 31.12.2019 tilinpäätöksessä on lainaa valtiokonttorille 746.408,78 € ja kunnalle tertiäärilainaa 782.748,58 €, josta pääomaehtoista 414.545,00 €. Lainoja yhteensä: 1.529.152,91.

Panttikirjoihin tai kiinnityksiin ei tapahtunut muutoksia.

Hallituksen 5-v kunnossapitotarveselvitys

Vuosikorjaukset suoritettiin talousarvion puitteissa, joista urakkaluontoisia olivat Karpalotie 3 vesikattousinta ja Lummantie 4 A ja C-talojen purku-urakka. Purku-urakkaan saatiin 50% avustus.

Muita lopulliseen yhtiön tulokseen vaikuttava tekijä on ollut poistojen pienempi määrä mitä etukäteen arvioitiin, koska arvonalennusta ei tarvinnut suorittaa ja vesikaton uusinta Karpalotien osalle suoritettiin pienemmällä aktivointimäärällä.

Tilikaudella suoritettiin yhtiölle kuuluvia normaaleja huolto- ja korjaustoimet. Merkittävin yksittäinen investointi oli yhden kiinteistön vesikattousinta 85.773,87 € josta osa aktivoitiin. Korjaustoi-
mien erittely muodostuu seuraavista: yhden kiinteistön vesikattojen lisävarusteita korjattiin 5.319,43 €, ulkoalueita korjattiin 2.970,03 €, huoneistokorjauksia 31.503,28 €, LVI-korjauksia 18.399,67 €, kodinkoneita hankittiin 5.468,70 €, sähköjärjestelmiä korjattiin 2.499,40 ja purku-urakan haitta-ainetutkimus 3.742,02 € ja purkutyöt 22.715,13 €.

Vuoden korjauskulut olivat 138.283,99 € kun edellisenä vuonna 121.866,45 €. Korjausten talousarviota ei ylitetty. Vuosikorjaukset eivät olleet korjausavustusten tms. vahinkovakuutusturvan piirissä, pois lukien purku-urakkaan saatiin Valtiokonttorin purkuavustus.

Asukkaat eivät ole toimintavuonna esittäneet yhtiön hallitukselle käytössä olevaa muutostyöilmoituksia.

Yhtiölle kuuluvia tavanomaisia vuosikorjauksia tehdään tarvittaessa yhtiön talousarvion määrärahojen puitteissa sitä mukaan, kun korjaustarve tai asukasvaihdoksia myötä tarvetta ilmenee.

Yhtiö hallitus on laatinut kullekin kiinteistölle kiinteistöstrategian, josta ilmenee akuutit korjaustarpeet. Suunnitelmat ovat alustavia ja sisältöjä tullaan jatko työstämään erillispäätöksiä varten.

Vaalan Niskan tulos

Kiinteistö Oy Vaalan Niskan liikevaihto oli 824.888,07 € (ed.v.776.999,02€) ja yhtiön tulos on toteutunut suunnitelman mukaisesti voittoa 471,65 €.

Yhtiön 1.1-31.12.2019 tilinpäätös on koottu yhtiön omalle tilinpäätökselle.

Vaalan Vesi Ja Lämpö Oy

Vaalan Vesi ja Lämpö Oy on Vaalan kunnan omistama osakeyhtiö. Yhtiöllä on oma hallitus: puheenjohtaja ja neljä jäsentä.

Yhtiön henkilökunnan vahvuus on kasvanut vuonna 2019 kuuteen henkilöön. Henkilöstön on muodostanut toimitusjohtaja, toimistosihiteeri, vesilaitoksen hoitaja, lämpölaitoksen hoitaja, jätevedenpuhdistamon hoitaja ja asennusmies. Yhtiön perustamisesta lähtien toimitusjohtajana on toiminut Kalle Kurtti.

Yhtiön sisällä toimii LVI-palvelut, jota myydään kuntakonsernille, yrityksille ja yksityisille. Yhtiön henkilökunnasta osa osallistuu kunnan kiinteistönhoitajien kanssa järjestettyyn laitosmiespäiväytukseen. Vesi-, viemäri- ja kaukolämpöverkoston rakentamiseen käytetään omaa henkilökuntaa, kunnan teknisen toimen henkilöitä sekä tarvittaessa ulkopuolista ja tilapäistä työvoimaa.

Tulos

Vuonna 2019 Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:n liikevaihto oli 1 514 005,52€, tulos 26 157,82€ ennen veroja ja 20 927,62€ ylijäämäinen verojen jälkeen. Tulos ennen veroja jäi 26 516,18€ alle budjetoidun tuloksen.

Vesilaitos

Vaalan Vesi ja Lämpö Oy tuottaa vesihuoltopalveluja toiminta-alueellaan keskustaajaman, Oterman, Jaalangan, Manamansalon ja Säräisniemen alueiden asukkaille. Veneheiton, Pelson ja Neittävän alueilla toimivat omat vesiosuuskunnat.

	2019	2018	2017	2016	2015
pumpattu pohjavesimäärä	524 392 m ³	517 619 m ³	466 364 m ³	462 112 m ³	478 045 m ³
veden myynti	259 379 m ³	207 512 m ³	210 057 m ³	238 444 m ³	249 125 m ³
vesijohtoverkoston pituus	n. 661 km	n. 658 km	n. 658 km	n. 656 km	n. 655 km

7 vedenottamoita: Vaala, Oterma, Kankari, Manamansalo, Säräisniemi, Rokuan-järvi sekä Tiukumäki yhdessä Länsi-Vaalan vesiosuuskunnan kanssa.

Viemärlaitos

Vaalassa viemärointi on toteutettu keskustaajaman, Säräisniemen, Neittävän, Kankarin sekä osin Jaalangan, Pelson ja Manamansalon alueiden asukkaille. Jätevedet johdetaan Vaalan jätevedenpuhdistamolle, poislukien Pelson ja Manamansalon alueet.

	2019	2018	2017	2016	2015
jätevedenpuhdistamolla puhdistettu jätevesi	189 608m ³	177 062m ³	198 559m ³	227 317 m ³	259 091 m ³
laskutettu jätevesimäärä	99 996m ³	93 528m ³	100 853m ³	97 853 m ³	96 681 m ³
viemäriverkoston kokonaispituus	n. 147 km	n. 146 km	n. 146 km	n. 146 km	n. 146 km

- 2 jätevedenpuhdistamo, Vaala ja Manamansalo
- 34 jätevedenpumppaamo

Kaukolämpölaitos

Vaalan kaukolämpölaitos tuottaa keskitetysti lämpöpalveluja Vaalan keskustaajaman alueella sijaitseviin kiinteistöihin. Liittyneissä kiinteistöissä on julkisia rakennuksia, rivitaloja, omakotitaloja sekä liike- ja teollisuusrakennuksia.

Lämpöenergiaa tuotettiin pääosin 2018 valmistuneella KPA -laitoksella (9 884MWh), kokonaisuudessaan verkostoon tuotettu energia oli 14 362 MWh. 1,5MW:n biolaitos tuotti verkostoon energiaa 4 478 MWh. Lämpöenergiasta tuotettiin turpeella 24,9 %, hakkeella 70,9 %, pelletillä 1,7 % ja kevyellä öljyllä 2,5 %.

Tavoite oli käyttää turvetta 60 %, haketta 36 %, pellettiä 3 % ja öljyä 1 %. Hakkeen käyttö nousi uuden KPA -laitoksen käyttöönoton ongelmien vuoksi, samoin öljyn käyttö n. 1%:n -> 2,5%:n.

Kokonaismäärä ostoenergiaa oli 16 054 MWh (vuonna 2018, 16 495 MWh).

Lämpöenergian myynnistä 39,8% käytettiin kunnan omistamilla kiinteistöillä, 13,3% Vaalan Niskan kiinteistöillä ja 46,9 % myytiin yksityisille kuluttajille.

Kaukolämpölaitoksella oli 96 lämmönkuluttajaa, joista kunnan kiinteistöjä oli 27 kpl, yksityisiä 56 kpl ja Kiinteistö Oy Vaalan Niskan kiinteistöjä 13 kpl.

4.3. Arvio konsernin tulevasta kehityksestä

Nykyinen konsernirakenne mahdollistaa tehokkaan talouden seurannan ja suunnittelun sekä antaa hyvät edellytykset onnistuneelle ja tehokkaalle konsernijohtamiselle. Vuosi 2019 on vahvistanut ajatusta, että molemmat tytäryhtiöt (Vaalán Vesi ja Lämpö Oy ja Koy Vaalan Niska) pystyvät toimimaan taloudellisesti itsenäisinä yhtiöinä. Vuosina 2017–2019 molempien yhtiöiden tilinpäätökset ovat olleet ylijäämäisiä. On kuitenkin huomioita, molemmat yhtiöt voivat joutua lähivuosina investoimaan mutta tällä hetkellä näyttää, että tulorahoitus riittäisi investointeihin ja / tai lainan hoitokuluihin.

4.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

Vaalán kunnanvaltuusto on hyväksynyt päivitettyt konserniohjeet 25.1.2017 § 5. Konserniohjeilla Vaalán kunnanvaltuusto antaa konsernitason toimintaohjeet ja -periaatteet sekä täsmentää kunnan ja kunnanhallituksen asemaa konsernin johtajana. Yhtiöt toimivat kunnanhallituksen ohjauksen alaisina. Käytännössä yhtiöiden toimintaa ja näiden konserniohjeiden noudattamista valvoo kunnanjohtaja ja kunnanjohtajan määräämä henkilö.

Konserniohje sisältää konsernin johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyviä asioita sekä määrittelee, minkälaista yhteistyötä konsernitasolla tehdään esimerkiksi rahoituksessa, sijoitustoiminnassa, riskien hallinnassa sekä henkilöstöasioissa.

Konserniohjeita sovelletaan Kiinteistö Oy Vaalán Niskaan sekä Vaalán Vesi ja Lämpö Oy:n.

Konsernivalvonnassa ei ole havaittu suuria puutteita tai ongelmia.

5. KUNNANHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTA KOSKEVISTA TOIMENPITEISTÄ

5.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä.

Peruskunta:

Tilikauden tulos tuloslaskelmassa ennen tuloksenkäsittelyeriä on -543 217 euroa. Poistoeron muutosta kirjataan 55 143 €, jonka jälkeen kunnan tilikauden alijäämä -488 074 euroa.

Kunnanhallitus esittää tuloksen käsittelystä, että peruskunnan tilikauden alijäämä -488 074,15 euroa kirjataan kunnan omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämä-tilille.

Ylijäämää on peruskunnan taseessa tämän jälkeen n. 2 093 055,24 euroa.

5.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerejä on uudistettu. Uudistetut kriisikuntakriteerit kuvaavat kunnan taloutta eri näkökulmista nykyistä paremmin. Kriisikuntamittariston rakenne säilyy ennallaan, mutta tunnuslukuja ja niiden raja-arvoja on muutettu. Laki tulee voimaan 1.3.2019. Uusia raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Siihen asti sovelletaan, mitä lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Arviointimenettely voidaan jatkossa käynnistää:

- Jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa. *(ei muutosta nykyiseen)*
- Jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa *(ei muutosta nykyiseen)*

Tai

- Jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet kaikki seuraavat raja-arvot
- Kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia (*nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate*);
- Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (*nykyisin 1 prosenttiyksikkö*);
- Aasukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla (*nykyisin tunnusluvussa ainoastaan konsernin lainamäärä*);
- Konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8 (*nykyisin tunnuslukuna: suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %*).

Vaalan kunnalla ei ole velvoitetta alijäämän kattamissuunnitelman laatimiseen. Talouden tarkka seuranta on kuitenkin tarpeen.

Talousarviossa 2019 arvioidaan, että kunnan verotulot ja valtionosuudet ovat yhteensä n. 24 101 000 euroa eli noin 149 000 euroa pienemmät kuin tilinpäätöksessä 2018. 2019 Tilinpäätöksessä verotulot ja valtionosuudet ovat yhteensä 23 844 000 euroa. Tämä on noin 257 000 alle budjetoidun. Peruskunnan vuosikate on n. 706 181 euroa, joka on n. 112 000 euroa vähemmän kuin tilinpäätöksessä 2018. Pitkäaikaisten lainojen lyhennys oli vuonna 2019 noin 1,435 miljoonaa euroa.

6. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

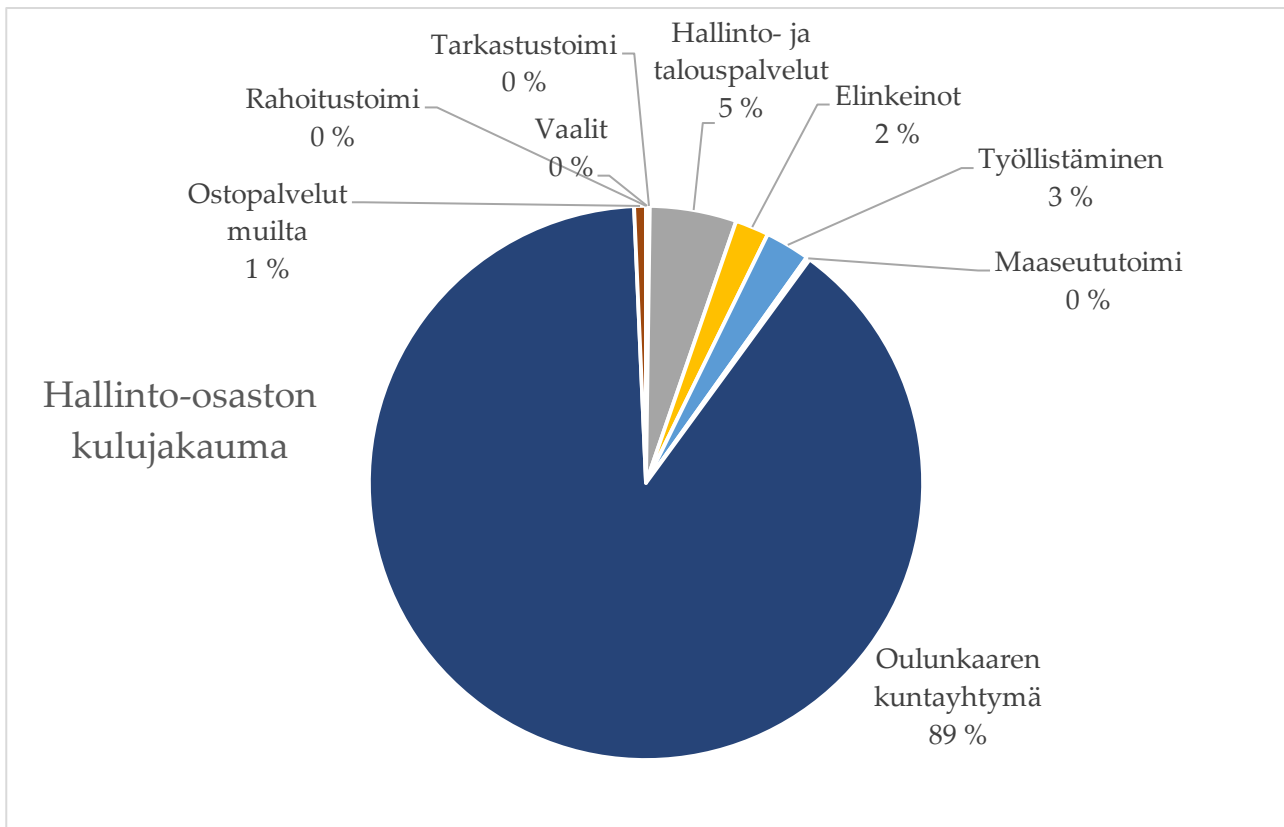
Käyttötalouden toteutumisvertailun tavoitteet tarkentavat tulevaisuuden kuvaamme. Ne ovat yhteisesti valittuja ja niiden toteuttamiseen ollaan sitouduttu. Tavoitteisiin pyritään vuosittain budjetin yhteydessä tarkistettavilla vuositavoitteilla ja toimenpiteillä. Strategian toteutumista seurataan sekä budjetin että tilinpäätöksen yhteydessä.

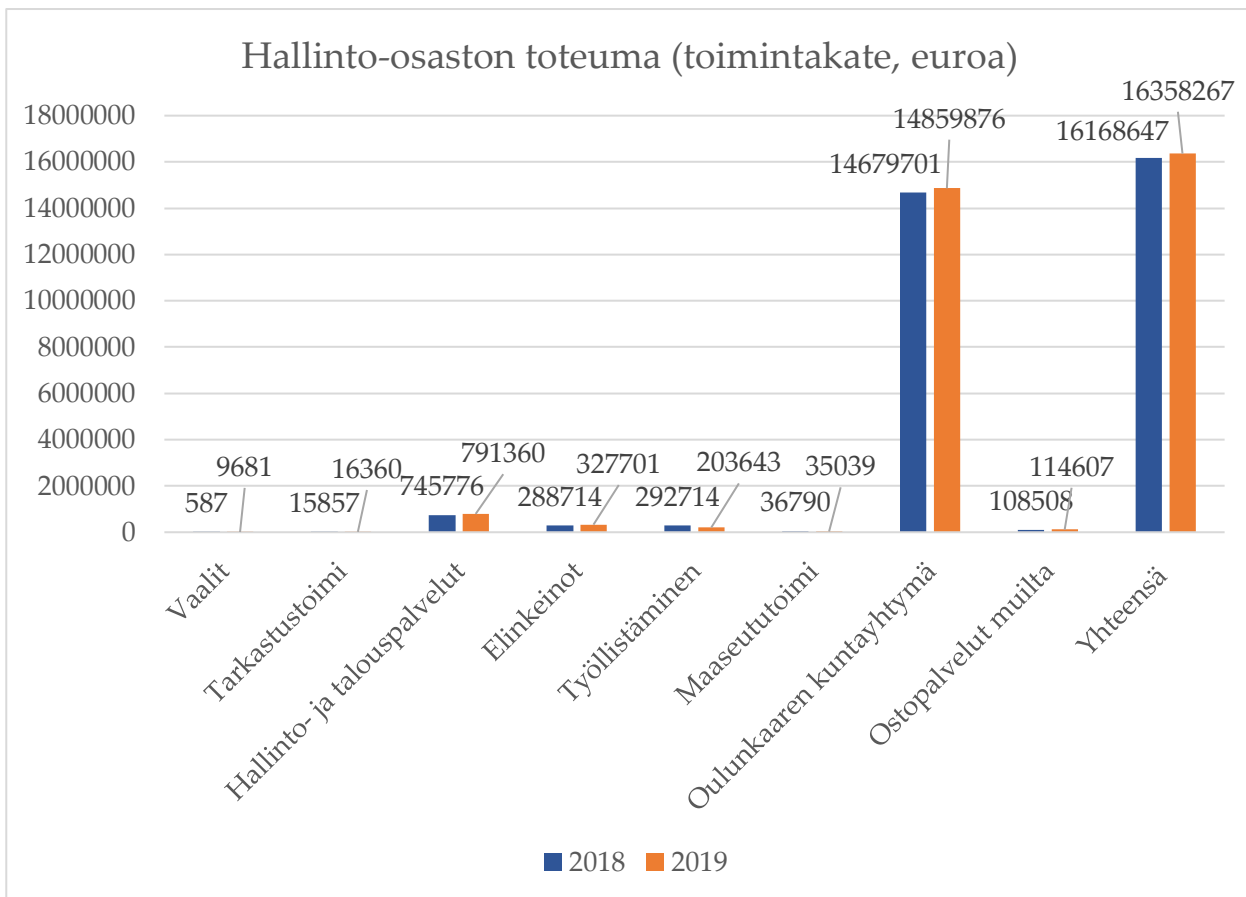
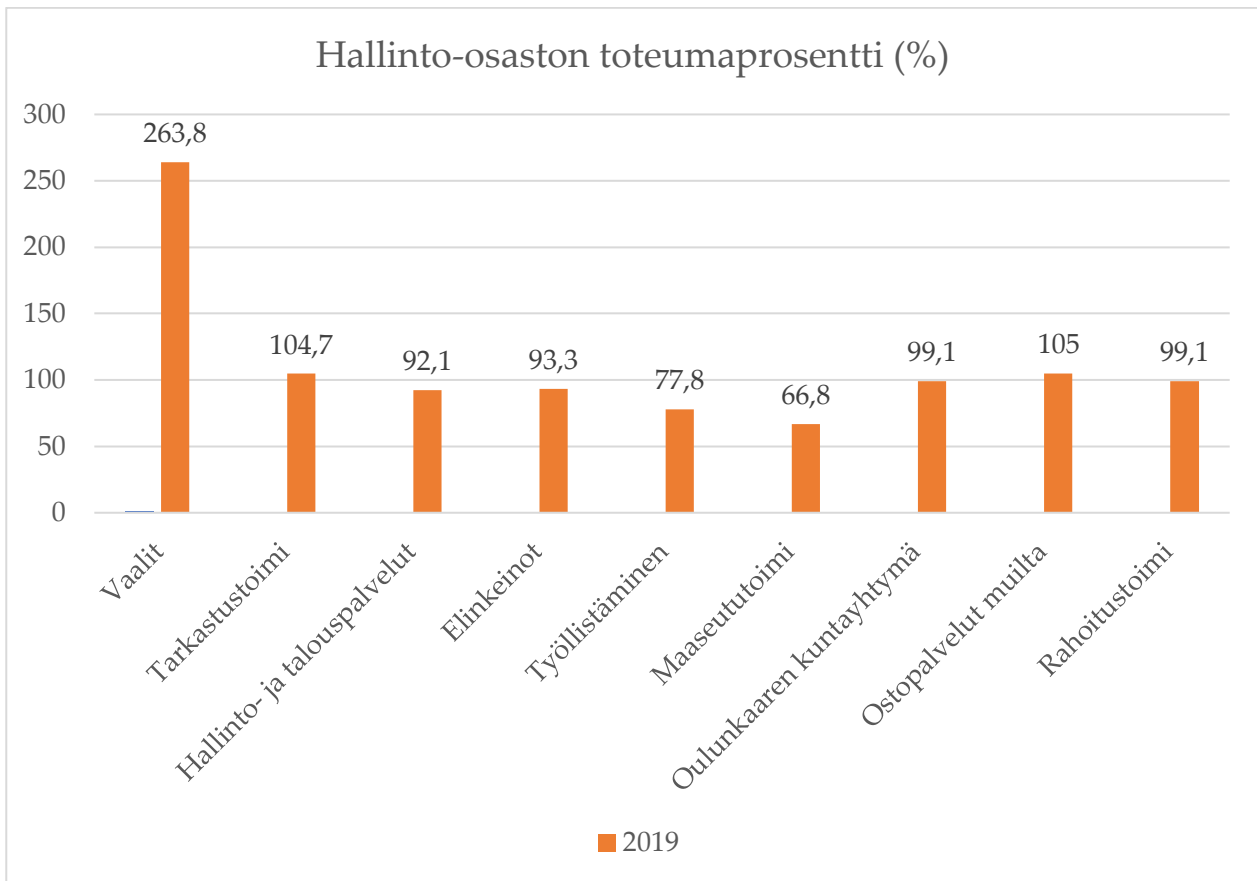
6.1. Hallinto-osasto

Hallinto-osaston tulosalueita ovat vaalit, tarkastustoimi sekä kunnanhallituksen alaiset hallinto- ja talouspalvelut, elinkeino- ja kulttuuritoimi, työllistäminen, Oulunkaaren kuntayhtymä sekä ostopalvelut muilta. Ulkopuolisilta ostettavia palveluja ovat velkaneuvonta- ja kuluttajaneuvontapalvelut sekä maaseutuhallinnon palvelut, palkanlaskenta, kirjanpito sekä tietohallinnon palvelut. Lisäksi toiminta sisältää kuntayhtymien maksuosuudet. Taloudellisesti hallinto-osaston vuosi toteutui n. 92 000€ alle talousarvion.

	TP 2019	TP 2018	Muutos %	Euromää- räinen muutos	TA 2019	To- teuma %
1000 HALLINTOPALVELUT						
sisäinen/ulkoinen						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	46 532,55	62 031,37	-25,0	-15 498,82	35 350,00	131,6
Maksutuotot	3 735,62	8 372,07	-55,4	-4 636,45	0,00	-100,0
Tuet ja avustukset	174 204,52	259 213,81	-32,8	-85 009,29	203 000,00	85,8
Muut toimintatuotot	31 399,72	60 548,39	-48,1	-29 148,67	5 700	550,9
				-134		
Toimintatuotot yhteensä	255 872,41	390 165,64	-34,4	293,23	244 050,00	104,8
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-994 325,08	-1 151 362,79	-13,6	157 037,71	-1 081 027,00	92,0
	-15 413	-15 337			-15 631	
Palvelujen ostot	909,29	995,26	0,5	-75 914,03	760,00	98,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-40 046,96	-108 940,18	-63,2	68 893,22	-38 190,00	104,9
Avustukset	-102 473,15	-131 466,25	-22,1	28 993,10	-91 000,00	112,6
Muut toimintakulut	-23 139,89	-20 003,97	15,7	-3 135,92	-44 180,00	52,4
	-16 573	-16 749			-16 886	
Toimintakulut yhteensä	894,37	768,45	-1,1	175 874,08	157,00	98,2
	-16 318	-16 359			-16 642	
TOIMINTAKATE	021,96	602,81	-0,3	41 580,85	107,00	98,1
1100 VAALIT						
TOIMINTATUOTOT	10 582,20	5 485,80	92,9	5 096,40	11 000,00	96,2
TOIMINTAKULUT	-20 263,08	-6 072,53	233,7	-14 190,55	-14 670,00	138,1
TOIMINTAKATE	-9 680,88	-586,73	1550,0	-9 094,15	-3 670,00	263,8
1200 TARKASTUSTOIMI						
TOIMINTAKULUT	-16 360,38	-15 856,98	3,2	-503,40	-15 630,00	104,7
TOIMINTAKATE	-16 360,38	-15 856,98	3,2	-503,40	-15 630,00	104,7
1300 HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	51 766,73	120 735,36	-57,1	-68 968,63	60 150,00	86,1
TOIMINTAKULUT	-843 126,51	-866 511,59	-2,7	23 385,08	-919 757,00	91,7
TOIMINTAKATE/	-791 359,78	-745 776,23	6,1	-45 583,55	-859 607,00	92,1
1400 ELINKEINOTOIMI						
TOIMINTATUOTOT	26,32	19 041,21	-99,9	-19 014,89	11 000,00	0,2
TOIMINTAKULUT	-327 727,78	-307 754,83	6,5	-19 972,95	-362 240,00	90,5
TOIMINTAKATE	-327 701,46	-288 713,62	13,5	-38 987,84	-351 240,00	93,3
1500 MAASEUTUTOIMI						
TOIMINTAKULUT	-35 038,66	-36 790,33	-4,8	1 751,67	-52 480,00	66,8
TOIMINTAKATE	-35 038,66	-36 790,33	-4,8	1 751,67	-52 480,00	66,8
1600 TYÖLLISTÄMINEN						
TOIMINTATUOTOT	139 416,00	164 844,34	-15,4	-25 428,34	161 900,00	86,1
TOIMINTAKULUT	-343 058,87	-457 557,87	-25,0	114 499,00	-423 590,00	81,0
TOIMINTAKATE	-203 642,87	-292 713,53	-30,4	89 070,66	-261 690,00	77,8
1610 VAPAA-AIKAPALVELUT						
TOIMINTATUOTOT	13 495,46	63 946,24	-78,9	-50 450,78	0,00	-100,0

TOIMINTAKULUT	-61,99	-254 902,75	-100,0	254 840,76	0,00	-100,0
TOIMINTAKATE	13 433,47	-190 956,51	-107,0	204 389,98	0,00	-100,0
1700 OULUNKAAREN KUNTAYHTYMÄ						
TOIMINTATUOTOT	13 772,98	16 112,69	-14,5	-2 339,71	0	-100,0
	-14 873	-14 695		-177	-14 988	
TOIMINTAKULUT	648,86	813,25	1,2	835,61	680,00	99,2
	-14 859	-14 679		-180	-14 988	
TOIMINTAKATE	875,88	700,56	1,2	175,32	680,00	99,1
1702 OSTOPALVELUT MUILTA						
TOIMINTAKULUT	-114 606,87	-108 508,32	5,6	-6 098,55	-109 110,00	105,0
TOIMINTAKATE	-114 606,87	-108 508,32	5,6	-6 098,55	-109 110,00	105,0

Vaalit (Keskusvaalilautakunta)

Vuonna 2019 järjestettiin eduskuntavaalit ja europarlamenttivaalit. Kokouksia pidettiin kolme.

Keskusvaalilautakunta 1.6.2017 alkaen

Puheenjohtaja	Aune Kesälahti
Varapuheenjohtaja	Pertti Väyrynen
Jäsen	Ritva Galla
Jäsen	Simo Hirvi (4.2.2019 alkaen)
Jäsen	Pekka K. Lämsä
Sihteeri	Arja Aaltonen

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta 1.6.2017 alkaen. Kokouksia pidettiin seitsemän.

Puheenjohtaja	Pentti Kemppainen
Varapuheenjohtaja	Osmo Mustonen
Jäsen	Toni Härmä
Jäsen	Paula Kymäläinen 31.5.2019 asti
Jäsen	Maarit Hiltunen 1.6.2019 alkaen
Jäsen	Marja Koistinen
Sihteeri	Lea Karppinen 5.8.2019 asti
Sihteeri	Hanna Karppinen 6.8.2019 alkaen

6.1.1. Kunnanhallitus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä kunnanvaltuuston asioiden valmistelusta ja päätösten täytäntöönpanosta. Kunnanhallitus johtaa myös kunnan strategiassa yhteisesti valittujen tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävää työskentelyä ja päätöksentekoa. Kunnanjohtaja toimii kunnanhallituksen esittelijänä ja kuntaorganisaation johtajana. Kunnanhallituksen suorassa alaisuudessa toimivat hallintopalvelut ja elinkeinopalvelut.

Vuonna 2019 koko kuntatalouden haasteena on verotulojen väheneminen. Tämä on johtunut tulorekisterin käyttöönottoon liittyvistä haasteista ja verokorttiuudistuksesta. Samaan aikaan menot pyrkivät kasvamaan. Tämän seurauksena kunnanhallitus on jatkanut talouden tarkkaa seuraamista ja on reagoinut taloudessa tapahtuviin muutoksiin.

Henkilöstömäärä ja kunnan toiminta on pyritty sopeuttamaan kunnan väestökehitykseen ja vähentyvään palveluiden kysyntään. Kuitenkin henkilöstön määrän vähentyessä on kiinnitetty huomiota henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen mm. lisäämällä tapahtumia ja tilaisuuksia liittyen työhyvinvointiin. Kunta on myös lähtenyt työhyvinvoinnin kehittämishankkeeseen, jossa ovat mukana Utajärven ja Iin kunnat, Pudasjärven kaupunki ja Oulunkaaren kuntayhtymä. Lisäksi työskentelytapojen jatkuvalla kehittämisellä on pyritty mahdollistamaan työtehtävien hoitaminen vähenevällä henkilöstöresurssilla. Henkilöstömäärän vähentyessä yhteistyön merkitys eri osastojen ja henkilöstöryhmien välillä on kasvanut ja yhteistyötä pyritty lisäämään edelleen mm. yhtenäisillä toimintatavoilla ja poikkihallinnollisella yhteistyöllä.

6.1.2. Hallinto- ja talouspalvelut

Tehtäväalue sisältää kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, keskustoimiston, talous- ja hallinnon, henkilöstöhallinnon, atk-palvelujen ja toimikuntien tulot ja menot. Ulkopuolisilta ostettavia palveluja ovat Oulunkaaren kuntapalvelutoimistosta ostettavat talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palvelut, Oulunkaaren ympäristöpalveluista ostettavat kunnallisen ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelut. Kuntayhtymien menoissa on mm. Kuntaliiton ja Pohjois-Pohjanmaan liiton sekä Oulunkaaren kuntayhtymän osuusmaksut sekä maksu Kajaanin kaupungille hankintarenkaan palveluista.

Talous- ja hallintopalveluissa vuonna 2019 toimistotiimin toimintaa kehitetty edelleen. Toimistosihteerien tehtävänkuvia on osittain päivitetty ja yhden palvelusihteerin työpanoksen siirtoa hyvinvointiosastolle valmisteltiin loppuvuodesta. Lisäksi tehtävänkuvia on tarkennettu, koska vuonna 2019 alkupuolella kaksi palvelusihteeria eläköityy eikä heidän tilalle rekrytoitu uutta henkilöstöä vaan korvaavat työntekijät tulivat tytäryhtiöiden palvelukseen. Osaamista on tuettu ja täydennetty koulutuksilla, jotka ovat suurelta osin toteutuneet etäkoulutuksena. Uusi hallintosihteerin aloitti työnsä elokuussa ollen perehdytyksessä kuun loppuun saakka.

Taloushallinnossa taloutta seurataan tarkasti ja talouden muutoksiin reagoidaan. Taloutta seurataan vähintään kerran kuukaudessa talousraportin muodossa. Talousraportissa verotulot oikaistaan, jolloin verotulojen epätasainen kertyminen ei vaikuta kuukausittaiseen tulokseen. Verotulot huomioidaan talousraportissa kuntaliiton veroennusteen mukaan.

Kunnan henkilöstössä on tapahtunut viime vuosien aikana paljon muutoksia ja muutoksia tulee tapahtumaan myös seuraavien vuosien aikana mm. eläköitymisten vuoksi. Henkilöstön sopeutumista muutoksiin pyritään tukemaan mm. esimies- ja johtamistyön kautta ja järjestämällä mm. työhyvinvointiin liittyviä tilaisuuksia ja koulutuksia sekä tarvittaessa työnohjauksella. Työhyvinvointihankkeella pyritään vastaamaan myös jatkossa henkilöstömuutoksiin liittyviin haasteisiin.

Hallinto-osaston tehtäviin kuulu suunnitelmien ja ohjeiden valmistelu ja koordinointi. Vuoden 2019 aikana on päivitetty kunnan autojen käyttöohje.

6.1.3. Elinkeinot

Yksi kunnan keskeisistä tavoitteista on paikkakunnan elinvoimaisuuden lisääminen. Aktiivisella elinkeinojen kehittämistyöllä ja auttamalla yrityksiä laajentamaan toimintaansa voidaan saada aikaan uusia työpaikkoja. Kehittyvä talouselämä luo voimavaroja myös kunnan tuottamien palvelujen kehittämiseen. Elinkeinojen kehittämisen tavoitteena on saada lisättyä tulomuuttoa ja kunnan elinvoima kasvamaan auttamalla nykyisiä yrityksiä ja maatiloja parantamaan tuottavuuttaan sekä edistämällä uusien yritysten ja työpaikkojen syntymistä. Kunnassa vuonna 2018 tehdyn elinvoimaisopimuksen mukaisesti lukuisat alueen yrittäjät ovat sitoutuneet yhteiseen tavoitteeseen edistää kunnan elinvoimaisuutta ja alueen ihmisten hyvinvointia.

Elinkeinopalvelujen tehtävänä on auttaa yrittäjiksi aikovia perustamaan yrityksiä sekä nykyisiä yrityksiä kehittämään ja laajentamaan toimintaansa. Yrittäjiä opastetaan omistaja- ja sukupolvenvaihdoksien toteuttamisessa. Tulevaisuuden kannalta on erittäin tärkeää saada nykyisille yrityksille jatkajia. Kehittyvä talouselämä luo voimavaroja myös kunnan tuottamien palvelujen kehittämiseen.

Elinkeinotoimen tehtäviä ovat:

- Yrittäjien ja oman yritystoiminnan aloittamista suunnittelevien ohjaus neuvonnan piiriin
- Yhteydenpito yrityksiin ja kehittämisorganisaatioihin
- Maankäytön suunnittelu teknisen toimen kanssa
- Elinkeinojen kehittämishankkeiden ja toimenpiteiden suunnittelu, toteutus ja koordinointi
- Kunnan viestintä ja markkinointi
- Kunnan edunvalvonta ja sidosryhmäyhteistyö

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Tehtävänä on perusedellytysten luominen eri elinkeinoille, yritysneuvonta ja aktiivinen elinkeinojen kehittämistyö. Tavoitteena on nykyisten yritysten ja työpaikkojen säilyminen, yritysten omistajavaihdosten tukeminen, laajentumishaluisten yritysten auttaminen sekä uusien yritysten saaminen kuntaan. Toimintaan liittyvät oleellisesti myös kunnan markkinointi uusille asukkaille ja yrittäjille sekä erilaisten tapahtumien järjestämisen mahdollistaminen ja tukeminen.
---	--

Visio 2019	Vaalassa on hyvät perusedellytykset yritystoiminnalle, riittävästi tonttimaata ja hyvät kunnallistekniset valmiudet. Yrittäjäksi aikova saa yrityksen perustamiseksi tarvitsemansa palvelut elinkeinopalveluiden avulla. Kunnassa on asiantuntemusta uusien ja olemassa olevien yritysten kehittämiseksi. Omistajavaihdosta suunnittelevat on tavoitettu ja vaihdoksia on toteutettu onnistuneesti. Rokua Geopark, Oulujärvi ja Tervantie teemojen alle on syntynyt uutta yritystoimintaa ja työpaikkoja. Myös nykyiset yritykset ovat kyenneet hyödyntämään nämä uudet teemat omassa liiketoiminnassaan. Eri järjestäjät toteuttavat kulttuuri- ym. tapahtumia, joilla on myös matkailullista merkitystä. Kunnan viestintä on johdonmukaista ja innovatiivista. Viestintä on etenkin matkailumarkkinoinnin osalta yhdenmukaista myös koko Oulujokivarressa. Internetin mahdollisuudet viestinnässä on hyödynnetty hyvin. Vaalan tunnettuus on kasvamassa luovien alojen toimijoiden keskuudessa ja etä- ja monimuototyötä tekevien määrä Vaalassa lisääntyy.
-------------------	---

Elinkeinopalveluiden talouden toteuma 2019

Menojen osalta talousarvio toteutui kokonaisuutena noin 24 000 € alle vuoden 2019 talousarvion toteumaprosentin ollessa 93,3. Toteuma elinkeinojen vastuualueella oli toimintavuonna yhteensä 327 701 euroa. Alitus johtuu pääasiassa henkilöstökuluissa syntyneistä säästöistä ja kunnan brändi- ja nettisivu-uudistuksen laskutuksen osittaisesta siirtymisestä vuodelle 2020.

Erittelemättömiin hankkeisiin budjetoidut toimintatuotot eivät toimintavuoden aikana toteutuneet. Toimintamenot alittuivat kokonaisuutena noin 34 000 euroa, joista henkilöstökulujen alitusta oli noin 11 000 euroa ja palvelujen ostojen alitusta noin 32 000 euroa, aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulujen ylitystä noin 800 euroa ja avustusten kulujen muuttuneen kirjaustavan vuoksi tullutta ylitystä 8000 euroa. Muut toimintakulut toteutuivat suunnitellusti.

Elinkeinopalveluiden rakenne

Elinkeinojen kehittäminen tapahtuu elinvoimalautakunnan ohjauksessa. Käytännön kehittämisestä ja asioiden valmistelusta lautakunnalle vastaa kunnanjohtaja (elinkeinot 50 prosentilla työajasta). Kunnanjohtajan työhön elinkeinojen osalta kuuluvat kunnan elinvoimaisuuden ja edunvalvonnan, viestinnän, kunnan, yritysten ja yhteisöjen välisen yhteistyön ja muun sidosryhmätoiminnan johtaminen sekä kunnan yhteydenpito yrityksiin. Myös yritysneuvonnan järjestäminen, yritystilojen markkinointi ja kuntamarkkinointi sekä elinkeinohankkeiden ohjaus kuuluvat elinkeinojen vastuualueeseen, ja näiden järjestämisessä kunnalla on käytössään sekä yhteistyömalleja että ostopalveluja.

Kunnanvaltuustossa 15.11.2018 § 65 hyväksytyn, 1.1.2019 voimaan tulleen uuden virasto-organisaation osastomallin, jossa hyvinvointiosasto on lisätty neljänneksi osastoksi aiempien kolmen osaston rinnalle (hallinto, sivistys ja tekninen), vuoksi myös elinkeinojen vastuualueen raportoinnissa on muutoksia verrattuna aiempaan, eivätkä luvut eivät siten ole täysin vertailukelpoisia tilinpäätökseen 2018 nähden.

Vaalan elinkeinopalveluissa on valmisteltu vuoden aikana rakennemuutosta yhdessä Oulujokilaakson kuntien kanssa. Oulunkaaren elinkeinotoimen yritysneuvonta on päättynyt vuoden 2019 lopussa, minkä lisäksi vuoden lopulla kunnanvaltuusto teki päätöksen Kainuun Etu Oy:stä irtautumisesta. Vapautuvalle resurssille on valmisteltu vaikuttavaa uutta alueellista elinkeinojen kehittämiseen parhaalla mahdollisella tavalla sopivaa mallia. Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kuntien kunnanjohtajien, kunnanhallitusten puheenjohtajien ja valtuustojen puheenjohtajien muodostamassa Ysitiimissä on haettu mallia, jossa vahvistettaisiin Humanpolis Oy:n roolia elinkeinojen kehittämissyhtiönä myös muilla kuin matkailualoilla. Yhteistyömalli rakentuu keväällä 2020 tehtävän Humanpoliksen strategian uusimistyön kautta.

Alueellisen yhteistyön suunnittelu, seuraaminen ja ohjaaminen on tehty elinvoimalautakunnassa ja kunnanhallituksessa kunnanjohtajan esittelystä. Valtuusto linjaa strategiset yhteistyösuunnat ja -tavat. Edellä kuvatun kunnan oman elinkeinopalvelurakenteen lisäksi kunnan elinkeinopalveluita on järjestetty osin kunnan osaomistamien kehittämissyhtiöiden kautta, osin Oulunkaaren kuntayhtymän kautta ja osin ostopalveluna. Vaalan kunta teki elinvoimalautakunnan päätöksellä Oulun Seudun Uusyrityskeskukseen sopimuksen aloittavien yritysten neuvontapalveluiden järjestämisestä vuoden 2020 alusta lukien. Palvelun kustannukset ovat kunnalle 1,15 euroa asukasta kohti vuodessa. Lisäksi kunnanjohtajan viranhaltijapäätöksellä 24.10.2019 § 6 Vaalan kunta on sitoutunut Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjien maakunnalliseen yrittäjien omistajanvaihdospalveluun, jonka kustannukset ovat vuosittain Vaalalle 537 euroa

Oulunkaaren kuntayhtymän elinkeinojen kokonaisuuteen kuuluu kehittämishankkeita sekä yritysneuvontaa aloittavien yrittäjien, toiminnan laajentamista, muutosta, myymistä tai sukupolvenvaihdosta suunnittelevien yrittäjien osalta. Lisäksi elinkeinohankkeita hallinnoidaan kunnan osaomistamissa kehittämissyhtiöissä. Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kuntien omistama kehittämissyhtiö Humanpolis Oy keskittyy matkailun edistämiseen erityisesti Unescon Rokua Geoparkin osalta. Kainuun kuntien ja Vaalan kunnan omistaman Kainuun Edun toimintaa ovat elinkeinohankkeet ja yritysneuvonta. Vaalan kunta ostaa maaseututoimen palvelut Siikalatvan kunnalta. Lisäksi kunta elinkeinojen edistämiseen keskittyvien yhdistysten osalta on jäsenenä Oulujärvi Leaderissa, Oulujärven Jättiläisissä ja Oulun Kauppakamarissa.

Yritysneuvonta ja yritysten määrän nettolisäys

Yleinen taloustilanteen parantuminen ja työllisyystilanteen kohentuminen näkyvät yritysten määrän kehityksessä. Vaalaan on perustettu vuonna 2019 13 yritystä ja lopetettu 7 yritystä. Vuonna 2018 perustettiin 11 ja lopettamisilmoituksen jätti 7 yritystä, joten yritysten määrän nettolisäys oli jo kolmatta vuotta peräkkäin positiivinen ollen vieläpä kasvusuunnassa. Vuonna 2019 perustetuista uusista yrityksistä 23 prosenttia on maa- metsä- ja kalatalouden aloilla, 38 prosenttia rakennusliikkeiden alalla ja 39 prosenttia kuljetuksen, luovien alojen, sosiaalialan ja kaupan aloilla.

Yritysten investointihalukkuuden elpyminen ja investointisuunnitelmien käynnistäminen näkyivät erityisesti Vaalaan kohdistuvien isojen investointien julkistamisen ja kaavailun myötä: useat suunnitteilla olevat tuulivoimapuistot, Vaalan uusi vankila ja kunnan oma hyvinvointikeskushanke ovat tuoneet lähivuosille positiivisen signaalin kunnan elinvoimasta.

Vuonna 2019 Oulunkaaren elinkeinojen kehittämistoimintaa on toteutettu yhtymähallituksen hyväksymän seudullisen elinkeinostrategian mukaisesti yhteistyössä peruskuntien kanssa. Elinvoiman kehittämisessä huomioidaan sekä hyvinvoinnin että elinkeinojen kehittämisen näkökulmat.

Työllisyyden edistämiseen tähtäävät toimet ovat oleellinen osa elinvoiman vahvistamista. Oulunkaaren kuntayhtymällä on jäsenyys Oulun Kauppakamarissa, Bothnia Arcissa ja EU:n Brysselin toimistossa. Oulunkaaren yritysneuvonta päättyi vuoden 2019 lopussa, eikä uusia elinkeinojen kehittämishankkeita enää suunnitella Oulunkaaren alle. Vuonna 2019 Oulunkaaren kautta vaalalaisia tai Vaalaan sijoittumista suunnittelevia on kuitenkin vielä palveltu yritysten perustamiseen liittyvällä neuvonnalla ja avulla sekä olemassa olevien yritysten neuvonnalla. Yritysneuvontaa ja yritysten kehittämishankkeita on vuonna 2019 tarjottu myös Kainuun Etu Oy:n kautta, jonka osakkuudesta Vaalan kunnanvaltuusto päätti vastaavasti vuoden lopulla luopua vuoden 2020 aikana.

Keskeinen toiminta vuonna 2019 elinkeinojen osalta

Vaalan kunnan elinvoimasopimusta, jossa kunta, alueen yrittäjät, yhdistykset, yhteisöt ja muut hahkkaat toimijat sitoutuivat edistämään ja toteuttamaan Vaalan kunnan arvoja, kuntastrategiaa, hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä, on toimintavuoden 2019 aikana toteutettu ja laajennettu edelleen. Elinvoimasopimusmalli suuntaa toimintaa asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseen, edistää yhteistyötä eri toimijoiden kesken ja mahdollistaa tasavertaisen kumppanuuden näiden toimijoiden kesken. Tätä työtä on jatkettu kuntalaiset usealla tavalla osallistaen vuoden mittaan.

Matkailun kehittäminen on Vaalan kunnan tärkeitä painopistealueita. Matkailun kehittämisen keskeinen edistäjä- ja koordinoijataho on Humanpolis Oy. Kunta ylläpitää tai tukee matkailun käyntikohteita. Matkailun yritystoiminnan kehittämisessä on hyödynnetty Rokua Geoparkin ja Tervantie-matkailutien tarjoamat liiketoimintamahdollisuudet. Oulujärven Jättiläisten kanssa tehtiin edelleen yhteistyötä vuonna 2019.

Vuonna 2018 yhdessä Utajärven ja Muhoksen kanssa konsulttiyhtiö Swecon vedolla aloitetun ja vuoden 2019 kesällä valmistuneen matkailun kehittämissuunnitelman tekeminen ja toimeenpano olivat vuoden 2019 tärkeä elinkeinopoliittinen kokonaisuus. Unescon Global Geopark –statuksen omaava, Manamansalosta Muhokselle ylettyvä Rokua Geopark ja sen matkailullinen kehittäminen ovat tärkeässä osassa suunnitelmaa. Toimeenpainovaiheen käynnistämistä on koordinoitu Humanpolis Oy:n toimesta yhdessä kuntien kanssa. Matkailun kehittämisessä ja matkailijamäärissä erityisesti kansallispuistojen ja Metsähallituksen retkeilyalueiden osalta on ollut nähtävissä piristymistä jo useana vuonna. Tätä kehitystä on tarpeen tukea ja myös ohjata resursseja matkailun, matkailuyrittäjien ja investoreiden houkuttelemisen lisäämiseen kunnan alueelle. Luontomatkailun trendi on mahdollista hyödyntää elinkeinoelämän hyväksi ainutlaatuisessa jääkauden muovaamassa ympäristössämme.

Kunnantalolla toimii Vaalan yrittäjäyhdistyksen kanssa pyöritettävä yhteisöllinen etätyötila Voimama. Etätyön kasvaneeseen merkitykseen on vastattu myös kunnan henkilöstöorganisaatiossa käytössä olevilla etätyöperiaatteilla ja etätyösopimusmallilla. Yhteistyötä yrittäjäyhdistyksen kanssa on syvennetty vuoden aikana. Lokakuussa järjestettiin jo viidettä kertaa yrittäjäjilta, josta saatu palaute oli jälleen erinomaista. Vaalan Yrittäjät ry vastasi vuonna 2019 järjestelyistä ensimmäistä kertaa kokonaisuudessaan. Oulujokilaakson Yrittäjät järjestivät lokakuussa Rokua suuren Yrittäjäkekrin, jossa myös Vaalan kunta oli mukana.

Vuoden 2019 aikana järjestettiin pienen tauon jälkeen yrittäjäjiltoja ja –aamukahveja niin kunnan järjestäminä kuin myös yritysten koordinoimina. Yritysvierailuja ja yhteydenpitoa kunnan alueen yrittäjiin on jatkettu vuoden aikana aktiivisesti niin kunnanjohtajan kuin elinvoimaluotsin toimesta.

Kuntamarkkinointi ja viestintä

Humanpoliksen sekä Vaalan, Utajärven ja Muhoksen kuntien yhteisen viestinnän asiantuntijan laatimaa yhteistä viestintäsuunnitelmaa on toteutettu kunnan viestinnässä ja markkinoinnissa. Kunnan omaa viestintää ovat vuoden aikana hoitaneet kunnanjohtajan johdossa viestintätiimi sekä vuoden 2019 ajaksi palkattu määräaikainen elinvoimaluotsi. Vuoden 2019 lopulla talousarvion valmistelun yhteydessä alettiin valmistella vakituisen viestinnän asiantuntijan rekrytointia seuraavan vuoden alusta lukien.

Viestinnässä on panostettu erityisesti talousarviossa ja toimintasuunnitelmassa varatun kunnan internetsivu- ja brändiuudistuksen toteuttamiseen. Elokuun aikana järjestettiin brändityöhön liittyvät työpajat, joissa bränditoimiston vetämänä rakennettiin kunnan bränditarinaa. Uusi brändi, siitä johdettu visuaalinen ilme ja uudet nettisivut julkistettiin vuoden 2020 alussa.

Viestintätiimi on kokoontunut vuoden 2019 aikana kesälomakautta lukuun ottamatta säännöllisesti, ja sen toiminnassa on keskitytty sosiaalisen median viestinnän kehittämisen lisäksi keskeisesti erityisesti internet-sivujen uudistukseen. Markkinointiin graafista suunnittelua on hankittu ostopalveluna vuoden aikana Humanpolis Oy:ltä.

Vaalaan on toimintavuoden aikana rakennettu tietoisesti positiivista ja viihtyisää imagoa. Yhteistyössä yritysten ja Humanpoliksen kanssa on myös osallistuttu messuille ja markkinointitapahtumiin. Kunnan tonttiesite on vuoden aikana uusittu, ja tonttikaupassa paitsi kunnan omien tonttien osalta, myös esimerkiksi UPM:n omistamien Vaalankurkun uuden asuinalueen tonttien osalta on ollut selvää piristymistä.

Vaalassa alueella vaikuttavien ihmisten määrä yli kaksinkertaistuu kesäaikaan vapaa-ajan asukkaiden ja matkailijoiden vuoksi. Manamansalon musiikki- ja taideyhdistyksen / Kassu Halonen Taide-talon toimintaan on varattu yhteistoimintasopimukseen perustuen 8.000 euroa. Elinkeinojen yhteistoimintaosuuksien kustannukset pitävät sisällään myös yhteistoimintasopimuksilla kunnalle ostettua mainos- ja markkinointitilaa vaalalaisten yritysten järjestämien tapahtumien, kuten konserttien, urheilukilpailuiden, rompepäivien ja näyttelyiden markkinointimateriaaleissa ja itse tapahtumissa. Tapahtumat ovat myös matkailullisesti merkittäviä, ja tavoittavat markkinoinnin näkökulmasta runsaasti ihmisiä. Kunnan omana toimintana kesäkuussa uudella konseptilla järjestetyssä Vaala-päivässä alueen yrittäjät ja yhdistykset olivat näkyvästi mukana. Tapahtuma keräsi kiitosta ja saa jatkoa myös tulevina vuosina.

Humanpolis Oy, toimitusjohtajan katsaus

Humanpolis Oy:n viides toimintavuosi 2019 kuntien omistuksessa sujui suunnitellusti ja budjetin mukaisesti. Kulunut vuosi oli ensimmäinen vuosi Rokua Geoparkin toimintakautta 2019-2022. Rokua Geopark sopimuksessa on ensimmäistä kertaa sisällytettynä myös Humanpolis Oy:n perusrahoitus vuosille 2019-2022.

Toimitusjohtaja Ritva Ilonen jäi eläkkeelle helmikuun lopussa 2019, Rokua Geopark toiminnanjohtaja Vesa Krökki on maaliskuusta 2019 alkaen toiminut Humanpolis Oy:n toimitusjohtajana. Krökin tehtävänkuvaan kuuluvat Humanpoliksen toimitusjohtajana toimiminen, Rokua Geopark toiminnanjohtajuus sekä projektien koordinaattorina toimiminen, lisäksi hän hoitaa Suomen Geopark toimikunnan koordinaattorin tehtävää. Krökin ja Okkosen (tammi ja helmikuu) lisäksi Humanpoliksessa työskentelivät vuoden aikana Mikko Kiuttu (ympäristökasvattaja/projektipäällikkö), Venla Karkola (projektipäällikkö) ja Susanna Ukkola (markkinointipäällikkö).

Yhtiön tilinpäätös 2019 osoittaa noin 2300€ voittoa. Yhtiön toiminnan ollessa pääsääntöisesti hanke-toimintaa, ei sen avulla pysty tekemään merkittävää voittoa. Vuoden aikana kilpailutettiin yhtiön tilitoimisto ja uudeksi tilitoimistoksi valittiin UHY Tietoakseli. Tilitoimiston vaihdolla tavoitellaan sujuvampaa yhteistyötä, nykyaikaisia digitaalisia taloushallinnon työkaluja sekä kustannussäästöjä. Vuodelle 2019 suunniteltu hanketoiminta toteutui suunnitellusti ja sen muodostivat pääasiassa Rokua Geopark aikamatka -hanke sekä Matkailuviennin Kasvuhanke – Attractive Oulu Region 2020. Molempia EAKR -hankkeita toteutetaan yhdessä kumppanien kanssa siten että Humanpolis koordinoi toteutusta. Rokua Geopark aikamatkassa uudistetaan alueen näyttelytoiminnan rakenteita ja esittämistapaa, hanke toteutetaan yhdessä Kajaanin ammattikorkeakoulun pelialan kanssa. Hankkeella tuodaan alueen luonto- ja kulttuuritieto näyttelyiden muodossa kuntakeskuksiin.

AOR 2020 hankkeessa tavoitellaan Oulun Seudulle ja RGP alueelle uusia kansainvälisiä asiakkuuksia etenkin Keski-Euroopasta ja Aasiasta. Näkyvimpiä tuloksia ovat RGP alueen aasialaisille suunnatut leirikoulut. Lisäksi kysyntä Keski-Euroopan suunnasta on lisääntynyt. Humanpolis toimii hankkeen johtajana ja osatoteuttajana Rokua Geopark toiminnalla. Muita osatoteuttajia ovat: Syöte, Kalajoki, Liminka, Business Oulu ja Oulun Matkailu oy. Osatoteuttajat maksavat yhdessä hankkeen omarahoituksen Humanpolis hallinnon osalta.

Kuluneen vuoden aikana Muhoksen, Vaalan ja Utajärven kunnat ostivat yhtiöltä markkinointipäällikön työpanosta mm. kunta-, tontti- ja tapahtumamarkkinointiin sekä markkinoinnin ohjaukseen.

Vesa Krökki
Toimitusjohtaja
Humanpolis Oy
Kainuun Etu

Kainuun Etu Oy on kaikkien Kainuun kuntien ja Vaalan omistama voittoa tavoittelematon maakunnallinen elinkeinotoiminnan kehittämissyhtiö. Yhtiön tehtävänä on tukea Kainuussa toimivia yrityksiä kannattavaan kasvuun korkeatasoisilla palveluilla. Yhtiö toimii välittäjän roolissa parhaan osaa-

misen sekä yhteistyökumppaneiden saamiseksi maailmalta. Yhtiön tehtävänä on uudistaa maakunnan elinvoimaa ja parantaa toimintaympäristöä. Pitkän palveluprosessien asiakaslähtöisen kehitystoiminnan tuloksena yhtiö auttaa yrityksiä liiketoimintaosaamisen, kilpailukyvyn, kansainvälistymisen, kannattavan kasvun ja yhteistyön kehittämisessä. Kainuun Etu Oy:llä on yritysryhmähankkeita, toimintaympäristöhankkeita ja investointien saamista sekä yritysten alueelle sijoittumista edistäviä hankkeita. on saatu räätälöityä yrityksille erinomaisesti toimivia palveluita

Kainuun Etu Oy on saanut merkittävästi yritys- ja projektirahoitusta palvelutuotantoon. Yhtiön hankkeiden rahoituslähteinä olivat yritysten omarahoitusten lisäksi Kainuun Liiton hallinnoimat EAKR –rahat sekä maakunnan kehittämisrahat ja Ely -keskuksen MMR- ja ESR –rahat, EU –Komission erillisohjelmat ja eduskunnan erillismäärärahat. TEM on myöntänyt merkittävästi omarahoitusrahoitusta hankkeisiin. Yhtiöllä on käytössä sertifioitu laatujärjestelmä, joka täyttää johtamisjärjestelmästandardien vaatimukset laadunhallintajärjestelmä-standardista SFS-EN ISO 9001:2015 ja ympäristöjärjestelmästandardista SFS 14001:2015.

Yhtiö on pystynyt toimintansa aikana saamaan hyvin ulkopuolista rahoitusta hankkeisiin mm. EU:lta. Omistajien maksaman pienentyneen omarahoituksen vuoksi hankekanta on ajettu alle puoleen aiemmasta normaalitasosta. Vahva hankekysyntä osoittaa, että yritykset saavat yhtiöltä merkittävästi konkreettista hyötyä toimintaansa. Kainuun Yrittäjien tutkimuksen perusteella, on yrittäjien toiveena saada jatkossa hyvin resursoitu kehitysyhtiö, jotta yritysten hyvä kasvu saadaan kestäväksi tasolle.

6.1.4. Maaseututoimi

Maataloudella on erittäin merkittävä rooli Vaalan kunnan elinkeinorakenteessa. Siikalatvan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue on aloittanut toimintansa vuoden 2012 alusta. Mukana ovat Haapavesi, Pyhäntä, Siikalatva, Vaala. Vastuukuntana toimii Siikalatvan kunta, jonka palvelukseen muiden kuntien henkilöstö on siirtynyt. Tällä järjestelyllä turvataan lainmukainen maataloushallinto myös Vaalan maatalousyrittäjille. Vaalan kunta pyrkii neuvottelemaan yhteistyöstä niin, että tulevana vuosina maaseutuhallinnon kustannukset eivät merkittävästi kasva.

Maaseutuhallinnon palvelut järjestetään sopimuskuntien alueella lähipalveluina, ja maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut on saatavissa arkipäivisin virka-aikana vähintään puhelimitse. Palvelun tarjonta sovitetaan kysynnän sekä henkilöresurssien mukaiseksi.

Vaalan kunta hankkii myös lomituspalvelut Siikalatvan kunnalta. Siikalatvan kunta on tehnyt Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kanssa toimeksiantosopimuksen lomituspalvelujen järjestämisestä Siikalatvan, Pyhännän ja Vaalan kuntien sekä Kajaanin kaupunkiin liittyneen entisen Vuolijoen kunnan alueella toimiville maatalousyrittäjille. Lomitustoimen hallinnon tehtävät hoitaa ja lomituspalvelulain mukaisena vastuuhenkilönä toimii lomituspalvelujohtaja, käytännön lomitustoiminnan suunnittelun hoitavat lomituspalveluohjaajat. Lomituspalvelut pyrkivät turvaamaan maatalousyrittäjien lomituspalvelulain mukaisten lomituspalveluiden mahdollisimman hyvän ja joustavan toteutuksen. Maaseudun kehittämistyötä tehdään Vaalan kunnan omana toimintana elinkeinojen ja kulttuurin alla. Maaseutupalvelut alitti talousarvion noin 17 000 eurolla.

6.1.5. Työllistäminen

Työllistämismäärärahat on jaettu osastoittain taloudellisen vastuun korostamiseksi. Hallinnon työllistäminen koostuu Valmennuspaja Lokin työllistämistoiminnasta, yleishallinnon työllistamisestä, kuntouttavasta työtoiminnasta ja yhdistysten työllistämisavustuksista.

Työmarkkinatuen kuntaosuutta Vaala maksoi 48 122 euroa eli 14 303 euroa vähemmän kuin vuonna 2018 (62 425 euroa). Työmarkkinatuen kuntaosuutta oli budjetoitu 50 000 euroa vuodelle 2019, joten työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin 1 878 euroa alle arvioidun. Työttömien määrä väheni keskimäärin laskettuna kuukautta kohden vuoden takaisesta 13,7 %:sta 12,2 %. Keskimäärin kuukautta kohden työttömiä työnhakijoita oli 2018 oli 158 työtöntä ja 2019 oli 136 työtöntä.

Nuorissa alle 25 – vuotiaissa vastaavasti 2018 oli 14 nuorta kuukaudessa ja 2019 11 nuorta työttömänä. Pitkäaikaistyöttömien osuus keskimäärin kuukaudessa 2018 oli 48 työtöntä ja 2019 26 työtöntä. Palkkatuella työllistettiin 2018 66 työtöntä ja 2019 71 työtöntä. Kuntouttavassa työtoiminnassa oli 2018 26 kuntoutujaa ja 2019 26 kuntoutujaa. Kelan maksulistalla 2018 oli 51 eri asiakasta ja 2019 47 eri asiakasta. Yli 50-vuotiaiden osuus työttömistä on n. 54%.

Palkkakustannukset 2019:

- Valmennuspajan muu toiminta noin 73 000 € (talousarvio noin 99 000 €)
- Yleishallinnon työllistäminen noin 103 000 € (talousarvio noin 156 000 €)

Muut huomioitavat yleishallinnon työllistämisen kustannukset:

- Yhdistysten avustukset noin 20 700 € (Neittävän kyläyhdistys ja Vaalan 4H-yhdistys)
- Työmarkkinatuen kuntaosuus noin 48 100 €

ESR –rahoitteinen Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta –hanke toimii ajalla 1.4.2017-30.4.2020. Hankkeen kohderyhmänä ovat kaikki vaalalaiset työttömät työnhakijat sekä työttömyysuhan alla olevat henkilöt. Tavoitteena on hankkeeseen osallistuvien henkilöiden kokonaisvaltainen hyvinvoinnin lisääminen moniammatillisen tuen avulla. Luonto toimintaympäristönä sekä sen hyvinvointia luovat vaikutukset ovat hankkeen toiminnan keskiössä. Hankkeessa hyödynnetään luontoa, paikalliskulttuuria ja kuntaorganisaatiota kokonaisuudessaan.

Hankkeen toiminnassa on ollut v. 2019 aikana 35 asiakasta. Ikäjakauma on ollut 20-64 vuotta. Toiminta on ollut monipuolista luonnossa retkeilyä, kädentaitojen ja sosiaalisten taitojen edistämistä sekä työkyvyn edistämistä. Myös työllisyyttä edistäviä lyhytkursseja on rahoitettu hankkeessa. Asiakaspalaute on ollut erittäin myönteistä: asiakkaat ovat kokeneet saaneensa hankkeesta hyötyä oman elämänsä hallintaan sekä itsetunnon kohoamiseen. Ryhmän vertaistuki on koettu myös tärkeäksi. Näillä tekijöillä on ollut suuri vaikutus työttömän työelämävalmiuksien paranemiseen. Vuo-

den 2019 aikana hankkeen asiakkaista 14 on työllistynyt joko vapaille työmarkkinoille tai palkkatuen avulla. Hankkeen kustannusten rahoituksesta 80 % tulee Ely-keskuksen kautta valtiolta ja Euroopan sosiaalirahastosta. Kunnan omarahoitusosuus kustannuksista on 7634 €.

7. TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET/OULUNKAAREN KUNTAYHTYMÄ

7.1. Kuntayhtymän johtajan katsaus

Oulunkaaren kuntayhtymä on vastannut kymmenen vuotta jäsenkuntiensa Iin, Pudasjärven, Utajärven ja Vaalan sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta. Simon kunta liittyi kuntayhtymän jäseneksi vuoden 2011 alusta. Kuntayhtymä on tuottanut myös seudullisen kunta-palvelutoimiston palvelut vuodesta 2009 lähtien. Elinkeinojen kehittämistoiminta kuntayhtymän tuottamana päättyi vuonna 2019.

Kuntayhtymän omistajayhteistyötä tiivistettiin vuoden 2019 aikana. Perussopimuksen päivityksen myötä perustettiin omistajaohjauksen neuvottelukunta. Omistajayhteistyöhön liittyen sovittiin strategian päivityksestä kevään 2020 aikana. Nyt voimassa oleva kuntayhtymän strategia päivitettiin vuonna 2016. Kuntayhtymän visio on mielekäs elämä kotona. Strategisiksi tavoitteiksi on määritelty laaja-alainen hyvinvointi, alueellinen vaikuttavuus ja osallisuus. Keinoina strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi on hyvinvointityön yhdyspinnat ja yhdessä tekeminen, omasta ja lähipiiriin hyvinvoinnista ja turvallisesta arjesta huolehtiminen sekä lähipalvelut. Digitaaliset palvelut turvaavat osaltaan arjen sujuvuutta. Digipalvelujen kehittämistyö on jatkunut tiiviisti ja digikummin työn tueksi perustettiin digituutori-verkosto. Arvojamme ovat yhdessä tekeminen, vastuullinen omatoimisuus sekä rohkea kehittäminen. Kuntayhtymän strategiassa on huomioitu kansalliset linjaukset sote-uudistuksen tavoitteisiin liittyen.

Kuntayhtymän kehittämistyötä on jatkettu Kehittäminen kuuluu kaikille –toimintamallin mukaisesti. Erityisryhmien osallisuutta vahvistettiin kulttuurihyvinvointityön kehittämistoimin ja LÄHDE-hankkeelle haettiin jatkoa. Lapsiperheiden kehittämistyötä tehtiin edelleen Lape-hankkeen puitteissa. Perhe- ja terveystalvelujen yhteiskehittämisen tuloksena syntyi nuorten mielen tuki –toimintamalli. Palvelujärjestelmän kehittämistyötä tehtiin myös tiiviisti kansallisissa verkostois-toissa esimerkkinä Opetushallituksen koordinoima vaativan erityisen tuen VIP-verkosto, jossa palveluja kehitetään sivistys- ja sote-palvelujen sekä erikoissairaanhoidon kanssa yhdessä. Lastensuojelun systeeminen toimintamalli on jo vakiintunut osaksi perhepalvelujen palvelujärjestelmää. Ikäihmistien palveluissa jatkettiin palvelujärjestelmän kehittämistyötä ja terveystalveluissa on turvattu hoidon jatkuvuutta ja on edistetty suositusten mukaista hoidon porrastusta. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin koordinoima Sote-ICT-, tietojohdaminen ja hoito- ja palveluketjujen kehittämisen hanke käynnistyi vuoden 2019 loppupuolella. Maakunnan kuntien ja sote-organisaatioiden yhteinen hanketyö hyödynnetään kansallisen sote-uudistuksen jatkovalmisteluissa.

Vuoden 2019 tilinpäätös on koko kuntayhtymän tasolla ylijäämäinen 96.454,74 euroa. Sosiaali- ja terveyspalvelujen nettokulut kasvoivat vuoden 2018 tilinpäätökseen verrattuna 4,6 % , erikoissairaanhoidon nettomenot pienenevät 0,1 % ja oman toiminnan nettokulut kasvoivat 7,2 %. Oman toiminnan nettokustannukset kasvoivat kaikissa Oulunkaaren jäsenkunnissa (vaihteluväli +2,9 % - +10,4 %) vuoteen 2018 verrattuna. Erikoissairaanhoidon kustannusten osalta kunnittainen vaihteluväli oli -10,1 % - +4,3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Sosiaali- ja terveyspalvelujen oman toiminnan menot kasvoivat noin 4,7 miljoonaa euroa, ja erikoissairaanhoidon kustannukset pienenevät 25.000 euroa. Oman toiminnan kustannukset nousivat henkilöstökuluissa sekä palvelutarpeiden kasvun myötä palvelujen ostoissa perhepalvelujen vammais- ja lastensuojelupalveluissa sekä vanhus- ja terveyspalveluissa. Henkilöstökulujen nousuun vaikutti hoitoalan työntekijäjärjestöjen kanssa tehty sovintosopimus palkkaharmonisaatioon liittyen ja tämä kustannusvaikutus vuodelle 2019 oli yhteensä 1.802.000 euroa.

Kuntatalouden haasteet heijastuvat Oulunkaarelle mm. ikääntyvän väestön palvelutarpeiden kysynnän kasvun myötä. Ostopalvelujen kysyntää kasvattaa erityistä tukea tarvitsevien kuntalaisten palvelutarpeet. Väestön palvelutarpeiden kasvu edellyttää jatkuvaa palvelurakenteen tarkastelua. Yhtymähallituksen nimeämä talouden tasapainotustyöryhmä on koostanut työsuunnitelman mukaisen talouden tasapainotusohjelman, jossa kuvataan mm. tasapainotustyön tavoitteet, mittarit ja kehittämisprojektien tiekartta.

Terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyö kuntien kanssa on oleellista kustannusten kasvun hillinnän näkökulmasta pitkällä tähtäimellä. Palvelujen järjestämissopimusten laadinnassa on kuntien kanssa huomioitu terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen strategisten tavoitteiden yhteensovittaminen. Pohjois-Pohjanmaan liiton koordinoimana laadittiin maakunnallinen hyvinvointisopimus hyvinvointitoimijoiden verkoston yhteistyönä. Sote-uudistuksen valmistelu jatkuu edelleen. Kuntapalvelutoimiston työssä ovat näkyneet tulorekisterin käyttöönotto ja palkkaharmonisoinnin aiheuttamien saatavien laskentatyöt. Oulunkaaren työterveys Oy aloitti toimintansa vuoden 2020 alussa.

Lämmin kiitos Oulunkaaren väelle ja yhteistyökumppaneille vuodesta 2019.

Leena Pimper-Koivisto

kuntayhtymän johtaja

Kuntaosuuslaskelma

Tilikauden tulos on ylijäämäinen 96.454,74 euroa. Tilikauden ylijäämä jätetään yli-/alijäämätilille ja otetaan huomioon vuoden 2021 Hallinnon ja Elinkeinopalvelujen ennakkolaskutuksen yhteydessä.

Kunta	Asukkaat		Vuoden 2019 lopulliset osuudet	Ennakot	Ylijäämä yhteensä
	1.1.2019	%			
Ii	9 862	37,26	276 109,58	312 420,00	36 310,42
Pudasjärvi	7 990	30,19	223 698,59	254 017,00	30 318,41
Simo	3 045	11,50	79 346,02	86 176,00	6 829,98
Utajärvi	2 702	10,21	75 648,76	86 773,00	11 124,24
Vaala	2 869	10,84	80 324,31	92 196,00	11 871,69
Yhteensä	26 468	100,00	735 127,26	831 582,00	96 454,74

Kuntien osuudet yli- ja alijäämistä

Kunta	2012	2017	2018	2018	2019	Yhteensä
	Lomapalkkavelan lisäys	Ylijäämä	Sosiaali- ja terveystoimen alijäämä	Hallinnon ja elinkeinojen ylijäämä	Ylijäämä	
Ii	-473 002,56	38 495,29	-38 495,29	16 620,09	36 310,42	-420 072,05
Pudasjärvi	-485 431,99	47 135,47	-47 135,47	25 396,23	30 318,41	-429 717,35
Simo	-187 150,90	16 587,80	-16 587,80	5 008,92	6 829,98	-175 312,00
Utajärvi	-194 181,28	15 311,70	-15 311,70	9 579,47	11 124,24	-173 477,57
Vaala	-190 233,27	16 363,64	-16 363,64	-1 285,19	11 871,69	-179 646,77
Yhteensä	-1 530 000,00	133 893,90	-133 893,90	55 319,52	96 454,74	-1 378 225,74

Vuoden 2012 lomapalkkavelan lisäyksen käsittelystä on Yhtymävaltuustossa päätetty seuraavaa:

YhtValt§ 16 29.5.2013

Lomapalkkajaksotukseen liittyvä edellisten tilikausien alijäämä 1.530.000 euroa jaetaan laskennallisesti kuntien vastuiksi oman pääoman suhteessa. Alijäämä laskutetaan jäsenkunnilta, mikäli kuntayhtymän omistuksessa tapahtuu muutoksia.

Tilikauden 2017 tulos oli ylijäämäinen 133.893,90 euroa. Ylijäämä jätettiin edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille ja käytettiin vuonna 2018 hallituksen sekä valtuuston päätöksen mukaisesti työn vaativuuden arvioinnin perusteella määritettyyn palkkojen harmonisointiin. Tämän käsittelyn vuoksi sosiaali- ja terveystoimen tuotannon tulos vuonna 2018 oli alijäämäinen 133.893,90 euroa. Hallinnon ja Elinkeinopalveluiden tilikauden tulos oli ylijäämäinen 55.319,53 euroa. Ylijäämä jätettiin yli-/alijäämätilille ja otetaan huomioon vuoden 2020 Hallinnon ja Elinkeinopalvelujen ennakkolaskutuksen yhteydessä. Koko Oulunkaaren tilikauden tulos vuonna 2018 oli alijäämäinen 78.574,37 euroa.

7.2. Kuntapalvelutoimiston tuotanto

7.2.1. Henkilöstöpalvelut

Henkilöstöpalvelut tuotettiin Iille, Pudasjärvelle, Simolle, Utajärvelle, Vaalalle ja Oulunkaaren kuntayhtymälle. Lisäksi kunnille myytiin erillisten sopimusten mukaisesti palkka- ja eläkeasiamiespalveluja. Henkilöstöpalveluissa laskutusperusteena oli toimintolaskenta.

Vuoden 2019 merkittävimpiä haasteita olivat tulorekisterin käyttöönotto ja palkkaharmonisoinnin aiheuttamien saatavien laskentatyöt. Nämä aiheuttivat myös talousarvion ylittymisen lisäresursoinnin ja ylitöiden vuoksi.

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2018	ALKUPERÄINEN TA 2019	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ %
003201 Henkilöstöpalvelut							
TOIMINTATUOTOT	599 178,75	657 937,00		657 937,00	696 325,90	38 388,90	105,8
TOIMINTAKULUT	-599 178,75	-657 937,00		-657 937,00	-692 286,93	34 349,93	105,2
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	4 038,97	4 038,97	
023201 Työllistäminen/henkilöstöpalvelut							
TOIMINTATUOTOT					1 280,72	1 280,72	
TOIMINTAKULUT					-5 319,69	5 319,69	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ					-4 038,97	4 038,97	
00003210 Henkilöstöpalvelut yhteensä							
TOIMINTATUOTOT	599 178,75	657 937,00		657 937,00	697 606,62	39 669,62	106,0
TOIMINTAKULUT	-599 178,75	-657 937,00		-657 937,00	-697 606,62	39 669,62	106,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

7.2.2. Talouspalvelut

Oulunkaaren Talouspalvelut vastaa Oulunkaaren ja jäsenkuntiensa Iin, Pudasjärven, Simon, Utajärven ja Vaalan taloustehtävien hoidosta. Työtehtäviin kuuluvat kirjanpito, laskutus, reskontrien hoito, maksuliikenne sekä perintä yhteistyössä perintätoimiston kanssa. Kustannukset jaetaan Oulunkaaren ja jäsenkuntien kesken tuotteistamisen perusteella. Talousarvioon myynti arvioitiin 66 % kunnille ja 34 % Oulunkaaren omalle tuotannolle, ja laskutuksen toteuma oli tilinpäätöksessä 65 % kunnille ja 35 % omalle tuotannolle. Kuntien laskutusennakot olivat 680.694,60 euroa ja lopullinen osuus 650.114,83 euroa, eli palautusta kunnille syntyi 30.579,77 euroa.

Vuonna 2019 Talouspalveluissa on pyritty varmistamaan riittävä resurssi ja henkilöstön osaamisen kehittäminen. Säännöllisiä Kuntapalvelutoimiston infoja on pidetty vuoden aikana useita ja Talouspalveluiden osiot ovat painottuneet työtä helpottaviin sähköisiin työvälineisiin, mm. Rondon ja Taloussuunnitteluun. Opiferus Taloussuunnittelu on otettu käyttöön kaikissa Oulunkaaren jäsenkunnissa ja loppuvuodesta Rondon otettiin käyttöön sähköinen tositemkierto. Talouspalveluissa on myös valmistauduttu vuoden 2021 alusta alkavaan automaattiseen talousraportointiin kartuttamalla tietämystä ja testaamalla tietojen lähettämistä. Raportointiin liittyvä kehitystyö jatkuu vuoden 2020 aikana.

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2018	ALKUPERÄINEN TA 2019	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ- %
003202 Talouspalvelut							
TOIMINTATUOTOT	965 362,51	1 065 759,00		1 065 759,00	1 012 202,36	-53 556,64	95,0
TOIMINTAKULUT	-965 362,51	-1 065 759,00		-1 065 759,00	-1 012 202,36	-53 556,64	95,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

7.2.3.Tietopalvelut

Kuntapalvelutoimiston Tietopalvelut-yksikön perustehtävä on turvata Oulunkaaren kuntayhtymän ja sen jäsenkuntien tietoteknisen toimintaympäristön tarkoituksenmukainen toiminta. Palvelutuotanto käsittää loppukäyttäjien tuen lisäksi n. 7.000 käyttäjän, 4.300 päätelaitteen ja 50 palvelinkoneen sekä alueverkon muodostaman kokonaisuuden ylläpidon. Ylläpidettävien päätelaitteiden määrä kasvoi hieman vuoteen 2018 verrattuna tuoden mukanaan lisenssikustannuksia.

Tietopalveluita tuotettiin vuonna 2019 Oulunkaaren kuntayhtymän, Iin, Simon, Utajärven ja Vaalan kuntien sekä Pudasjärven kaupungin organisaatioille.

Vuoden 2019 merkittävimpiä tietopalveluiden toteuttamia kehittämistoimenpiteitä olivat käyttäjien monikanavatunnistautumisen sekä päätelaitteiden keskitetyn hallinnan käyttöönotot sekä O365 tuoteperheestä Teams- työryhmäohjelmiston käyttöönotto. Vuoden 2020 aikana käyttökänsä päähän tulevat palvelimet ovat aiheuttaneet kasvavia huoltotoimenpiteitä.

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2018	ALKUPERÄINEN TA 2019	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ- %
003203 Tietopalvelut							
TOIMINTATUOTOT	1 686 329,59	1 746 769,00		1 746 769,00	1 782 545,16	35 776,16	102,0
TOIMINTAKULUT	-1 686 329,59	-1 746 769,00		-1 746 769,00	-1 782 545,16	35 776,16	102,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2018	ALKUPERÄINEN TA 2019	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ- %
003804 KUNIT							
TOIMINTATUOTOT	14 441,68						
TOIMINTAKULUT	-14 441,68						
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00						
00003000 Seudullinen kuntapalvelutoimisto							
TOIMINTATUOTOT	3 265 312,53	3 470 465,00		3 470 465,00	3 492 354,14	21 889,14	100,6
TOIMINTAKULUT	-3 265 312,53	-3 470 465,00		-3 470 465,00	-3 492 354,14	21 889,14	100,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	

7.2.4.Vaalan palvelutuotanto

KÄYTTÖTALOUS ULKOISET JA SISÄISET	TP 2018	ALKUPERÄINEN TA 2019	TA- MUUTOKSET	LOPULLINEN TA 2019	TP 2019	POIKKEAMA LOPULLISEEN TALOUSARVIOON	KÄYTTÖ %
Vaalan perhepalvelut							
TOIMINTATUOTOT	167 251,71	132 052,00		132 052,00	197 426,26	65 374,26	149,5
TOIMINTAKULUT	-3 314 081,26	-3 540 254,00	-26 984,00	-3 567 238,00	-3 302 480,25	-264 757,75	92,6
<i>Henkilöstökulut</i>	<i>-883 364,87</i>	<i>-949 296,00</i>	<i>-26 984,00</i>	<i>-976 280,00</i>	<i>-941 571,36</i>	<i>-34 708,64</i>	96,4
<i>Palvelujen ostot</i>	<i>-2 038 310,61</i>	<i>-2 174 910,00</i>		<i>-2 174 910,00</i>	<i>-1 883 834,53</i>	<i>-291 075,47</i>	86,6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 146 829,55	-3 408 202,00	-26 984,00	-3 435 186,00	-3 105 053,99	-330 132,01	90,4
Rahoitustuotot ja -kulut					-2 254,52	2 254,52	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 146 829,55	-3 408 202,00	-26 984,00	-3 435 186,00	-3 107 308,51	-327 877,49	90,5
Vaalan terveyspalvelut							
TOIMINTATUOTOT	1 005 107,09	831 403,00		831 403,00	955 523,08	124 120,08	114,9
TOIMINTAKULUT	-3 664 610,36	-3 781 660,00	-138 450,00	-3 920 110,00	-4 008 758,15	88 648,15	102,3
<i>Henkilöstökulut</i>	<i>-1 915 033,02</i>	<i>-2 129 714,00</i>	<i>-138 450,00</i>	<i>-2 268 164,00</i>	<i>-2 165 778,36</i>	<i>-102 385,64</i>	95,5
<i>Palvelujen ostot</i>	<i>-1 249 643,82</i>	<i>-1 123 008,00</i>		<i>-1 123 008,00</i>	<i>-1 317 333,75</i>	<i>194 325,75</i>	117,3
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 659 503,27	-2 950 257,00	-138 450,00	-3 088 707,00	-3 053 235,07	-35 471,93	98,9
Rahoitustuotot ja -kulut					-7 180,29	7 180,29	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 659 503,27	-2 950 257,00	-138 450,00	-3 088 707,00	-3 060 415,36	-28 291,64	99,1
Vaalan vanhuspalvelut							
TOIMINTATUOTOT	1 069 490,32	943 392,00		943 392,00	1 202 922,80	259 530,80	127,5
TOIMINTAKULUT	-4 165 497,51	-3 678 911,00	-126 566,00	-3 805 477,00	-4 205 152,11	399 675,11	110,5
<i>Henkilöstökulut</i>	<i>-2 455 081,78</i>	<i>-2 101 314,00</i>	<i>-126 566,00</i>	<i>-2 227 880,00</i>	<i>-2 460 417,45</i>	<i>232 537,45</i>	110,4
<i>Palvelujen ostot</i>	<i>-1 155 589,33</i>	<i>-1 073 362,00</i>		<i>-1 073 362,00</i>	<i>-1 242 457,05</i>	<i>169 095,05</i>	115,8
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-3 096 007,19	-2 735 519,00	-126 566,00	-2 862 085,00	-3 002 229,31	140 144,31	104,9
Rahoitustuotot ja -kulut					-4 806,34	4 806,34	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 096 007,19	-2 735 519,00	-126 566,00	-2 862 085,00	-3 007 035,65	144 950,65	105,1
Vaalan oma toiminta yhteensä							
TOIMINTATUOTOT	2 241 849,12	1 906 847,00		1 906 847,00	2 355 872,14	449 025,14	123,5
TOIMINTAKULUT	-11 144 189,13	-11 000 825,00	-292 000,00	-11 292 825,00	-11 516 390,51	223 565,51	102,0
<i>Henkilöstökulut</i>	<i>-5 253 479,67</i>	<i>-5 180 324,00</i>	<i>-292 000,00</i>	<i>-5 472 324,00</i>	<i>-5 567 767,17</i>	<i>95 443,17</i>	<i>101,7</i>
<i>Palvelujen ostot</i>	<i>-4 443 543,76</i>	<i>-4 371 280,00</i>		<i>-4 371 280,00</i>	<i>-4 443 625,33</i>	<i>72 345,33</i>	<i>101,7</i>
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-8 902 340,01	-9 093 978,00	-292 000,00	-9 385 978,00	-9 160 518,37	-225 459,63	97,6
Rahoitustuotot ja -kulut					-14 241,15	14 241,15	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-8 902 340,01	-9 093 978,00	-292 000,00	-9 385 978,00	-9 174 759,52	-211 218,48	97,7
Vaalan esh ja muut ulkopuol. palv.ostot							
TOIMINTAKULUT	-5 274 040,01	-5 300 000,00		-5 300 000,00	-5 123 332,99	-176 667,01	96,7
<i>Palvelujen ostot</i>	<i>-5 210 734,37</i>	<i>-5 270 000,00</i>		<i>-5 270 000,00</i>	<i>-5 086 285,62</i>	<i>-183 714,38</i>	96,5
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-5 274 040,01	-5 300 000,00		-5 300 000,00	-5 123 332,99	-176 667,01	96,7
VAALA YHTEENSÄ							
TOIMINTATUOTOT	2 241 849,12	1 906 847,00		1 906 847,00	2 355 872,14	449 025,14	123,5
TOIMINTAKULUT	-16 418 229,14	-16 300 825,00	-292 000,00	-16 592 825,00	-16 639 723,50	46 898,50	100,3
<i>Henkilöstökulut</i>	<i>-5 253 479,67</i>	<i>-5 180 324,00</i>	<i>-292 000,00</i>	<i>-5 472 324,00</i>	<i>-5 567 767,17</i>	<i>95 443,17</i>	<i>101,7</i>
<i>Palvelujen ostot</i>	<i>-9 654 278,13</i>	<i>-9 641 280,00</i>		<i>-9 641 280,00</i>	<i>-9 529 910,95</i>	<i>-111 369,05</i>	<i>98,8</i>
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-14 176 380,02	-14 393 978,00	-292 000,00	-14 685 978,00	-14 283 851,36	-402 126,64	97,3
Rahoitustuotot ja -kulut					-14 241,15	14 241,15	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14 176 380,02	-14 393 978,00	-292 000,00	-14 685 978,00	-14 298 092,51	-387 885,49	97,4

Oulunkaaren kuntayhtymässä palveluseteli on käytössä yhtenä palvelun tuottamismuotona tehostetussa asumispalvelussa, kotihoidossa ja sen tukipalveluissa sekä vammaispalveluiden henkilökohtaisessa avussa. Palveluseteliyrittäjiä on saatu lisää, mutta määrä ei vielä vastaa asiakastarvetta.

Lasten ja perheiden palveluiden muutosohjelman (LAPE) mukaisesti perhekeskustoimintaa on kehitetty aktiivisesti kunnan toimijoiden kanssa. Perhekeskustoiminnan kehittämisessä toimintamallina on Tuen polku –malli, joka korostaa varhaista puuttumista ja jokaisen lasten ja perheiden parissa toimivan roolia. Yhteistyötä eri toimijoiden välillä tulee edelleen tehostaa perhekeskustoiminnan mukaisesti.

Lastensuojelussa toimitaan systemisen toimintamallin mukaisesti. Systemisessä toimintamallissa asiakasperheen kanssa työskennellään tiiviissä moniammatillisessa yhteistyössä. Systemisen työotteeseen mukainen toiminta vaatii perhekeskustoiminnalta aktiivista Tuen polku -mallin hyödyntämistä.

Perheneuvola- ja koulupsykologipalveluiden tuottamisessa oli loppuvuoden aikana haasteita, ja palvelut tuotettiin ostopalveluina.

Sosiaalitoimen henkilöstössä oli vaihtuvuutta vuoden 2019 aikana, mutta vakanssit on saatu täytettyä sosiaalityöntekijöiden rekrytointihaasteista huolimatta.

Ostopalveluna hankittujen erityisryhmien asumispalvelujen saatavuudessa oli haasteita.

Perhe- ja sosiaalipalveluissa sosiaalipäivystystapausten määrät ovat kasvaneet viime vuodesta jonkin verran. Syksyllä 2018 hätäkeskuksen käyttöön otettu ERICA-järjestelmä on edelleen nostanut sosiaalipäivystyksen määriä. ERICA-järjestelmän käyttöönoton yhteydessä on määritetty, että se hälyttää automaattisesti sosiaalipäivystystä ennakoivasti myös sellaisissa hälytystapauksissa, joissa aikaisemmin ei ole hälytystä tullut.

Terveyspalveluissa hoitohenkilökuntaa on saatu hyvin rekrytoitua etenkin vakituisiin toimiin, mutta määräaikaisiin sijaistarpeisiin on välillä ollut haastetta saada osajia. Toiminnallisesti vuosi on mennyt järjestämissopimuksen mukaisesti. Rakennemuutos on edennyt suunnitelmien mukaisesti vuodeosaston pitkäaikaispaikkojen vähentämisen osalta. Tällä hetkellä osastolla on lyhytaikaispaikkojen lisäksi kuusi pitkäaikaishoidon paikkaa.

Vaalassa terveysaseman sisäilmaongelmat ovat aiheuttaneet osalle työntekijöistä terveyshaittoja ja kesän jälkeen osa työntekijöistä on työskennellyt väistötiloissa. Uuden hyvinvointikeskuksen suunnittelu on aloitettu ja suunnittelussa on oltu aktiivisesti mukana.

Digitaalisten ja etäyhteyksiä hyödyntävien palvelutuotteiden käyttöä on jatkettu entiseen tapaan ja lisäksi vuoden aikana otettiin laboratorioissa käyttöön Cobas IT -järjestelmä, joka on mahdollistanut erilaisten laboratoriolaitteiden osalta tutkimustulosten siirtymisen potilastietojärjestelmään viivakoodinlukijoita hyödyntäen. Tätä ominaisuutta voidaan käyttää hyödyksi myös lyhytaikaisosastoilla erilaisten vieritesteinä tehtävien laboratoriotulosten osalta ja toiminnallisuus otetaan käyttöön vuoden 2020 aikana osastohoidon osalta.

Lainsäädäntöön perustuvaa työterveyshuollon yhtiöittämistä on valmisteltu tiiviisti vuoden 2019 aikana ja työterveyshuolto irtaantuu omaksi yhtiökseen alkuvuodesta 2020. Pääomistajina perustettavassa yhtiössä toimivat Oulunkaaren jäsenkunnat.

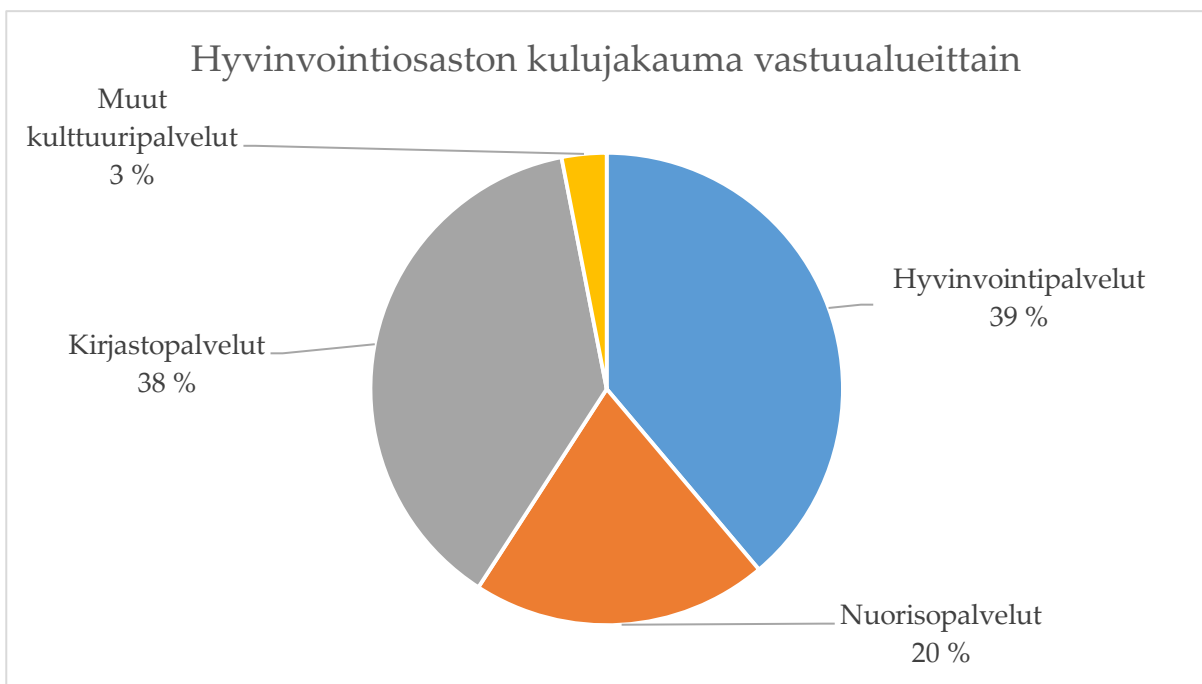
Rakennemuutos on saatu päätökseen ja vanhuspalveluiden palvelurakenne vastaa nyt kansallisia suosituksia. Rakennemuutos on vahvistanut kotiin annettavia palveluita ja yhä vaativampia asiakkaita hoidetaan omaan kotiin. Asumispalveluiden jonotusaika on ollut 0 vrk.

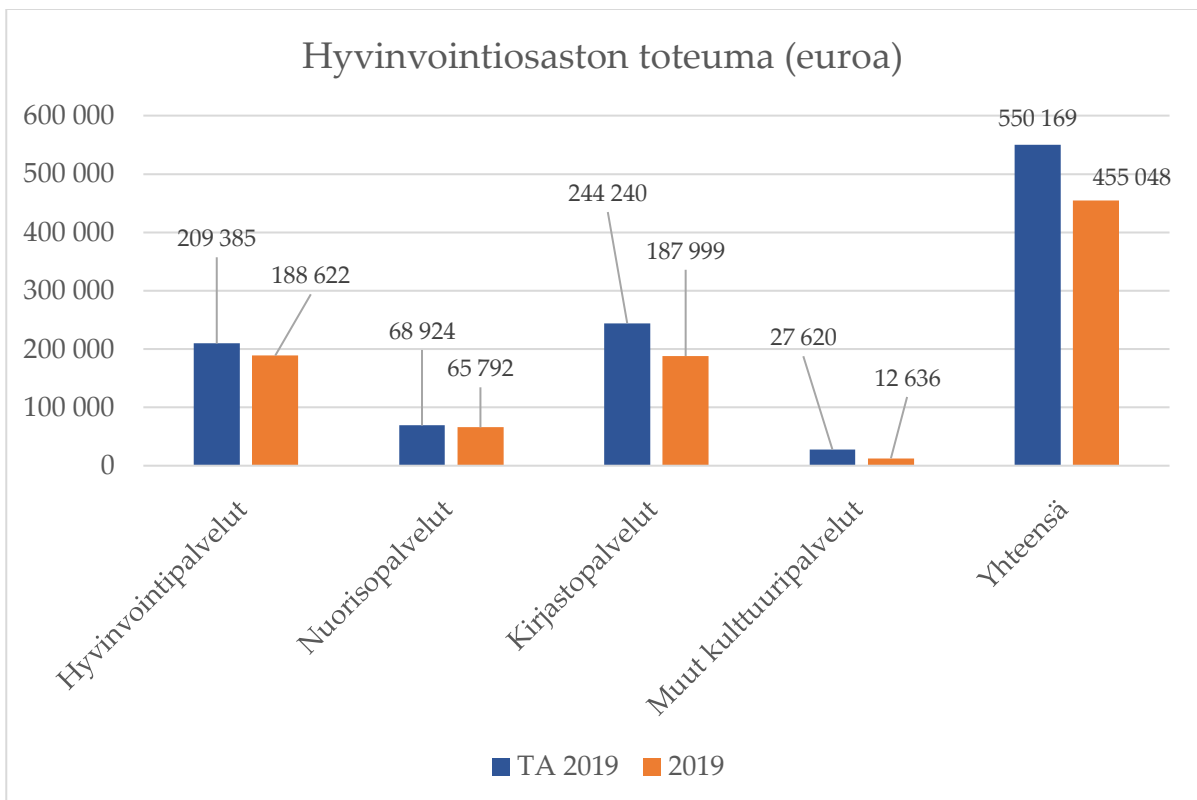
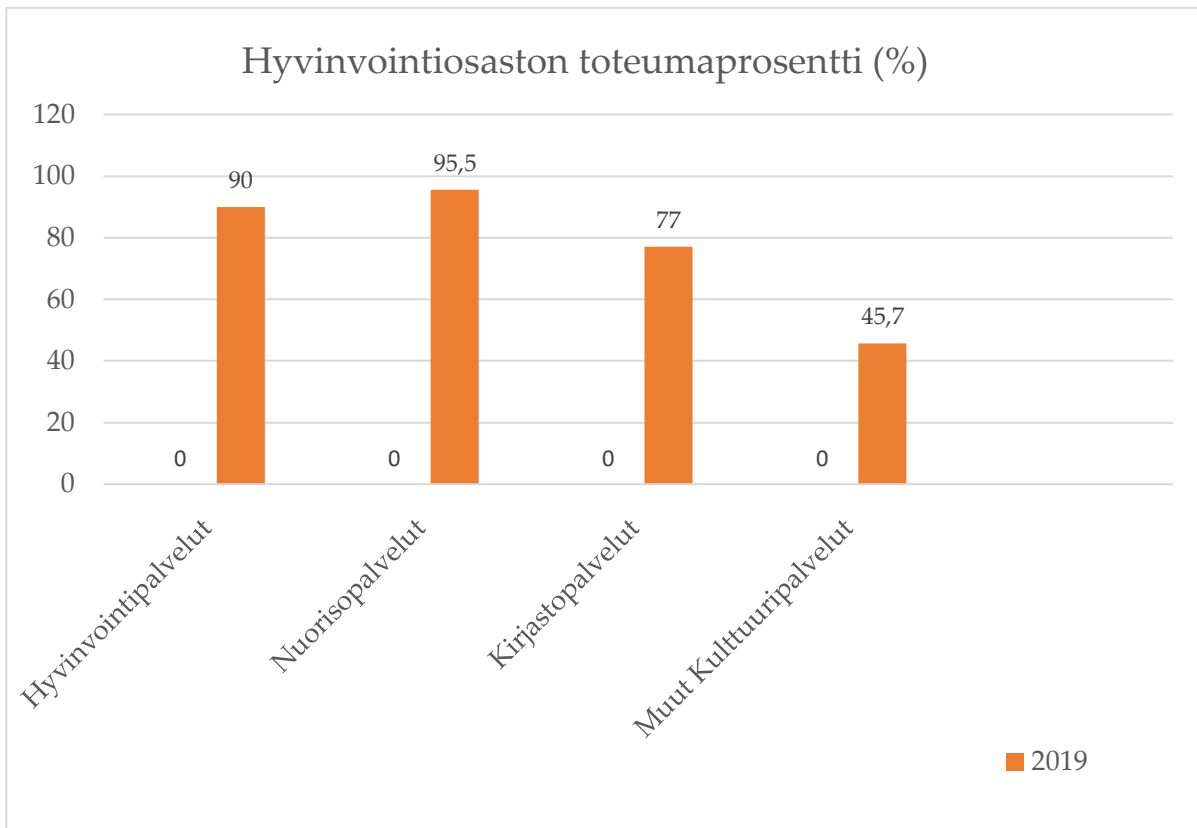
8. HYVINVOINTIOSASTO

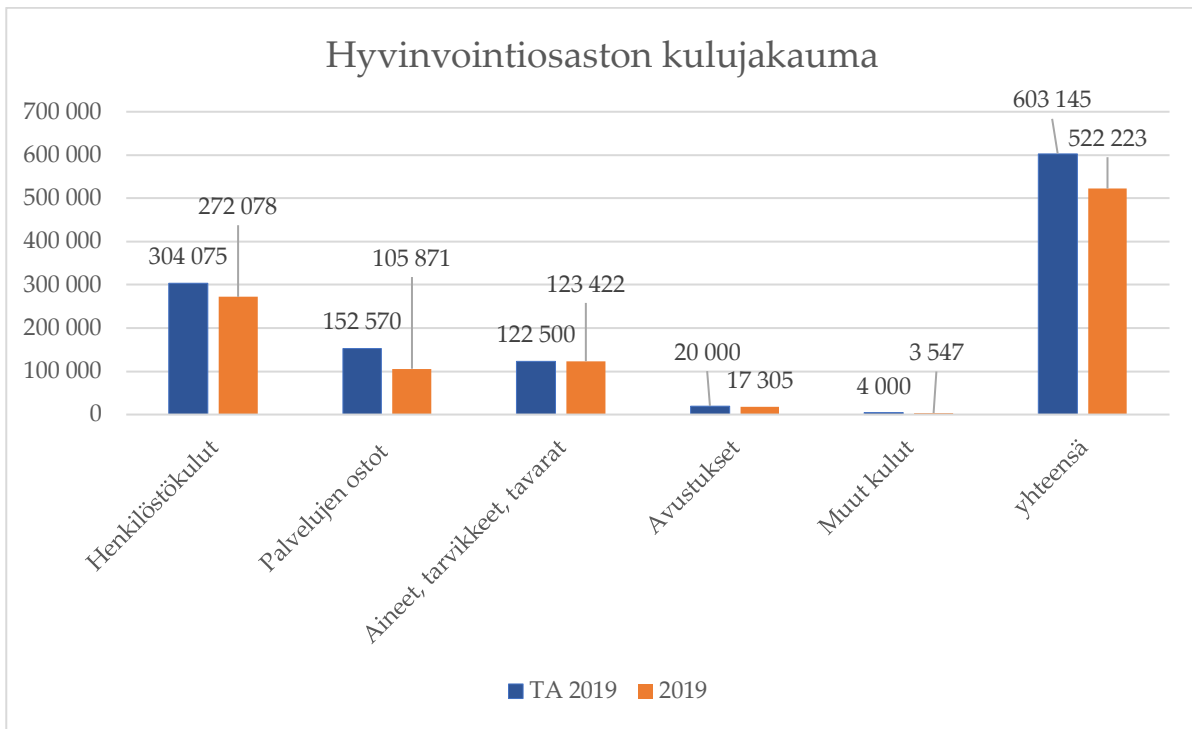
<p>Perustehtävä / Toiminta-ajatus</p>	<p>Hyvinvointiosaston perustehtävänä on vastata kunnan poikkihallinnollisesta hyvinvoinnin laaja-alaisesta edistämisestä. Hyvinvointipalveluiden toimintaa ohjaavat kuntastrategiaan ja kuntastrategian liitetäulukoon sekä laajaan hyvinvointikertomukseen ja vuosittaiseen hyvinvointisuunnitelmaan kirjatut visiot, päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet. Hyvinvointipalveluiden tavoitteena on tukea kaikenikäisten vaalalaisten hyvinvointia yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Hyvinvointityön lähtökohtana on kuntalaisten koettu hyvinvointitieto sekä indikaattoritieto. Keskeisenä työtapana on ikäkausiverkostotyö. Kirjasto on kaikille avoin kohtaamispaikka ja kulttuurikeskus. Siellä on tarjolla kirjoja, lehtiä, musiikkia, elokuvia, liikuntavälineitä ja muuta aineistoa, joihin voi tutustua paikan päällä tai lainata kotiin. Kirjaston tiloissa voi opiskella, harrastaa ja oleskella. Siellä järjestetään myös opastuksia, tapahtumia ja näyttelyitä. Hyvinvointiosaston työtä arvioiva hyvinvointisuunnitelma 2019 on laadittu sähköisellä FCG:n hyvinvointikertomus –ohjelmalla, ja se on tilinpäätöksen liitteenä.</p>
--	---

Hyvinvointipalvelujen vastuualueeseen kuuluvat hyvinvointipalvelut, nuorisopalvelut, kirjasto- ja kulttuuripalvelut (sis. Lamminahon museotoiminnan). Vastuualueen johtajana on hyvinvointijohtaja ja muuta henkilökuntaa ovat hyvinvointikoordinaattori, etsivä nuorisotyöntekijä (projektirahoituksella) sekä nuorten työpajan yksilövalmentaja (70% projektirahoituksella). Lisäksi hyvinvointiosastolla työskenteli kulttuuriohjaaja työllistämistuella 06-12/2019. Kirjastossa työskentelee kirjastonhoitaja ja kirjastovirkailija sekä oppisopimuksella kirjastoharjoittelija. Lamminahossa työskentelee kesä-elokuussa kaksi museo-opasta. Hyvinvointiosasto vastaa kerho- ja liikuntatilojen varauksista sekä vuokrien laskutuksesta. Hyvinvointiosaston toimintatuotot olivat yhteensä 84 905 €, toimintakulut -522 223 € ja vuosikate -437 318 €. Suunnitelman mukaiset poistot 17730,01€.

1900 HYVINVOINTIPALVELUT	Alkuperäinen TA 2019	muutokset TA 2019	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTA-TUOTOT						
Myyntituotot	2 270		2 270	11 607	-9 337	511,3
Maksutuotot	2 460		2 460	1 920	540	78,0
Tuet ja avustukset	53 400		53 400	66 000	-12 600	123,6
Muut toimintatuotot	7 300		7 300	5 378	1 922	73,7
Toimintatuotot yhteensä	65 430		65 430	84 905	-19 475	129,8
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-304 075		-304 075	-272 078	-31 997,23	89,5
Palvelujen ostot	-152 570		-152 570	-105 871	-46 699	69,4
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-122 500		122 500	-123 422	922	100,8
Avustukset	-20 000		-20 000	-17 305	-2 695	86,5
Muut toimintakulut	-4 000		-4 000	-3 547	-453	88,7
Toimintakulut yhteensä	-603 145		-358 145	-522 223	-80 922	86,6
TOIMINTA-KATE/JÄÄMÄ	-537 715		537 715	-437 318	-100 397	81,3

8.1. Hyvinvointipalvelut/ hallinto

Hyvinvointipalveluita ovat kaikki sellaiset palvelut, joita kunta järjestää kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi (hyvinvointisuunnitelma 2019). Liikunnan edistämiseksi tuotetaan erilaisia liikunnallisia hyvinvointipalveluita kaiken ikäisille kuntalaisille sekä erityisryhmille. Vuonna 2019 Vaalan kunta käynnisti yhteistyön Ikäinstituutin ja 17 vaalalaisen yhdistyksen kanssa Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelmassa. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi on järjestetty säännöllisesti uintiretkiä, allasjumppaa ja kuljetusta Rokualle sekä maksuton kuntosalivuoro ikäihmisille. Liikuntapahtumia on järjestetty yhteistyössä liikuntajärjestöjen kanssa. Vuoden 2019 alusta Vaala kunta siirtyi Kainuun Liikunnan jäsenyydestä Pohjois-Pohjanmaan Liikunta ja Urheilu ry:n jäseneksi.

Hyvinvointiosasto organisoii myös kunnan vaikuttamistoimielinten toiminnan. Vaikuttamistoimielimiä ovat nuorisoneuvosto, vanhus- ja vammaisneuvosto sekä vapaa-ajan asukasneuvosto. Hyvinvointipalveluiden toimintatuotot olivat 1227,23€, toimintakulut -123 009,25€ ja vuosikate -121 782,02€.

8.2. Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut vastaavat nuorisolain mukaisista kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvista tehtävistä, joihin kuuluvat mm. nuorisotilojen hoito, kesäkerhotoiminta ja vapaa-ajan toiminnan organisointi yhteistyössä järjestöjen kanssa sekä sosiaalinen nuorisotyö, johon kuuluu myös etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta.

Nuorisolain 10 §:n mukaan **etsivän nuorisotyön** tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Kun kunta järjestää etsivää nuorisotyötä, sen tulee nimetä etsivän nuorisotyön toimeenpanosta vastaava kunnan viranhaltija tai kuntaan työsopimussuhteessa oleva henkilö. Vaalan kunta on palkannut etsivän nuorisotyöntekijän vakituiseen työsuhteeseen sekä on hakenut valtionavustusta palkkauskustannuksiin 30 000 euroa. Saatu avustusmäärä on ollut 27 500€. Toimintakulut ovat -40 243,54€ ja vuosikate -12 743,54€

Nuorten työpajatoiminta

Vaalan kunta on vuoden 2019 aikana arvioinut työpajatoiminnan sekä laatinut nuorten työpajatoiminnan kehittämiseksi suunnitelman lisäresursoinnista. Tarve lisäresursseihin johtuu yhä moninaisimmista nuorten ongelmista sekä lisääntyneistä palvelutarpeista. Pohjois-Suomen AVIn ALU-koordinaattori Outi Hedemäen kanssa toteutetun toiminnan arvioinnin perusteella Vaalan kunta haki vuonna 2019 lisämäärärahaa nuorten työpajatoiminnan organisoimiseksi riittävällä tavalla vuodelle 2020. Nuorten työpajan yksilövalmentaja työpanos on 2019 ollut 0.7 htv.

Yksilövalmentaja tukee nuorta oman polun löytämisessä mm opiskelu- ja työasioissa. Yksilövalmennus on valmentautujan elämänhallinnan, toimintakyvyn ja tulevaisuuden suunnittelun tukemista, kuuntelua, asioiden selvittelyä ja tarvittaessa tukipalveluiden piiriin ohjaamista. Yksilövalmentaja ohjaa, tukee, auttaa ja tapaa nuorta tarpeen mukaan hänen kotonaan, toimistolla, virastoissa, verkostotapaamisissa ja yksilö- ja ryhmätapaamisissa. Yksilövalmennus on verkostotyötä, jota tehdään tiiviissä yhteistyössä kunnan eri osastojen, työvalmentajan, työllistämiskoordinaattorin/ kuntoututtavan työtoiminnan ohjaajan sekä Oulunkaaren kuntayhtymän eri palvelualojen asiantuntijoiden kanssa. Vaalassa toimii seinätön työpaja nuorille. Seinätön työpaja on pajatoimintamuoto, jossa työvalmentaja käyttää valmennuksellista työotetta myös pajan seinien ulkopuolella. Pajan tarkoitus on parantaa nuoren valmiuksia päästä avoimille työmarkkinoille tai koulutukseen sekä lisätä alueen työmarkkinatietoutta. Seinättömän työpajan toiminta on jalkautuvaa käytännön työtä kunnan eri osastoille, lähialueen yrityksiin tai yhdistyksiin. Nuorten työpajan valtionosuus on 24 000€ vuonna 2019, toimintakulut -34 539,55€ ja vuosikate -10 539,55

8.3. Kirjastopalvelut

Vaalan kirjasto kuuluu OUTI-kirjastoverkkoon. Kirjaston palvelua kehitetään ja monipuolistetaan osana OUTI-kirjastokimppaa. Kirjaston palveluun kuuluu myös liikuntavälinelainausta. Kotiseutukoelmaan kerätään muistiinmerkittyä tietoa kotikunnastamme. Vuonna 2019 kirjastossamme oli 26 586 asiakaskäyntiä ja kirjaston asiakaspalvelu oli auki 1157 tuntia. Käytännössä aukioloaikoja, asiakaskäyntejä ja lainauksia vähensi kirjaston sisäkattoremontti. Lasten- ja nuortenosastot olivat suljettuna toukokuussa, aikuisten osasto kesäkuussa sekä lainaustoimiston ja työtilat syyskuussa, jolloin myös koko kirjasto oli suljettu ajalla 2.9.-6.10.2019. Remontin yhteydessä kirjastoon asennettiin myös omatoimikirjaston vaatimat laitteistot ja ohjelmat. Omatoimikirjasto otetaan käyttöön vuoden 2020

alussa. Kirjaston kokoelma kattaa 54 551 nimikettä. Kirjaston toimintakulut vuonna 2019 olivat -173 473€, toimintatuotot 1666€ ja vuosikate -171807,67€. Omatoimikirjaston toimintakulut -23 876,98€, rakentamiseen saatu valtionavustus 14 000€ ja vuosikate näin ollen oli -9876,98€.

Vuosi	2016	2017	2018	2019
Lainaus	51250	48766	42338	31461
Lainoja/as	16,9	16,0	14,4	11,0
Lainan hinta	4,5	4,6	6,0	5,6
Lainat vakinaista henkilöä kohdin	17083	16255	14112	12585
Kirjojen hankinta kpl	2069	1941	1659	1282
Aineiston hankinta kpl	2409	2210	1820	1414
Käynnit/ as	16,0	11,3	11,3	9,3
Tapahtumien osallistujamäärä	325	1159	416	602
Verkkokäynnit	6691	7081	7793	13654

8.4. Kulttuuripalvelut

Vaalan kunnassa taiteen ja kulttuurin edistäminen on osa kunnan hyvinvoinnin ja elinvoiman edistämistä. Lisäksi kulttuuritoimintaa edistämällä Vaalan kunta vahvistaa asukkaiden osallisuutta. Vuonna 2019 laadittiin kulttuuriohjelma 2019-2020 kulttuuripalveluiden monipuolistamiseen ja näkyväksi tekemiseen erilaisia sähköisissä viestintävälineissä. Hyvinvointiosasto toimii kulttuuripalveluiden vastuullisena toimialaosastona Vaalan kunnassa. Sivistysosasto vastaa osaltaan kulttuuripalveluiden tuottamisesta sivistystyön ja vapaan sivistystyön opetuksessa. Vaalassa kulttuuripalveluja tuottavat kunnan lisäksi järjestöt ja yksityiset henkilöt.

Kunnan tuottamia kulttuuripalveluja ovat:

- Kirjasto
- Oulujärven kansalaisopisto ja taiteen perusopetus
- Kunnan järjestämät tai tilaamat kulttuuriesitykset ja tapahtumat
- Lamminahon perinnetalon toiminta

Lisäksi kunta avustaa kulttuuritapahtumia ja yhdistysten ja järjestöjen toimintaa kohde- ja toiminta-avustuksilla sekä kumppanuussopimuksin, sekä markkinoimalla tapahtumia sosiaalisessa mediassa. Tapahtumailmoitukset näkyvät myös kunnan nettisivulla tapahtumakalenterissa. Kulttuuripalveluja kehitetään myös hanketoiminnan avulla. Museoviraston kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti Vaalan kunta vastaa Lamminahon talon käyttökustannuksista ja kesäaikaisesta toiminnasta. Lamminahon kesätoiminnan toiminnan kustannukset olivat toimintakulujen näkökulmasta -7847 €.

Rokua Geopark kunnat Muhos, Utajärvi ja Vaala ovat jättäneet yhteisen hankehakemuksen Oulu2026 kulttuuripääkaupunkihankkeeseen. Vaalan kunta osallistuu tähän Löytöretki taiteeseen-hankkeeseen valmistelemalla näiden kuntien kanssa erilaisia hankesuunnitelmaan kirjattuja tavoitteita toteuttavia hankesuunnitelmia eri rahoittajatahojen ja Humanpolis Rokuan kanssa.

Hyvinvointiosasto yhdessä teknisen osaston ja Valmennuspaja Lokin kanssa aloittaa syksyllä 2019 ulkoilureittien kuntokartoituksen ja korjaustoimenpiteet. Niin sanotulle Lummanlenkille suunniteltiin ja toteutettiin "joulupolkua" yhdessä eri toimijoiden kanssa. Kulttuuri ja tapahtumien toimintakustannukset olivat vuonna 2019 yhteensä -8181€.

1900 HYVINVOINTIPALVELUT	Alkuperäinen TA 2019	muutokset TA 2019	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma 2019	Poikkeama	Käyttö %
TOIMINTA-TUOTOT						
Myyntituotot	2 270		2 270	11 607	-9 337	511,3
Maksutuotot	2 460		2 460	1 920	540	78,0
Tuet ja avustukset	53 400		53 400	66 000	-12 600	123,6
Muut toimintatuotot	7 300		7 300	5 378	1 922	73,7
Toimintatuotot yhteensä	65 430		65 430	84 905	-19 475	129,8
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut	-304 075		-304 075	-272 078	-31 997,23	89,5
Palvelujen ostot	-152 570		-152 570	-105 871	-46 699	69,4
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-122 500		122 500	-123 422	922	100,8
Avustukset	-20 000		-20 000	-17 305	-2 695	86,5
Muut toimintakulut	-4 000		-4 000	-3 547	-453	88,7

Toimintakulut yhteensä	-603 145		-358 145	-522 223	-80 922	86,6
TOIMINTA-KATE/JÄÄMÄ	-537 715		537 715	-437 318	-100 397	81,3

9. SIVISTYSOSASTO

Toimialue sisältää seuraavat palvelut: sivistyspalvelujen hallinnon, perusopetuksen (Vaaan yhtenäiskoulu ja Veneheiton koulu), Vaalan lukion, Oulujärven kansalaisopiston, työllistämisen ja varhaiskasvatuksen. Musiikinopetusta tarjotaan kansalaisopistossa taiteen perusopetuksena ja Kainuun musiikkiopistossa.

Hyvinvointilautakunta 2019		Kokouksia yht. 11
		Asioita § 127
Pj. kokoukset 1-7	Kylmänen Tiina	7
Pj. kokoukset 8-11	Karppinen Hanna	4
Varapuheenjohtaja	Roivainen Jouko	11
Jäsen	Kesälahti Aune	7
Jäsen	Sumiloff Seija	3
Jäsen	Salonen Jukka 6.11.2019 asti	6
Jäsen	Meuronen Jarkko 7.11.2019 alkaen	1
Jäsen	Väyrynen Pertti	8
Jäsen	Juka-Lämsä Marika 31.5.2019 asti	3
Jäsen	Kymäläinen Paula 1.6.2019 alkaen	7
Jäsen		
Henkilökoht. varajäsen	Ahokas Marja	
Henkilökoht. varajäsen	Vanninen-Vaattovaara Janne	
Henkilökoht. varajäsen	Keränen Meeri	1
Henkilökoht. varajäsen	Galla Ritva	3
Henkilökoht. varajäsen	Kivirinta Arto	1
Henkilökoht. varajäsen	Salomaa Kai	2
Henkilökoht. varajäsen	Tiikkaja Mira 19.3.2019 asti	
Henkilökoht. varajäsen	Moilanen Helmi 20.3.2019 alkaen	
Esittelijät	Niiranen Jarkko 3.10.2019 asti	7
	Karhu Tapani 4.10.2020 alkaen	4
	Niskanen Ari	8
	Nikula Pirjo	8
Sihteeri	Takkula Sari 31.7.2019 asti	5
	Karppinen Lea 25.2.2019	1
	Karppinen Hanna 2.9.2019	1
	Huovinen Tuula 30.9.2019 alkaen	4

Sivistysjohtajan katsaus

Tilivuosi 2019 sivistysosastolla toteutui alijäämäisenä. Tehdyistä toimenpiteistä huolimatta, joista Veneheiton koulun lakkautus merkittävämpänä, talousarvio ylittyi 257 000 eurolla. Keskeisimpänä syynä olivat henkilöstökulut. Vuoden mittaan jouduttiin palkkaamaan lisähenkilöstöä varhaiskasvatukseen ja sijaistarve kaikilla toimipisteillä osoittautui huomattavasti ennakoitua suuremmaksi. Tavoitteena jatkossa kuitenkin on, että henkilöstön määrä pyritään mahdollisimman tarkasti mitoittamaan vastaamaan todellista tarvetta.

Vuosi 2019 jää historiankirjoihin viimeisenä vuotena, jolloin Vaalan kunnassa oli toiminnassa kyläkouluja. Veneheiton koulun lakkautus 1.8.2019 lähtien keskitti perusopetuksen kokonaan Vaalan yhtenäiskoululle. Pitkään jatkunut oppilasmäärään väheneminen johti väijäämättä toimintojen keskittämiseen koulukeskukseen. Kuitenkin toimiminen saman katon alla antaa yhteiskäyttöetuja tulevaisuudessa, kun koko sivistysosaston henkilökunta työskentelee nyt samassa toimipisteessä.

Vaalan lukion oppilasmäärä jatkoi hienoista kasvuaan, kun oppilaitoksen houkuttelevuutta jatko-opintopaikkana onnistuttiin jälleen parantamaan. Lukion markkinointi oli onnistunutta ja päättäjien positiivinen suhtautuminen laajojen opiskelijaetujen tarjoamiseen takasi sen, että oppilasmäärä nousi jälleen lähelle 60:tä. Laadukas perustyö tuo uskottavuutta ja luottamuksen valita oman kunnan lukio jatko-opintopaikaksi. Lukion säilyminen paikkakunnalla on jatkossakin tärkeää, sillä on keskeinen merkitys myös perusopetuksen laajan ja laadukkaan opetuksen turvaamisessa.

Kansalaisopisto jatkoi toimintaansa pääsääntöisesti totutulla tavalla tarjoamalla kuntalaisille runsaasti erilaisia kursseja ja sitä kautta tärkeitä hyvinvointipalveluja.

Sivistyspalveluissa on vuonna 2019 ollut edelleen käynnissä erilaisia kansallisia ja kansainvälisiä hankkeita, joiden avulla on pystytty toteuttamaan yhteistyötä ja kehittämistoimintaa. Kolmen maan yhteinen Erasmus+ -hanke kärkiesimerkkinä.

Varhaiskasvatuksen vastuualueella vuoden aikana palkattiin useita uusia työntekijöitä. Varhaiserityisopettajan palkkaamisella pyrittiin vastaamaan kasvaneeseen tuentarpeeseen ja toisaalta siirtämään tuen painopistettä mahdollisimman varhaisen puuttumisen suuntaan. Myös avustavaa henkilökuntaa lapsiryhmiin palkattiin lisää. Vuoden lopussa päätettiin siirtyä maksuttomaan varhaiskasvatukseen vuoden 2020 alusta ja valmistelu ryhmäperhepäiväkotia Tuulentuvan lakkauttamiseksi ja toimintojen keskittämiseksi päiväkodin tiloihin aloitettiin. Vuorohoidon tarve on jatkanut edelleen kasvuaan.

Sivistyspalveluiden sairauspoissaolojen kokonaismäärässä (sairauspäiviä) tapahtui huomattava nousu (+105 pv.). Samalla sairauspoissaollien henkilöiden määrä lisääntyi kokonaisuudessaan (+27 hlöä).

Sivistyspalveluiden talousarvio siis ylittyi tilinpäätöksessä 257 000 eurolla, mikä selittyy henkilökölkulujen ylityksellä. Muilta osin talousarvio toteutui hyvin. Tuloja saatiin 35 000 € ennakoitua enemmän.

Toimintavuoden aikana sivistysosaston hallinnossa tapahtui merkittäviä muutoksia. Koulukeskuk-sen rehtori, yhtenäiskoulun apulaisrehtori ja palvelusihteeri vaihtuivat. Myös toimintaympäristö muuttui siten, että tästä eteenpäin toiminta järjestetään kokonaisuudessaan Vaalan koulukeskuk-sella.

Tapani Karhu

Vs. koulukeskuk-sen rehtori, sivistysjohtaja

Oppilasmäärät

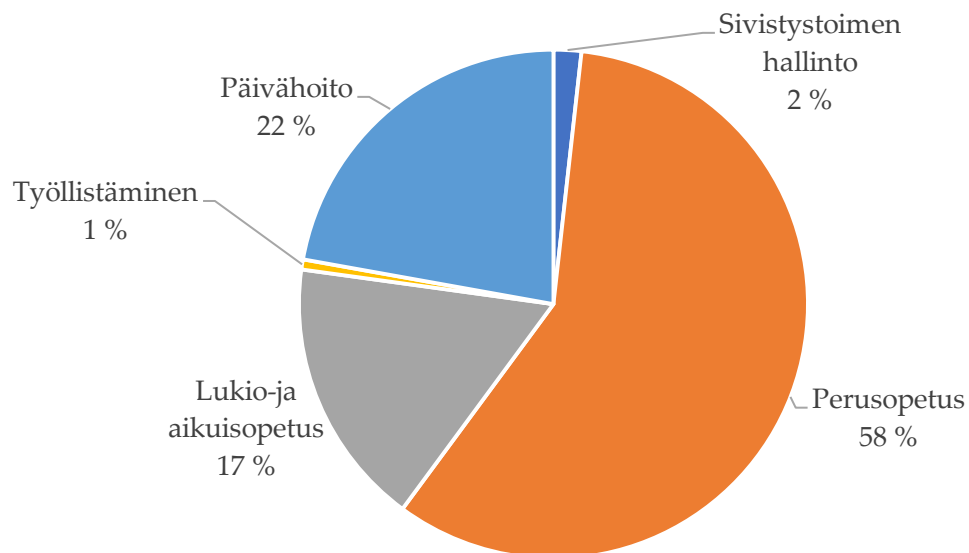
Oppilasmäärät 20.9.	2015	2016	2017	2018	2019
Veneheitto	30	27	21	23	0
Yhtenäiskoulu	252	247	243	223	230
Päivälukio	48	42	45	49	55
Etälukio (tutkintotav.)	0	0	2	2	0
Yhteensä (perusk. + lukio)	330	316	311	297	285
Yhteensä peruskoululaiset	282	274	264	246	230
Kuljetusoppilaat 20.9.	2015	2016	2017	2018	2019
Veneheitto	23	19	16	17	0
Yhtenäiskoulu	123	131	134	119	128
Esiopetus (päiväkoti)	10	13	15	15	14
Lukio	29	26	21	28	25
Yhteensä	185	189	186	179	167
Esioppilaat 20.9.	2015	2016	2017	2018	2019
Päiväkoti	21	20	27	20	24
Kuljetuksessa oppilaista (%)	53 %	56 %	55 %	56 %	58%

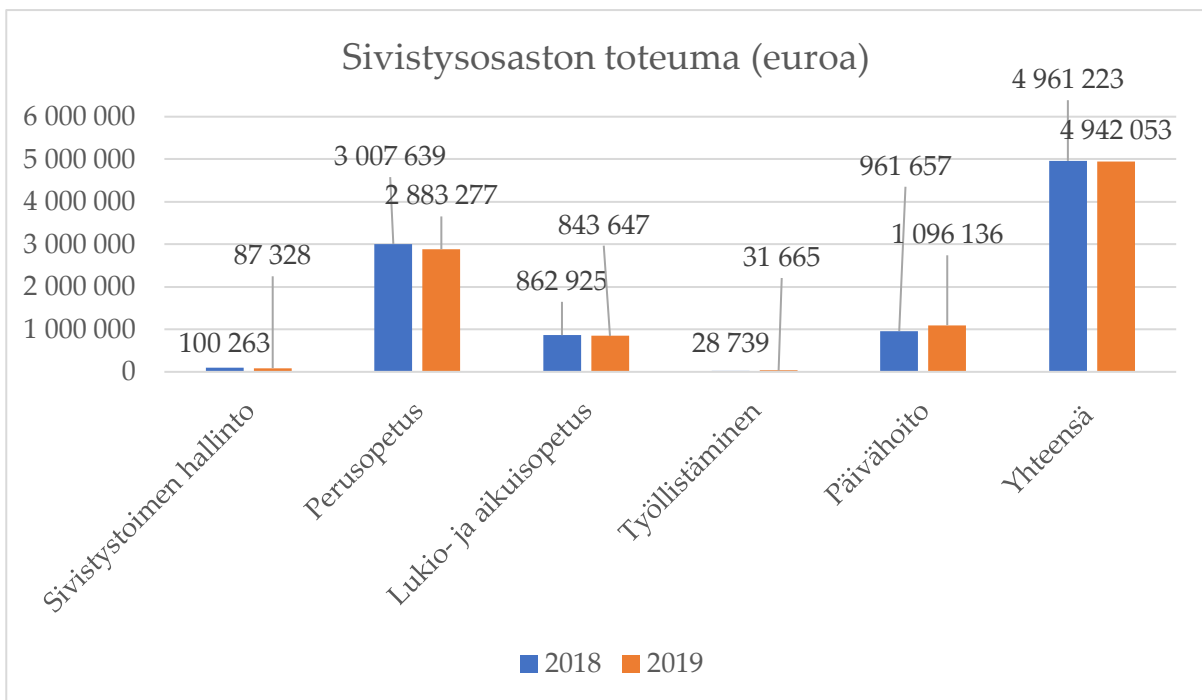
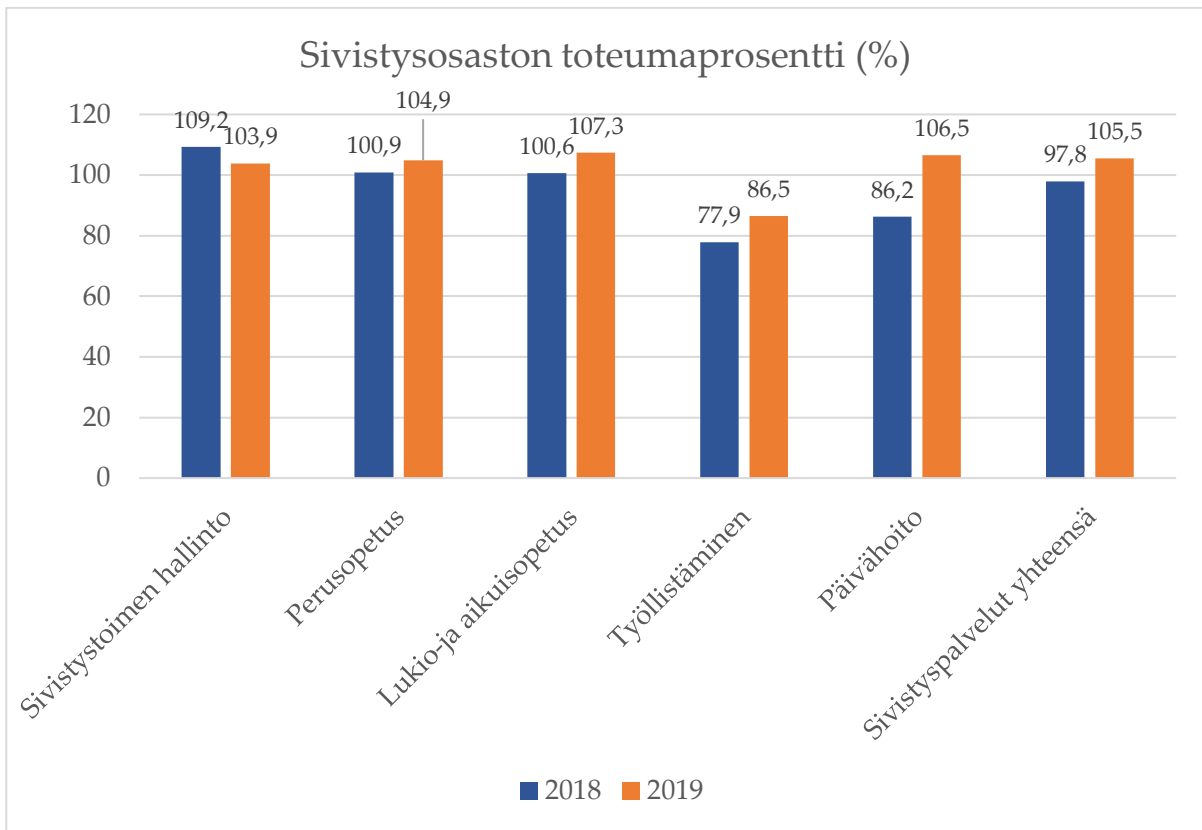
Tuloslaskelma sivistysosasto

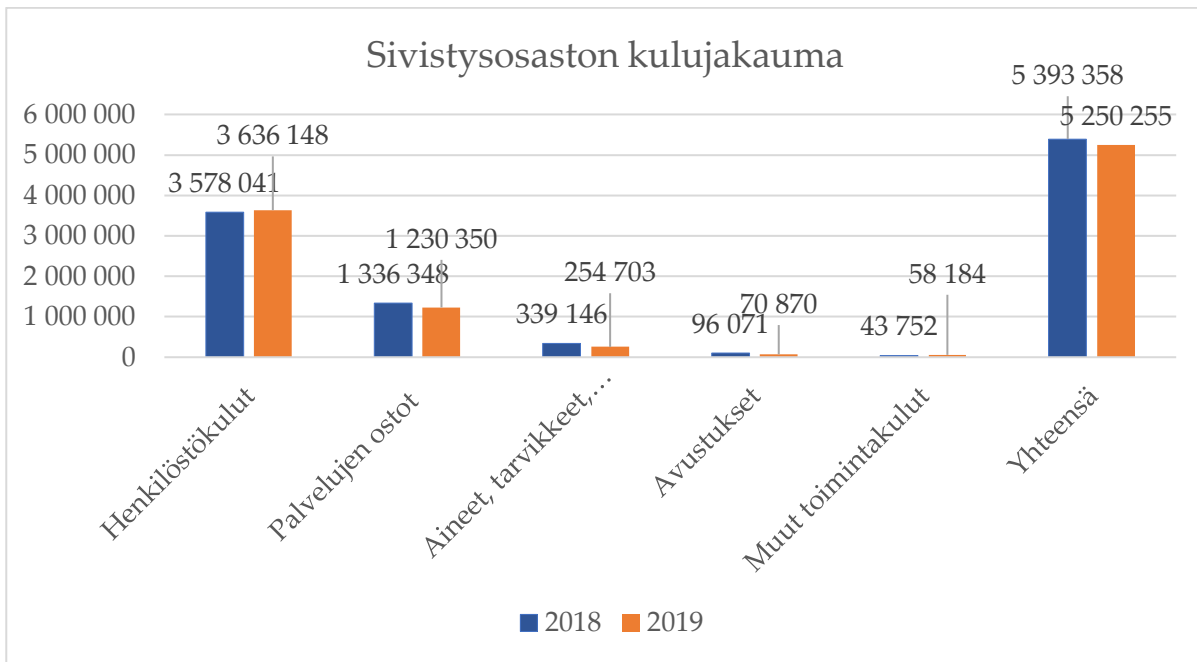
3000 SIVISTYSPALVELUT	TP 2018	TP 2019	Muutos%	Euromääräinen muutos	TA 2019	Toteuma % 2019
Toimintatuotot						
Myyntituotot	79 154	89 676	13 %	10 522	75 000	120 %
Maksutuotot	97 238	91 557	-6 %	-5 681	96 000	95 %
Tuet ja avustukset	246 791	118 204	-52 %	-128 587	91 500	129 %
Muut toimintatuotot	11 273	7 882	-30 %	-3 391	9 300	85 %
Toimintatuotot yhteensä	434 456	307 319	-29 %	-127 137	271 800	113 %
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-3 711 316	-3 636 897	-2 %	74 419	-3 309 898	110 %
Palvelujen ostot	-1 390 438	-1 229 717	-12 %	160 721	-1 158 940	106 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-399 939	-254 703	-36 %	145 236	-357 980	71 %
Avustukset	-96 071	-70 870	-26 %	25 201	-98 500	72 %
Muut toimintakulut	-45 711	-58 184	27 %	-12 473	-31 480	185 %
Toimintakulut yhteensä	-5 643 475	-5 249 370	-7 %	394 105	-4 956 798	106 %
Toimintakate	-5 209 019	-4 942 051	-5 %	266 968	-4 684 998	105 %
3100 SIVISTYSTOIMEN HAL- LINTO						
Toimintatuotot	172 212	49 919	-71 %	-122 293	27 000	185 %
Toimintakulut	-272 475	-137 247	-50 %	135 228	-111 071	124 %
Toimintakate	-100 263	-87 328	-13 %	-239	-84 071	104 %
3200 PERUSOPETUS						
Toimintatuotot	103 030	103 213	0 %	-7 285	124 300	83 %
Toimintakulut	-3 110 669	-2 986 488	-4 %	51 975	-2 872 710	104 %
Toimintakate	-3 007 638	-2 883 276	-4 %	-44 689	-2 748 410	105 %

3300 LUKIO JA KANSALAI- OPISTO						
Toimintatuotot	60 815	68 492	13 %	4 290	52 500	130 %
Toimintakulut	-923 740	-912 139	-1 %	-50 888	-838 981	109 %
Toimintakate	-862 925	-843 647	-2 %	-46 598	-786 481	107 %
3700 TYÖLLISTÄ- MINEN						
Toimintatuotot	22 051	26043	18 %	-3 583	10 000	260 %
Toimintakulut	-50 790	-57708	14 %	5 398	-46 588	124 %
Toimintakate	-28 739	-31665	10 %	1 815	-36 588	87 %
3800 VARHAIS- KASVATUS						
Toimintatuotot	74 027	60 537	-18 %	-21 529	58 000	104 %
Toimintakulut	-1 035 684	-1 156 673	12 %	4 344	-1 087 448	106 %
Toimintakate	-961 657	-1 096 136	14 %	-17 185	-1 029 448	106 %

Sivistysosaston kulujakauma vastualueittain

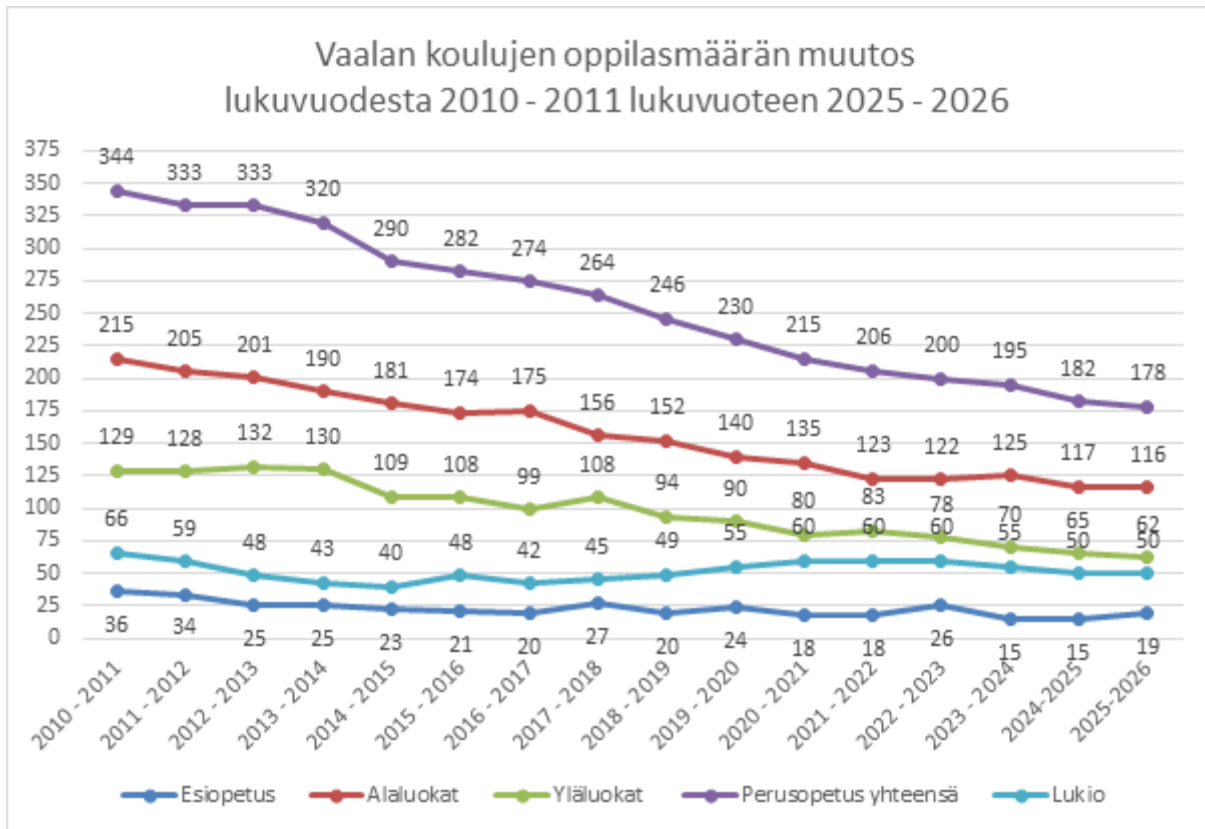

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen tarjoamalla laadukkaat varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut. Toiminta järjestetään nykyaikaisissa, monikäyttöisissä ja terveellisissä tiloissa, joissa tilojen käyttöaste on mahdollisimman korkea. Sivistyspalvelut lisäävät osaltaan kunnan elinvoimaisuutta yhteistyössä ns. kolmannen sektorin, kuten mm. paikallisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Lukiokoulutuksen säilyminen paikkakunnalla, on elinvoimaisuuden kannalta äärimmäisen tärkeää ja opiskelijoiden rekrytointiin panostetaan. Kansalaisopiston palvelut näkyvät arjessa keskeisenä hyvinvointia lisäävänä palveluna kuntalaisille.
---	--

9.1. Hallinto

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2019	Vastuutaho/t	Arviointimittarit/ Toteutuminen
Ammattitaitoinen henkilökunta	prosessien ja tehtäväkuvien selkiytys	Osaston henkilöstön kehittämispäivän (prosessit) järjestäminen	sivistysjohtaja	Toteutunut osittain. Prosesseja on kehitetty ja tehtäväkuvia pyritty selkiyttämään.

9.2. Perusopetus

Vaalan yhtenäiskoulu

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	Perusopetus tarjoaa oppilaille tasa-arvoiset mahdollisuudet laajaan yleissivistykselliseen perustaan ja antaa valmiudet sekä kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Se ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin. Kasvatustehtävässämme tuemme oppilaiden yksilöllistä oppimista, kehitystä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia yhteistyössä kotien kanssa.
---	---

Veneheiton koulu

Perustehtävä/ Toiminta-ajatus	<p>Veneheiton koulu kunnan ainoana kyläkouluna vaalii yhteisöllisyyttä ja tukee lasten kasvua sekä oppimista. Veneheitosta vahvistuen ja viisastuen eteenpäin!</p> <p>Kiireettömässä, rauhallisessa ja luontoa arvostavassa ilmapiirissä oppilas omaksuu jatkuvan oppimisen periaatteen ja kasvaa vastuuntuntoiseksi yhteisön jäseneksi.</p>
--	--

	<p>Kasvatuksen ja opetuksen tavoitteena on omatoiminen, luova, vahvan itsetunnon omaava, tiedonhankintakykyinen, rehellinen, oikeudenmukainen, toiset huomioonottava, luontoa arvostava ihminen.</p> <p>Yleisenä periaatteena on tukea ja ohjata lapsen omien edellytysten mukaista oppimista, ottaen huomioon ryhmän, jossa lapsi toimii.</p> <p>Opetuksen tavoitteita ohjaa tarkemmin kunnan opetussuunnitelma, jossa määritellään opetuksen arvopohja ja opetuksen toteuttaminen.</p>
--	--

9.3. Lukiokoulutus ja vapaa sivistystyö

Vaalan lukio

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	<p>Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutus tarjoaa laaja-alaisen yleissivistyksen sekä valmiuden ylioppilastutkintoon perustuviin jatko-opintoihin. Lukiokoulutus tukee hyvän itsetunnon kehitystä, arvostaa työntekoa ja tavoitteellista oppimista turvallisessa oppimisympäristössä panostaen opetuksen laatuun. Lukio mahdollista suorittaa omassa kunnassa kotoa käsin.</p> <p>Viihtyisä, ihmisläheinen Vaalan lukio tarjoaa ammattitaitoista ja ajanmukaista opetusta.</p>
---	--

Oulujärven kansalaisopisto

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	<p>Kunnassa toimii kansalaisopisto, joka on paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuva oppilaitos ja joka tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi.</p> <p>Koulutustehtävä: Oulujärven kansalaisopisto järjestää koulutusta, joka painottuu musiikkiin, kuvataiteisiin ja muotoiluun sekä kädentaitoihin.</p> <p>Kansalaisopistotoiminta tukee elinikäistä oppimista ja tarjoaa monipuolista harrastustoimintaa ja koulutusta omassa kunnassa.</p>
---	--

9.4. Varhaiskasvatus

Perustehtävä / Toiminta-ajatus	<p>Varhaiskasvatuksen vastuualueelle kuuluvat lainsäädännön edellyttämät päivähoidon palvelut, lasten kotihoidon tuki ja esiopetus. Päivähoitoa järjestetään päiväkodissa, ryhmäperhepäiväkodissa tai perhepäivähoitona yksityiskodissa joko hoitajan tai lasten koton. Esiopetus järjestetään päiväkodissa. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteisyydessä huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatusyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.</p>
---	---

--	--

Päivähoito	2016	2017	2018	2019
Lapsia päivähoitossa 31.12.	76	84	78	88
Läsnäolopäivät yht.	10 504	11 449	11 203	12 521
Päiväkoti	6 742	7 772	7 943	9 036
Ryhmäpp.hoito	1 302	1 332	1 395	1 807
Perhepäivähoito	2 460	2 345	1 865	1 678
Esiopetus				
Lapsia	21	25	20	24
Läsnäolopäivät	3 393	3 902	3314	3 319
Lasten kotihoidontuki				
Lasten kotihoidontukea saavien lasten määrä keskimäärin /kk	32	39	31	21

10. TEKNINEN OSASTO

Teknisen osaston vastuualueeseen vuonna 2019 kuuluivat tekninen toimi, viranomaispalvelut, rakentaminen ja kunnossapito, asuntopalvelut, työllistäminen sekä ravitsemis- ja siivouspalvelut. Osastosta vastaa tekninen johtaja. Lautakunnan alainen tekninen toimisto suorittaa rakentamis- ja kunnossapitotehtävien lisäksi kunnan rakennuttamisen ja kunnan rakennusten ja kunnallistekniikan suunnittelua sekä tuotetuista palveluista perittävien korvausten ja maksujen valmistelua ja laskutusta.

Elinvoimalautakunta 2019		Kokouksia 11 kpl	Asioita § 164
Puheenjohtaja	Virkkunen Reijo	10	KESK.
Varapuheenjohtaja	Rovio Markus	5	PS
Varapuheenjohtaja	Hannukainen Esa	5	PS
Jäsen	Hiltunen Marko	8	VAS
Jäsen	Keränen Meeri	6	KESK.
Jäsen	Kivirinta Arto	10	KESK.
Jäsen	Koski-Tulppo Tiina	11	KESK.
Jäsen	Malo Kaarina	10	VAS

Jäsen	Paakkari Miia	3	KESK.
Varajäsen	Leinonen Aino	1	KESK.
Varajäsen	Karhu Tapani	1	KESK.
Varajäsen	Ahokas Marja	1	VAS
Varajäsen	Suorsa Jari	1	PS
Varajäsen	Kilpeläinen Auvo	1	VAS
Esittelijä	Kaikkonen Matti	10	
Esittelijä	Raiskila Miira	10	
Esittelijä	Niskanen Ari	1	
Esittelijä	Lyttinen Ilkka	1	
Kunnanhallituksen pj	Karjalainen Esa	9	KESK
Kunnanhallituksen edustaja	Karppinen Hanna	3	VAS
Kunnanhallituksen edustaja	Kylmänen Tiina	2	VAS
Pöytäkirjanpitäjä	Kolehmainen Maija	11	

Teknisen johtajan katsaus

Tilivuosi 2019 onnistui kokonaisuuden osalta tyydyttävästi talouden osalta. Kiinteistöstrategian laatiminen kunnan kiinteistöjen osalle oli yksi päätehtävistä. Kiireellisin toimenpide oli terveyskeskukseen sisäilmaongelmien ratkaisussa toiminnan turvaaminen työsuojelun kannalta ja uusinvestoinnin päätökseen saattaminen.

Tulojen osalta merkittävää kasvua oli metsänmyynnissä, rakennusvalvonnan maksutuotoissa. Menojen osalta merkittävää kasvua oli rakennusten ja alueiden rakentamisen ja kunnossapidon puolella, jossa kiinteistöjen sisäilmaongelmien toimenpiteistä, lukion vesivuotokorjauksesta, talvikunnossapidon kustannuskasvusta keväisen lumimäärän ja aikaisesta talvikunnossapidon alkamisesta.

Teknisessä toimessa ostopalveluna hankittiin osa työpanoksesta mittapalvelun, kaava-arkkitehdin, kaavoituksen, ympäristötarkastajan, talvikunnossapidon, toimistohenkilön ja asuntopalveluiden osalta. Rakennustarkastajan työmäärästä myytiin Utajärven kunnalle 40 % työpanoksesta.

Matti Kaikkonen

Tekninen johtaja

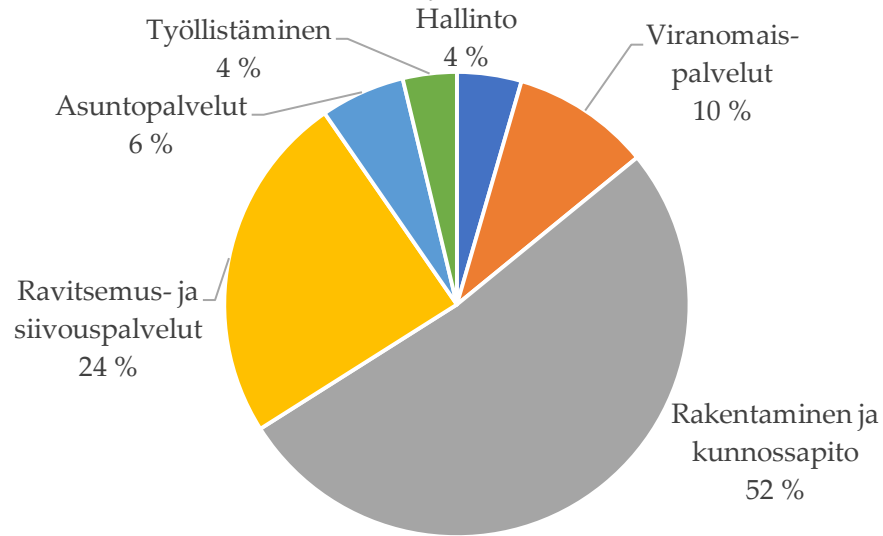
Perustehtävä/ Toiminta-ajatus	Elinvoimalautakunta vastaa kaavoituksesta, rakennus- ja ympäristövalvonnasta, pelastustoimen ostopalvelusta, kunnan toimesta tapahtuvasta rakentamisesta, kunnan ja asuntotoimen hallinnassa olevista kiinteistöistä, kunnan omistamista maa- ja metsätiloista sekä kunnan tuottamista tukipalveluista, kuten ravitsemis-, siivous- ja kiinteistöhuoltopalveluista. Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille viihtyisä, terveellinen ja turvallinen asumisympäristö sekä tuottaa muille hallintokunnille niiden toiminnassaan tarvitsemat ympäristön- ja kiinteistöhoito- ja muut toimialaan kuuluvat tukipalvelut.
Visio	Tavoitteena on tuottaa kuntalaisille viihtyisä, terveellinen ja turvallinen asumisympäristö sekä tuottaa muille hallintokunnille ja yhteistyötahoille niiden toiminnassaan tarvitsemat kiinteistöhoito- ja ympäristöhoito- sekä siivous- ja ravitsemispalvelut.

10.1. Hallinto

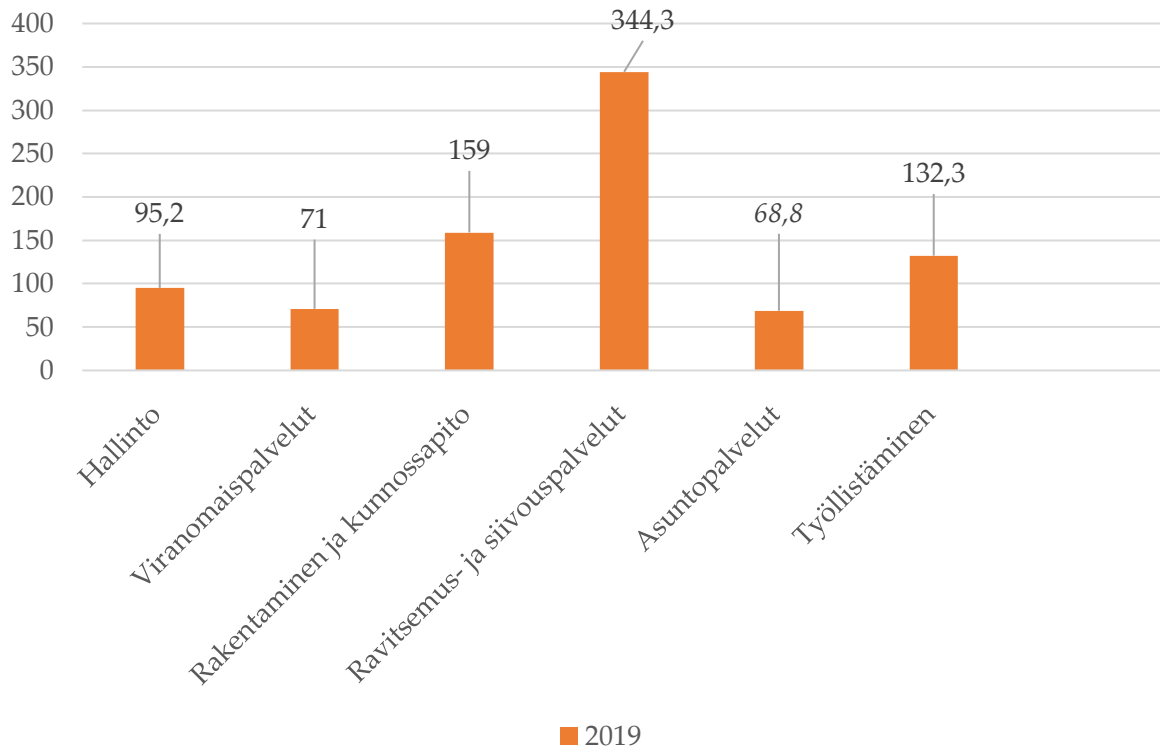
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
ELINVOIMALAUTAKUNTA					
Toimintatulot	3.258.300	3.258.300	3.229.601	28.699	99,1
Valmistus omaan käyttöön	10.000	10.000	6.318	3.682	63,2
Toimintamenot	-4.528.900	-4.528.900	-4.615.625	86.725	101,9
Toimintakate	-1.260.600	-1.260.600	-1.379.388	119.107	109,4
Suunnitelmapoistot	-655.792	-655.792	-963.953	298.161	144,8

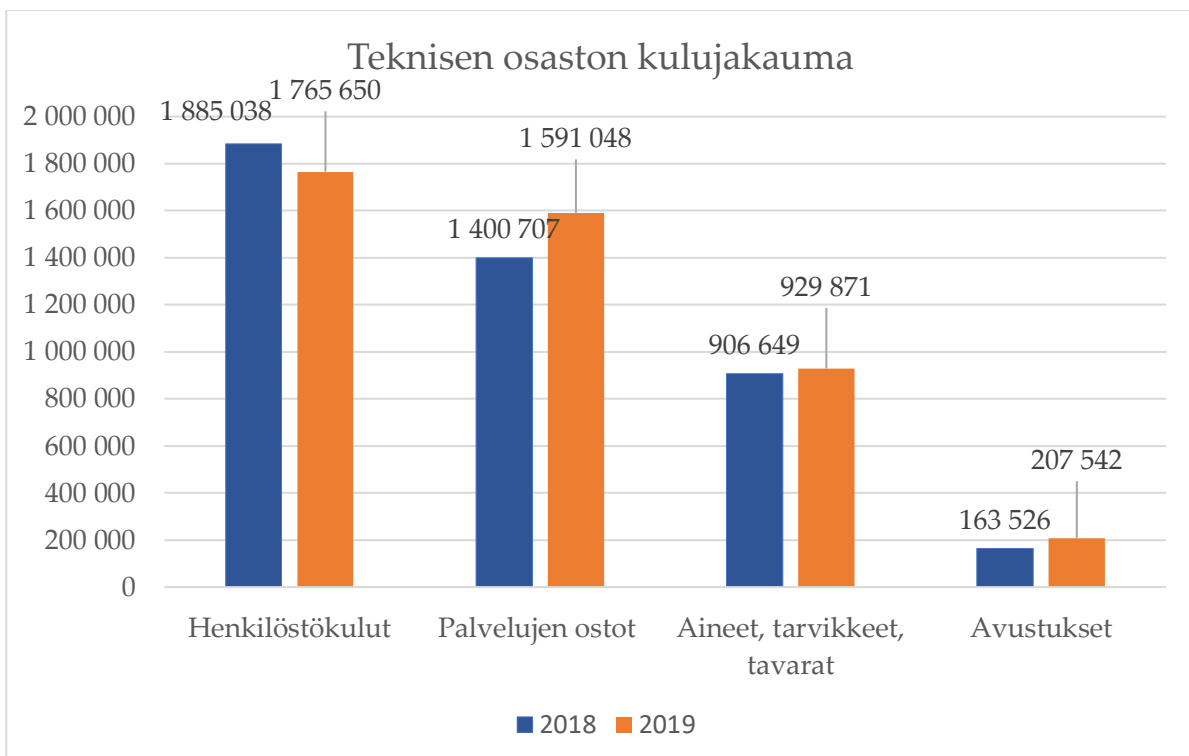
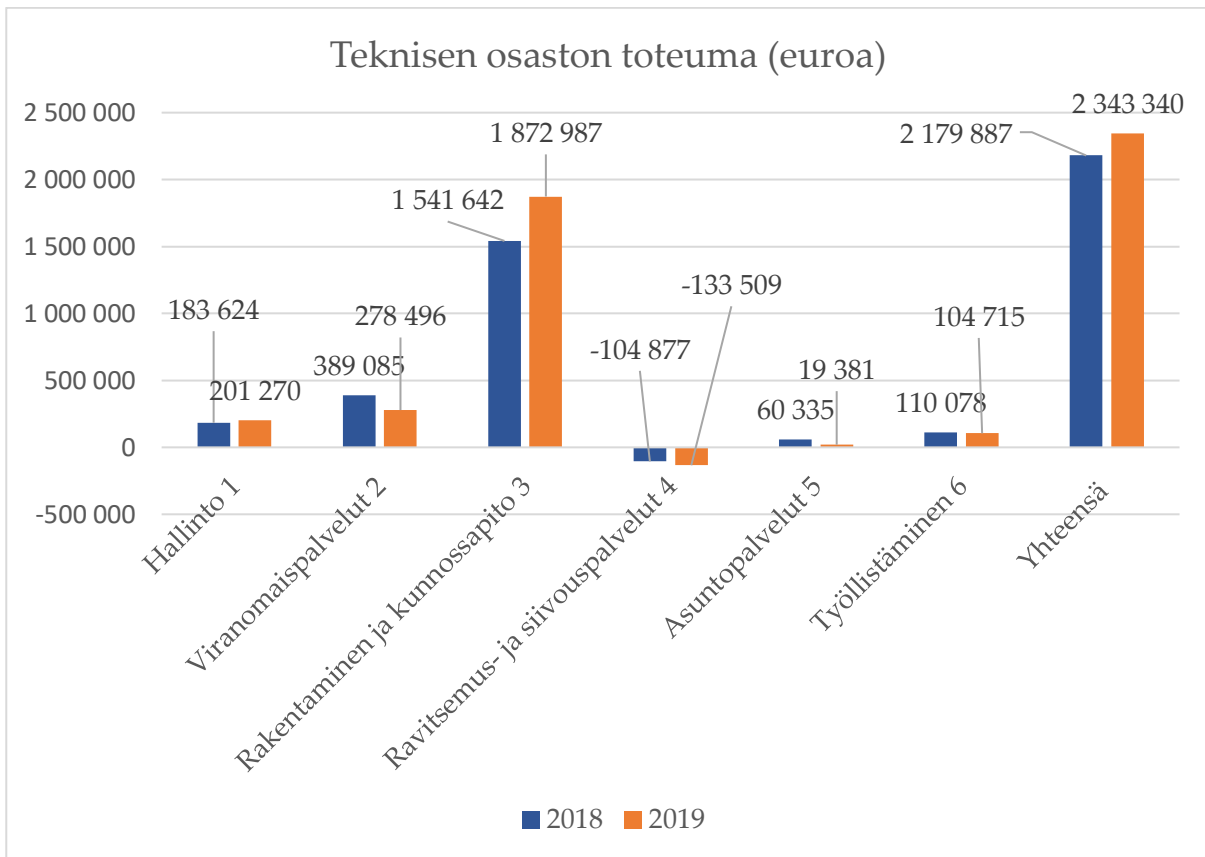
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Ympäristölautakunta / elinvoimalautakunta hallinto					
Toimintatulot	26.020	26.020	5.679	20.341	21,8
Toimintamenot	-237.350	-237.350	-206.950	-30.400	87,2
Toimintakate	-211.330	-211.330	-201.207	-10.060	95,2
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	0

Teknisen osaston kulujakauma vastualueittain

Teknisen osaston toteumaprosentti (%)

10.2. Viranomaispalvelut

Kaavoitus ja suunnittelu

Ruununtörmän alueelle tehtiin kaksi tonttikauppaa vuonna 2019. Vaalankurkun asemakaavan maanomistuksessa suoritettiin kaupanvahvistukset tonttien luovutuksen ja vaihtomaiden osalta UPM-Kymmene Oyj kanssa. Vaalankurkun tonttikauppa lähti hyvin liikkeelle omarantaisilla tonteilla. Kunnalle siirtyneelle Tiilisaarelle on alustavasti tarkasteltu erilaisia käyttötarkoituksia.

Kunnanhallitus päätti 3.9.2019 kokouksessaan käynnistää asemakaavan laadinnan, jonka tavoitteena on rakentaa uusi vankila Vaalaan. Uuden vankilan asemakaava-alue sijoittuu Vaalan keskustajaman pohjoispuolelle, Järvikyläntien ja Vaarakaarrontien kulmaukseen. Kaavan laatimisen käynnistäminen tapahtui Senaatti-kiinteistöjen aloitteesta. Kaavanlaatija on Ramboll Finland Oy. Muiden asemakaavojen osalta Äpätinniemen ranta-asemakaavan muutos ja Ruununtörmän asemakaavan laajennus pohjoiseen on toistaiseksi keskeytyksissä.

Yleiskaavoissa Oulujärven rantaosayleiskaavojen käsittelyssä olivat Jaalangan rantaosayleiskaava ja Kankarin rantaosayleiskaava. Tuulivoimayleiskaavoissa käsittelyssä olivat Vaalan, Turkkiselän, Naulakankaan ja Metsäamminkankaan tuulivoimayleiskaavat, joista Metsäamminkankaan kaava on lainvoimainen.

Vaalankurkun asemakaava-alueen suunnitteluun tuli kevyenliikenteen väylän, venevalkaman ja muun lähivirkistystyksen toiminnot, joiden toteutus otetaan alueen tonttirakentamisvaiheeseen mukaan.

Vaalan ja Muhoksen kunnan yhteistyö kaava-arkkitehtitoiminnassa alkoi 2018. Arkkitehtipalveluja ostettiin 20% työpanoksella. Ostopalvelujen määrän nosto 40% sovittiin vuodelle 2020, johtuen kasvaneesta tarpeesta.

Rakennusvalvonta

Vuonna 2019 myönnettiin 104 rakennuslupaa ja yksi rakennusluvan jatko, 27 toimenpidelupaa, 27 ilmoituslupaa ja 1 purkamisilmoitus. Rakennusluvista asuinrakennuksien rakentamiseen myönnettiin lupia 3 kpl. Kesämökkien rakentamiseen myönnettiin 10 lupaa. Tuulivoimaloita luvitettiin 24 kpl. Lupamäärän kasvu johtuu tuulivoimaloista ja ilmoitetuista luvattomista rakennuksista.

Vaalassa on aloitettu olemassa olevan rakennuskannan inventointi syksyllä 2015, joka on ollut keskeytyksissä vuoden 2018 loppuun. Inventointia jatkettiin vuoden 2019 aikana.

Rakennusvalvonnassa jatkettiin yhteistyötä Utajärven kunnan kanssa myymällä rakennustarkastajan työpanosta Utajärvelle. Kustannustenjakoa perustuu asukaslukuun ja lupamääriin.

Toiminta-ajatus	Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa rakentamisen tapahtumista lakien mukaisesti ja valvoa kaavoituksen toteutumista. Rakennusvalvonnan toiminta-ajatus rakentuu pitkälti rakennuslain asettamien tavoitteiden varaan eli olla myötävaikuttamassa siihen, että rakentaminen täyttää yleisesti hyväksytyt normit terveellisyyden, turvallisuuden ja teknisen laadun suhteen ja että rakennettu ympäristö muodostuu turvalliseksi, toimivaksi ja virikkeelliseksi ja esteettisesti tyydyttäväksi			
Kriittiset menestystekijät	Tavoitteet 2019	Arviointikriteerit / mittarit	Budjetin 2019 toimenpiteet	Arvio tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta
Rakentamisen lainmukaisuus	Valvoa, että rakentaminen täyttää sille laissa ja säännöksissä asetetut vaatimukset	Valitusten ja rakentamiskehottusten määrä		Rakentaminen on toteutunut annettujen lakien ja säännösten puitteissa.
Rakennusluvut saadaan käsiteltyä kohtuullisessa ajassa	Rakennuslupien joustava ja nopea käsittely	Päätöspäivämäärät	Luvat myönnetään pääosin viranhaltijapäätöksin.	Rakennusluvut on käsitelty 2-4 kertaa kuukaudessa.
Rakentamisen laadun parantaminen	Neuvoa ja opastaa rakentajia rakentamiseen liittyvissä asioissa.			Ennakkoneuvonnassa rajoitetut resurssit, RH-tietokannan päivitys

Ympäristönsuojelu

Toiminta-ajatus	Ympäristönsuojelun tehtävänä on toimia luonnon biologisen monimuotoisuuden säilyttämiseksi ja kestäväen kehityksen edistämiseksi mm. vesien- suojelun, ilmansuojelun, jätehuollon, rakentamisen ja maisemanhoidon alueella. Toimintaan kuuluu neuvontaa, ohjausta, valvontaa, tarkastuksia, näytteenottoa ja yhteistyötä eri viranomaisten kanssa.
------------------------	--

Kriittiset menestystekijät	Tavoitteet 2019	Arviointikriteerit / mittarit	Budjetin 2019 toimenpiteet	Arvio tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta
-----------------------------------	------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------	--

Pitää huolta siitä, että vesilain ja jätelain säännöksiä ja niiden nojalla annettuja lupapäätöksiä tai yleisesti noudatettaviksi annettuja määräyksiä noudatetaan	Valvoa, että vesilain ja jätelain määräyksiä noudatetaan	Valitusten ja kehotusten määrä		Vesi- ym. ympäristölakien mukaisista asioista käsiteltiin ympäristöluvut ja lannan patterointi-ilmoitukset.
Antaa opastusta ja neuvontaa ympäristönsuojeluun liittyvissä asioissa.	Neuvoa ja opastaa rakentajia ympäristönsuojeluun ja jätevesien käsittelyyn liittyvissä asioissa	Opastuksen määrä		Opastusta annettu lupien käsittelyn ja katselmusten yhteydessä.

Viranomaispalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatulot	102.200	102.200	192.031	-89.831	187,90
Toimintamenot	-467.450	-467.450	-444.288	-23.162	95,0
Toimintakate	-365.250	-365.250	-252.256	-112.994	69,1
Suunnitelmapoistot	-26.240	-26.240	-26.240	-0,20	100,00

Talonrakennus

Henkilöstö

Talonrakennus	Kiinteistönhuolto	Sähkötyöt
neljä vakituista kirvesmiestä	kolme kiinteistönhoitajaa	yksi sähkömies
yksi varastomies (60 % työaika)		

Rakennuspuolella tehtiin kiinteistöjen korjauksia kolmen vakituisen kirvesmiehen voimin. Töiden järjestämistä hieman hankaloittaa se, ettei yhdelle timpurille ole työparia. Tällä timpurilla on työpa-

rina ollut työllistetty, jolloin pystytään parantamaan työturvallisuutta. Normaalit huoneiston korjaukset ja pintaremontit voidaan tehdä omana työnä, mutta laajempien kohteiden korjaustöihin eivät resurssit ole riittäviä.

Lukiolla tehtiin kaukolämpövuodon aiheuttaman alapohjarakenteiden vesivahingon korjaustöitä ja keittiön asennus lukiolle. Fysiikan luokkaan ja -varastoon tehtiin sisäkattojen ja höyrynsulku-muovin tiivistyskorjaukset. Kirjastolla tehtiin sisäkattojen kuitukorjaukset ja samalla uusittiin eristeitä ja rakenteita vanhojen kattoikkunoiden kautta vuotojen vaurioittamille alueille. Kirjaston IV kanavat puhdistettiin ja ilmamäärät säädettiin vastaamaan suunnitelmia. Sahalla rakennettiin Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:lle varastotilaa asentamalla pressuovia kuivaamorakennuksen päätyyn. Koulukeskuksen ja lukion IV kanavat puhdistettiin ja ilmamäärät säädettiin. Lukion puolella tehtiin lisäksi IV järjestelmän kuitukorjaukset. Sahanrannan kioskirakennuksen vesikate uusittiin. Lisäksi tehtiin pieniä huoltomaalauksia ja korjauksia kiinteistöihin. Kunnantalon vesikate ja sadevesijärjestelmä uusittiin Vesivek Oy:n toimesta.

Kunnan suoraan omistamien yritys-, toimisto-, ja terveyspuolen kiinteistölle tehtiin omana työnä kuntoluokitus ja ylläpidon PTS-suunnitelmat, joiden pohjalta määritellään kunnan kannalta tärkeiden rakennuksien kunnostus ja uudisrakentamisen tarve. Luokituksen perusteella määritellään myös kunnan toiminnan kannalta ei tärkeiden kiinteistöjen mahdollinen myynti ja niiden huonokuntoisten kiinteistöjen purkaminen, joiden korjaaminen ei ole enää taloudellisesti tai toiminnan kannalta järkevää.

Sisäilma- ja kuntotutkimuksia tehtiin vuoden aikana kahdeksaan rakennukseen: Kotiranta, Vaalan pirtti, Uitonkartano, terveyskeskus, kirjasto, Apaja, Lokkipaja ja kunnantalo. Tutkimuksien tarkoituksena oli selvittää tarkemmin rakennuksen korjaustarvetta ja tarvittavien korjaustoimenpiteiden järkevyyttä. Terveyskeskuksen, Kotirannan ja Vaalan pirtin osalta tutkimustulokset osoittivat rakennuksien olevan niin mittavien korjauksien tarpeessa, ettei korjaaminen ole enää taloudellisesti järkevää.

Terveyskeskuksen työntekijöiden ilmoittamien oireilujen määrä kasvoi vuoden aikana huomattavasti. Tiloissa työskentelyä pyrittiin helpottamaan hankkimalla tiloihin kilpailutuksen jälkeen Genanon ilmanpuhdistimia. Laitteiden toimintaa seurattiin käyttäjille suunnatun kyselyn ja tiloista otettujen seurantanäytteiden avulla. Laitteet eivät tuoneet käyttäjille riittävää apua ja joulukuussa tehtiin päätös laitteista luopumisesta. Tilalle päätettiin hankkia Mitsubishi Lossnay VL-100U5-E il-mavaihtokoneita, joista oli naapurikunnassa jo hyviä kokemuksia. Koneiden hankintapäätöstä helpotti myös laitteiden edullisuus verrattuna Genanon ilmanpuhdistimien vuokraan. Laitteiden hankinnan jälkeen on tilanne terveyskeskuksella helpottunut.

Kunnantalon kuntotutkimuksissa havaittiin vaurioita rakennuksen alapohja- välipohja- ja ulkoseinä-rakenteissa. Tutkimuksien perusteella rakennus on laajan korjauksen tarpeessa. Ulkopuolisen asiantuntijan karkean arvion mukaan korjauskustannukset nousevat yli 5 miljoonaan euroon. Rakennuksen korjausasteeseen vaikuttaa suuresti sen tuleva käyttötarve. Korjaustoimista tulee keskustella

museoviraston kanssa ennen suunnittelun aloittamista, koska kunnantalo on Kainuun maaseutu-kaavassa määritelty paikallisesti arvokkaaksi kohteeksi.

Uitonmaja (museoviraston suojelema) on ollut virkistys- ja kokouskäytössä. Tutkimuksien perusteella rakennus on laajemman korjauksen tarpeessa, korjauksien kustannusarvio on n. 100.000 euroa.

Kiinteistönhuolto on pyörinyt kahden kiinteistönhoitajan toimesta. Normioloissa kaksi kiinteistönhoitajaa suoriutuu keskustan kiinteistöjen ylläpidosta, mutta kauempana taajamasta olevien kiinteistöjen osalta ehditään tekemään vain kiireellisimmät huoltotoimet. Talvella lumisateiden jälkeen ja lomien aikaan ehditään tekemään vain taajamassa olevien kiinteistöjen huolto- ja kunnostustyöt. Kiinteistöhuollon päivystyksen hoitaa 4 henkilöä, kunnan puolelta yksi kiinteistönhoitaja ja sähkömies sekä yksi henkilö Vaalan Vesi ja Lämpö Oy:ltä ja yksi henkilö Niskan puolelta. Näin päivystysvuoro on jokaisella kerran kuussa.

Kuluvan vuoden aikana on tehty kiinteistölle pieniä sähkökorjauksia, valaisimia, johdotuksia ja lamppeja on uusittu ja tehty muita sähkölaitteisiin kuuluvia huoltotöitä.

Rakentaminen ja kunnossapito	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatulot	1.397.170	1.397.170	1.435.021	-37.851	102,7
Valmistus omaan käyttöön	10.000	10.000	6.318	3.682	63,2
Toimintamenot	-1.967.760	-1.967.760	-2.396.306	428.546	121,8
Toimintakate	-560.590	-560.590	-954.967	394.377	170,4
Suunnitelmapoistot	-617.029	-617.029	-918.020	300.991	148,8

Maarakennus

Henkilöstö

yksi vakituinen traktorinkuljettaja

Kaavatiet ja yksityistiet

Vaalantien katuvalaistuksen suhteen tehtiin viimeiset muutostyöt. Torin ja Asematien aluevalaistus poistettiin Vaalantien ohjausjärjestelmästä ja Vaalantien katuvalaistuksen hoito siirtyi ELY-keskuksen hallintaan. Viimeiset muutostyöt saatiin valmiiksi heinäkuuhun 2019 mennessä. Päälylystystöitä ei tehty.

Torin sähkökaappi uusittiin vastaamaan nykyistä tarvetta ja esimerkiksi "pussikalja" -tapahtuma sähköistyksen osalta saatiin vietyä läpi ongelmitta.

Yksityisteiden osalta talvikunnossapito hoidettiin entiseen tapaan, mutta kesäkunnossapidosta on tingitty jo useita vuosia. Yksityisteitä oli kunnan hoidossa 44 kpl ja yhteispituus 156 km ja lisäksi avustettiin noin 150 yksityistietä yhteispituudeltaan noin 130 km.

Yksityistielaki tuli voimaan vuonna 2019, jonka mukaan julkisen sektorin avustuksen saamiseksi tiekunta pitää olla järjestäytynyt. Vaalan kuntaan perustettiin tielautakunta, joka piti loppuvuona 26 tietöimitusta. Tietöimituksista viisi yksityistietä ei halunnut perustaa tiekuntaa.

Talviaurauksesta tehtiin auraskaudelle 2018 – 2021 aurasopimuksia yksityisten linkoajien ja urakoitsijoiden kanssa. Kunnan hoitamilla yksityisteillä omavastuuosuus on 20 % (tiekunta toimiva). Laskutusta pyrittiin tehostamaan edellisvuosista.

Vaalan keskustan alueella olevien kaavateiden ja kunnan omistamien kiinteistöjen talvikunnossapidosta vastaa pääosin Power Urakointi Oy. Kunnan omalla kalustolla aurataan Vaalankurkun asemakaava-alueen tiestö, jäteveden puhdistamon ja hiihtomajan alue, sekä hoidetaan Vaalan keskustan luistelualueiden hiihtolatujen kunnossapito. Kalustoa kunnalla on kaksi traktoria, kaksi moottorikelkkaa, traktorimönkijä sekä latukone. Yksityisteiden auras tehdään kymmenen yksityisen uraajan avulla. Maanrakennuskohteita urakoi Vaalassa kolme urakoitsijaa.

Vaalankurkun asemakaava-alueen tiestön rakentaminen oli maarakennuksen osalta suurin investointikohde vuoden 2019 aikana. Kaavateitä rakennettiin 800 metriä ja kevyenliikenteen väylää 400 metriä. Kaavatiet ovat tällä hetkellä murskepintaisia, mutta päällystystyöt tehdään, kun suurin osa tonteista on rakennettu.

Alueen kunnallistekniikan urakoi Vaalan Vesi ja Lämpö Oy.

Kaavatiet ja yksityistiet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatulot	55.000	55.000	30.567	24.433	55,6
Toimintamenot	-281.170	-281.170	-362.735	81.565	129,0
Toimintakate	-226.170	-226.170	-332.167	105.997	146,9
Suunnitelmapoistot	-148.149	-148.149	-140.036	-8.113	94,5

Yleiset alueet

Taukopaikkojen ja retkeilyreittien hoidossa säilytettiin entinen määrä ja taso. Moottorikelkkaurien osalta osallistuttiin Kainuun Moottorikelkkareittien suunnitteluhankkeeseen. Hankerahoituksen edetessä päätösvaiheeseen rahoittaja katsoi, että Vaalan kunnan osallistuminen hankkeeseen ei ole mahdollista. Anoinme ko. hankkeeseen rahoitusta myös Oulujärvi Leaderin kautta, mutta sieltäkin saimme hylkäävän päätöksen. Moottorikelkkauralla Vaala-Puolanganraja uusittiin 6 siltaa. Retkeilyreittien osalta uusittiin pitkospuuta 350 metriä välillä Laajanlampi- Pirttilampi. Säräisniemen kotiseutumuseon pihapiirissä oleva makasiiniirakennus kengitettiin ja uusittiin perustus. Museon pihapiiristä kaadettiin suuria lehtikuusia, jotka olivat haitaksi rakennuksille. Ruununtörmän alueen uimarannan hiekka-alueita karhittiin. Nimisjärven lentokenttä lanattiin keväällä.

Maa- ja metsätilat

Kunnan metsistä puuta myytiin Säräisniemellä (Ruununtörmän, Suvirannan ja Säräisniemen kyläkeskuksen alueella), Vaalan keskustassa Sahanrannan alueella, Kankarissa Koivuniemen alueella, sekä Manamansalossa. Puustoa myytiin noin 8500 m³. Taimikon hoitotöitä tehtiin 35 ha ja uudistusalan raivausta 28 ha. Työt ostettiin Metsänhoitoyhdistykseltä. Ojien perkausta 7,5 km Naulakankaan palstalla. Kantovarastot tyhjennettiin Ok-yhtymän toimesta.

Maa- ja metsätilat	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvion muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatulot	400.000		400.000	441.797,68	41.797,68	110,4
Toimintamenot	-36.270		-36.270	-63.204,72	26.934,72	174,3
Toimintakate	363.730		363.730	378.592,96	14.862,96	104,1

Puistot ja liikuntapaikat

Liikuntapaikkojen ja puistojen hoidossa säilytettiin entinen määrä ja taso. Keskustan urheilualueen ja urheilukentän hoitotaso pystyttiin säilyttämään. Alkukesästä ongelmana oli suoriutua aiemmin määriteltyjen alueiden hoidosta. Tilanne saatiin hallintaan, koska Vaalan Niskan viheralueet jäivät pois tekniikan hoitovastuusta.

Kuitenkin haasteita työn suoritukseen tuo työntekijöiden vaihtuvuus (tekijät puutarhuria lukuun ottamatta työllistettyjä). Tämän seurauksena työnjohtajan on joka kevät uusien työntekijöiden tullessa perehdytettävä, motivoitava ja opastettava heidät työalueisiin.

Keskustan osalta latuverkosto on kattava, helposti hoidettava ja hyvässä kunnossa. Liikuntapaikkojen osalta kunnan palveluvarustus on suhteellisen kattava myös sivukylien osalta. Valaistuja latuja

on Vaalan lisäksi Säräisniemellä ja Veneheitossa. Pelsolla ladun valaistusverkko on purkukunnossa, joten valaistus ei ole ollut päällä muutamiin vuosiin.

Puistot ja liikuntapaikat	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatulot	300	300	129	171	43,0
Toimintamenot	-118.440	118.440	-174.464	56.024	147,3
Toimintakate	-118.140	-118.140	-174.335	56.195	147,6
Suunnitelmapoistot	-28.522	-28.522	-28.522	-0,16	100,0

Satamat

Vaalan kunnalla on hoidossa yksitoista venesatamaa eri puolilla Oulujärveä. Satamissa on yhteensä yli 400 venepaikkaa. Satamia hoidettiin entisen käytännön mukaan. Poukamonkankaan sataman osalta tulee mietittäväksi sataman purkaminen vähäisen käytön ja rakenteiden huonokuntoisuuden vuoksi. Vaalankurkun sataman osalta laiturirakenne on huonokuntoinen ja sen uusiminen olisi ajankohtainen kesän 2020 aikana.

Vaalanlammen satamaan uusittiin 10 -paikkainen laituriverkko keuhällä 2019. Rytölahden sataman osalta kunnostettiin sivulaituria ja huonompi osa purettiin pois. Lisäksi Rytölahden satamaan rakennettiin 10 venepaikan laituriverkko. Vuokrattujen venepaikkojen määrässä ei tapahtunut oleellisia muutoksia. Isojen veneiden osuus venekannasta kuitenkin on kasvanut vähitellen. Vaalankurkun asemakaava-alueelle aloitettiin suunnittelu venepaikan rakentamisesta.

Oulujoen varrelta Vaalankurkun sataman luona oleva matonpesupaikka poistettiin ja tilalle rakennettiin uusi nykyajan vaatimukset täyttävä matonpesupaikka Sahanrannan satama-alueelle. Uusi matonpesupaikka sai myönteistä palautetta kuntalaisilta.

Jätehuolto

Vaalan suljetun kaatopaikan osalta jälkitarkkailun pinta- ja pohjavesien osalta hoiti Pöyry Finland Oy.

Maanrakennus yhteensä

Maanrakennus	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatulot	670.080	670.080	685.313	-15.233	102,3
Valmistus omaan käyttöön	10.000	10.000	6.318	3.682	63,2

Toimintamenot	-767.420	-767.420	-930.187	162.767	121,2
Toimintakate	-87.340	-87.340	-238.556	151.216	273,1
Suunnitelmapoistot	-253.055	-253.055	-249.121	-3.934	98,4

10.3. Ravitsemis- ja siivouspalvelut

Ravitsemispalvelut

Ravitsemispalvelut vastaavat kunnan omien ja Oulunkaaren kuntayhtymän eri yksiköiden asiakkaiden ruokahuollosta. Kunnassa on kaksi valmistuskeittiötä, terveystieteiden keittiö ja oppilasravintola Sapuska. Ravitsemispalvelut tuottavat maistuvia, ravitsevia, terveystieteiden keittiöitä, monipuolisia aterioita ottaen huomioon eri ikäryhmien ravitsemussuositukset ja ruokatottumukset, allergiat ja dieetit. Vuonna 2019 vakituisia ravitsemispalveluiden työntekijöitä kunnassa oli 11, joista yksi jäi opintovapaalle. Vuoden aikana eläkkeelle jäi yksi työntekijä. Vuonna 2019 Sapuskassa valmistettiin n. 92430 ateriasuoritetta ja terveystieteiden keittiöllä n. 92061 ateriasuoritetta. Ravitsemispalveluilla on käytössään JAMIX- ruokatuotannon ohjausjärjestelmä, sekä JAMIX- MENU sovellus, jonka avulla asiakas saa tietoa aterioista ja niiden ravintoainesisällöistä.

Elintarvikkeiden ja tarvikkeiden hankintojen osalta Vaala kuuluu Kainuun hankintarenkaaseen. Luomua käytettiin puurohiutaleissa ja suurimoissa. Oppilasravintolassa luomumaitoa oli tarjolla aina keskiviikkoisin ja päiväkodilla päivittäin. Lähiruokaa tarjosimme erityisesti lähiruokapäivinä. Sydänliiton kriteerien mukaisia ateriakokonaisuuksia tarjottiin Sapuskassa vähintään kolme kertaa viikossa. Kertomusvuonna panostettiin kouluruokailun kehittämiseen ja ruoan maistuvuuteen sekä keittiötoimintojen suunnitteluun.

Siivouspalvelut

Siivouspalvelut huolehtivat kunnan käytössä olevien tilojen sekä Oulunkaaren vuokraamien tilojen tarkoituksenmukaisesta päivittäisestä puhtaanapidosta ja viihtyisyydestä. Käytössämme on ympäristöystävälliset puhdistusaineet sekä ajanmukaiset siivousmenetelmät- ja välineet sekä koneet. Siivottavat alueet on työmäärämitoitettu CleanNet siivouksen mitoitusohjelmalla. Siivouspalveluissa vakituisia työntekijöitä vuonna 2019 oli 10, joista yksi osa-aikainen.

Ravitsemis- ja siivouspalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatulot	1.384.330	1.384.330	1.274.462	109.868	92,1
Toimintamenot	-1.405.770	-1.405.770	-1.123.630	-282.140	79,9
Toimintakate	-21.440	-21.440	150.832	-172.272	-703,5
Suunnitelmapoistot	-17.323	-17.323	-17.323,08	0,08	100,0

10.4. Asuntopalvelut

Asuntopalvelut yhdessä Kiinteistö Oy Vaalan Niskan kanssa hoitivat kunnan suoraan omistamien asuntojen, kunnan omistaman Kiinteistö Oy Vaalan Niskan sekä asiakasyhteisöt Vaalan Palvelutalosaatiön, Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry:n ja Kiinteistö Oy Vaalan Torinkulman kiinteistöjen isännöinnin. Vaalan Niskan toimintakertomus löytyy kohta 4.2.

Asuntopalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatulot	273.580	273.580	253.962	19.618	92,8
Toimintamenot	-296.420	-296.420	-271.292	-25.128	91,5
Toimintakate	-22.840	-22.840	-17.330	-5.510	75,9
Suunnitelmapoistot	-5.200	-5.200	-2.370	-2.830	45,6

10.5. Työllistäminen/tekninen toimi

Teknisen toimen työllistäminen pyrittiin hoitamaan entisen käytännön mukaisesti työllistäen erityisesti pitkäaikaistyöttömiä. Työllistämällä pyrittiin vuonna 2019 edelleen pienentämään kunnan maksettavaksi tulevaa kuntaosuutta. Työllistämispäätöstä tehtäessä otetaan huomioon teknisen toimen todellinen työn suorittamisen tarve. Työllistämiseen saatavat valtionosuuden loppuosuudet tiellyvät seuraavana vuonna.

Työllistäminen	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatulot	75.000	75.000	68.444	6.556	91,3
Toimintamenot	-154.150	-154.150	-173.160	19.010	112,3
Toimintakate	-79.150	-79.150	-104.71	25.565	132,3

10.6. Investointiosan toteutumisvertailu / peruskunta

Investointikohde	MENOT Ta 2019	MENOT Ta 2019 muutos	MENOT Toteu- tuma 2019	TU- LOT Ta 2019	TULOT Toteu- tuma 2019	NETTO
900001 Maa- ja vesialueet			0	0	14 319	14 319
900002 Kiinteistöjen myynti				0	55 196	55 196
900030 Osakkeet ja osuudet			68	0	0	-68
YHTEENSÄ			68	0	69 515	69 447
900201 Kunta-atk-verkko	20 000		0	0	0	0
900202 Kunnantalo	240 000	-30 000	159 224	0	0	-159 224
900210 Terveyskeskuksen saneeraus SOTE	50 000		0	0	0	0
900217 Kiinteistöjen korjausraha	50 000		40 278	0	0	-40 278
900218 Lukion remontti	10 000		19 350	0	0	-19 350
900223 Kirjaston muutöstyöt	50 000		48 487	0	0	-48 487
900225 Yhtenäiskoulu	15 000		0	0	0	0
900248 Vastaanottohalli	20 000		0	0	0	0
900256 Juustola	20 000		0	0	0	0
900261 Väistölä (videra)	30 000	30 000	0	0	0	0
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ	505 000		267 339	0	0	-267 339
900401 Kaavateiden rakentaminen / Vaala	107 000		125 003	0	0	-125 003
900403 Valaisinpylväiden uusiminen	0		39 226	0	0	-39 226
900404 Vaalantien peruskorjaus	0		0	0	0	0
900410 Muiden teiden rakentaminen	10 000		0	0	0	0
900411 Urheilualueiden rakentaminen/koirapuisto	10 000		5 430	0	0	-5 430
900412 Puistojen rakentaminen	10 000		7 106	0	0	-7 106
900413 Ruununtörmän alue	20 000		0	0	0	0
900417 Leikkikentät	15 000		0	0	0	0
900418 KAMORE, kelkkareittihanke	65 000		0	144900	0	0
900432 Satamat	15 000		10 856	0	0	-10 856
900433 Kiloniemen satama	105 000		18 802	84 000	0	-18 802
900450 Rokuan hankkeet	10 000		0	0	0	0
900455 Oulujoen hankkeet	20 000		20 210	0	11501	-8 709
JULKINEN KÄYTTÖM. YHT.	387 000		226 633	228 900	11 501	-215 132
IRTAIMISTO						
900150 Kalusto/tekninen (ent. konekesk.kal.)	21 000		10 487	0	0	-10 487
IRTAIMISTO YHTEENSÄ	21 000		10 487	0	0	-10 487
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	913 000		504 527	228 900	81 016	-423 511

10.7. Rahoitusosan toteutumisvertailu

Rahoituslaskelma peruskunta	Ta 2019	Muutos	Ta+muutos	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Vuosikate	889 031	0	889 031	706 181,23	182 850	79,4
Tulorahoituksen korjauserät				-88 496,85	88 497	-100,0
Pakolliset varaukset						
Muut oikaisut				-88 496,85	88 497	
Toiminnan rahavirta	889 031	0	889 031	617 684,38	271 347	69,5
Investointimenot	-913 000		-913 000	-504 527,05	-408 473	55,3
Rahoitusosuudet investointeihin	228 900		228 900	11 500,62	217 399	5,0
Investointien vars.muyntit.						
Investointien myyntioivot						
Pys.vastaavien hyödykk. Luovutustulo				158 011,80	-158 012	
Investointien rahavirta	-684 100		-684 100	-335 014,63	-349 085	49,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	204 931	0	204 931	282 669,75	-77 739	137,9
<i>Antolainauksen muutokset</i>				0,00	0	
Antolainasaamisten lisäykset				0,00	0	
Antolainasaamisten vähennys				84,09		
<i>Lainakamman muutokset</i>				415 264,65	-415 265	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys				-1 434 735,35	1 434 735	
Lyhytaikaisten lainojen muutos				1 850 000,00	-1 850 000	
Oman pääoman muutokset				0,00	0	
Toimeksiantojen varojen ja				-2 482,53	2 483	
Vaihto-omaisuuden muutos				9 106,24	-9 106	
Saamisten muutos				111 820,92	-111 820	
Korottomien velkojen muutos				-1 099 082,00	1 099 082	
Muut maksuvalmiuden muutokset				-980 637,37	-542 344	
Rahoituksen rahavirta				-565 288,63	565 289	
Rahavarojen muutos	204 931	0	204 931	-282 618,88	487 550	
Rahavarat 31.12.				1 205 120,38	1 205 120	
Rahavarat 1.1.				1 487 739,26	1 487 739	
Rahavarojen muutos				-282 618,88	-282 619	

11. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

11.1. Tuloslaskelma (peruskunta)

Tuloslaskelma (peruskunta) mukana sisäiset erät

TUOSLASKELMA	TP	Budjetti	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö-
Peruskunta	2018	2019	2019 01-12		%
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	2 218 388	2 299 960	2 204 275	95 685	95,8
Maksutuotot	200 933	207 160	286 329	-79 169	138,2
Tuet ja avustukset	566 577	422 900	445 213	-22 313	105,3
Muut toimintatuotot	807 951	909 560	942 764	-33 204	103,7
TOIMINTATUOTOT	3 793 849	3 839 580,00	3 878 582	-39 002	101,0
Valmistus omaan käyttöön	10 031	10 000	6 318	3 682	63,2
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-6 747 717	-6 733 270	-6 668 201	-65 069	99,0
Palvelujen ostot	-18 129 140	-18 231 310	-18 341 179	109 869	100,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 415 528	-1 524 610	-1 348 042	-176 568	88,4
Avustukset	-391 063	-359 500	-398 191	38 691	110,8
Muut toimintakulut	-172 006	-126 310	-206 385	80 075	163,4
TOIMINTAKULUT	-26 855 454	-26 975 000,00	-26 961 998	-13 002	100,0
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-23 051 575	-23 125 420,00	-23 077 098	-199 022	99,8
Verotulot	10 823 895	11 422 000	11 031 793	390 207	96,6
Valtionosuudet	13 128 204	12 679 151	12 811 811	-132 660	101,0
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	28 079	30 000	26 929	3 071	89,8
Muut rahoitustuotot	9 350	3 900	4 880	-980	125,1
Korkokulut	-108 212	-120 000	-91 103	-28 897	75,9
Muut rahoituskulut	-11 660	-600	-1 031	10 860	171,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-82 443	-86 700,00	-60 324	-15 947	69,6
VUOSIKATE	818 081	889 031,00	706 181	-27 641	79,4
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-995 178	-944 447,00	-1 249 398	304 951	132,3
Arvonalentumiset					
Poistot ja arvonalentumiset	-995 178	-944 447,00	-1 249 398	304 951	132,3
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	-177 097	-55 416,00	-543 217	-26 223	980,3
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos	55 143	55 000	55 143	-143	100,3
Varausten muutos					
Varausten ja rahastojen muutokset	55 143	55 000	55 143	-143	100,3
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-121 954	-416	-488 074	-26 366	82,2

TUOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,39	14,13
Vuosikate poistoista %	56,52	82
Vuosikate, euroa/asukas	253,75	285
Asukasmäärä	2783	2871

VEROTULOJEN ERITTELY	2018	2019
Kunnan tulovero	7 502 100	7 628 265
Osuus yhteisöveron tuotosta	618 517	624 912
Kiinteistövero	2 703 277	2 778 615
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	10 823 895	11 031 792

Kiinteistöveroprosentit	2014	2015	2016	2017	2018	2019
vakituiset asunnot	0,59	0,59	0,59	0,59	0,59	0,59
muut kuin vakituiset asunnot	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15
voimalaitosrakennukset	2,85	2,85	3,1	3,1	3,1	3,1
yleinen kiinteistöveroprosentti	1,10	1,10	1,10	1,1	1,1	1,1
yleishyödylliset yhteisöt	0,80	0,80	0,80	0,8	0,8	0,0

11.2. Rahoituslaskelma (peruskunta)

RAHOITUSLASKELMA 31.12.2019

Peruskunta	2018	2019
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	818 080,93	706 181,23
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-15 515,40	-88 496,85
Toiminnan rahavirta yhteensä	802 565,53	617 684,38
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-599 776,75	-504 527,05
Rah.osuudet investointimenoihin		11 500,62
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	50 000,00	158 011,80
Investointien rahavirta yhteensä	-549 776,75	-335 014,63
Toiminnan ja investointien rahavirta	252 788,78	282 669,75
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-7 640,00	
Antolainasaamisten vähennykset		84,09
Antolainauksen muutokset yhteensä	-7 640,00	84,09
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 522 923,07	-1 434 735,35
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 200 000,00	1 850 000,00
Lainakannan muutokset yhteensä	-322 923,07	415 264,65
Oman pääoman muutokset	-86 948,22	
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toim.antojen varojen ja pääomien muutokset	-2 432,76	-2 482,53
Vaihto-omaisuuden muutos	212,44	9 106,24
Saamisten muutos	549 684,27	111 820,92
Korottomien velkojen muutos	-5 119,77	-1 099 082,00
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	542 344,18	-980 637,37
Rahoituksen rahavirta	124 832,89	-565 288,63
Rahavarojen muutos	377 621,67	-282 618,88
Rahavarat 31.12	1 487 739,26	1 205 120,38
Rahavarat 1.1	1 110 117,59	1 487 739,26

11.3. Tase (peruskunta)

Tase/peruskunta					
Vastaavaa	2019	2018	Vastattavaa	2019	2018
Pysyvät vastaavat	21 933 548,75	22 759 519,74	Oma pääoma	12 616 104,61	13 104 178,79
Aineettomat hyödykkeet	0,00	8 993,40	Peruspääoma	10 523 049,40	10 523 049,40
Aineelliset hyödykkeet	15 919 933,86	16 736 895,40	Arvonkorotus- rahasto		
Maa- ja vesialueet	1 605 257,02	1 619 024,75	Edellisten tili- kausien yli/	2 581 129,36	2 703 082,97
Rakennukset	11 963 750,55	12 626 157,21	Tilikauden yli- /alijäämä	-488 074,15	-121 953,58
Kiinteät rakenteet ja lait	2 042 120,69	2 098 004,21	Poistoero ja va- paaehtoiset va- raukset	871 111,54	926 254,54
Koneet ja kalusto	216 028,63	325 980,08	Poistoero	871 111,54	926 254,54
Muut aineelliset hyödykkeet	61 439,05	61 439,05	Pakolliset va- raukset	340 233,27	340 233,27
Ennakkomaksut ja keskeneräi- set hankinnat	31 337,92	6 290,10	Muut pakolliset varaukset	340 233,27	340 233,27
Sijoitukset	6 013 614,89	6 013 630,94	Toimeksianto- jen pääomat	10 192,13	12 674,66
Osakkeet ja osuudet	5 344 464,40	5 344 396,36	Lahjoitusrahas- tojen pääomat	6 597,53	8 653,07
Muut lainasaamiset	633 265,58	633 265,58	Muut toimeksi- antojen pääomat	3 594,60	4 021,59
Muut saamiset	35 884,91	35 969,00	Vieras pääoma	11 952 398,61	12 636 215,96
Vaihtuvat vastaavat	3 856 491,44	4 260 037,48	Pitkäaikainen	4 148 568,35	5 485 438,50
Vaihto-omaisuus	0,00	9 106,24	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	4 145 347,68	5 448 671,03
Saamiset	2 651 371,06	2 763 191,98	Lainat julkisyh- teisöiltä	0,00	33 140,00
Pitkäaikaiset saamiset	1 780 049,98	1 847 693,68	Saadut ennakot	3 220,67	3 627,47
Myyntisaamiset	212 988,24	238 245,36	Lyhytaikainen	7 803 830,26	7 150 777,46
Lainasaamiset	712 122,57	754 509,15	Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	1 302 665,70	1 367 397,70
Muut saamiset	854 939,17	854 939,17			
Lyhytaikaiset saamiset	871 321,08	915 498,30	Lainat julkisyh- teisöiltä	33 140,00	66 680,00
Myyntisaamiset	343 328,55	421 433,07	Lainat muilta luotonantajilta	5 000 000,00	3 150 000,00
Lainasaamiset	67 094,86	51 386,58	Ostovelat	620 990,92	981 158,50
Muut saamiset	168 561,20	138 492,79	Muut velat	105 326,11	104 042,49
Siirtosaamiset	292 336,47	304 185,86	Siirtovelat	741 707,53	1 481 498,77

Rahoitusarvopaperit	345 254,69	345 254,69			
Muut arvopaperit	345 254,69	345 254,69			
Rahat ja pankkisaamiset	859 865,69	1 142 484,57			
Vastaavaa	25 790 040,19	27 019 557,22	Vastattavaa	25 790 040,16	27 019 557,22

TASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Omavaraisuusaste, %	52,30	54,52
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	43,10	47,21
Kertynyt ylijäämä (alijäämä)	2 093 055,24	2 703 083,00
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	752,09	942,00
Lainakanta 31.12.	10 481 155	10 065 890
Lainat euroa/asukas	3 766	3 506
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	10 484 320	UUSI
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas 31.12.	3 767	UUSI
Lainasaamiset 31.12.	633 265,58	633 266,00
Asukasmäärä	2783	2871

11.4. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernitulos		
	2018	2019
TULOSLASKELMA		
Toimintatuotot	27 569 910,58	28 947 688,70
Toimintakulut	-49 475 757,94	-50570802,19
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	5 406,05	2913,37
Toimintakate	-21 900 441,31	-21620200,12
Verotulot	10 807 536,63	11013718,56
Valtionosuudet	13 128 204,00	12811811
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	19 743,24	17535,86
Muut rahoitustuotot	29 762,44	17611,41
Korkokulut	-154 790,16	-155038,02
Muut rahoituskulut	-24 004,86	-14811,21
Rahoitustuotot ja -kulut	-129 289,34	-134701,96
Vuosikate	1 906 009,98	2070627,48
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 093 803,33	-2317667,1
Arvonalentumiset	-58785,28	-109561,93
Poistot ja arvonalentumiset	-2 152 588,61	-2427229,03
Satunnaiset erät	278 418,03	
Tilikauden tulos	31 839,40	-356601,55
Tilinpäätössiirrot	43 250,32	51103,49
Tilikauden verot	-5 317,27	-6741,34
Laskennalliset verot	2 111,37	-707,59
Vähemmistöosuudet	-1 656,52	-656,65
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	70 227,30	- 313 603,64
KONSERNIN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2018	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	55,72	57,24
Vuosikate poistoista %	82,2	85,31
Vuosikate, euroa/asukas	663,88	744,03
Asukasmäärä	2871	2783

11.5. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMA (konserni)		
	2018	2019
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 906 009,98	2 070 627,48
Satunnaiset erät	278 418,03	0,00
Tilikauden verot	-5 317,27	-6 741,34
Tulorahoituksen korjauserät	-265 646,03	-182 071,75
Toiminnan rahavirta	1 913 464,71	1 881 814,39
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 505 369,60	-2 219 976,83
Rahoitusosuudet investointeihin		7 702,71
Pys.vastaavien hyödykkeiden luovutustulo	355 688,08	182 272,21
Investointien rahavirta	-2 149 681,52	-2 030 001,91
Toiminnan ja investointien rahavirta	-236 216,81	-148 187,52
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-7 640,00	-444,60
Antolainasaamisten vähennys	330 064,10	330 148,19
Antolainauksen muutokset	322 424,10	329 703,59
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	822 542,16	1 238 117,06
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 300 194,67	-2 205 075,97
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 240 588,60	1 825 240,45
Lainakannan muutokset	-1 424 808,04	858 281,54
Oman pääoman muutokset	-101 534,50	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom. Muutos	-4 182,66	-2 615,12
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 711,90	10 102,87
Saamisten muutos	1 560 122,87	614 079,89
Korottomien velkojen muutos	-1 598 322,02	-2 192 938,13
Muut maksuvalmiuden muutokset	-46 093,71	-1 571 370,49
Rahoituksen rahavirta	-62 268,02	-383 385,36
Rahavarojen muutos	-298 484,83	-531 572,88
Rahavarat 31.12.	3 974 820,20	3 443 247,32
Rahavarat 1.1.	4 273 305,03	3 974 820,20
Rahavarojen muutos	-298 484,83	-531 572,88

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Toiminnan ja investointien rahavirta	-148 407,00	236216,81
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	1 475 407,00	4114078,14
Investointien tulo-rahoitus, %	93,60	76,08
Lainanhoitokate	6,69	0,84
Kassan riittävyys (pv)	19,75	23,62
Asukasmäärä	2783	2871

11.6. Konsernitase ja sen tunnusluvut

VAALAN KUNTAKONSERNI					
TASE					
VASTAAVAA	2018	2019	VASTATTAVAA	2018	2019
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			Peruspääoma	10 523 049,71	10 523 049,71
Aineettomat oikeudet	61 973,41	95 664,73	Arvonkorotusraho		
Muut pitkävaikutteiset menot	95 578,91	91 797,04	Muut omat rahastot	87 122,78	91 162,29
Ennakkomaksut	55 064,85	47 156,87	Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 874 044,39	2 951 931,15
Aineettomat hyödykkeet yht.	212 617,17	234 618,64	Tilikauden yli-/alijäämä	70 227,31	-313 603,63
AINEELLISET HYÖDYKKEET			Oma pääoma yht.	13 554 444,19	13 252 539,52
Maa- ja vesialueet	1 989 874,75	2 144 515,18	VÄHEMMISTÖOSUUKSET	25 472,84	37 650,93
Rakennukset	17 952 141,07	17 279 921,97	POISTOERO JA VAPAA EHTOISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 196 071,19	2 170 791,17	Poistoero		
Koneet ja kalusto	2 468 640,14	2 281 289,99	Vapaaehtoiset varaukset		
Muut aineelliset hyödykkeet	2 504 286,89	2 375 121,16	Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset yht.		
Ennakkomaksut ja keskener, hankinnat	518 541,48	1 175 992,76	PAKOLLISET VARAUKSET		
Aineelliset hyödykkeet yht.	27 629 555,52	27 427 632,23	Muut pakolliset varaukset	742 502,17	674 621,57
SIJOITUKSET			Pakolliset varaukset yht.	742 502,17	674 621,57
Osakkuusyhteisöosuudet	39 258,01	51 474,74	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Muut osakkeet ja osuudet	199 578,85	201 078,74	Lahjoitusrahastojen pääomat	8 767,26	6 711,72
Joukkovelkakirjalainasaamiset			Muut toimeksiantojen pääomat		
Muut lainasaamiset	-525 443,54	-503 388,14	Toimeksiantojen pääomat yht.	14 459,93	11 844,82
Muut saamiset	-270 741,81	-270 381,30	VIERAS PÄÄOMA		
Sijoitukset yht.	-557 348,49	-521 215,96	PITKÄAIKAINEN		
PYSYVÄT VASTAAVAT	27 284 824,20	27 141 034,91	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 270 754,12	8 670 916,06
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat julkisyhteisöiltä	-340 773,46	-353 804,73
VAIHTO-OMAIUUUS			Lainat muilta luotonantajilta		
Aineet ja tarvikkeet	104 777,27	94 674,40	Saadut ennakot	3 627,47	3 220,67
Vaihto-omaisuus	104 777,27	94 674,40	Ostovelat		
SAAMISET			Pitkäaikainen yht.	8 933 608,13	8 320 332,00

PITKÄAIKAISET SAAMISET			LYHYTAIKAINEN		
Myyntisaamiset	238 245,36	212 988,24	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 263 503,30	6 855 256,42
Lainasaamiset	754 509,15	712 122,57	Lainat julkisyhteisöiltä	69 071,27	35 531,27
Muut saamiset	854 939,17	854 939,17			
Pitkääikaiset saamiset yht.	1 847 693,68	1 780 049,98	Saadut ennakot	12 229,17	9 458,38
LYHYTAIKAISET SAAMISET			Ostovelat	2 281 239,26	2 028 837,65
Myyntisaamiset	1 956 113,10	2 575 380,14	Muut velat/Liitt.maksut ja muut velat	794 163,96	812 559,44
Lainasaamiset	51 386,58	51 386,58	Siirtovelat	3 585 936,38	3 123 490,51
Muut saamiset	393 979,76	458 367,87	Laskennallinen verovelka	8 674,36	9 381,95
Siirtosaamiset	-328 289,83	-372 636,74	Lyhytaikainen yht.	12 014 817,70	12 874 515,62
Lyhytaikaiset saamiset yht.	2 073 189,61	2 712 497,85	VIERAS PÄÄOMA	20 948 425,83	21 194 847,62
Saamiset yht.	3 920 883,29	4 492 547,83	VASTATTAVAA	35 285 304,96	35 171 504,46
RAHOITUSARVOPAPERIT					
Osakkeet ja osuudet	155,09	155,09			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentt.	106 348,83	111 780,17			
Muut arvopaperit	345 254,69	345 254,69			
Rahoitusarvopaperit yht.	451 758,61	457 189,95			
Rahat ja pankkisaamiset	3 523 061,59	2 986 057,37			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 000 480,76	8 030 469,55			
VASTAAVAA	35 285 304,96	35 171 504,46			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2019	2018
Konsernin omavaraisuusaste %	37,80	37,65
Suhteellinen velkaantuneisuus %	40,16	40,70
Velat ja vastuut % käyttötuloista		42,72
Kertynyt ylijäämä	2 638 327,52	2944271,70
Kertynyt ylijäämä €/asukas	948,02	1025,52
Konsernin lainakanta 31.12.	15 220 501,64	11217026,27
Konsernin lainat eur/asukas	5 469,10	3907,01
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	14 437 368,98	
Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	5 187,70	
Konsernin lainasaamiset 31.12.	669 150,49	796185,35
Konsernin henkilöstömäärä (kunta + tytäryhteisöt)	169	
Asukkaat	2783	2871,00

12. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Vuonna 2018 tehty 79 935,21 suuruinen lisäpoisto kohdistuen rakennuksiin ja rakennuksien osiin, jotka ovat osittaisessa käytössä tai niiden taloudellinen käyttöikä on elinkaaren päässä.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksen. Suojaamistarkoituksessa tehty koronvaihtosopimus on esitetty liitetiedoissa kohdassa *Vakuuksia ja vastuusitoumuksia*. Kunta on sitonut pitkäaikaisen lainan vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Sopimus on voimassa 16.8.2022 asti.

2. Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelman ja taseen esittämisessä ei muutoksia verrattuna edelliseen vuoteen.

3. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat tiedot

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kunnan omistamat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät sekä osakkuusyhteisö, joissa kunta on jäsenenä. Pohjois-Pohjanmaan liitto on jätetty yhdistelemättä, koska osuutta ei ole määritelty. Konserniyhteisöjen keskinäiset tulot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset vaihto- ja käyttöomaisuuteen sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Kiinteistötytäryhteisöjen käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erään edellisten tilikausien ylijäämää (alijäämää) ja tilikauden ylijäämää (alijäämää) vastaan.

4. Osakkuusyhteisö Humanpolis Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä

5. Vuodelle 2019 tehty lisäpoistoja terveyskeskuskiinteistöjen osalta 308 604 euron edestä.

12.1. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

**Liitetieto 6
Toimintatuotot (sis.erät eliminoitu)**

	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Yleishallinto	469642	587 299	245554	377 737
Sosiaali - ja terveystuotot	23707967	22 711 470		
Sivistystuotot	306403	434 371	306403	434 371
Hyvinvointipalvelut	84057		84057	
Tekniset palvelut	4379619	3 836 771	2320086	1 996 383
Yhteensä	28 947 688	27 569 911	2 956 100	2 808 491

Liitetieto 7

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta, kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin (kuntajaoston tuloslaskelmaohje 5.1)

Verotulojen erittely	2019	2018
Kunnan tulovero	7 628 265,28	7 502 100,03
Osuus yhteisöveron tuotoista	624 912,00	618 517,44
Kiinteistövero	2 778 615,31	2 703 277,33
Muut verotulot		
Verotulot yhteensä	11 031 792,59	10 823 894,80

Liitetieto 8

Valtionosuudet eriteltyinä

(Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus ja siirtymätasaus sisältyvät laskennallisiin valtionosuuksiin)

Valtionosuuksien erittely	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	9 912 439	10 289 903
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	2 741 247	2 730 248
Järjestelmämuutoksen tasaus		
Opetus - ja kulttuuritoimen valtionosuudet	158 125	108 053
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Valtionosuudet yhteensä	12 811 811	13 128 204

Liitetieto 9

Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin/ulkoiset

	Kunta	
	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	14 522 507	14 286 577
Muiden palvelujen ostot	3 818 672	3 842 563
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	18 341 179	18 129 140

Liitetieto 10

Valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet valtuustoryhmittäin eriteltyinä (Kuntal19.2 §)

Vaalan kunta ei ole tukenut valtuustoryhmiä.

Liitetieto 11

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa (Kvalt. 13.12.2012 § 68). Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen pitoajan mukaan

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät

Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta	Tasapoisto
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	25 vuotta	Tasapoisto
Talousrakennukset	10 vuotta	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 vuotta	Tasapoisto
Asuinrakennukset	40 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 - 22 %	Menojäännöspoisto
Kadut, tiet, torit ja puistot	20 vuotta	Tasapoisto
Kaukolämpölaitoksen laitoskoneet ja laitteet	20 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3-15 vuotta	Tasapoisto
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	

Maa- ja vesialueista, arvo- ja taide-esineistä, osakkeista ja osuuksista sekä keskeneräisistä hankinnoista ei tehdä poistoja. Pienhankintaraja on 1.1.2010 lukien 10.000 euroa, jota pienemmät hankinnat kirjataan tilikauden aikana kuluksi.

Tilikaudella 2016 on muutettu poistosuunnitelmaa siten, että kadut, tiet, torit ja puistot -kohdan poistosuunnitelma 20 vuoden tasapoistoksi (noudatetaan 1.1.2017 alkaen tehdyille investoinneille, aiemmin 15 %:n menojäännöspoisto)

Liitetieto 12

Selvitys olennaisista tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Eläkevastuu 1.1 *)				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Eläkevastuu 31.12. *)				
Kaatopaikan maisemointivaraus 1.1.				
Kainuun Jätehuollon ky				
Ennallistamisvaraus	26 451	24 162		
Kierrätyspolttoaineen lopp.käsitt.varaus		-3 881		
Sekajätteen loppukäsittelyvaraus	29 018	22 323		
Kaatopaikan maisemointivaraus 31.12.	55 469	42 604		
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 1.1.				
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä 31.12.				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (Ppshp)	543 870	588 794		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	32 380	44 924		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (Ppshp)	511 490	543 870		
Muut pakolliset varaukset 1.1. (Kunta)	340 233	340 233	340 233	340 233
v. 2012 lomapalkkavelan lisäys Oulunkaarelle	190 233	190 233	190 233	190 233
Purkuvaraus	150 000	150 000	150 000	150 000
Muut pakolliset varaukset 31.12.	340 233	340 233	340 233	340 233

*) Sisältää ns. vanhojen eläkkeiden eläkevastuun ja varhennetun eläkkeen eläkealenneman korvaukseksi myönnettyt eläkkeet.

Liitetieto 13

Selvitys olennaisista **muihin toimintatuottoihin** sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista **muihin toimintakuluihin** sisällyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista (kuntajaoston tuloslaskelmaohje luvut 2.3 ja 4.5)

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja –tappiot

	2019	2018	2019	2018
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	143 692		143 692	
Rakennusten luovutusvoitot		15 515		15 515
Muut luovutusvoitot	24 260			
Luovutusvoitot yhteensä	167 952	15 515	143 692	15 515
Muut toimintakulut				
kiinteistön luovutustappio	55 196	34 073	55 196	34 073
Luovutustappiot yhteensä	55 196	34 073	55 196	34 073

Liitetieto 14

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Satunnaiset menot Satunnaiset tuotot	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Satunnaiset tuotot				
Ppshp maa-alueet		320 790		
Satunnaiset menot				
Ppshp osakkeet		45 669		
Satunnaiset tuotot				
Kiinteistö Oy Vaalan Niska		31		

Liitetieto 15

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisällyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä, (jos ne ovat olennaisia) (KPA 2:3. 1§ 5-kohta)

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2019	2018
Osinkotuotot muista yhteisöistä		2 780
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Yhteensä		2 780

Liitetieto 16

Erittely poistoeron muutoksista.

Jos poistoeron muutokseen sisältyy verotussyistä tehtyä poistoeroa, on poistoeron muutos eriteltävä. Vaalan kunnalla ei ole verotussyistä tehtyä poistoeroa.

12.2. Tasetta koskevat liitetiedot

Liitetieto 17

Lainan liikenteeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset. Vaalan kunnalla ei ole.

Liitetieto 18

Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen (KPA 2:4.1 § 6 kohta)

Arvonkorotukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pitkävaikutteiset menot				
Arvo 1.1.				
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku				
Arvo 31.12.				
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.				
Arvonkorotukset				
Arvonkorotuksen purku		1 516 277		1 516 277
Arvo 31.12.				
Arvonkorotukset yhteensä				

KUNTA 31.12.2019
KÄYTTÖMAISUUS (liitetieto 21)

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet				Ennakkomaks ja kesken- eräiset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Yhteensä	Aineettomat ja aineelliset yhteensä
	Ai- neett mat oi- keud	Muut pitkäv. menot	Yhteensä	Maa-ja vesialueet	Kiinteistöjen liittymismak- sut	Taide- esineet					
Poistamaton hank.meno 1.1.2019	8 993,40	8 993,40	1 612 440,50	6584,25	61 439,05	12 626 157,21	6 290,10	2 098 004,21	325 980,08	16 745 888,80	16 754 882,20
Lisäykset tilikauden aikana				551,42		218 852,40	476 181,37	190 206,38	10 486,92	499 921,72	499 921,72
Rahoitusosuudet tilikaudella								-11 500,62			
Vähennykset tilikauden aikana			-14 319,15			-349 262,76				-363 581,91	-363 581,91
Siirrot erien välillä	0,00					267 339,08	-451 133,55	183 794,47	0,00	0,00	
Tilikauden poisto	-8 993,40	-8 993,40				-586 773,08		-234 589,28	-110 438,37	-940 794,13	-940 794,13
Lisäpoistot						-298 604,25			-10 000,00	-308 604,25	-1 249 398,38
Arvonlenn. ja niiden palautukset											
Poistamaton hank.meno 31.12.2019	0,00	0,00	1 598 121,35	7 135,67	61 439,05	11 963 750,55	31 337,92	2 042 120,69	216 028,63	15 919 933,86	15 919 933,86
Arvonkorotukset											
KIRJANPITOARVO 31.12.2019	0,00	0,00	1 598 121,35	7 135,67	61 439,05	11 963 750,55	31 337,92	2 042 120,69	216 028,63	15 919 933,86	15 919 933,86

19b) Maa- ja vesialueisiin sisältyvät kiinteistöihin kohdistuvat siirtokelpoiset, mutta ei palautettavat liittymismaksut.

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	152 319	152 821	7 135	6 584
Muut maa- ja vesialueet				
Maa- ja vesialueet yhteensä	152 319	152 821	7 135	6 584

19c) Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset										
	Osakkeet ja osuudet					Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk- laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 876 597	11 190	2 297 797	158 812	5 344 396		669 234	29 888	73 321	772 443
Lisäykset				68	68					
Vähennykset							84			84
Siirrot erien välillä										
Hankintameno 31.12.	2 876 597	11 190	2 297 797	158 880	5 344 464		669 150	29 888	73 321	772 359
Arvonalennukset										
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 876 597	11 190	2 297 797	158 880	5 344 464		669 150	29 888	73 321	772 359

Liitetieto 20–22.

VAALAN KUNNAN KONSERNIYHTEISÖT 31.12.2019	Kotipaikka	Kunnan	Konsernin	Kuntakonsernin osuus		
		omistus- osuus %	omistus- osuus %	omasta pääomasta €	vieraasta pääomasta €	tilikauden + voitosta - tappiosta €
Tytäryhteisöt						
Kiint.Oy Vaalan Niska	Vaala	100	100	1 515 907	1 810 153	471
Vaalan Vesi ja Lämpö Oy	Vaala	100	100	1 719 754	3 625 626	20 927
Osakkuusyhteisö						
Humanpolis Oy	Utajärvi	33,32	33,32	-11 070		786
Kuntayhtymät						
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky	Oulu	1,482	1,482	2 634 515	4 505 496	97 926
Kainuun Jätehuollon ky	Kajaani	4,5986	4,5986	90 402	270 586	16 085
Oulunkaaren Seutukunnan ky	li	12,434	12,434	-156 120	1 991 915	11 993

Liitetieto 23

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä osakkuus- ja omistusyhteisöiltä

	2019		2018	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
<i>Saamiset tytäryhteisöiltä</i>				
Myyntisaamiset		61 216	108 346	108 346
Lainasaamiset	1 165 244		1 187 744	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset	854 939		862 443	
Yhteensä	2 020 183	61 216	2 158 533	108 346
<i>Saamiset kuntayhtymiltä joissa kunta jäsenenä</i>				
Myyntisaamiset		48 397	77 244	
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		48 397	77 244	
<i>Saamiset osakkuus- ja muilta omistusyhteisöiltä</i>				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä				
Saamiset yhteensä	2 020 183 €	109 613	2 235 777	108 346

Liitetieto 24

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	82 896	123 475	30 800	36 500
Yksit.teiden tiekuntien omavastuut	88 500	72 483	88 500	72 483
EU-tuet ja avustukset	45 240	50 651	45 240	50 651
Projektit				
Muut tulojäämät	415 657	407 842	415 657	229 952
Tulojäämät yhteensä	632 293	654 451	580 197	389 586
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	632 293	654 451	580 197	389 586

12.3. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikaudenaikana

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	10 523 049	10 523 049	10 523 049	10 523 049
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	10 523 049	10 523 049	10 523 049	10 523 049
Arvonkorotusrahasto 1.1.				
Lisäykset				
Vähennykset		-1 516 277		-1 516 277
Arvonkorotusrahasto 31.12.				
Muut omat rahastot 1.1.	87 123	68 276		
Siirrot rahastoon	4 039	18 847		
Siirrot rahastosta				
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	91 162	87 124		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1.	2 874 044	3 012 264	2 581 129	2 790 031
Edellisiin tilikausiin tehdyt oikaisut		-138 219		-86 948
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	2 951 931	2 874 044	2 581 129	2 703 083
Tilikauden yli-/alijäämä	-313 603	70 227	-488 074	-121 954
Oma pääoma yhteensä	13 252 539	13 554 444	12 616 104	13 104 178

Liitetieto 26

Erittely poistoeroista

Jos poistoeron muutokseen sisältyy verotussyistä tehtyä poistoeroa, on poistoeron muutos eriteltävä liitetiedoissa. **Ei ole.**

Liitetieto 27

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka eräännyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Lainat jotka eräännyvät 1.1.2025 tai sen jälkeen

Pitkäaikaiset velat	2019	2018
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 605 375	2 521 082
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	1 605 375	2 521 082

Liitetieto 28

Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista.

Joukkovelkakirjalainat/kassalainat		
	2019	2018
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat korko 0 - 0,21 %	5 000 000	3 150 000

Liitetieto 29

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä, jos se on tarpeen tase-erien selventämiseksi.

Pakolliset varaukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraus (ky)				
Ennallistamisvaraus, Kainuun Jätehuolto ky	26 451	24 612		
Kierrätyspolttoaineen loppukäsittelyvaraus		6 696		
Sekajätteen loppukäsittelyvaraus	29 018	22 323		
Potilasvahinkovastuut, Ppshp	452 687	482 112		
Muut varaukset	356 698	396 994	340 233	340 233
Muut pakolliset varaukset yhteensä	809 385	932 737	340 233	340 233

Liitetieto 30.

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusyhteisöille.

Vieras pääoma	2019		2018	
	2019	2019	2018	2018
Velat tytäryhteisöille	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Saadut ennakot				
Ostovelat		58 783		54 962
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>yhteensä</i>		58 783		54 962
Velat kuntayhtymille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		10 492		410 793
Muut velat				
Siirtovelat		48 397		517 140
<i>yhteensä</i>		58 889		927 933
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>yhteensä</i>				
Vieras pääoma yhteensä		117 672		982 895

Liitetieto 31

Sekkitililimiitti
Vaalan kunnalla ei ole

Liitetieto 32**Muiden velkojen erittely, jos liittymismaksuja ei ole eritelty taseessa.**

Jos liittymismaksu on palautuskelpoinen, se merkitään taseeseen erään *Muut velat*, jonka nimikkeenä suositellaan käytettäväksi nimikettä *Liittymismaksut ja muut velat*. Palautuskelpoiset liittymismaksut suositellaan esitettäväksi **erän erillisenä alanimikkeenä**.

	2019	2018	2019	2018
Muut velat	707 723	584 604		
Liittymismaksut (palautuskelpoisia)				
Muut velat	104 836	209 560	104 836	209 560
<i>Muut velat yhteensä</i>	812 559	794 164	104 836	209 560

Liitetieto 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	75 680	72 709		
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 499 415	2 077 952	582 678	554 696
Korkojaksotukset	30 965	31 923	16 504	18 741
Muut menojäämät	540 848	1 403 352	142 524	908 062
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	3 146 908	3 585 936	741 706	1 481 499
Siirtovelat yhteensä	3 146 908	3 585 936	741 706	1 481 499

12.4. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liitetieto 34

Velat, joista kunta on pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut vakuudeksi omaisuuttaan, eriteltyinä vakuuslajeittain kultakin kirjanpitolain 1:6 §:n mukaan taseen vastattavissa esitettävän vieraan pääoman erältä

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta		52 072		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	128 323	232 063		
Lainat julkisyhteisöiltä	894 770	894 770		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	5 433 756	5 433 756		
Lainat muilta lainanantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	5 562 079	5 665 819		
Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita				
	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitokselta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Lainat julkisyhteisöiltä				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Lainat muilta luotonantajilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Pantatut osakkeet yhteensä				

Liitetieto 35

Vakuudet, jotka kunta on antanut muiden omien sitoumusten kuin velkojen vakuudeksi, (esim. vakuudet tulevien vuokranmaksuvelvoitteiden vuoksi)

Vaalan kunnalla ei ole.

Liitetieto 36

Vakuuksista, jotka kunta on antanut sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta, yhteenlaskettu arvo vakuuslajeittain eriteltyinä.

Vaalan kunnalla ei ole.

Liitetieto 37

Yhteenlaskettu arvo kunnan antamista muista kuin edellä 34-36 kohdissa tarkoitetuista vakuuksista lajeittain eriteltyinä.

Vaalan kunnalla ei ole.

Liitetieto 38

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma (Leasing – ja vuokravastuut)

VUOKRAVASTUUT	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut yhteensä	783 132,66	884 858,09	3165,51	3 925,71
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	211 956,11	93 088,29	2785,41	2 785,41
Osamaksuvastuut yhteensä	451,48	10 858,78	451,48	5 756,41
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	451,48	5 102,37	451,48	5 304,93
Leasingvastuut yhteensä	454 216,23	272 044,21	11 255,46	32 903,77
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	185 727,68	175 400,87	6 435,54	18 554,89
Vastuut Yhteensä	1 237 800,37	1 167 761,08	14 872,45	42 585,89

Liitetieto 39-40

Kunnan antamat vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	2 860 013	2 860 013	2 860 013	2 860 013
Jäljellä oleva pääoma	1 606 809	1 815 439	1 606 809	1 815 439
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 342 121	1 342 121	1 342 121	1 342 121
Jäljellä oleva pääoma	268 854	268 854	268 854	268 854
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista			2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.			17 272 225	16 789 953
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.			0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskesk:n rahastosta 31.12.			11 364	10 787
Kuntien takauskeskuksen takausvastuut			17 283 589	16 800 740

Liitetieto 41

Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset taloudelliset vastuut

Muut taloudelliset vastuut	Konserni		Kunta	
	2019	2018	2019	2018
Sopimusvastuut				
Oulunkaaren kuntayhtymä itsenäistymisvarat	38 779	31 834		
palkkojen harmonisointi sovintosopimus	190 489			
yhteensä	229 268	31 834		
Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta, jäljellä oleva	85 416	261 065		
Kiinteistö Oy Vaalan Niska muut vakuudet	231 370	231 370		
Kainuun Jätehuolto ky taseen ulkopuolinen asiakasvaratili	1 125	3 097		
arvonlisäveron palautusvastuu	279	419		
Sopimusvastuut yhteensä	547 458	527 785		
Johdannaissopimukset				
Kainuun Jätehuolto ky,				
Kohde-etuuden arvo pankin vahvistuksen mukaan	-1 147	-2 287		
Koronvaihtosopimus (kunta)				
Koronvaihtosopimuksella (31968) on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi ja se on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Sopimus erääntyy 16.8.2022				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	900 000	1 200 000	900 000	1 200 000
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-19 258	-30 639	-19 258	-30 639
Ppshp:n koronvaihtosopimukset:				
Koronvaihtosopimus Kuntarahoitus Oyj Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskinsuojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu osa vaihtuvista koroista kiinteiksi. Koronvaihtosopimuksen pääoma suojaa osittain lainaa. Sopimus on kertalyhenteinen. Sopimus erääntyy 10.10.2021 Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	148 200	148 200		
Käypä arvo yht. (pankin mukaan)	-3 546	-		
Handelsbanken		4 618		
Seb		-		
Danske Bank		62		
		593		
		-1 405		

12.5. Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Liitetieto 42.**Henkilöstön lukumäärä**

Määrät annetaan Kunta-alan henkilöstöraporttisuosituksen mukaisesti: toistaiseksi palkatut, määräaikaiset, työllistetyt, op-
 pisopimussuhteiset. **Ei** perhe- ja omaishoitajia, sopimuspalokuntalaisia eikä kuntouttavan työtoiminnan piirissä olevia
 työntekijöitä.

Henkilöstön määrä								
	Vakinai- set	Määrä- aik.	Työllistetyt	Yh- teensä	Yhteensä ilman työllistet- tyjä			Vakinaiset muutos
					2018	2019	Muu- tos	2018-2019
Hallinto-osasto	6	3	1	10	12	9	-3	-3
Hyvinvointi- osasto	5		2	7				5
Työpaja	0	0	3	3	0	0	0	0
Sivistysosasto	53	38	2	93	92	91	-1	-2
Tekninen osasto	36	5	6	47	47	41	-6	-4
YHTEENSÄ	100	46	14	160	151	141	-10	-4

Liitetieto 43

Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut (ellei eritelty tuloslaskelmassa)

Henkilöstökulut	2019	2018
Palkat ja palkkiot	5 122 185	5 181 063
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	1 421 099	1 430 896
Muut henkilösivukulut	124 915	135 767
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	6 668 201	6 747 717
Henkilöstökorvaukset	-62 615	-59 196
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	42 348	43 673
Henkilöstökulut yhteensä	6 647 934	6 732 194

Liitetieto 44

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut
 (kuntalaki 82.3§)

	2019	2018
Keskusta	2166,5	2139
Perussuomalaiset	1023,5	862
Vasemmistoliitto	944	905
Tilitetyt yhteensä	4134	3906

Liitetieto 45

Erittely lakisääteistä tilintarkastusta suorittavalle tilintarkastusyhteisölle maksettavista palkkioista

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT		
Tarkastusyhteisö/ KPMG Oy AB	2019	2018
Tilintarkastus/tarkastuslautakunta	8325	8525
Eriyispalvelut	850	850
Muut palkkiot		
Yhteensä	9175	9375

Liitetieto 46.

Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista

Kunta on myöntänyt 100 % omistamalleen tytäryhtiö **Koy Vaalan Niskalle** lainoja, joista avoimena 31.12.2019

As Oy Taimentie, tertiäärilainoja	61 626,41
Kiinteistö Oy Jussinkulma, tertiäärilaina	96 504,56
As Oy Vaalan Uitonkartano	56 237,50
Kiinteistö Oy Vaalan Niska, tertiäärilaina II	137 016,31
Kiinteistö Oy Vaalan Niska/Vuolle, tertiäärilaina I	16 818,80
Kiinteistö Oy Vaalan Niska, pääomaehtoinen laina	191 741,00
Kiinteistö Oy Vaalan Niska, fuusio, p.a. lainasaaminen	222 804,00

Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetuista lainoista, joista ei vielä lyhennyksiä, mutta korkoja on peritty muista paitsi p.a. lainasaamisesta.

Vaalan Vesi ja Lämpö Oy, 100 % tytäryhtiön lainaa, joka muodostunut yhtiöittämisen yhteydessä, 31.12.2019 jäljellä 382 500

Muita pitkäaikaisia saamisia 854 939,17

Vuoden 2020 puolella sovitaan tyttärien ja kunnan kesken uusista velan lyhennyssovimuksista.

Vaalan Palvelutalosaäiti I, tertiäärilaina	47 092,62
Vaalan Palvelutalosaäiti II, tertiäärilaina	20 182,55
Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry, laina	23 546,29
Vaalan Vanhustentaloyhdistys ry, lainasaaminen	64 383,69

Vaalan Palvelutalosaäitiön lainat vanhoja ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetuista lainoista, joita ei ole lyhennetty, mutta korkoja on peritty.

Humanpolis Oy, 33,33 % osakkuusyhteisö

Pääomainsa 50 000,00

Kainuun Etu Oy

Väliaikaisrahoitusta, ei korkoa 15 681 vuonna 2017 ja 7640,00 vuonna 2018, takaisinmaksu 2021 mennessä alun perin.

Vaalan kunta on irtaantumassa yhtiöstä vuoden 2020 alusta.

13. KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT TILIKAUDELLE 1.1. – 31.12.2019

Vaalan kunta

Tositelaji

Ohjelma

Päivä- ja pääkirjat

07 Tilinavaus/oikaisu
10 Muistiotositteet
221 Myyntireskontran suoritukset
40 Käyttöomaisuusviennit
410 Ostolaskujen suoritukset

Pro Economica
Pro Economica
Pro Economica
Pro Economica
Pro Economica

Rondo arkisto

Tiliotekirjaukset

11 Tiliotteet

Basware

Palkkakirjanpito

301 Palkat
65 Populus-matkalaskut

Pegasos-palkat
Populus/Pro Economica

Rondo arkisto

Ostoreskontra

405 Rondo-ostolaskut

Rondo

Rondo arkisto

Yleislaskutus

610 Venepaikkalaskutus
611 Teknisen toimen laskut
623 Päivähoito
631 Sivistystoimen laskut
641 Tontin vuokrat
642 Teollisuus- ja toimitilavuokrat
643 Maa-ainelupamaksut
644 Vuokra-asuntojen sähkölaskut
651 Yleishallinnon laskut
652 Taloushallinnon laskut
653 Aravalainat
664 Hellewi/kansalaisopisto
701 Palvelukassa

Pro Economica
Pro Economica
Pro Economica
Pro Economica
Pro Economica
Pro Economica
Pro Economica
Pro Economica
Pro Economica
Pro Economica

Hellewi
Pro Economica/Basware

Alv-laskelmat
Tuloslaskelma
Tase
Rahoituslaskelma
Talousarvion toteutuminen
Käyttöomaisuuskirjanpito
Tase-erittelyt

Pro Economica, Rondo arkisto
sidottuna, Rondo arkisto
sidottuna, Rondo arkisto
sidottuna, Rondo arkisto
sidottuna, Rondo arkisto
Pro Economica
sidottuna

KÄYTETYT TILIKARTAT TILIKAUDELLE 1.1. – 31.12.2019

Vaalan kunta

Tilikartta C

01.01.2019 - 31.12.2019

Tiliryhmä

Tilinro

TULOSLASKELMA

.0004	Ylimääräinen tr. kartta C	3145	Myyntituotot lämpölaitokselta
..3000	TOIMINTATUOTOT	3146	Myyntituotot vesilaitokselta
...3001	Myyntituotot	...3200	Maksutuotot
....3010	Liiketoiminnan myyntituotot3201	Yleishallinnon maksut
3001	Vesi- ja jätevesimaksut	3200	Yleishallinnon maksut
3004	Vesihuollon liittymismaksut3210	Terveydenhuollon maksut
3010	Sähkön myyntituotot	3210	Laitoshoidon asiakasmaksut
3015	Kaukolämmön myyntituotot	3220	Avohoidon lääkäripalvelujen maksut
3017	Energiahuollon liittymismaksut	3230	Erikois.sair.hoidon laitoshoid. as.maks.
3020	Satamatoiminnan myyntituotot	3240	Muut terveydenhuollon maksut
3030	Puhelinlaitoksen myyntituotot3250	Sosiaalitoimen maksut
3037	Puhelinlaitoksen liittymämaksut	3250	Maksut lapsiperheiden kodinhoitoavusta
3040	Joukkoliikenteen myyntituotot	3251	Muut kodinhoitoapumaksut
3050	Jätteen kulj. ja käsittelyn myyntituotot	3257	Hoitopäivämaksut
3060	Muut liiketoiminnan tuotot	3261	Muut sosiaalitoimen maksut
....3080	Täydet valtiolta saadut korvaukset3270	Opetus- ja kulttuuritoimen maksut
3080	Valtion amm.koulutuksen yksikköhintarah.	3270	Lukukausimaksut
3082	Yliopistosairaaloiden erit.valtionosuus	3275	Muut opetus- ja kulttuuritoimen maksut
3083	Lääkäreiden koulutuskorvaus3280	Yhdyskuntapalvelujen maksut
3084	Sair.hoitokorv./vangit,sivili-ja varusm.	3280	Suunnittelu- ja mittaus toiminnan maksut
3085	Pakolaisten toimeentulokorvaukset	3285	Rakennusvalvonta- ja -tarkastusmaksut
3086	Sotilasvammalain mukaiset korvaukset	3286	Tori-ja venepaikkamaksut
3087	Lomituspalvelukorvaukset	3287	Muut yhdyskuntapalvelujen maksut
3088	Asiakaskoht. velkaneuvonnan korvaukset3290	Muut palvelumaksut
3099	Muut korvaukset	3290	Pysäköintimaksut
....3100	Korvaukset kunnilta ja kuntayhteisöiltä	3291	Ateriamaksut
3100	Kotikuntakorvaukset	3292	Korvaukset
3110	Jäsenkuntien maksut/korvaukset kunt.yht.	3293	Lomituspalvelumaksut
3115	Muut yhteistoimintakorvaukset	3294	Muut palvelumaksut
....3130	Muut suoritteiden myyntituotot	3295	Pääsymaksut
3130	Työterveyshuollon maksut	...3300	Tuet ja avustukset
3131	Aterian myyntitulot	3300	Työllistämistuki
3132	Työterveyshuolto/ labra	3310	Maakunnan kehittämisraha
3133	Työterveyshuolto/ röntgen	3315	EU-tuki kunnan kehittämisprojektiin
3135	Oppisopimuskoulutuksen koul.korvaukset	3320	Yhdistymisavustukset
3136	Täyskustannusmaksut pakoll.vakuutuksista	3325	Koulumatkatuki
3140	Muut myyntituotot	3327	Valtion korv. kuntouutt. työtoiminnasta

3328	Valt.os perustoim.tulotuen kustannuksiin		4060	Jaksotetut palkat ja palkkiot
3330	Muut tuet ja avustukset/valtiolta4005		Aktivoidut palkat ja palkkiot
3331	Muut tuet ja avustukset/muilta		4065	Aktivoidut palkat ja palkkiot
3332	Matalapalkkatuet4230		Henkilöstökorvaukset, henk.korjauserät
...3400	Muut toimintatuotot		4230	Sairausvakuutuskorvaukset
....3410	Vuokratuotot		4240	Tapaturmakorvaukset
3410	Asuntojen vuokrat		4250	Muut Kansaneläkelaitoksen korvaukset
3420	Muiden rakennusten vuokrat		4260	Muut henkilöstömenojen korjauserät
3430	Maa- ja vesialueiden vuokrat4100		Henkilösivukulut
3450	Koneiden ja laitteiden vuokrat4101		Eläkekulut
3460	Muut vuokratuotot		4101	KuEL-maksut
....3500	Muut toimintatuotot		4102	Eläkemenoperusteinen KuEL
3501	Pysäköintivirhemaksut		4103	Kertasuoritteiset KuEL-maksut
3505	Elatustukimaksut		4104	Varhe/työkyvyttömyyseläkemaksu
3510	Käyttöomaisuuden myyntivoitot		4110	Muut työeläkemaksut (LEL, TaEL)
3520	Oppilaan omavastuu koulumatkakustann.		4111	Opettajien eläkevakuutusmaksut
3525	Toimenpidepalkkiot		4120	Kunnan maksamat eläkkeet
3526	Perustoimeentulotuen takaisinperintä		4125	Hautausavustukset
3527	Tarvehark.ja ennaltaehk.ttt:n tak.perint		4130	Jaksotetut eläkekulut
3530	Muut tuotot		4135	Aktivoidut eläkekulut
..3600	Valmisteverastojen muutos4150		Muut henkilösivukulut
..3700	Valmistus omaan käyttöön		4150	Kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksut
3700	Valmistus omaan käyttöön		4160	Työttömyysvakuutusmaksut
..4000	TOIMINTAKULUT		4170	Tapaturmavakuutusmaksut
...4001	Henkilöstökulut		4180	Muut sosiaalivakuutusmaksut
....4002	Palkat ja palkkiot		4181	Tuntipalkkaisten sosiaalimaksujaksotus
.....4003	Maksetut palkat ja palkkiot		4190	Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut
4001	Vakinaisten viranhaltijain kk-palkat		4200	Aktivoidut sosiaalivakuutusmaksut
4002	Työsuhteisten kuukausipalkat	...4300		Palvelujen ostot
4003	Opettajien palkat4301		Asiakaspalvelujen ostot
4004	Opettajien lisätyöt		4300	Asiakaspalvelujen osto valtiolta
4005	Opettajien koulutusajan palkat		4301	Asiakaspalvelujen osto kunnilta
4007	Vakinaisten lääkäreiden palkat		4302	Asiakaspalvelujen osto kuntayhtymiltä
4008	Lääkäreiden sijaiset		4304	Asiakaspalvelujen osto/lasten laitosh.
4009	Lääkäreiden toimenpidepalkkiot		4305	Asiakaspalvelujen osto muilta
4010	Tunti- ja urakkapalkat		4306	Yhteispäivystyspalvelujen osto ky:ltä
4011	Tuntipalkkaisten lomapalkkajaksotus		4307	Lääkäripalvelujen osto muilta
4012	Erilliskorvaukset		4308	Lääkäripalvelujen ostot kunnilta
4013	Sairaus- ja äitiyslomansijaiset		4309	Lääkäripalvelujen ostot ky:ltä
4014	Vuosilomansijaiset ja muut sijaiset4340		Muiden palvelujen ostot
4015	Muut palkat		4340	Toimisto- ja asiantunt.palvelut
4020	Luottamushenkilöiden palkkiot		4342	ICT-palvelut (ent. Atk-palvelut)
4021	Viranhaltijain ja työn tek. kok.palkkiot		4344	Rahoitus- ja pankkipalvelut
4022	Asiantuntijapalkkiot		4350	Painatukset ja ilmoitukset
4023	Ay-luottamushenkilöiden palkkiot		4360	Postimaksut
4025	Ansionmenetyskorvaukset		4361	Puhelinmaksut
4058	Laskennallisten alvien palkat		4362	Muut tietoliikennemaksut
4059	Alv-palkat		4370	Vakuutukset
.....4004	Jaksotetut palkat ja palkkiot		4380	Puhtaanapito- ja pesulapalvelut

4390	Rakennusten rak.ja kunn.pitopalvelut4670	Varastojen lisäys/vähennys
4395	Alueiden rak.ja kunn.pitopalvelut		4670 Varastojen lisäys/vähennys
4400	Koneiden ja laitt. rak/kunn.pitopalv.	...4700	Avustukset
4410	Majoitus- ja ravitsemispalvelut4701	Avustukset kotitalouksille
4412	Koulutuksen majoitus- ja ravitsemispalve		4700 Lasten kotihoidon tuki
4420	Matkustus- ja kuljetuspalvelut		4702 Lasten kotihoidon tuen kuntalisä
4422	Koulutuksen matkakustannukset		4705 Yksityisen hoidon tuki
4423	Koulukuljetukset		4707 Yksityisen hoidon tuen kuntalisä
4424	Sos.huoltolain muk.kuljetuspalvelut		4710 Omaishoidon tuki
4425	Kansainvälisyysmatkat		4715 Elatustuki
4430	Muut sosiaali- ja terveyspalvelut		4720 Perustoimeentulotuki
4432	Laboratoriopalvelut		4721 Tarveharkintainen toimeentulotuki
4433	Röntgenpalvelut		4722 Ennaltaehkäisevä toimeentulotuki
4434	Tutkimusmaksut		4723 Kuntouttava työtoiminta
4435	Hoitopalvelumaksut		4725 Vammaisille annetut avustukset
4440	Koulutuspalvelut		4727 Koulumatkatuki
4442	Kulttuuripalvelut		4730 Muut avustukset kotitalouksille
4450	Osuus verokustannuksiin		4732 Kesä-kunnossapito
4460	Muut yhteistoimintaosuudet		4733 Talvi-kunnossapito
4470	Muut palvelut		4734 Teiden peruskorjaus
4472	Konekeskuksen palvelut4740	Avustukset yhteisöille
4474	Maksupostit		4740 Avustukset yhteisöille
4475	Suhdetoiminta ja edustus		4741 Työmarkkinatuen kuntaosuus
4477	Ystävyyuskuntatoiminta4750	Avustukset liikelaitoksille
4480	Aktivoidut palvelujen ostot		4750 Avustukset liikelaitoksille
4485	Palvelujen osto lämpölaitokselta	...4800	Muut toimintakulut
4486	Palvelujen osto vesilaitokselta4801	Vuokrat
...4500	Aineet, tarvikkeet ja tavarat		4800 Maa- ja vesialueiden vuokrat
...4501	Ostot tilikauden aikana		4820 Rakennusten ja huoneistojen vuokrat
4500	Toimisto- ja koulutarvikkeet		4840 Koneiden ja laitteiden vuokrat
4510	Kirjallisuus		4842 Leasingvuokrat
4520	Elintarvikkeet		4860 Muut vuokrat
4530	Vaatteisto4900	Muut toimintakulut
4540	Lääkkeet		4900 Välilliset verot
4542	Hoitotarvikkeet		4910 Välittömät verot
4543	Hoitotarvikkeet/ilmaisjakelu		4920 Käyttöomaisuuden myyntitappiot
4550	Puhdistusaineet ja -tarvikkeet		4930 Ulosottokulut
4560	Poltto- ja voiteluaineet		4931 Luottotappiot
4570	Lämmitys		4932 Jäsenmaksut/muut yhteisöt
4571	Sähkö		4935 Toimenpidepalkkiot
4572	Vesi		4940 Muut kulut
4580	Kalusto		4990 Aktivoidut muut kulut
4582	Apuvälineet, lääkinnällinen kuntoutus	..4999	TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ
4583	Apuvälineet, lainattavat	..5000	Verotulot
4590	Korjaus- ja rakennusmateriaali		5000 Kunnan tulovero
4600	Muu materiaali		5100 Kiinteistövero
4640	Käyttöom. aktivoidut aineet,tarv.tavarat		5200 Osuus yhteisöveron tuotosta
4645	Lämmönosto lämpölaitokselta		5300 Koiravero
4646	Vedenosto vesilaitokselta		5400 Muut verot

..5500	Valtionosuudet	..7100	Suunnitelman mukaiset poistot
	5500 Yleinen valtionosuus		7100 Poistot aineettomista oikeuksista
	5510 Kunnan peruspalvelujen valt.osuus		7110 Poistot tietokoneohjelmista
	5520 Opetus- ja kult.toimen muut valt.osuudet		7120 Poistot muista pitkävaikut. menoista
	5600 Sosiaali- ja terveydenhuol. valtionosuus		7130 Poistot rakennuksista
	5700 Kunnan opetus- ja kult.toim. valtionos.		7140 Poistot kiint. rakenteista ja laitteista
	5800 Rahoitusavustus		7150 Poistot koneista ja kalustosta
	5850 Muut valtionosuudet		7160 Poistot muista aineell. hyödykkeistä
..5900	Arvonlisäveron takaisinperintä		7210 Muut lisäpoistot
..6000	Rahoitustuotot ja -kulut	..7200	Pysyvien vastaavien myyntivoitot/-tappio
...6001	Korkotuotot		7200 Pysyvien vastaavien myyntivoitot/-tappio
	6000 Korkotuotot antolainoista ulkopuolisille	..7230	Arvonalentumiset
	6010 Korkotuotot antolainoista liikelaitok.		7230 Pysyvien vast. hyödyk. arvonalentumiset
	6020 Korkotuotot sijoituksista ja talletuk.		7240 Vaiht.vastaavien poik. arvonalentumiset
	6030 Maksuliikennetilien korot		7250 Arvonalentumisten palautumiset
...6100	Muut rahoitustuotot	..8000	Satunnaiset erät
	6100 Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	..8001	Satunnaiset tuotot
	6110 Liikelaitosten peruspääoman tuotto		8000 Käyttöomaisuuden myyntivoitot
	6115 Korvaus peruspääomasta		8010 Omistusosuuksien luovutukset
	6120 Verotilitysten korot ja korotukset		8020 Vahingon-/takauskorv. ja sopimussakot
	6130 Viivästyskorkotulot		8030 Saadut akordit ja konserniavustukset
	6140 Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		8040 Kirjauskäytän. muutoksesta aih. oikaisut
	6145 Toimeksiantojen pääomakorot		8050 Muut satunnaiset tuotot
	6150 Kurssivoitot rahoituslainoista	..8100	Satunnaiset kulut
	6160 Arvopapereiden myyntivoitot		8100 Käyttöomaisuuden myyntitappiot
	6165 Sisäiset vakuutusmaksut		8110 Omistusosuuksien luovutukset
	6170 Muut rahoitustuotot		8120 Vahingon-/takauskorvaukset,sopimussakot
	6180 Arvonalentumisten palautumiset		8130 Annetut akordit ja konserniavustukset
...6200	Korkokulut		8140 Kirjauskäytän. muutoksista aih. oikaisut
	6210 Korkokulut lainoista ulkopuolisilta		8150 Muut satunnaiset kulut
	6230 Korkokulut lainoista liikelaitoksilta	..8499	TILIKAUDEN TULOS
	6240 Maksuliikennetilien korot	..8500	Varausten ja rahastojen muutokset
...6300	Muut rahoituskulut	..8501	Poistoeron muutos
	6300 Peruspääoman korot jäsenkunnille		8500 Poistoeron lisäys (-)
	6310 Verotilitysten korot		8550 Poistoeron vähennys (+)
	6320 Viivästyskorot ja korotukset	..8600	Varausten muutos
	6330 Kurssitappiot rahoituslainoista		8600 Varausten lisäys (-)
	6350 Luottoprovisiot		8650 Varausten vähennys (+)
	6360 Arvonalentum. vaiht.vast. rahoit.varois.	..8700	Rahastojen muutos
	6370 Arvonalent. pys.vast. sijoituksista		8700 Rahastojen lisäys (-)
	6380 Muut rahoituskulut		8750 Rahastojen vähennys (+)
..6999	VUOSIKATE	..8800	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ
..7000	Poistot ja arvonalentumiset		

Vaalan kunta

Tilikartta F

01.01.2019 - 31.12.2019

Tiliryhmä

Tilinro

Tiliryhmä	Tilinro		
	TASE	1201	Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet
.1000	VASTAAVAA1202	Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä
..1001	PYSYVÄT VASTAAVAT1203	Kuntayhtymäosuudet
...1002	Aineettomat hyödykkeet	1203	Kuntayhtymäosuudet
	1000 Aineettomat oikeudet1205	Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht.
	1005 Tietokoneohjelmistot	1205	Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet
	1010 Muut pitkävaikutteiset menot	1207	Yhteisyhteisöosakkeet ja -osuudet
	1020 Ennakkomaksut	1208	Muut osakk. ja osuudet/osak&om.yhteis.
...1100	Aineelliset hyödykkeet1209	Liikelayosten peruspääomaosuudet
....1101	Maa- ja vesialueet	1209	LIKELAITOSTEN peruspääomaosuudet
	1100 Maa- ja vesialueet1210	Muut osakkeet ja osuudet
	1102 Kiinteistöjen liittymismaksut	1210	Muut osakkeet ja osuudet
	1105 Maa- ja vesialueiden arvonkorotukset	1211	Säädepääomat
....1110	Rakennukset1212	Osakkeiden ja osuuksien arvonkor.
	1110 Asuinrakennukset	1212	Osakkeiden ja osuuksien arvonkor.
	1115 Hallinto- ja laitosrakennukset1214	Joukkovelkakirjalainasaamiset
	1120 Tehdas- ja tuotantorakennukset	1215	JVK-saamiset tytäryhteisöiltä
	1123 Muut rakennukset	1216	JVK-saamiset jäsenkuntayhtymiltä
	1125 Rakennusten arvonkorotukset	1217	JVK-saam. osak.ja omistusyht.yhteisöilt.
....1130	Kiinteät rakenteet ja laitteet	1218	JVK-saam. kunnilta ja kuntayhtymiltä
	1130 Maa- ja vesirakenteet	1219	JVK-saamiset liikelaitoksilta
	1150 Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	1220	JVK-saamiset valtiolta
....1160	Koneet ja kalusto	1221	JVK-saamiset muilta
	1160 Kuljetusvälineet1230	Muut lainasaamiset
	1168 Sairaala-terv.h yms laitteet	1230	Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä
	1169 Atk-laitteet	1231	Muut lainasaamiset jäsenkuntayhtymiltä
	1170 Muut koneet ja kalusto	1232	Muut lainasaam. osakkuusyhteisöiltä
....1180	Muut aineelliset hyödykkeet	1233	Muut lainasaam. kuntayht.ja kunnilta
	1180 Luonnonvarat	1234	Muut lainasaamiset liikelaitoksilta
	1184 Arvo- ja taide-esineet	1235	Muut lainasaamiset valtiolta
	1187 Muut hyödykkeet	1236	Muut lainasaamiset muilta
....1190	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1240	Muut saamiset
....1191	Ennakkomaksut	1241	Muut saamiset tytäryhteisöiltä
	1190 Ennakkomaksut	1242	Muut saamiset jäsenkuntayhtymiltä
....1195	Keskeneräiset hankinnat	1243	Muut saamiset omistusyhteisyhteisöiltä
	1195 Keskeneräiset hankinnat	1244	Liittymismaksut liikelaitoksilta
...1200	Sijoitukset	1245	Liittymismaksu (Palautuskelpoiset)
....1201	Osakkeet ja osuudet	1246	Muut saamiset muilta

....1300	Arvostuserät		1666	Valtionosuussaamiset (pa)
	1300	Arvostuserät eläkevastuusta	1668	Kunnan sisäiset muut saamiset (pa)
	1310	Arvostuserät kurssitappioista	1675	Elatustukimaksusaamiset (pa)
	1320	Arvostuserät rakennusaikaisista koroista	1688	Muut saamiset (pa)
	1330	Muut arvostuserät1690	Siirtosaamiset
..1400	TOIMEKSIANTOJEN VARAT1691		Siirtyvät korot
...1401	Valtion toimeksiannot		1690	Siirtyvät korot tytäryhteisöiltä (pa)
	1400	Valtion toimeksiantojen ps-tilit	1695	Siirtyvät korot jäsenkuntayht. (pa)
	1410	Välitetyt aravalainat	1700	Siirtyvät korot omistusyhteisyht. (pa)
	1411	Välitettyjen aravalainojen korot	1705	Siirtyvät korot liikelaitoksilta (pa)
	1420	Muut valtion toimeksiannot	1710	Siirtyvät korot muilta (pa)
...1440	Lahjoitusrahastojen varat1715		Muut siirtosaamiset
	1440	Lahjoiturahastojen varat	1715	Muut siirtosaamiset tytäryhteisöiltä(pa)
...1460	Muut toimeksiantojen varat		1716	Muut siirtosaamiset jäsenkuntayht. (pa)
	1460	EU-tukien toimeksiannot	1717	Muut siirtosaam. omistusyhteisyht. (pa)
	1470	Asuntoyhtiöiden rakentamismenot	1718	Muut siirtosaamiset liikelaitoksilta(pa)
	1480	Muut toimeksiannot	1719	Muut siirtosaamiset muilta (pa)
..1500	VAIHTUVAT VASTAAVAT1720		Lyhytaikaiset saamiset
...1501	Vaihto-omaisuus1721		Myyntisaamiset
	1500	Aineet ja tarvikkeet	1720	Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä (la)
	15001	Lämpökeskuksen halkovarasto	1725	Myyntisaamiset jäsenkuntatyht. (la)
	15002	Rakennustarvikevarasto	1730	Myyntisaamiset omistusyhteisyht.
	1530	Keskeneräiset tuotteet	1735	Kunnan sisäiset myyntisaamiset
	1550	Valmiit tuotteet	1740	Muut myyntisaamiset
	1570	Muu vaihto-omaisuus	17401	Winhit/Hammashoitolaskutus
	1590	Ennakkomaksut	17405	Terveyskeskus/Effica
...1600	Saamiset		17406	Perusturvan laskut
....1601	Pitkäaikaiset saamiset		17407	Vuodeosastomaksut
.....1602	Myyntisaamiset		17421	Palvelukotimaksut
	1600	Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä (pa)	17422	Muu peruspalvelu
	1605	Myyntisaamisesta jäsenkuntayhtymiltä (pa)	17423	Päivähoito
	1610	Myyntisaam. muilta omistusyhteisyht.(pa)	17424	Vanhustyö
	1615	Kunnan sisäiset myyntisaamiset (pa)	17431	Sivistystoimen laskut
	1620	Myyntisaamiset muilta (pa)	17433	Kansalaisopisto/Hellewi
.....1630	Lainasaamiset		17440	Venepaikkalaskutus
	1630	Lainasaamiset tytäryhteisöiltä (pa)	17441	Tontinvuokrat
	1635	Lainasaam. jäsenkuntayhtymiltä (pa)	17442	Teollisuus- ja toimitilavuokrat
	1640	Lainasaam. muilta omistusyhteisöiltä(pa)	17443	Maa-aineslupamaksut
	1642	Lainasaam. kunnilta ja kuntayhtym. (pa)	17444	Muu ympäristötoimi
	1645	Lainasaamiset valtiolta (pa)	17445	Vuokra-asuntojen sähkölaskut
	1646	Lainasaamiset VESIHUOLTOLAITOKSELTA	17451	Yleishallinnon laskut
	1647	Lainasaamiset muilta (pa)	17453	Aravalaskut
	1650	Kunnan sisäiset lainasaamiset (pa)	17460	Pegasos myyntisaamiset
	1654	Lainasaamiset/velkajärj.saamiset	17461	Pegasos aravalainalaskut
	1655	Lainasaamiset muilta (pa)	17480	Vanhat vuokrasaatavat/RvtIV
.....1660	Muut saamiset		17481	Kiha-vuokrasaatavat
	1660	Muut saamiset tytäryhteisöiltä (pa)	17482	Kiha-vuokrankanto saatav/ennakot
	1662	Muut saamiset jäsenkuntayhtymiltä (pa)	17498	Myyntireskontran välitili
	1665	Muut saamiset omistusyhteisyht. (pa)	17499	Myyntireskontran selvittelytili

.....1750	Lainasaamiset		18088	9% palautusjärjestelmä
17452	Taloushallinnon laskut		18089	13% palautusjärjestelmä
1750	Lainasaamiset tytäryhteisöiltä		18090	23% rakent.palv.osto/palautusjärj.
1755	Lainasaamiset jäsenkuntayhtymiltä		18091	23% palautusjärjestelmä
1758	Lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä		18092	23% Eu-palvelut/tavarat/palautusjärj.
1760	Lainasaamiset muilta kunta- ja kuntayht.		18093	24% Eu-tavaroista
1762	Lainasaamiset valtiolta		18094	10% palautusjärjestelmä
1763	Lainasaamiset VESIHUOLTOLOITOKSELTA		18096	14% palautusjärjestelmä
1765	Kunnan sisäiset lainasaamiset		18097	24% palautusjärjestelmä
1766	Palkkaennakkosaatavat		18098	24% rakent.palv.osto/palautusjärj
1767	Kumppaniksi ry		1810	Muut saamiset
1768	Kyläyhdistyksiltä		1811	Puhelinmaksujen selvittelytili
1770	Lainasaamiset muilta (la)		1812	Postimaksujen selvittelytili
.....1780	Muut saamiset1815		Siirtosaamiset
1780	Muut saamiset tytäryhteisöiltä1816		Siirtyvät korot
1785	Muut saamiset jäsenkuntayhtymiltä		1815	Siirtyvät korot tytäryhteisöiltä
1790	Muut saamiset omistusyht.yhteisöiltä		1818	Siirtyvät korot jäsenkuntayhtymiltä
1791	Käyttötalouden valtionosuussaamiset		1819	Siirtyvät korot omistusyhteisyhteisöiltä
1792	Investointien valtionosuussaamiset		1820	Siirtyvät korot liikelaitoksilta
1795	Kunnan sisäiset muut saamiset		1821	Siirtyvät korot muilta
1796	Käyttöomaisuuden välitili1822		Muut siirtosaamiset
1797	Pääkassan välitili		1822	Muut siirtosaamiset tytäryhteisöiltä
1798	Menojen selvittelytili		1823	Muut siirtosaamiset jäsenkuntayhtymiltä
17982	Palkkasaatavien tili		1824	Muut siirtosaam. omistusyht.yhteisöiltä
1799	Rahatilien väliset siirrot		1825	Muut siirtosaamiset liikelaitoksilta
1800	Elatustukimaksusaamiset		18251	SIIRTOSAAMISET LÄMPÖLAITOKSELTA
1802	Koiraverosaamiset		18252	SIIRTOSAAMISET VESILAITOKSELTA
1805	Arvonlisäverosaamiset		1826	Muut siirtosaamiset muilta
18051	8%:n alv vähennyskelpoiset		1827	Siirtosaam.Rokuanjärventien peruskorj.
18052	17%:n alv vähennyskelpoiset		1828	Työllistämistukisaamiset
18053	22%:n alv vähennyskelpoiset	...1830		Rahoitusarvopaperit
18054	12%:n alv vähennyskelpoinen1831		Osakkeet ja osuudet
18055	22%:n alv yht.vero vähennyskelpoiset		1830	Osakkeet ja osuudet
18058	9% vähennysjärjestelmä1850		Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin
18059	13% vähennysjärjestelmä		1850	Sijoitukset valtion velkasitoumuksiin
18060	23% vähennysjärjestelmä		1855	Sijoitukset kuntatodistuksiin
18061	23% rakent.palv.osto/ vähenn.järj		1860	Sijoitukset muihin rahamarkkinainstrum.
18062	24% Eu-palvelut/tavarat/vähenn.järj1870		Joukkovelkakirjalainasaamiset
18063	23% Osto ulkomaalaiselta/vähenn.järj		1870	JVK-saamiset valtiolta
18070	10% vähennysjärjestelmä		1875	JVK-saamiset kunnilta ja kuntayhtymiltä
18071	14% vähennysjärjestelmä		1880	JVK-saamiset muilta
18072	24% vähennysjärjestelmä1890		Muut arvopaperit
18073	24% rakent.palv.osto/vähenn.järj		1890	Muut arvopaperit
18081	8%:n alv palautuskelpoiset	...1900		Rahat ja pankkisaamiset
18082	17%:n alv palautuskelpoiset		1900	Kassatilit
18083	22%:n alv palautuskelpoiset		1901	Korttisaatavtili
18084	12%:n alv palautuskelpoiset		1920	Sampo 800015-860839/yleinen
18085	22%:n alv yhteisövero palautuskelpoiset		1921	Sampo 800013-70296718/perusturva
18086	Laskennallinen 5% arvonlisävero		1922	Sampo 800014-2184429/korjausavustukset

	1930	Kainuun Op 576096-1150/yleinen		23284	Lukion opiskelijakunta
	1931	Kainuun Op 576096-415632/kiha-vuokrat		2329	K.Takalan stipendit
	1932	FI0451380820026155/Yht.koul. opp.kunt		2391	Kansalaisopiston stipendit
	1933	FI8057609620014050/lukion opisk.kun		2392	Lukion muut stipendit
	1934	Nordea FI7418413000005756	...2330		Muut toimeksiantojen pääomat
	1940	Postisiirtotilit		2330	Asuntoyhtiöiden rakennusaikaiset tulot
	1960	Talletustilit		2350	Henkilöstökassa
	1980	Sisäiset yhdistilit		2360	Elatusturvan ulkoinen selvittelytili
.2000		VASTATTAVAA		2361	Elatusavun selvittelytili
..2001		OMA PÄÄOMA		2362	Elatusavun välitystili
...2002		Peruspääoma		2365	Ay-jäsenmaksujentili
	2000	Peruspääoma		2375	Puoluejäsenmaksujen tili
...2005		Liittymismaksurahasto		2390	Ulosottojen tili
	2005	Liittymismaksurahasto		2399	Muiden toimeksiantojen pääomat
...2010		Arvonkorotusrahasto	..2400		VIERAS PÄÄOMA
	2010	Arvonkorotusrahasto	...2401		Pitkäaikainen
...2015		Muut omat rahastot2402		Joukkovelkakirjalainat
	2015	Rahastopääomat		2400	JVK-lainat markkamääräiset (p.a)
...2040		Edellisten tilikausien yli/alijäämä		2405	JVK-lainat valuuttamääräiset (p.a)
	2040	Edell. tilikausien yli-/alijäämä2410		Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta
...2050		Tilikauden yli-/alijäämä		2410	Sampo pankki Oyj (p.a)
	2050	Tilikauden yli-/alijäämä		2411	Kuntarahoitus Oy:ltä (p.a)
..2100		POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		2412	Lainat Kuntien Asuntoluotto Oy:ltä (p.a)
...2101		Poistoero		2413	Lainat muilta kotim. rah./vak.lait.(p.a)
	2100	Poistoero		2414	Lainat ulkom. rah./vak.laitoksilta (p.a)
...2110		Vapaaehtoiset varaukset		2416	Osuuspankki (p.a)
	2110	Investointivaraukset2420		Lainat julkisyhteisöiltä
..2120		PAKOLLISET VARAUKSET		2420	Lainat valtiolta (p.a)
...2121		Eläkevaraukset		2421	Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä (p.a)
	2120	Eläkevaraukset		2422	Lainat kuntien eläkevakuutukselta (p.a)
...2131		Muut pakolliset varaukset		2423	Lainat muilta sosiaaliturvarahast.(p.a)
	2130	Pakollinen varaus kuntayhtymät		2424	Etera-keskinäinen eläkevak.yhtiö(p.a)
	2131	Kaatopaikkavaraus2430		Lainat muilta luotonantajilta
	2132	Rakennusten purkuvaraus		2430	Lainat muilta kotim. luotonantajilta(pa)
..2300		TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		2435	Lainat muilta ulkom. luotonantajilta(pa)
...2301		Valtion toimeksiannot2440		Saadut ennakot
	2300	Välitetyt aravalainat		2440	Saadut ennakot tytäryhteisöiltä (p.a)
	2310	Välitetyt valtion lainat		2442	Saadut ennakot jäsenkuntayhtymiltä (p.a)
	2320	Muut valtion toimeksiantojen pääomat		2445	Saadut ennakot osakkuusyhteisöiltä (p.a)
	2321	Rintamaveteraanien kuntoutus		2446	Saadut sisäiset ennakot (p.a)
	2322	Energiataloudelliset avustukset		2447	Kiha-vuokravakuudet (p.a)
...2325		Lahjoitusrahastojen pääomat		2448	Saadut ennakot muilta (p.a)
	2325	Testamenttilahjoitus2450		Ostovelat
	2326	Valtion perintö(Väisänen Joonas)		2450	Ostovelat tytäryhteisöille (p.a)
	2327	Lammenrannan vihkiäiset		2451	Ostovelat jäsenkuntayhtymille (p.a)
	2328	Oulujärven koulun 50 v-juhla		2452	Ostovelat omistusyht.yhteisöiltä (p.a)
	23281	Lukion 50 v-juhla		2453	Sisäiset ostovelat (p.a)
	23282	Koulukeskuksen vihkiäisjuhla		2454	Ostovelat muille (p.a)
	23283	Yhtenäiskoulun oppilaskunta2460		Muut velat

2460	Muut velat tytäryhteisöille (p.a)	2548	Sisäiset ostovelat (l.a)
2462	Muut velat jäsenkuntayhtymille (p.a)	25481	Ostoreskontra/Kirjauspiste 01(perust)
2463	Muut velat osakkuusyhteisöille(pa)	25482	Ostoreskontra/Kirjauspiste 02(sivistys)
2464	Muut velat muille kunta/kuntayhtym.(pa)	25483	Ostoreskontra/Kirjauspiste 03(tekniinen)
2466	Muut velat valtiolle (p.a)	25484	Kunnan ostolaskut
2467	Sisäiset muut velat (p.a)	25485	Kierrätettävät ostolaskut
2468	Muut velat muille (p.a)	25488	Ostoreskontran välitili/Pegasos
2469	Liittymismaksut ja muut velat (p.a)	25489	Ostoreskontran välitili
....2470	Siirtovelat	2549	Ostovelat muille (l.a)
2470	Siirtyvät korot tytäryhteisöille (p.a)2550		Muut velat
2472	Siirtyvät korot jäsenkuntayhtymille (pa)	2550	Muut velat tytäryhteisöille (l.a)
2475	Siirtyvät korot osakkuusyhteisöiltä (pa)	2551	Muut velat jäsenkuntayhtymille (l.a)
2477	Siirtyvät korot liikelaitoksille (p.a)	2552	Muut velat osakuusyht.yhteisöille (l.a)
2478	Siirtyvät korot muille (p.a)	2554	Sisäiset muut velat (l.a)
.....2471	Siirtyvät korot	2555	Muut velat muille (l.a)
...2500	Lyhytaikainen	2556	Tilitettävä arvonlisävero
....2501	Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat	25561	ALV 8% Myynti
2500	JVK-lainat markkamääräiset (l.a)	25562	ALV 17% Myynti
2505	JVK-lainat valuuttamääräiset (l.a)	25563	ALV 22% Myynti
....2510	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	25564	ALV 22% Myynti/Palkat
2510	Sampo pankki Oyj (l.a)	25565	ALV 12% Myynti
2511	Kuntarahoitus Oy:ltä (l.a)	25567	ALV 9%:n myynti
2512	Lainat Kuntien Asuntoluotto Oy:ltä (l.a)	25568	ALV 13%:n myynti
2513	Lainat muilta kotim. rah./vak.lait.(l.a)	25569	ALV 23%:n myynti
2514	Lainat ulkom. rah./vak.lait. (l.a)	2557	Ennakonpidätysvelka (l.a)
2515	Lyhennysosuudet/kotim.rah.laitok. (l.a)	25570	ALV 23% Myynti/Palkat
2516	Osuuspankki (l.a)	25571	ALV 23% Myynti/ Käännetty
....2520	Lainat julkisyhteisöiltä	25572	ALV 10%:n myynti
2520	Lainat valtiolta (l.a)	25573	ALV 14%:n myynti
2521	Lainat kunnilta ja kuntayhtymiltä (l.a)	25574	ALV 24%:n myynti
2522	Lainat kuntien eläkevakuutukselta (l.a)	25575	24% Rak.palv/ EU/ maksettava alv
2523	Lainat muilta sosiaaliturvarahast.(l.a)	25576	ALV 24% Myynti/Palkat
2524	Etera-keskinäinen eläkevak.yhtiö (l.a)	2558	Sosiaaliturvamaksuvelka (l.a)
2525	Lyhennysosuudet/julkisyhteisöt (l.a)	2559	Maksamattomat palkat (netto)
....2530	Lainat muilta luotonantajilta	2560	Tulojen selvittelytili
2530	Lainat muilta kotim.luotonantajilta (la)	25601	Palkoista peritt.selvittelytili
2531	Lainat muilta ulkom.luotonantajilta (la)	25602	Vuokrien selvittelytili
2535	Lyhennysosuudet/muut luotonantajat (l.a)	2561	Kehitysvamm.tukiliitto
2536	Kassalainat (l.a)	25611	Huollettavien tili 1
....2540	Saadut ennakot	25612	Huollettavien tili 2
2540	Saadut ennakot tytäryhteisöiltä (l.a)	2562	SOTE/ Selvittelyt
2541	Saadut ennakot jäsenkuntayhtymiltä (l.a)..2570		Siirtovelat
2542	Saadut ennakot osakkuusyht.yhteis. (l.a)....2571		Siirtyvät korot
2543	Työkeskuksen ennakot (l.a)	2570	Siirtyvät korot tytäryhteisöille
2544	Kiha-vuokraennakot (l.a)	2571	Siirtyvät korot jäsenkuntayhtymille
....2545	Ostovelat	2572	Siirtyvät korot osakkuusyht.yhteisöille
2545	Ostovelat tytäryhteisöille (l.a)	2574	Siirtyvät korot liikelaitoksille
2546	Ostovelat jäsenkuntayhtymille (l.a)	2575	Siirtyvät korot muille
2547	Ostovelat/ TTT ja lastensuojelu (l.a)2580		Lomapalkkajaksotus

- 2580 Lomapalkkajaksotus
- 2581 Tuntipalkkaisten lomapalkkajaksotus
- 2582 Muut jaksotukset
-2583 Valtionosuusennakot
- 2583 Valtionosuusennakot
-2584 Muut siirtovelat
- 2584 Muut siirtovelat tytäryhteisöille
- 25841 Laskennallinen vero
- 2585 Muut siirto velat jäsenkuntayhtymille
- 2586 Muut siirtovelat osakkuusyht.yhteisöille
- 2587 Muut siirtovelat liikelaitoksille
- 25871 SIIRTOVELAT LÄMPÖLAITOKSELLE
- 25872 SIIRTOVELAT VESILAITOKSELLE
- 2588 Työttömyys-ja tapaturmavak.m/työnantaja
- 2589 Taloudellinen tuki/ työnantaja
- 25891 KUEL-maksu/ työnantaja
- 25892 Eläkemenoper.KUEL-maksu/ työnantaja
- 25893 Varhe-maksu/ työnantaja
- 25894 LEL-maksu/ työnantaja
- 25895 VEL-maksu/ työnantaja
- 25896 TAEL-maksu/ työnantaja
- 2590 Työttömyysvakuutusmaksu/ palkansaaja
- 25901 KUEL-maksu/ palkansaaja
- 25902 KUEL-maksu/ luottamushenkilö
- 25903 LEL-maksu/ palkansaaja
- 25904 VEL-maksu/ palkansaaja
- 25905 TAEL-maksu/ palkansaaja
- 2599 Muut siirtovelat muille
- 2600 Keva/eläkemenoperust. ja varhe

14.OSASTOJEN TOIMINNALLISET TAVOITTEET VUONNA 2019 JA NIIDEN TO- TEUTUMINEN

Hallinto

Toimenpide 2019	Vastuutaho/t	Arviointimittarit	Toteuma
<p>Ammattitaitoinen resurssi elinkeinojen kehittämiseen</p> <p>Uusi mahdollinen rekrytointi toimistotiimiin</p>	<p>Kunnanjohtaja</p> <p>Hallintojohtaja, Kunnanjohtaja</p>	<p>Yrittäjien mielipide yhteistyöstä, matkailun kehittämissuunnitelman toteuttaminen</p>	<p>Vuoden 2019 alussa tehtiin määräaikaisen elinvoimaluotsin rekrytointi. Elinvoimaluotsin työajasta puolet oli kohdennettu elinkeinoihin ja toinen puoli kunnan viestintään.</p> <p>Elinvoimaluotsin koordinoimana syvennettiin kunnan ja yrittäjien vuoropuhelua mm. yrittäjien iltojen ja aamukahvien sekä aktiivisen viestinnän avulla. Yrittäjien palaute oli positiivista.</p> <p>Matkailun kehittämissuunnitelma valmistui kesäkuussa, ja sen toimeenpanovaihetta on koordinoitu kunnan ja Humanpolis Oy:n yhteistyönä. Esimerkiksi kunnan vastuulle kuuluvien reitistöjen osalta on valmisteltu laajaa, koko Geopark-alueen kattavaa reitistöhankeä.</p> <p>Toimistotiimiin rekrytoitiin hallintosih-</p>

			teeri, joka aloitti elokuussa. Lisäksi sivistyspuolelle on rekrytoitu kaksi palvelusihteeriä, koska kesäkuussa yksi palvelusihteeri irtisanoutui ja yhden palvelusihteerin määräaikainen työsopimus päättyi joulukuun lopussa.
Oulunkaaren esimerkillä uudenlaisen Puhuri-toimintamallin käyttöönotto kehityskeskustelujen ja muiden henkilöstön tarpeiden paremmaksi huomioimiseksi	Kunnanhallitus Kunnanjohtaja Hallintojohtaja	Puhuri-toimintamalli käyttöönotettu	Valmistelun aikana Puhuri-mallista kiinnostuivat myös muut Oulunkaaren kuntayhtymän kunnat, ja mallia päätettiin laajentaa yhteiseksi hankkeeksi, johon haetaan erillistä hankerahaa. Hankehakemus on jätetty vuoden 2019 syksyllä ja siihen on saatu rahoitus. Vaalan osalta hanke alkaa loppukesästä / alkusyksystä vuonna 2020
Toimistotiimin osaamisen kartoittaminen ja kehittäminen osaksi viestintää ja elinkeinojen kehittämistä	Hallintojohtaja Kunnanjohtaja	Viestintävastaava/niemety	Hallintosihteeri eläköityi vuoden 2019 kesällä, ja elokuussa aloittaneen uuden hallintosihteerin tehtäväkuvaan on kirjattu viestintävastuuta. Hallintosihteeri on vastannut elinvoimaluotsille kuuluneista viestintätehtävistä tämän syksyn poissaolon aikana. Toimistotiimin osaamista on kehitetty mm seuraavissa järjestelmissä; Dynasty,

			ja Claudia,Opiferus taloussuunnittelu.
Kunta ottaa käyttöön kauppojen auloihin ja vastaaviin sijoitetut infotaulut	Kunnanjohtaja Viestinnän asiantuntija	Taulut käytössä aktiivisena osana viestintää	Viestintätauluja ei ole vielä saatu käyttöön.
Kunnan ylläpitämät reitit kuntoon Rokua Geoparkin ja Oulujärven retkeilyalueen tunnetuksi tekeminen	Tekninen osasto Työllistämishankkeet		Kunnan alueiden reitistöjen ja retkeilyinfran kunnostukseen liittyen on valmisteltu koko Geopark-alueen kattavaa hanketta. Lisäksi kunta on vuoden aikana käynyt Metsähallituksen kanssa neuvotteluja Vaalan alueen retkeilyrakenteiden ja tauko- paikkojen kunnossapitovastuista, millä on pystytty turvaamaan nykyisten rakenteiden säilyminen rahoituksen haasteista huolimatta.
Yhteisöllisen (etätyö) työtilan järjestäminen,ylläpito ja markkinointi yhdessä yrittäjähdistyksen kanssa	Kunnanjohtaja, hallintojohtaja, yrittäjähdistys, viestinnän asiantuntija	Etätyötila perustettu ja aktiivikäytössä	Kunnanvirastolla sijaitseva etätyötila Voimala on kunta-laisten, vapaa-ajan asukkaiden, matkailijoiden ja muiden organisaatioiden työntekijöiden vapaassa käytössä, ja sitä on hyödynnetty aktiivisesti. Yrittäjähdistys on tehnyt asiassa tiivistä yhteistyötä kunnan kanssa.
Viestintätiimin toimintaa kehitetään Oulujokilaakson yhteinen viestintätiimi toimii ja sitä koordinoi viestinnän asiantuntija	Vaalan kunnan elinkeinopalvelut yhteistyössä Humanpoliksen ja Kainuun Edun kanssa. Viestinnän asiantuntija	Viestintätiimit kokoontuvat säännöllisesti	Vaalan viestintätiimi on kokoontunut vuonna 2019 aktiivisesti: kevään aikana elinvoimaluotsin ja syksyn aikana hallintosihteerin vetovastuulla. Lisäksi kunnan nettisivu- ja bränduuudistusta

			varten koottu erityinen brändityöryhmä kokousti erityisesti alkusyksynä useasti.
Klusteriohjelman laadinta (matkailu, elintarvikesektori, kauppa)	Kumppanina Humanpolis, Vaalan yrittäjät ja MTK Vaala	Klusteriohjelma valmis	Kainuun Etu on päivittänyt alueensa klusteriohjelman oman strategiatyönsä ohella vuoden 2019 aikana. Oulujokivarren elinkeino-ohjelman laadintaa tarkastellaan vuonna 2020 Humanpolis Oy:n strategiatyön tulosten perusteella.
Syksyllä 2017 kokeiltua mallia juurevasta kekri-illallista jatketaan.	Elinvoimalautakunta, kunnanjohtaja	Tilaisuudet järjestetty	Oulujokilaakson Yrittäjät järjestivät lokakuussa kaikille yrittäjille avoimen ja maksuttoman kekri-illallisen Rokualla. Vaalan kunta oli mukana järjestelyissä ja rahoittamassa tapahtumaa.
Matkailun kehittämissuunnitelman toimeenpano	Oulujokivarren kunnat, Humanpolis, alueen yritykset	Matkailun kehittämissuunnitelmaa on edistetty	Matkailun kehittämissuunnitelma valmistui kesällä 2019, ja sen toimeenpainovaihe on lähtenyt käyntiin suunnitellusti kunnan ja Humanpolis Oy:n koordinoimana.
Matkailuyritysten nostaminen kansainväliselle tasolle. (Yritysryhmähanke)	Humanpolis	Hanke saa rahoituksen ja käynnistyy ensi vuoden aikana	Humanpoliksella on käynnissä Attractive Oulu Region 2020 -hanke, jonka kokonaisrahoitus on 2,7 miljoonaa. Mukana on laajasti Oulun talousalueen matkailualueita, ja hanketta koordinoi Humanpolis.

<p>Yhteistyö Oulujärven alueella</p>	<p>Vaala, Paltamo, Kaajaani, Humanpolis, yritykset</p>	<p>Vaala ja Rokua Geopark mukana Oulujärven matkailun kehittämisessä</p>	<p>Oulujärven alueen matkailun kehittämistä on jatkettu Oulujärven Jättiläiset ry:n kautta, ja lisäksi erikseen kuntien yhteistyönä. Metsähallitus käynnisti vuoden 2019 aikana Oulujärven retkeilyreitistön kehittämissuunnitelmatyön, jossa Rokua Geopark -alueelle laadittu matkailun kehittämissuunnitelma toimii pohjana. Oulujärven alueen kunnat ovat tiivistä mukana Metsähallituksen suunnitelman laadinnassa, ja sen on määrä valmistua vuoden 2020 aikana.</p>
<p>Tuetaan ja kannustetaan yritysten tai yhteisöjen tuottamia matkailullisesti merkittäviä tapahtumia.</p> <p>Kunta keskittää matkailupalvelujen ja alueen markkinointia Geopark statuksen alle. Nykyisten tapahtumien laadukkaampi markkinointi ja toimijoiden välisen yhteistyön lisääminen.</p>	<p>Kunnan määrärahat Alueen matkailuyritykset ja järjestöt, Humanpolis</p>	<p>Myönnetyt avustukset ja järjestettyjen tapahtumien määrä</p>	<p>Elinkeinojen yhteistoimintaosuuksien kustannuksissa on mukana yhteistointiasopimuksilla kunnalle ostettua mainos- ja markkinointitilaa vaalalaisten yritysten järjestämien tapahtumien, kuten konserttien, urheilukilpailuiden, rompepäivien ja näyttelyiden markkinointimateriaaleissa ja itse tapahtumissa.</p>
<p>Säännöllinen yhteydenpito yrittäjien kanssa</p> <p>Yrittäjien illan järjestäminen</p>	<p>Humanpolis ja kunnan elinkeinopalvelut, Vaalan yrittäjät, MTK Vaala</p>	<p>Yhteydenpito ja vuorovaikutus yritysten kanssa on sujuvaa</p> <p>Yrittäjien ilta järjestetty</p> <p>Yksityisen sektorin työpaikkojen lukumäärä vuoden alussa ja lopussa.</p>	<p>Yhteydenpitoa ja vuorovaikutusta yrittäjien kanssa on tiivistetty toimintavuoden aikana. Yrittäjien ilta järjestettiin syksyllä Vaalan Yrittäjien järjestämänä. Yrittäjät eivät tehneet</p>

		Yritysilmastomittari	ELPO-kyselyä toimintavuoden aikana, vaan seuraava tehdään vuonna 2020. Vaalassa yritysten nettolisäys toimintavuoden aikana oli kuusi yritystä.
Omistajavaihdostilanteet tulevat ajoissa palvelutarjoajien tietoon	Kainuun Etu, P-P yrittäjät, Kunnanjohtaja	Onnistuneet omistajavaihdokset	Kunnanjohtajan vi-ranhaltijapäätöksellä 24.10.2019 § 6 Vaalan kunta on sitoutunut Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjien maakunnalliseen yrittäjien omistajanvaihdos-palveluun, jonka kustannukset ovat vuosittain Vaalalle 537 euroa.
Kunnan hankintasuunnitelman julkaiseminen	Kunnan johtoryhmä, elinvoimalautakunta	1 kerta vuodessa julkaistua suunnitelma	Kunnan hankinnoista on tiedotettu aktiivisesti, ja markkinavuoropuheluiden määrää etenkin isompien hankintojen osalta on toimintavuoden aikana lisätty merkittävästi. Koottua hankintasuunnitelmaa ei toimintavuoden 2019 aikana julkistettu.
Hyvä yhteistyö yhteiskumppaneiden kanssa ja muutoksiin varautuminen Kainuun Edun toiminnassa	Kunnanjohtaja Elinvoimalautakunta Kunnanhallitus	Yrityksen perustamiseen ja kehittämiseen tarjotaan palveluita Vaalassa	Toimintavuoden 2019 aikana neuvoteltiin ja valmisteltiin elinkeinopalveluiden rakennemuutosta, jonka myötä Oulunkaaren elinkeinoneuvonta ja Kainuun Edun palvelut Vaalan osalta päättyivät vuoden 2019 alussa. Jatkossa kunta ostaa elinkeinoneuvontaa

			Oulun Seudun Uus-yrityskeskuksesta, jonka palveluita tarjotaan myös fyysisesti Vaalassa. Lisäksi rakenteilla on Oulujokilaakson alueellisen elinkeinoyhteistyön malli, johon on varattu vuoden 2020 talousarviossa erillistä määrärahaa henkilöstöku- luja varten.
Tonttien myymiseen kiinnitetään erityistä huomiota, ja siinä hyödynnetään esimerkiksi huutokaupat.comia	Elinkeinopalvelut, tekninen toimi, Viestinnän asiantuntija, Humanpoli- s	myytyä tonttia/vuosi	Vuoden 2019 uusittiin kunnan tontti- esite ja panostettiin erityisesti kunnan tonttien markkinointiin edellisen vuoden lopussa laskettujen tonttien hintojen siivittämänä. Tontti- kauppa vilkastui merkittävästi vuoden aikana edellisvuodesta, minkä lisäksi muiden kuin kunnan omistamien tonttien myynti Vaalassa vilkastui.
Viestintäsuunnitelman täytäntöönpanon aloittaminen Kunnan sisäisen viestintätiimin aktiivinen toiminta	Humanpolis Johtoryhmä	Näkyvyys	Viestintäsuunnitelmaa on toteutettu elinvoimaluotsin, kunnanjohtajan ja kunnan aktiivisesti kokoontuneen viestintätiimin toimesta. Markkinoinnissa on tehty lisäksi viestintäsuunnitelman mukaista alueellista yhteistyötä Oulujokilaaksossa, mihin on vastattu myös Hu-

			manpolis Oy:ssa olevalla yhteisellä markkinoinnin ja graafisen suunnittelun henkilöresurssilla.
Matkailumarkkinoinnin määrärahatarpeiden kartoittaminen Humanpoliksen alueella ja markkinoinnin suuntaaminen strategisesti valittuihin toimenpiteisiin	Humanpolis, Vaala, Utajärvi, Muhos Oulujärven Jättiläiset	Näkyvyys	Markkinoinnissa on tehty alueellista yhteistyötä erityisesti Rokua Geoparkin nimissä.
Tulomuuttoesite ja kirje käytössä Tulomuuttoinfo kieliversioineen kunnan nettisivuilla Tulomuuttopalvelun kokoaminen kirjastoon Kunnan keskusinfon koulutus tulomuuttoon liittyen	Kunnan johtoryhmä Lautakunnat Kirjasto	Positiivinen palaute kuntaan muuttajilta liittyen tulomuuttoesitteeseen ja kirjeseen	Tulomuuttoesitettä ja kirjettä ei ole toimintavuoden aikana systemaattisesti lähetetty kuntaan muuttaneille.

Hyvinvointiosaston vuosisuunnitelma

Yhteisöllinen ja hyvinvoiva: Meidän Vaala				
Hyvinvointiosaston toiminta vakiintuu: ikäkausiverkoston suunnitelmallista työtä	Kuntastrategian, laajan hyvinvointikertomuksen mukainen toiminta	toimenpiteet kirjataan vuosittaiseen hyvinvointisuunnitelmaan	Hyvinvointijohtaja + henkilöstö + muut osastot	vuosittainen seuranta- ja arviointiraportti (liite hyvinvointisuunnitelman tilinpäätösarviointi)

Kirjasto

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2019	Vastuutaho/t	Arviointimittarit/toteutuma
Esimiehillä on hyvä muutoksen johtamisen taito	Maakuntauudistukseen valmistautuminen Ei toteutunut!	Kohaan siirtyminen v. 2019 alusta.	Kirjastonjohtaja, Outi-kirjastot: 1.6. hyvinvointijohtaja + henkilöstö	Aineistokuljetuksien huomattava lisääntyminen.
Työskentelyolo-suhteet kunnossa	Turvallinen ja terveellinen työympäristö	Sisäkattoremontti toteutui v. 2019. Ilmanvaihto kuntoon Modernit työvälineet Laitteiden uusiminen	Tekninen toimi Atk-tukihenkilöt	Oireiden vähentyminen Työvälineet kunnossa

Saavutettavissa olevat ja laadukkaat lähipalvelut	Palvelujen saavutettavuuden parantaminen	Omatoimikirjastoon siirtyminen	Kirjastonjohtaja 1.6. hyvinvointijohtaja	Toteutettu muutos
Vaala brändien vahvistaminen	Tulomuuttopalvelut toimivat Kirjaston roolin kasvattaminen tiedottamispisteinä	Kirjastoon perustetaan tulomuuttoinfo	Kirjasto, elinkeinotoimi, Oulunkaari	Tulomuuttoinfo perustettu, käytömäärä

Sivistysosaston vuosisuunnitelma

Hallinto

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2019	Vastuutaho/t	Arviointimittarit/toteutuma
Ammattitaitoinen henkilökunta	prosessien ja tehtäväkuvien selkiytys	Osaston henkilöstön kehittämispäivän (prosessit) järjestäminen	sivistysjohtaja	Erillistä kehittämispäivää ei järjestetty vaan asiat käytiin läpi useammassa erillisessä palaverissa

Perusopetus Vaala

VUOSISUUNNITELMA 2019

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2019	Vastuutaho/t	Arviointimittarit/toteutuma
Vaala -hengen kasvattaminen	Yhteisöllisyys: Koko kylä kasvaa	Yhteisöllisen toimintakulttuurin luominen: kodin ja koulun yhteistyö vanhempain illat	koulukeskuksen rehtori, henkilökunta	Toteutunut suunnitellusti, vaikka tapahtumat eivät määrällisesti onnistuneet houkuttelemaan kovin paljon huoltajia.

Kaikille ikäryhmille mielekästä tekemistä	Jokaiselle lapselle vähintään yksi harrastus	Koulujen kerhotoiminnan laajentaminen ja joustavan koulupäivän mallin selvittäminen	koulukeskuksen rehtori	Toteutunut suunnitellusti, kerhoja on ollut tarjolla runsaasti. Toiminnasta saatua palautetta hyödynnetään tulevaisuuden pysyvän kerhoratkaisun luomisessa.
Turvallisuus	Turvallinen työ- ja opiskeluympäristö	Turvallisuustietoisuuden ja -osaamisen lisääminen henkilökunnan koulutuksella.	koulukeskuksen rehtori, henkilökunta	Turvallisuustyöryhmä on päivittänyt suunnitelmat ja poistumisharjoitus on pidetty. Ensiapukoulutusta on järjestetty.

Veneheitto

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2019	Vastuutaho/t	Arviointimittarit/toteutuma
Yhteistyön lisääminen eri yhteisöjen kesken	Kodin ja koulun välinen monipuolinen yhteistyö.	Hyvän ja luottamuksellisen yhteistyösuhteen säilyttäminen kodin ja koulun välillä lapsen koulunkäynnin tukemiseksi. Järjestetään yhteisiä tapahtumia.	Koulun henkilökunta.	Vanhempien osallistumisaktiivisuus järjestettyihin tilaisuuksiin on ollut kiitettävä.

Saavutettavissa olevat ja laadukkaat lähipalvelut	Yhteistyö yritysten ja yhdistysten kanssa palveluissa	Osallistutaan tapahtumiin. Kutsutaan asiantuntijoita koululle. Yrittäjyyskasvatus.	Koulun henkilökunta, yhteistyökumppanit.	Tavoite on toteutunut.
Viihtyisä elinympäristö	Koulurakennukset ovat hyvässä ja terveellisessä kunnossa. Liikuntatilat ja -alueet ovat ahkerassa käytössä.	Huolehditaan sisäilman laadusta. Liikuntatilat ja -alueet ovat hyvässä käyttökunnossa.	Tekninen toimi, koulun henkilökunta, käyttäjät.	Salin käyttöaste kohtuullisen hyvä, luiselua alueen ja hiihtoladun käyttö satunnaista.

Lukio

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2019	Vastuutaho/t	Arviointimittarit/toteutuma
Saavutettavissa olevat ja laadukkaat lähipalvelut	Elinvoimainen, korkeatasoinen lähilukio	Imagon edelleen vahvistaminen, opiskelijoiden tukeminen	rehtori, henkilökunta	Opiskelijamäärä kasvoi, 1. vsk aloitti 21 opiskelijaa. Ilmaiset oppikirjat, lukiolaisten tuettu asuminen ja muut edut toteutuivat. Eri-tyisopetus aloitettiin syysluku-kaudella. Tu-kiopetuksen tar-joamista jatket-tiin.

Kansainväli- syys voimava- rana	Kansainvälinen toiminta osana nuoren kasvua ja kotiseutu- myönteisyyttä	Erilaisissa kan- sainvälisissä hankkeiden to- teutus monipuolista opetusta ja oppimista sekä lisää kotiseudun tuntemista ja arvostusta.	rehtori, kv -toiminnasta vastaavat opettajat	Kansainväliset hankkeet ovat toteutuneet erittäin hyvin: Erasmus+, Nordplus, Epas ja Eurocola.

Kansalaisopisto

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2019	Vastuutaho/t	Arviointimittarit/toteutuma
Saavutettavissa olevat ja laadukkaat lähipalvelut	Elinikäisellä oppimisella tuetaan kokonaisvaltaista hyvinvointia	Laadukas ja monipuolinen kurssitarjonta	rehtori	Tavoite on toteutunut, kursseja on ollut tarjolla lähes 100. Joillekin kursseille ei ole yrityksistä huolimatta saatu opettajaa, joten kaikki eivät toteutuneet. Opiskelijoita on ollut yhteensä 981 (407 eri henkilöä)

Paikallisen yrittäjyyden edellytykset ovat kunnossa	Paikallisen yrittäjäneuvonnan ja koulutuksen tarjoaminen	Kansalaisopisto huomioi kurssitoiveet esim. ensiapu-, tulityö-, tieturvallisuus- ja järjestysmieskurssien järjestäminen.	rehtori	Ensiapukurssit toteutettiin, samoin järjestyksenvalvojan peruskurssi
Paikallinen työikäinen väestö on osaavaa	työllistymismahdollisuuksien parantaminen lisääntyneen osaamisen myötä	Työvoimapolitiittien / työllisyyskoulutusten järjestämismahdollisuuksien selvittäminen	rehtori	Kursseille ei ollut kysyntää.
Kaikille ikäryhmille löytyy mielekästä vapaa-ajantoimintaa	Oulujärven Kansalaisopisto huomioi eri ikäryhmien tarpeet kurssitarjonnassa	Opetustarjonnassa huomioidaan eri ikäryhmät ja erityisryhmät. Kansalaisopiston toiminta ehkäisee syrjäytymistä ja lisää kuntalaisten aktiivisuutta	rehtori	Toimintaa on järjestetty lapsista ikäihmisiin. Lisäksi erityisryhmien musiikkituokio on toteutunut.

Varhaiskasvatus

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2019	Vastuutaho/t	Arviointimittarit/toteutuma
Omien palvelujen laatu Ammattitaitoinen henkilökunta	Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut Kaikille henkilöstöryhmille mahdollisuus oman alansa koulutukseen / tapaamisiin. Aktiivinen ja asiantunteva rekrytointi	Varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen.Täydennyskoulutuksen järjestäminen Työtapojen kehittäminen Yhteisöllisen ilmapiirin tavoitteleminen	varhaiskasvatus, sivistysjohtaja, hyvinvointilautakunta	Saadun palautteen perusteella asiakkaat ovat olleet pääsääntöisesti tyytyväisiä saamaansa palveluun. Eläkkeelle jääneiden paikat saatiin täytettyä pätevillä henkilöillä. Pienryhmätoiminta saatiin alkuun. Uusiutuvan työyhteisön yhteisöllisyyden kehittämistyö jatkuu edelleen.
Kukaan ei ole yksin	Lapsiperheet saavat tarvittaessa tukea varhaisessa vaiheessa	”Lapsen tuen polku” ja ”Lapset puheeksi”-menetelmät käytössä. Vanhempain koulu	varhaiskasvatus, Oulunkaaren perhepalvelut	LP-keskustelua tarjottiin kaikille esiopetusikäisten lasten huoltajille. Oulunkaaren perhepalveluiden kanssa tehtiin säännöllistä yhteistyötä. Palkattiin varhai-

				serityisopettaja vastamaan lasten tuen tarpeeseen.
Vaalahengen kasvataminen	Koko kylä kasvatetaan	Kannustetaan ja tuetaan lasten kehittyviä osallistumisen taitoja. Huoltajien osallistaminen.	varhaiskasvatus	Varhaiskasvatukselle perustettiin omat facebook-sivut. Pidettiin lasten kokouksia ja lapset osallistuivat toiminnan arviointiin. Huoltajia osallistettiin keskustelujen ja erilaisten tapahtumien kautta.

Tekninen osasto

Tavoite 2025	Valtuustokauden kärkihanke	Toimenpide 2019	Vastuutaho/t	Arviointimittarit/toteutuma
Kansainvälisyys on voimavara	EU-hankerahoi- tusta hyödynne- tään tehokkaasti	Reagoinnit han- kemahdollisuuk- siin	Elinkeinopalve- lut	Saadut hankera- hoitukset ja nii- den tulokset
Viihtyisä ja liik- kumaan kan- nustava elinympä- ristö	Vaalan taajaman julkisivu on viihtyisä. Kouluraken- nukset ovat hyvässä ja terveellisessä kunnossa. Retkeilyreitistö palvelee vapaa-ai- kaa ja matkailua.	Sisäilmaselvityk- set. Työergono- miatarkastelu	Tekniset palve- lut, sisäilmajoh- toryhmä	Hyvinvointikyy- sely uusitaan 2020, kyselyn tu- lokset, hyvin- vointikertomus. Työhyvinvointi- kyselyn tulokset, sairaspoissaolo- jen kehittyminen, riskikartoituksen tulokset.
Omat palvelut ovat sujuvia ja laadukkaita	Digitalisaation ja sähköisen asioin- nin mahdollisuuk- sien hyödyntämi- nen. Palvelupro- sessit käydään läpi, kuvataan ja tehdään jouheviksi	Palveluprosessit käydään läpi, ku- vataan ja tehdään jouheviksi. Uusia ohjelmia otetaan käyttöön.	Tekniset palve- lut, johtoryhmä.	Toteutettu muu- tos.
Kuntalaiset ko- kevat voivansa vaikuttaa	Asiakkaat mukana suunnittelemassa palveluja.	Osallistaminen, yleisötilaisuudet, ideariihet, face- book, suora pa- laute.	Vastuualuejohta- jat	Hyvinvointikyy- sely uusitaan 2020, kyselyn tu- lokset, hyvin- vointikertomus
Olemme fiksu hankkija	Vaalan kunnan elintarvikkeiden hankinnoissa lähi- ruuan osuus pysyy samana tai kasvaa. Hankintaosaami- sen parantaminen	Lähiaruokaa tar- jolla. Hankinta- kilpailutus käy- tössä.	Ruokapalvelut, Hallintojohtaja, hankinnoista vastaavat.	Onnistuneet kus- tannustehokkaat ja laadukkaat hankinnat, lähi- ruokahankinto- jen määrä.

	yrityksissä ja kunnassa ja Clouディアjärjestelmä on tehokkaassa käytössä			
--	---	--	--	--

HYVINVOINTISUUNNITELMAN TILINPÄÄTÖSARVIOINTI VUODELTA 2019

Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Visio:

Vaalan kunta on vetovoimainen sekä luontoarvoistaan ja hyvinvovasta yhteisöistään tunnettu toimija. Olemme yritysmönteinen, taloudellisesti vakaa toimija ja fiksu omistaja. Meillä on hyvä tehdä töitä.

Tulevaisuuden Vaala on

- vetovoimainen työpaikka
- yhteisöllinen ja hyvinvoiva kunta
- viihtyisä asuinpaikka
- yritysmönteinen kunta
- laadukkaiden palvelujen kunta
- taloudellisesti vakaa toimija ja fiksu omistaja
- myönteisesti luontoarvoistaan ja yhteisöistään tunnettu paikkakunta

Hyvinvointisuunnitelma noudattaa kuntastrategian linjauksia elinkaarimallin mukaisesti

- Lapset ja lapsiperheet
- Nuoret
- Työikäiset / aikuisväestö
- Seniorit / ikäihmiset

Hyvinvointisuunnitelma

LAPSET/ LAPSIP- ERHEET		
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpiteet</i>	<i>Tilinpäätös 2019, arviointi toteutumisesta</i>
Jokaisella lapsella on	Tehdään kunnan nettisivuille näkyviksi	Nettisivuja EI JULKAISTU 2019

sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli	erilaiset har- rastusmahdollisuu- det.	
	Koulujen kerho- toimintaa jatketaan ja kehite- tään.	Koulujen kerhopäiviä lisättiin kolmeen syksyllä- 19. Parkki-toiminta on nuorille, jotka eivät mene muihin kerhoihin, etsivä nt on nuorten tavoitet- tavissa parkissa 3krt vkossa.
	Järjestöt tarjoavat il- maisista kerhoja (mm. pikkufobia).	Vaalan 4 H järjestää ns. Pikkufobiat. Lisäksi kou- lun kerhotoiminnan toteutukseen osallistuu jär- jestöjä.
	Järjestöjä tuetaan eri tapahtumien, kerho- jen ja/tai kurssien jär- jestämisessä.	Järjestöjä on ollut mukana esimerkiksi Vaala- päivien suunnittelussa, Lammi- nahon Touon siunauksen suunnittelussa . Kump- panuussopimuksilla tuetaan järjestöjä tapahtum- ien yms. järjestämisessä.
	Huoltajien saaminen mukaan toimintaan, mm. vanhem- painyhdistyksen toiminnan kehiti- täminen, Veneheiton vanhem- painyhdistyksen toiminnan jat- kuvuuden varmis- taminen.	Huoltajat ovat osallistuneet Fobia- iltojen val- vontaan mm. Leirikoulujen varain- keruun yhteydessä. Vanhempainyhdistys osal- listuu tarvittaessa Fobia- iltoihin.
	Neittävän kyläyhdistyksen liikuntapainotteinen perhekerho.	Neittävän Kyläyhdistyksen lupaama toimenpide. Neittävän Kyläyhdistys ei ollut mukana lapset ja lapsiperheet verkoston tapaamisessa (10.9), jossa toimenpiteitä arvioitiin.
	Seurakunnan laps- ityö, kerhot sekä lapsiparkki.	Seurakunnan kerhot jatkuvat ja lapsiparkki to- teutuu.

Liikuntatuokioiden järjestäminen Fobian yhteyteen. Nuoria palkataan vetäjiksi.	Liikuntatuokioita on toteutettu 1-12 (kk) välisenä aikana. Toiminta jatkunut keväällä 2020.
Vaalan Karhu järjestää lajeihin tutustumista koululle.	Vaalan Karhu järjestänyt mm. Suunnistuspäivän. Toiminta jatkuu kevään aikana. Tulossa mm. Sisäsuunnistuspäivä.
Lapsille ja nuorille "puuhapaikka" koulun jälkeen. Kylä/sivukylät.	Hyvinvointikoordinaattori on kirjastossa pitänyt koululaisille läksy/pelikerhoa mahdollisuuksien mukaan. Hiihtolomalla järjestettiin puuhaleiri, jolloin lasten ei tarvinnut olla yksin kotona, jos vanhemmilla ei ollut lomaa.
Lasten kannustaminen käyttämään kirjaston palveluja ja toiminnan kehittäminen. Kirjaston hyödyntäminen koulun jälkeen.	Yhteistyö koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa. Säännölliset luokkakäynnit viikottain. Lukudiplomi. Järjestettiin yhtenäiskoulun pienryhmille työpajoja.
Oulujärven Merirosvot- tapahtuma.	Vaalan Kulttuuriklubin toteuttama tapahtuma
Perhekeskustoiminnan kehittäminen	Vaatii vielä kehittämistä. Suunnitellaan osana LAPE-juurruttamistyötä yhdessä Oulunkaarenky kanssa.
Kohtaamispaikkatoiminnan selvittäminen ja kehittäminen.	Kohtaamispaikkatoimintaa ovat toivoneet kaikki ikäkaudet. Kohtaamispaikka toteuttamiseksi pitää löytää soveltuva tila kuntakeskuksessa. HYKE-keskuksen suunnittelun yhteydessä huomioidaan myös kohtaamispaikkatoiveet.
Harrastusrahaston perustaminen valmistelussa. (Kunnanjohtaja)	Vaatii vielä kehittämistä

	<p>Selvitetään, mitä mahdollisuuksia on järjestää kuljetuksia harrastuksiin, esim. joustava koulu päivä.</p>	<p>AVI:n liikkuva nuorisotyö -hankkeen tavoite. AVI ei pitänyt suunniteltua hanketta valtionosuuskriteerien mukaisena.</p> <p>Liikkuvan nuorisotyön Tsemppi – hanke AIKO rahoituksella myönnettiin. Käynnistyy vuoden 2020 alussa!</p>
	<p>Kannustetaan vanhempia yhteisten kyytien organisoimiseen. Yhteisten kyytien mahdollistaminen sivukyliltä harrastuksiin, urheiluseurojen/ kyläyhdistysten organisoitavaksi. Lisätään tapahtumia sivukylillä: -tutustumista oman kunnan kyliin, elämysmatkailua perheille Hyvä ja ajoissa oleva tiedottaminen harrastuksista, tapahtumista ja mm. kunnan tarjoamat tuet harrastuksiin, kilometrikorvaus kuljetuksiin.</p>	<p>Selvitetään mahdollisuutta organisoida toimintaa AVI-hankkeella.</p> <p>Liikkuvan nuorisotyön Tsemppi – hanke AIKO rahoituksella myönnettiin. Tätä toimenpidettä selvitetään tässä hankkeessa. Käynnistyy vuoden 2020 alussa!</p>
	<p>Retkelyreitit, makkarapaistopaikat pidetään hyvässä kunnossa.</p>	<p>Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta –hanke lupautunut suunnittelemaan ja toteuttamaan retkeilyreittien merkitsemistä ja kunnostamista</p>

	Perheille tarjotaan mahdollisuutta varata liikuntasaleja omaan käyttöön.	Liikuntasalit ovat maksutta yhteisöjen käytössä
	Erilaisia ilmaisia tapahtumia perheille: Liikuntatapahtumat, kotiseutuun ja historiaan tutustumista.	Lähes kaikki kunnan tapahtumat ovat maksuttomia. Kirjaston palvelut maksuttomia.
	Enemmän toimintaa kesälle esim. kiertävät puulaaki-kisat. Nyt on kesäkerhot juhannukseen saakka. Neittävän kyläyhdistyksen leirit	Neittävän kyläyhdistys on järjestänyt leirit toimintaa kesällä ja talvella. Kesällä tarjolla oli kesäkerho, yleisurheilukoulu ja liikuntakerho.
Turvallinen lapsuus	Turvallinen asuinympäristö ja leikkipaikat. Kunnan kiinteistöjen ja leikkipaikkojen säännölliset tarkastukset ja havaittujen puutteiden korjaukset.	Tekniikka on tarkastanut leikkipaikat.
	Kyläraitti ja leikkipaikat siistejä (yhteiset siivoustalkoot toukuussa) Polut ja reitit, uimarannat	Vaalan 4 H vastaa 2019 Sahanrannan uimarannan siisteydestä kesäaikana.

<p>Liikenneturvalisuuden kehittäminen, erilaisia kampanjoita #pysähdysuojatieneten Sivukylillä asuvien lasten koulukyytien odottamisesta turvallista: aloite+selvittelytyö #valo- kampanja:sivukylillä asuville lapsille otsalamput; selvitetään mahdollisuutta lahjoitukselle.</p>	<p>Liikenneturva toteuttaa koululle erilaisia tilaisuuksia mm. Mopoilusta, pyöräilystä. Heijastinkampanja toteutettu alakoululaisille. Liikenneturvan oppilasagentit tekivät palkitsevaa liikenneturvallisuustyötä pyöräilyyn ja heijastimen käyttöön liittyen. Keväällä 2020 palkitsevan ehkäisevän liikenneturvallisuustyön kampanja pyöräilykypäriin liittyen.</p>
<p>Kasvatuksessakin huomioidaan paikallisuus; luonto ja siellä liikkuminen, eläimet, erätaidot.</p>	<p>Koululla kerhovalikoimassa on useampi luontoon ja erätaitoihin liittyvä kerho.</p>
<p>Koulutus lasten parissa työskenteleville ammattilaisille sekä julkisen että kolmannen sektorin toimijoille päihteiden käytön tunnistamiseksi. Ehkäisevän päihdetyön ohjelman malli + EHYT ry</p>	<p>Osaajakoulutusta markkinoitiin eri yhteisöille. Koulutuksessa oli mukana hyvinvointiosastolta etsivä nuorisotyöntekijä.</p>
<p>Seurakunnan tarjoamat Lapsip-</p>	<p>Jatkuvat suunnitellusti</p>

	<p>erheaamu (ker- ran kk), lapsiparkki keskiviikkoisin ja Perhekerho torstaisin tavoittavat hyvin ja laajasti vaalalaisia pikkulapsiperheitä, myös erityistä tukea tarvitsevia.</p>	
	<p>Yhteistyön kehittäminen kunnan, Oulunkaaren, järjestöjen kanssa. MLL:n perhekahvila- toiminnan ja srk:n perhekerhon toiminnan yhdistäminen jatkossa.</p>	<p>Suunnittelupalaveri tulossa loppuvuonna 2019 Ei toteutunut</p>
	<p>Koulukiusaamiseen puuttuminen. Paras kaveri- hanke, toiminnallinen puuttuminen. Tukioppilastoimintaa alakouluihinkin. Vaalaan muuttavien perheiden, lasten ja nuorten erityinen huomiominen kaikkialla; miten uudet löytävät paikkansa?</p>	<p>Tukioppilastoiminta jatkuu suunnitellusti.</p>
	<p>Lasten vanhempien ja lasten päihteiden ongelmakäytön ja peliriippuvuuden tunnistaminen ja niihin puuttuminen.</p>	<p>Vaatii kehittämistä!!!</p>

<p>Tiedon jakamista ja avoin puhuminen haasteellisistakin asioista.</p>	
<p>Lapsiperheet saavat tarvittaessa tukea varhaisessa vaiheessa. Esim. Lapset puheeksi –menetelmä, Vanhempainkoulu murrosikäisten lasten vanhemmille sekä alle 10-vuotiaiden lasten vanhemmille. Matalan kynnyksen avun näkyväksi tekeminen (uusiutuville nettisivuille)-seudullinen palvelunumero, Palveluohjaajan työn näkyväksi tekeminen.</p>	<p>Lapset puheeksi keskustelua tarjotaan kaikille esikouluikäisten lasten vanhemmille.</p>
<p>Seurakunnan diakoniatyö tarjoaa vapaaehtoista perhetyötä sitä pyytävälle. Yhteistyön lisääminen ja yhdessä vapaaehtoistyöntekijöiden hankkimen, koulutus ja toiminnan organisointi, jotta saataisiin matalan kynnyksen apua perheille, lapsille ja nuorille</p>	<p>Järjestetään vuoden 2020 alussa vapaaehtoistyön peruskoulutus,</p>

<p>(tukihen- kilötoiminta). Yhteistyössä Oulunkaari, kunta, järjestöt. Oulunkaarella omaa Perhehoidonkoulu- tusta palkatuille tuki- henkilöille (joista myös pula), jota voitaisiin käyttää koulutuksessa. Ystäväperhetoiminta. Iltaparkkitoiminta. Muksuparkkitoimin- nan varmistaminen.</p>	
<p>Vaala-setelin kehit- täminen. MLL:n vauvalahja neuvolan kautta.</p>	<p>Vaala-setelin kehittäminen edellyttää sähköistä työvälinettä. Sähköisen ratkaisun selvittäminen viivästynyt.</p>
<p>Maksuttoman IP- ja AP-toiminnan kehit- täminen. Mahdollisimman monelle tarjolle.</p>	<p>IP- ja Ap- toiminta on maksutonta.</p>
<p>Perheväkivallan vastainen työ</p>	<p>Etsivä nuorisotyöntekijä osallistunut AVI:n kou- lutukseen.</p>
<p>Vaala osallistuu THL:n toteuttamaan kansalliseen Lasten terveys-, hyvinvointi- ja palvelut (LTH) – tutkimukseen (4 – vuotiaat lapset ja heidän perheensä)</p>	<p>Tuloksista raportoidaan loppuvuonna 2019.</p>
<p>Kouluruokailun mer- kitys ja arvostus sekä terveelliset ateriat ja hyvät käytöstavat. Sydänmerkkiateriat</p>	<p>Toteutuu</p>

	ja lähiruoka, luomumaitopäivä	
	Neuvola- ja kouluterveystarkastukset suositusten mukaisesti. Neuvolan kotikäynnit.	Toteutuvat
	Kehu lasta päivittäin-kampanja	Haastettu kaikki osallistumaan!
	<p>Opettajien positiivisen pedagogiikan-koulutus</p> <p>Vanhempainyhdistys toimii aktiivisena linkkinä koulun ja kodin välillä.</p> <p>Vanhempainyhdistys tiedonkerääjänä esim. perhekeskustoiminnan tarve.</p> <p>Toimenpiteiden miettiminen vanhempien vastuun aktivointiin, miten saadaan vanhempainillat kiinnostamaan ja aikuiset tulemaan paikalle ja osallistumaan.</p> <p>Uuden teknologian hyödyntämistä selvitetään mm. vanhempainiltojen striimaus / lukion mediakurssi.</p> <p>Oppilaskunnan toiminta lisää hyvinvointia ja osallisuutta.</p>	<p>Etsivä nuorisotyöntekijä yhdessä erityisopettajan (perusopetus, lukio) kanssa käynyt koulutuksen.</p> <p>Perhekeskustoiminnan kehittäminen vaatii vielä selvittelyä.</p> <p>Vanhempainiltojen striimaus ei vielä toimi.</p> <p>Vaatii vielä kehittämistä</p>

<p>Tiedottamisen kehittäminen, yhteistyö tiedottamisessa, wilma-viestinnän kehittäminen: positiivinen kannustaminen.</p> <p>Ilmaisutaidon kehittäminen (perhekerho).</p> <p>"Koulumummu ja -pappa" -toiminta</p> <p>"Hammaslääkärikummi"-toiminta.</p>	
<p>Palkataan varhaiserityisopettaja.</p> <p>Erityisen tuen tarpeessa olevien lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen.</p>	<p>Varhaiserityisopettaja on palkattu.</p>
<p>Ammattilaisten kouluttaminen,</p> <p>MTEA:n ja NMEA:n koulutusta lasten -, nuorten ja perheiden kanssa työskenteleville. Nepsytietämystä niin koteihin, toisille lapsille/nuorille kuin työntekijöille.</p> <p>Haasteellisesti käyttäytyvien lasten ja nuorten kohtaaminen- koulutusta.</p> <p>Hyvinvoivan kasvuyhteistyömallin käyttöönotto.</p>	<p>Oulunkaaren ja kunnan yhteistyönä selvitetään koulutusmahdollisuuksia.</p>

	Yhteiset koulutukset, jotka sopivat kaikille lasten- ja nuorten ja perheiden kanssa toimiville.	
	Varhaiskasvatus:ensimmäinen vasu-keskustelu käydään lapsen kotona perheen sitä halutessa.	toteutuu
	Luonnon näkyminen enemmän kaikessa mitä tehdään mm. koulutyö ja varhaiskasvatus. (Kunnan imago)	
	Kohtaamispaikatoiminnan kehittäminen	HYKE-keskus suunnittelussa huomioitava asia Osallistettiin kuntalaisia suunnitteluun työpaikoissa.
Vaalahengen kasvattaminen	Kannustetaan ja tuetaan lasten kehityksiä osallistumisen taitoja sekä osallistetaan huoltajia	Vanhempia houkuteltu mukaan nuorteniltoihin. Nuorten illat hyvä tilaisuus vahvistaa nuorten osallisuutta ja kuulla nuoria.
	Kunnalle facebook-sivut, joilla saa vain kehua #hyvävaala-kampanja	Ei ole toteutunut
	Luonnon ja Vaalan omintakeisuuden näkyminen kaikessa mitä teemme :)	
	Erilaiset tapahtumat esimerkkinä Vaalan Merirosvot Kylien tapahtumatavoimet ovet tapahtumat	Toiminta-avustukset kohdentuneet tähän: Elo-rieha, Merirosvot-tapahtuma, Sahanrannan kepparikisa jne.

	Erilaiset omankylän kampanjat esim. #Vietäviikonloppulapsesiäläkännykkäsi-kanssa	Ei ole toteutunut
	Retkeilyä, ohjattuja toimintoja koko perheille ympäri vuoden.	Perhepolku ollut vilkkaassa käytössä. Suunnitelma kehittää toimintaa keväällä 2020.
	Vaala-päivän kehittäminen: Kehutaan Vaalaa kilpaa- ohjelmanumeroksi Kierretään paikkakunnan Helmikoh-teita #HyväVaala- tema	Vaala-päivä 2019 tapahtumasta kerätty palautetta. Kunnan ja Oulunkaaren työntekijöille järjestetään 2 x vuodessa kunnan käyntikoh-teisiin tutustumisia.
NUORET		
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpiteet</i>	<i>Tilinpäätös 2019, arviointi toteutumisesta</i>
Jokaista nuorta kannustetaan oma-toimisuuteen, oman elämänsä hallintaan sekä vastuuseen valinnoistaan	Nuorten hanketta (Liikkuva nuorisotyö) haetaan AVI:lta. Nuorten harrastushankkeen mahdollisuuksien selvittäminen (liikunta, kulttuuri, moottorikerho, eräily). Eräkummitoiminnan selvittäminen. Joustavaa koulupäivää ja koulun kerhotoimintaa kehitetään ja monipuolistetaan jatkuvasti.	AVI:n ylitarkastajan vastauksen perusteella liikkuvan nuorisotyön hanke ei täytä alueellisen ja paikallisen nuorisotyön valtiosuuden kriteerejä. Liikkuvan nuorisotyön Tsemppi – hanke AIKO rahoituksella myönnettiin. Tätä toimenpidettä selvitetään tässä hankkeessa. Käynnistyy vuoden 2020 alussa! Syksystä koulun kerhopäivät: tiistai, keskiviikko ja torstain. Etsivä nuorisotyöntekijä Parkki-toiminnassa.

	Koulun kerhot keskiviikkoisin ja torstaisin. Moottorikerhon suunnittelu.	Moottorikerhoa suunniteltiin syksyllä 2019, toiminta käynnistyy mahdollisesti vuoden 2020 puolella
	Harrastusrahaston perustaminen valmistelussa. (Kunnanjohtaja)	Ei vielä toteutunut
	Tunnistetaan päihteiden ongelmakäyttö sekä peliriippuvuus. Luodaan matalan kynnyksen monialainen työryhmä, jonka avulla pystytään auttamaan ko. ongelmista kärsiviä (vrt. varhaiskasvatuksen LATU-ryhmä). Kampanja alkoholin, huumeiden välittämisestä ja myynnistä alaikäisille Päihteistä puhuminen alakoulun vanhempainilloissa Energiajuomiin ja alkoholittomaan siideriin liittyvä kampanja; ei myyntiä alle 15-vuotiaille Ehkäisevän päihdetyön ohjelman malli + EHYT ry	Juteltasko- päihdekasvatustunnit ja vanhempainilta pidettiin alkuvuonna 2019 5-6-luokille(kuraattori ja etsivä nt). Yläkouluikäisille on pidetty päihdetunti nikotiinituotteista elokuulla(kuraattori ja etsivä nt). Etsivä nuorisotyöntekijä kävi puhumassa päihteistä myös vaalan srk:n rippileirillä kesällä 2019.

	<p>Nuorisotyössä, koululla ja koko kunnassa hyödynnetään mm. Ehyt ry:n tarjoamia koulutuksia 5</p>	
	<p>Nuorten Ystävien VALPAS -hankkeen yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen</p>	<p>Nuorten Ystävät eivät ole olleet yhteydessä hankeyhteistyöstä</p>
	<p>Varhainen apu nuorille Etsivä nuorisotyö löytää alle 29 -vuotiaat nuoret, jotka eivät pääse koulutukseen tai löydä töitä. Nuorten seinätön työpaja auttaa opiskelu-, työkokeilu- tai työpaikan löytämisessä.</p>	<p>Etsivällä on ollut asiakkaita tarkastelujakson aikana 26. Nuorten työpajalla kuntouttavassa työtoiminnassa on ollut 11 nuorta, ja yksilöohjauksessa 10 nuorta. Vuoden aikana kolme nuorta aloitti opiskelun ja 5 nuorta siirtyivät tuetusti työllämään. 1 nuori ohjattiin muuhun toimenpiteeseen.</p>
	<p>Nuorisoneuvosto ja oppilaskunnat toimivat aktiivisesti</p>	<p>Nuorisoneuvosto toimii ja on täydentynyt uusilla jäsenillä.</p>
	<p>Lisätään nuorten osallistumismahdollisuuksia.</p>	
	<p>Hyvinvointia edistävien palveluiden hankkiminen edistetään monipuolista harrastamista Vaalasetelin avulla esim. moottoripajatoiminta</p>	<p>Vaalasetelin kehittäminen vaatii sähköisen järjestelmän käyttöönottamista. Järjestelmän selvittelytyö kesken. Moottoripaja toiminta käynnistyy vuoden 2020 alussa yhteistyössä koulun, seurakunnan, 4H-yhdistyksen ja vapaaehtoisten kanssa.</p>

	Hyvinvointipalvelut järjestää vuosittain nuorille tapahtumia ja retkiä.	Retkia ja tapahtumia järjestetään varojen mukaan ympäri vuoden. Lasketteluretki järjestetty hiihtolomalla mukana 46, hiihtoloman puuhaleiri osallistujia noin 20.
	Selvitetään, mitä mahdollisuuksia on järjestää kuljetuksia harrastuksiin, esim. joustava koulu päivä. Kannustetaan vanhempia yhteisten kyytien organisoimiseen. Yhteisten kyytien mahdollistaminen sivukyliltä harrastuksiin, urheiluseurojen/ kyläyhdistysten organisoitavaksi. Liikkuva nuorisotyö-hankkeen mahdollisuudet: jalkautuvaa nuorisotyötä sivukylille. Nuorten illat; lisätään tapahtumia sivukylillä. Mestari-Kisälli-hanke	Tätä mahdollisuutta selvitetään osana hanketyötä (vähävaraisten lasten ja nuorten liikunnan edistäminen -valtionosuus) Liikkuvan nuorisotyön Tsemppi – hanke AIKO rahoituksella myönnettiin. Tätä toimenpidettä selvitetään tässä hankkeessa. Käynnistyy vuoden 2020 alussa!
	Nuorisotila Ampparin aukio- loaikoja lisätään mahdollisuuksien mukaan (fobiat ja torstaitupa)-ostopalvelumahdollisuuksien selvittäminen.	Ampparin toiminnan kehittämistä heikentää tilan huono sisäilma Fobiat ovat toteutuneet joka perjantai kolmessa eri ryhmässä. Syksyn aikana illan toimintaan on osallistunut keskimäärin 110 lasta/ ilta.

	<p>Fobiat perjantaisin, kolme eri ryhmää ikäkausittain jaettuna.</p> <p>Torstaitupa avoinna torstai-iltaisina yläkouluikäisille ja sitä vanhemmille. (etsivä nuorisotyö)</p>	<p>Hyvinvointikoordinaattori on hoitanut kolme perjantaita/ kuukausi. 4H-yhdistys yhden illan kuukaudessa.</p> <p>Etsivän nuorisotyön Torstaitupa on ollut toiminnassa keväällä ja syksyllä, Osallistujia 10-25 per kerta, iältään 13-28v. Etsivä nt on ollut läsnä n.1 kertaa kuukaudessa perjantain fobioissa.</p>
	<p>Veneheiton toiminnallinen nuortenilta lauantaisin.</p> <p>Vanhempainyhdistyksen toiminnan kehittäminen.</p> <p>Kunnan omistamien tilojen käytön arviointi.</p>	<p>Ei ole toteutunut</p>
	<p>Nuorille liikunnan harrastustilat veloituksetta ohjattuun toimintaan.</p>	<p>Kaikki liikuntatilat ovat maksuttomasti käytössä.</p>
	<p>Matalan kynnyksen päihdepalvelut ovat saatavissa ja palveluiden ohjaus toimii.</p> <p>Etsivän nuorisotyöntekijän ehkäisevän päihdetyön osaamisen hyödyntäminen.</p> <p>Erilaisten ehkäisevän päihdetyön työvälineiden käyttöönotto.</p>	<p>Juteltasko-tunnit vuoden alussa. Ehyt:n #Nuuskakoukku- kampanjaan osallistuminen elokuulla, nikotiinituotteita tunti yläkoululle. (etsivä nt ja kuraattori)</p> <p>“savutonsuomi- kampanja</p>

	<p>Koulu kannustaa osaltaan jokaista lasta löytämään itsestään omat vahvuutensa. Koulu auttaa lasta yksilönä, joka otetaan huomioon kokonaisuutena. Koulu tekee monialaista yhteistyötä muiden toimijatahojen ja kotien kanssa. Koulun tehtävä on opettamisen ohella myös kasvattaa yhteistyössä kotien kanssa.</p> <p>Vanhempainyhdistys tiedonkerääjänä esim. perhekeskustoiminnan tarve.</p> <p>Uuden teknologian hyödyntämistä selvitetään mm. vanhempainiltojen striimaus / lukion mediakurssi.</p> <p>Oppilaskunnan toiminta lisää hyvinvointia ja osallisuutta.</p> <p>Tukioppilastoiminnan kehittäminen, koulukummit</p> <p>Perhekeskuskysely</p>	<p>Oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta on toteutunut.</p> <p>Striimaus ei toteutunut.</p>
--	---	--

	Kummitoiminta ammattioppilaitoksiin: vaalalaislähtöiset nuoret tukena uusille tulokkaille.	Kummiksi ilmoittautuneet vapaaehtoiset eivät pystyneet aloittamaan toimintaa. Ammattikouluissa on oma tutortoiminta, jossa huomioidaan saman kunnan nuoret, joten omaa toimintaa ei tarvita meille
	Koulukopparitoiminta	Toimiva malli ja useampia asiakkaita vuonna 2019
	Päivä maalla+ muut 4H:n tapahtumat Oulujärven merirosvotapahtuma "Tunnehistoria nuorille"	Päivä maalla –tapahtuma ei toteutunut. Toiminta-avustusta suunnattu näihin yhdistysten esityksestä.
Nuoret kesätöihin	kesäsetelityöllistäminen	Kesätyöseteleitä jaettiin 60 kappaletta.
AIKUISVÄESTÖ/ TYÖIKÄISET		
Tavoite	Toimenpiteet	Tilinpäätös 2019, arviointi toteutumisesta
Työttömyyden ehkäisy ja työttömyyskierteen katkaisu	Avoimet työpaikat ja työnhakijat kohtavat. Yritysten ja kunnan välinen yhteistyö.	Avoimet työpaikat ei kohtaa työttömiä (vajaa koulutus ko. paikkoihin)
	Oppisopimuskoulutuksen edistäminen. Palkkatuki. Työkokeilu. Koulutukseen ohjaus. Nuorten työpajatoiminnan asiakasprosessien aukikirjoittaminen, työn mitoituksen uudelleen suunnittelu	Tarkastelujakson aikana 5 on oppisopimuskoulutuksessa ja 71 työtöntä ollut työsuhteessa palkkatuella kunnalla, Oulunkaarella ja yhdistyksillä. Nuorten työpajatoiminta aukikirjoitettiin ja toimintaan haettiin AVIn rahoitusta yksilövalmentajan ja työvalmentajan palkkaamiseen. Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta – hankkeen toimintaan osallistui vuoden ai-

	Työkykyä ja hyvinvointia luonnosta -hankkeen toimenpiteet Lähde -hankkeen toimenpiteet	kana 35 henkilöä. Hankkeen avulla on saatu selville asiakkaiden työllistymistä vaikeuttavia tekijöitä ja pystytte vaikuttamaan niihin positiivisesti.
	Kyläyhdistykset työllistäjinä. Kyläyhdistystoimijoiden kouluttaminen ohjaajiksi - selvitetään. Kyläyhdistysten yhteisen työvoimapolitiittisen hankkeen mahdollisuuksien selvittäminen	Yhdistyksistä. Yhdistyksistä ja Vaalan 4H Yhdistyksistä. Selvitellään osana ESR-hankevalmistelua
	Mestari-kisälli – mallin käyttöön ottaminen (siirtäminen kyläyhdistyksille?)	Selvitellään osana ESR-hankevalmistelua ja työhönvalmentajan toimenkuvaa
	Ohjaamo toiminnan käynnistämisen mahdollisuuksien selvittäminen: palveluohjauksen kehittäminen	Ohjaamotoimintaa kehitetään.
	Seuraavan ESR-hankkeen mahdollisuuksien selvittäminen. -ideat: työllistämisen kynnyksen madaltaminen -mentoroinnin mahdollisuuksien selvittäminen	Hankehakemus on tehty ja lähetetty.
Työttömän hyvinvoinnin	Pitkäaikaistyöttömien ter-	Työttömien terveystarkastuksia jatketaan. Uusien psyk.sairaanhoitajien kanssa pidetty verkostopalaveri.

lisääminen ja työllisyysmahdollisuuksien parantaminen	veystarkastuksien tehostaminen. Psykiatrisen sairaanhoitajan palveluiden näkyväsitekeminen TYP -toiminta	
	Osallisuuden vahvistaminen	Työttömien koettua hyvinvointitietoa kerätty joogaajakuvan avulla. Työttömät vaikuttavat itse toimintojen suunnitteluun mm. hankkeessa ja hankevalmistelussa
	Kuntouttava työtoiminta. Yksilövalmennus. Osallisuuden vahvistaminen Työvalmennuksen (nuoret, aikuiset) kehittäminen, nuorten työpajaprosessien aukikirjoittaminen. Resurssien uudelleen arviointi	Kuntouttava työtoiminta sekä Nuorten työpajan työpajaproessi on aukikirjoitettu. Prosessissa aukikirjattu myös yksilövalmennus ja työvalmennus. AVI:lle jätettiin valtuuston päätöksen jälkeen määrärahan korotushakemus nuorten työpajatoimintaan
Yrittäjyyden edistäminen ja olemassa olevien yritysten toimintaturvallisuuden turvaaminen	Kunnan strategian mukaisesti	
	Yrittäjien välisen yhteistyön kehittäminen Geopark-yritysyhteistyön kehittäminen:	Vaatii vielä kehittämistä Yrittäjähdistyksillä omia hankkeita työntekijöiden hyvinvoinnin edistämiseksi

	-matkailukehittämissuunnitelman toteuttaminen Maatilayrittäjien hyvinvoinnin edistämisen mahdollisuuksien selvittäminen Kotiseututuntemuksen lisääminen	
	Kohtaamispaikkatoiminnan selvittäminen -Kahvilakulttuurin edistäminen	Ks. aiempia
Päihteiden käytön vähentäminen	Matalan kynnyksen päihdepalvelut ovat saatavissa ja palveluiden ohjaus toimii. Etsivän nuorisotyöntekijän ja psykiatrisen sairaanhoitajan osaamisen hyödyntäminen.	Oulunkaaren päihdepalveluiden näkyväksi tekeminen.
	Ohjaamopalveluiden selvittäminen sosiaalisen kuntoutuksen mahdollisuuksien selvittäminen	Vaatii kehittämistä -haettu ESR-hankerahoitusta
	Päihteiden ongelmakäytön varhainen tunnistaminen ja siihen puuttuminen.	Oulunkaari perustanut kuntien ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöverkoston. Päihdetilannekartoitus tehty.

<p>Kuntalaisten kutsuminen mukaan harrastuksiin: - uusille kuntalaisille tervetulokirje</p>	<p>Ei ole toteutunut</p>
<p>Erätoiminnan, harrastustoiminnan ja luontomahdollisuuksien hyödyntämisen kehittäminen, ammuntaharrastuksen kehittäminen. Selvitetään lemmikkieläinharrastajayhdistysten toiminnan markkinointia. Harrastusmahdollisuuksien kartoittaminen ja näkyväksi tekeminen kunnan uusiutuville nettisivuille. Avoimet ovet: kannustetaan järjestämään avoimien ovien päivä harrastusmahdollisuuksia tarjoaville tahoille Erityisryhmien huomioiminen harrastustoiminnoissa. Kirjaston harrastusmahdollisuuksien näkyville tekeminen: urheiluvälinelainausta, Olotila, näyttelyt, työpajat</p>	<p>Vaatii kehittämistä - nettisivut eivät avautuneet 2019</p> <p>Kirjastosta lainattiin liikuntavälineitä kiitettävästi sekä eri ikäryhmille suunniteltuja ja suunnattuja näyttelyjä.</p>

	Kylätalojen ja kunnan harrastetilojen aktiivinen käyttö: selvitetään kulkulupien/käyttöoikeuksien mahdollisuuksia laajemmin eri kunnan harraste-/liikuntatiloihin.	
	Whatsapp-ryhmien perustaminen: kimpakyytien organisointi harrastuksiin pääsemiseksi.	Huomioidaan hankevalmistelussa
	Kansalaisopiston kurssitarjonnan pitäminen monipuolisena.	Kurssitarjonta monipuolista, pätevistä opettajista pula.
SENIORIVÄESTÖ		
<i>Tavoite</i>	<i>Toimenpiteet</i>	<i>Tilinpäätös 2019, arviointi toteutumisesta</i>
Voimavarana varhaisseinit	Aktiivinen eläkeläis- ja erityisjärjestöjen toiminta	Vaalan kunnan tilat ovat maksettua yhdistysten käytössä. Avustuksilla tuetaan yhdistysten toimintaa.
	Senioreiden jump-paryhmät, uintiretket ja kuntosalipalvelut. Uintitekniikan opetus Senioreiden jump-paryhmätoiminnan varahenkilöjärjestelmä Digijumppa	Seniorien uintiretket ovat toteutuneet läpi vuoden. Digijumppajärjestelmää kokeiltu keväällä 2020 aikana. Ikäihmisten maksuton kuntosali jatkuu torstaisin.
	Seurakunnan vapaaehtoistoiminnan kehittäminen	Järjestettiin yhteinan vapaaehtoisten peruskoulutus, ulkoiluystäväkoulutus ja vertaisveturikoulutus.

<p>Terve ja hyvinvoiva vanhusväestö</p>	<p>Yhteistyössä vanhus- ja vammaisneuvoston sekä muiden järjestöjen kanssa selvitetään eri luontoreittien ja julkisten kohteiden esteettömyysasiat. Toimenpiteet esteettömyyden edistämiseksi suunnitellaan myöhemmin.</p>	<p>Esteettömyyskierros tehtiin ja tulokset on raportoitu tekniikalle.</p>
	<p>Veteraanien yhteiset kahvitukset kerran kuukaudessa (myös avustajat kutsuttuja) ja tervehdyskäynnit veteraanien luona.</p>	<p>Vaalan Lionsit toteuttaneet</p>
	<p>Tehdään näkyviksi erilaiset harrastusmahdollisuudet</p>	<p>Huomioidaan nettisivu-uudistuksen yhteydessä</p>
	<p>Kulttuuritapahtumat ja retket Seurakunnan retket, leiri/ konsertit/ laulajaiset</p>	<p>Kirjastossa huhtikuussa runomies Reijo Vähälän runoja ja lauluja. Elokuussa Hukkareissu -teatteriesitys</p>
	<p>Kultaisen iän kotikäynnit Kahvikaveri ja kahvikamari -toiminta Koulutuksiin osallistuminen yhdessä-koordinointi FB-sivuston kautta Liikuntaa yhdessä, tiedottaminenb</p>	<p>Säräisniemen kyläyhdistys- toteuttaa kahvikamaria.</p>

	<p>seuratoimintapal- stalla, infotv:t, FB- sivut ja ryhmät Mökkiläisten huomi- oiminen tiedottamis- essa esteettömät net- tisivut, tapahtumakalenterin helppokäyttöisyys Seurakunnan kahvikamari, ko- tikäynnit ja syntymäpäiväjuhlat ikäihmisille Järjestöjen ja yritysten esit- telypäivä senioreille</p>	
	<p>Mahdollisuus ter- veelliseen ruokailuun edullisesti oppi- lasravintola Sapuskassa Kotipalvelun ateriat suositusten mukaiset Ylijäämäruoan jakelumahdollisuus selvitetään.</p>	<p>Ikäihmiset voisivat hyödyntää enemmänkin.</p>
	<p>Ilmaiset salivuorot ohjattuun liikuntaan eläkeikäisille.</p>	<p>Liikuntasalivuorot ovat maksuttomat.</p>
	<p>Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelma. Pyritään edistämään ikäihmisten yli 75- vuotiaiden kotona asumista erilaisin liikunnallisin koulu- tuksin ja menetelmin.</p>	<p>Voimaa vanhuuteen hankkeessa järjestetään eri- laisia toimintoja +75v vielä kotona asuville.</p>

	Kotiapua sivukylille: kylätalkkaritoiminnan selvittäminen	Vaatii kehittämistä. Ikäihmisten kotona pärjääminen, kodin ylläpitotyöt nousseet vahvasti esiin kuntalaiskyselyssä
	Kohtaamispaikkatoiminnan mahdollisuuksien selvittäminen kaikenikäisille	Ks. aiempi
	Etsivän vanhustyön (alueellinen?) organisoiminnan mahdollisuuksien selvittäminen	Talousarvioon 2020 varattiin määräraha hyvinvointisuunnittelijan työpanokselle - yksi tehtävä etsivä vanhustyö
Vanhuksille tilanteeseen sopiva hoiva ja hoito	Hyödynnetään teknologiaa osana turvallista kotona asumista. Seurataan ja arvioidaan aktiivisesti uusia teknologisia mahdollisuuksia. Videovälitteinen kotihoito vakiintuu ja toiminta laajenee. Asumisyksiköt ovat toiminnallisia ja yhteisöllisiä koteja.	Vaatii kehittämistä
	Palvelutarpeenarviointi lain edellyttämällä tavalla. Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuositus toteutuu. Palvelut tuotetaan ensisijaisesti kotiin.	
	Seurakunnan hartaushetket laitoksissa	Alviton sosiaalipalvelu edellyttää alan yrittäjiä Vaalaan

	Alvittoman sosiaalipalvelun selvittäminen Kodin ylläpitöiden ja muiden auttamistöiden mahdollistaminen	Huoli, joka välittyi kuntalaiskyselyssäkin! Vaatii laajan selvittelytyön
Turvallinen ja viihtyisä asuinympäristö	Paloturvallisuus Kyläturvallisuuskoulutus Vuoden 2019 aikana käynnistetään turvallisuussuunnitelman laatiminen ja liittäminen osaksi hyvinvointisuunnitelmaa.	Kyläturvallisuuskoulutusta ja varautumiskoulutusta järjestettiin helmikuussa. Kylät laativat omat kyläturvallisuussuunnitelmat.
	Vanhusten liikenneturvallisuus	Lokkipaja nastoittanut kenkiä.
	Toimintaohjeet huijareiden varalle	
	Kylätyöntekijän palvelujen laajentaminen koko kunnan alueelle. Selvitetään kyläyhdistysten mahdollisuutta koordinoita toimintaa.	Neittävän kyläyhdistyksen toimintaa
	Varhaiskasvatukset IP-kerhotoiminnan ja ikäihmisten kerhotoiminnan yhteiset hetket/ toiminnan yhdistäminen	Ei toteutunut
Vanhuksille mielekäs elämä kotona	Senioripisteen toiminnasta tiedotetaan riittävästi	Pyritään huomioimaan uusilla nettisivuilla.
	Omaishoito toteutuu optimaalisesti tukien	

<p>kotona asumista. Omaishoitajien jaksamista tuetaan. Omaishoitajien hyvinvointikäynnit toteutetaan suunnitellusti niitä haluaville. Seurakunnan omaishoitajien kerho, kirkkopyhät</p>	
<p>Digitaaliset palvelut osaksi vanhusten mielekästä elämää kotona.</p>	<p>Hyvinvointijohtaja toimii maakunnallisen kehittämistyön digiyhdyshenkilönä. Digitaalisten palveluiden näkyväsitekeminen ja käyttäminen kuntalaisen näkökulmasta vaatii kehittämistä.</p>
<p>Vanhuksilla mahdollisuus ruokailuun koululla. Ruokapalvelut kotihoidon tukipalveluna niitä tarvitseville. Päivätoiminta on suunnitelmallista ja kuntouttavaa. Päivätoimintaa toteutetaan kokopäiväisesti yhtenä päivänä viikossa.</p>	<p>Vaatii kehittämistä</p>
<p>Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuositus toteutuu ja vanhuspalvelulain 14 § mukaisesti palvelut tulee tuottaa ensisijaisesti kotiin ja arkiympäristöön yhteistyössä verkoston kanssa.</p>	

Teknologia ja sähköisen maailman tuominen lähelle ikäihmistä	Yhteispalvelupiste toimii kunnantalolla ja sieltä saa apua ja ohjausta palveluihin. KELAN lomakkeiden täyttöavun organisoinnin selvittäminen	Kehittämistyö käynnistyy vuoden 2020 alussa
	Kirjastosta on yhä enemmän kansalaisten tietopiste, josta saa käytännön apua teknologian käyttöön.	Infopiste, jossa käytössä tietokone ja tulostin. Digiopastusta.
	Matalan kynnyksen koulutukset senioreille. Digikummitoiminnan näkyväksi tekeminen Digitaaliset palvelut osaksi vanhusten mielekästä elämää kotona.	Digikummi oli tavattavissa Vaala-päivillä, Meidän Vaala-tilaisuudessa. Vaatii kehittämistä!

15. VUODEN 2019 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

VAALAN KUNTA

Vaalassa xx.xx.2020

Esa Karjalainen, pj

Tapio Huotari, 1. vpj

Tiina Kylmänen

Miia Paakkari

Miira Raiskila, kunnanjohtaja

Kalle Moilanen, 2. vpj

Jenna Leinonen

Timo Tervonen